

**Register
op de tien
Leeuwarder Placcaetboeken**

bevattende

**Missives, placcaten, ordonnantiën, instructiën
en andere staatsstukken, gericht tot (c.q. uitgaande van) het
stedelijk
bestuur van Leeuwarden over de jaren**

1522-1631

door
R. Visscher
Archivaris van Leeuwarden

*Publicatien: inv.nrs.M93 (I: 1522-1576),
M94 (III: 1576-1589), M99 (VII: 1597-1610),
M100 (IX: 1622-1628), M101 (X: 1628-1631)*

*Ingekomen en uitgaande stukken: inv.nrs.M95 (II: 1571-1579),
M96 (IV: 1580-1584), M97 (V: 1585-1586),
M98 (VI: 1595-1597), M102 (VIII: 1618-1628),
M101 (X: 1628-1631)*

Een aantal stukken is in de 19de eeuw door W. Eekhoff uit de banden gehaald en afzonderlijk beschreven. Ze zijn tenslotte voor het grootste deel opgenomen in de gedrukte *Inventaris van het oud-archief der stad Leeuwarden* (Leeuwarden 1893) van de hand van J.C. Singels. In de 20ste eeuw zijn ze - overeenkomstig het herkomstbeginsel - weer in de banden teruggebracht. Hieronder wordt in cursief en tussen haakjes verwezen naar het betreffende inventarisnummer van Singels.

De afkorting *Chb.* duidt op tekstuitgave in het *Groot placaat en charterboek van Vriesland* (6 dln., Leeuwarden 1768-1795) van de hand van G.F. thoe Schwartzenberg en Hohenlandsberg.

NB: het betreft hier een eerste, nog vrij haastige beschrijving uit het begin van de 20ste eeuw. Zij is later te hooi en te gras aangevuld en gecorrigeerd (hier weergegeven in *Courier*), maar nooit systematisch geperfectioneerd.

Leeuwarder Placcaetboek

I (1522-1576; *inv.nr.M93*)

Publicaties

Inhoudstafel 28 bladen.

1. Placcaat betreffende den vrede, gesloten tusschen den Vorst van Kleef en Keizer Karel de V, waarbij de eerste het hertogdom Gelre en het graafschap Zutphen aan den Keizer overdraagt. 12 September 1518 (moet zijn 1543). Afschrift uit dien tijd (1543), geteekend Boeymer, 1 blz. Hoort bij nr. 77 "Gepubliceert de VII Octob. Anno XV^cXLIII neven aengehechten Missive". Zie Chb. III 28.
2. Placcaat, waarbij bevolen wordt de "Stilsaeters" en anderen den eed van gehoorzaamheid aan den Keizer te doen afleggen; en tevens den inwoners van Bolsward, noch hunne partijgenooten eenige proviant of goederen te verkoopen of toe te voeren. 30 September 1522. Origineel op papier, met bewijs van opgedrukt zegel; get. G. Bullandt. 1 blz.
3. Missive aan de Magistraat van Leeuwarden om rekening en verantwoording af te leggen van de opbrengst der belasting van zes stuivers op den gulden rente, welke geheven is voor de reparatie van de dijken en de dijkschouwing. 25 Februari 1525. Origineel op papier, met bewijs van opgedrukt zegel, get. Thoutinburgh. 1 blz. Chb. II 487.
4. Missive betreffende de abstinentie van oorlog tusschen den Keizer en den Koning van Frankrijk 28 Juli 1525. Origineel op papier, met bewijs van opgedrukt zegel, get. Tautinburgh. Chb. II 501.
5. Missive betreffende de monstering 31 Mei 1525. (*Singels no. 158*). Origineel, op papier, get. Tautinburgh 2 blz. Chb. II 499.
6. Placcaat op het muntwezen. 10 December 1526. Afschrift uit dien tijd (1540), get. Bauwetten 27 blz. Chb. II 165 en 513. (Hoort bij nr. 56)
7. Placcaat, betreffende het lezen, koopen en verkoopen van Luthersche boeken 30 December 1526. (*Singels no. 163*). Origineel, op perkament, met bewijs van aangehecht zegel, get. Tautinburgh 1 blz. 4to obl. Chb. II 514.
8. Missive aan de Regeering van Leeuwarden ter begeleiding van een afschrift van het placcaat op de munt, met nadere verklaring van dit placcaat. 1 Februari 1527. Origineel, op perkament. Met bewijs van aangehecht zegel. get. Tautinburgh 1 blz. 4to obl. Chb. II 515
9. Missive aan de Regeering van Leeuwarden met afschrift van het placcaat tegen het lezen etc. van verboden boeken 31 October 1529. (*Singels, no. 171*). Origineel op papier, met bewijs van opgedrukt zegel, get. Tautenburgh).
10. Missive aan idem om het placcaat op de munt jaarlijks af te kondigen, (4 nov. 1530) met het gedrukte placcaat. 20 Oct. 1530. Origineele missive, met opgedrukt zegel, get. Bauwetten. Het gedrukte placcaat, 1 blz. fol. is in handschrift geteekend Papevelt. Chb. II 573.
11. Placcaat tegen verschillende misbruiken omtrent de munt, notarissen, monopolien, lediggangers, dronkaarts, verkwisters, kleeding enz. 7 Oct. 1531. (*Singels no. 174*). Gedrukt placcaat, get. Bauwetten Chb. II 594.
12. Placcaat tegen den uitvoer van granen 9 Oct. 1531. Origineel met bewijs van opgedrukt zegel, get. Bauwetten 1 blz. 4to Chb. II 608.
13. Missive aan de Regeering van Leeuwarden ter begeleiding van het placcaat betreffende verschillende statuten en ordonnantiën op het stuk van de munt, de Lutheranen, bedelaars etc. 7 December 1531. (*Singels no. 174 d*). Origineel op papier, met bewijs van opgedrukt zegel en geteekend Bauwetten, zie no. 11.
14. Missive aan idem betreffende de uitwijzing van afgedankte krijgslieden en "Troggelaers". 2 December 1532. Origineel op papier, met bewijs van opgedrukt zegel. get. Bauwetten. 1 blz. Chb. II 625. (Het eerste stuk in het boek met aant. Wilko Folkerts)
15. Missive aan idem, van dezelfde strekking 18 September 1533. Origineel op papier, met opgedrukt zegel, get. Bauwetten, 1 blz. Chb. II 644.

16. Missive aan idem, waarbij de publicatie bevolen wordt van een placcaat inhoudende dat alle krijgslieden die bij Utrecht liggen, vandaar moeten vertrekken 24 Maart 1533. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel; get. Bauwetten 1 blz.
17. Missive aan idem, met bevel geene goederen te verschepen zonder deze bij den exchijsmeesteren aan te geven. 26 Mei 1533. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel; geteekend Bauwetten, 1 blz. Chb. II 637.
18. Missive aan idem, houdende kennisgeving van het verbod om oostwaarts te zeilen. 28 Mei 1533. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel, geteekend Bauwetten. 1 blz. Chb. II 637.
19. Missive aan idem, inhoudende het hernieuwd verbod om oostwaarts te varen. 21 Juni 1533. Origineel met bewijs van opgedrukt zegel, get. Bauwetten. 1 blz. Chb. II 638.
20. Placcaat, gericht aan de Regeering van Leeuwarden met bevel, dat er geen vergaderingen van "knechten" geduld mogen worden, dat er geen wederdoopers mogen worden geherbergd, waarvan er zes met name worden genoemd 23 Februari 1534. (*Singels no. 178 a*). Origineel op papier, met bewijs van opgedrukt zegel, geteekend Tautinburgh en Bauwetten Chb. II 650. (Niet gevonden 27/5/99)
21. Missive aan de Regeering van Leeuwarden, inhoudende het hernieuwd verbod van oostwaarts te varen 26 Febr. 1534. Origineel op papier, met bewijs van opgedrukt zegel. Geteekend Bauwetten. Chb. II 652.
22. Placcaat als boven, inhoudende dat zij die zich door de Melchiorieten hebben laten herdoopen, gratie kunnen krijgen, als zij voor 1 Mei a.s. hunne dwalingen afzweren. 31 Maart 1534. (*Singels no. 178 b*). Origineel op papier, met bewijs van opgedrukt zegel, geteekend Bauwetten. Chb. II 652.
23. Placcaat, als boven, met bevel, dat een ieder op zondagen en andere heilige dagen ter misse zal gaan, terwijl de wederdoopers beboet zullen worden, 3 Februari 1535. (*Singels no. 178 c*). Origineel op papier, met bewijs van opgedrukt zegel, geteekend Bauwetten. Chb. II 662.
24. Placcaat, als boven, waarbij verboden wordt land of huizen aan de Wederdoopers te verhuren, 9 Maart 1535. (*Singels no. 178 d*). Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Geteekend Bauwetten. Chb. II 666.
25. Missive van George Schenck aan de Regeering van Leeuwarden, met bevel om op 22 April a.s. in de Canselarije te komen, om maatregelen te nemen tegen de Wederdoopers 13 April 1535. (*Singels, 178 e*). Origineel, get. Tautenburgh.
26. Placcaat, ter kennis gebracht aan de Regeering van Leeuwarden, dat niemand, zonder consent, ten oorlog mag trekken in dienst van vreemde Heeren. 1 Maart 1535. Origineel op papier, met bewijs van opgedrukt zegel. Geteekend Bauwetten. Chb. II 665.
27. Placcaat, als boven, met bevel om ten spoedigsten de cancelarij-gerechtigheden te betalen. 19 April 1535. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Geteekend Tautenburgh. 1 blz. Chb. II 671.
28. Placcaat, als boven, tegen de wederdoopers, die te vuur en te zwaard uitgerooid moeten worden, 1 Juni 1535. (*Singels no. 178 f*). Origineel met bewijs van opgedrukt zegel. Geteekend Bauwetten. Chb. II 678.
29. Missive gericht aan de Regeering van Leeuwarden met bevel eene plaats in de stad aan te wijzen tot korenmarkt en vast te stellen op welken dag en uur men daar eene weekmarkt zal houden 23 November 1535. Origineel op papier, met bewijs van opgedrukt zegel en geteekend Bauwetten. 2 blz. Chb. II 681.
30. Placcaat gericht tot de Regeering van Leeuwarden, waarbij bepaald wordt, dat voor het bezit van alle gelegateerde geestelijke goederen binnen het jaar consent van den Keizer gevraagd en verkregen moet worden 26 November 1535. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Geteekend Bauwetten. 1 blz. Chb. II 681.
31. Missive als boven met bevel geen paarden uit het land te voeren binnen drie maanden en evenmin vreemde heeren te dienen. 18 Februari 1536. Origineel met bewijs van opgedrukt zegel. Geteekend Bauwetten. 1 blz. Chb. II 682.

32. Missive aan de Magistraat van Leeuwarden, met opdracht tot publicatie van het octrooi aan de grietenijen van Smallingerland en Opsterland verleend tot het houden van 2 vrije jaarmarkten te Beetsterzwaag 16 Maart 1536. Origineel, op papier. Met bewijs van opgedrukt zegel. Geteekend Tautenburgh en Bauwetten. 1 blz. Chb. II 683.
33. Missive als boven, ter bekendmaking van het placcaat om iedere week eene generale processie te houden en voor de gezondheid des Keizers te bidden, 8 April 1536. Origineel met bewijs van opgedrukt zegel. Geteekend Bauwetten. 1 blz.
34. Missive als boven, met bevel geen wapenen of geld uit te voeren, noch te contracteeren met personen die later partij tegen den Keizer zouden kunnen kiezen 15 Juni 1536. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Ongeteekend, 1 blz. Chb. II 684. (Erboven: Bij den Keyser.)
35. Missive als boven, met placcaat, dat allen, die nog goederen van wederdoopers onder hunne berusting hebben, deze binnen een maand bij den griffier van het Hof moeten aanbrengen. 3 Juli 1536. (*Singels no. 178g*). Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Geteekend: Bauwetten. Chb. II 685.
36. Missive als boven, met bevel om honderd burgers van Leeuwarden te zenden voor de belegering van den Dam. 26 Juli 1536. Origineel met bewijs van opgedrukt zegel. Geteekend Tautenburgh 1 blz. Chb. II 685. Op ditzelfde papier: een eigenhandigen brief van Tautenburgh, door hem onderteekend.
37. Missive aan de Magistraat van Leeuwarden om dank te zeggen voor de hulp van deze burgers, die zich wel gekwetend hadden. 12 Augustus 1536. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Geteekend Tautenburgh. 1 blz. Chb. II 686.
38. Missive, als boven, met placcaat om nieuwe zilveren penningen te doen munten. 23 Augustus 1536. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Ongeteekend 1 blz. Chb. II. 687. (Erboven: Bij den Keyser)
39. Missive, als boven, met bevel geen handel met Frankrijk te drijven, wegens den oorlog. 23 Augustus 1536. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. 1 blz. Chb. II 688. (Ongeteekend. Erboven: Bij den Keyser.)
40. Missive, als boven, ter begeleiding van een placcaat tegen vagabonden, leegloopers en "dienstlooze knechten", die verbannen moeten worden. De missive, gedateerd 20 December 1536 is origineel, geteekend Bauwetten, 1 blz. Het placcaat is eene copie uit dien tijd, gecoll. en onderteekend door Bauwetten, gedateerd 27 September 1536. 2 blz. Chb. II 689.
41. Placcaat met afkondiging dat er een vaste vrede gesloten is tusschen den Keizer en den Hertog van Gelre, waarbij de vrijheid van handel hersteld en vredebreuk verboden wordt. 17 December 1536. (*Singels no. 185*). Copie, geteekend Bauwetten. Aan de achterzijde staat "Gepubliceert vant Raethuys den 17^{en} dach Decembris 1536 bij my Wilko Folkerts" 1 blz. Chb. II 692. (dgl. aant. op bijna alle stukken sedert nr.14)
42. Missive aan de Magistraat van Leeuwarden, met bevel te danken voor de behouden aankomst des Keizers in Spanje en te bidden om vrede. 13 Februari 1537. Origineel met bewijs van opgedrukt zegel, get. Bauwetten. 1 blz. Chb. II 692.
43. Missive aan de Magistraat van Leeuwarden, ter begeleiding van een placcaat tegen de anabaptisten en met mededeling dat er een wapenstilstand van tien maanden getroffen is tusschen den Keizer en den Koning van Frankrijk 20 Augustus 1537. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel, geteekend Bauwetten. 1 blz. Chb. II 705. (Alleen de missive, niet het placcaat is aanwezig.)
44. Missive als boven, met bevel dat niemand dienst mag nemen bij een troep knechten, welke in het Oldambt in Groningerland zijn verzameld door een zekeren Evert van Oevelacker. 10 September 1537. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Geteekend Bauwetten. 1 blz. Chb. II 706.
45. Missive als boven met hernieuwd placcaat tegen heerlooze krijgsknechten, vagabonden en lediggangers. 20 December 1537. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Geteekend Bauwetten. 1 blz. Chb. II 714.

46. Missive als boven, met bevel, dat alle degenen, die “van der natiën van Egypten” of heidenen zijn, binnen vier dagen na de publicatie van het placcaat het land moeten verlaten. 22 Maart 1538. Origineel, met opgedrukt en welbewaard zegel. Geteekend Bauwetten. 1 blz. Chb. II 718.
47. Missive als boven, betreffende de vredesonderhandeling en de vrede met Frankrijk. Drie stukken, gedateerd: 26 Januari, 15 Juni en 11 Juli 1538. Origineelen, met bewijs van opgedrukt zegel. De missives van 26 Januari en van 11 Juli 1538 zijn geteekend.”Bauwetten”, die van 15 Juni “Zagarus”. Elk 1 blz. Die van 15 Juni is opgenomen in het Chb. II 719; die van 11 Juli in het Chb. II 721.
48. Missive aan de Magistraat van Leeuwarden, met bevel tot publicatie van het verbod tegen de circulatie der halve plakken van Kampen, Zwolle en Deventer, daar er vele ongevalueerde penningen in den lande gebracht worden. 24 Januari 1539. Origineel met bewijs van opgedrukt zegel. Geteekend Bauwetten. 1 blz. Chb. II 725.
49. Missive als boven, met verbod om te visschen met te kleine netten, de vischnetten moeten worden gebreid op eene bepaalde maat, aangegeven door den stadhouder, president en raden van Friesland. 22 December 1539. Origineel met bewijs van opgedrukt zegel, geteekend Bauwetten. 1 blz. Chb. II 777.
50. Missive als boven, met bevel tot bekendmaking, dat de gezanten van den Hertog van Holstein in de Nederlanden zijn gekomen om onderhandelingen te voeren tusschen deze landen en het Koninkrijk Denemarken, opdat ieder zijne klachten en doleantiën bij de gedeputeerden zoude kunnen inbrengen, 23 Januari 1540. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Geteekend Bauwetten. 1 blz. Chb. II 787.
51. Placcaat tot wering van de ketterij en van den handel in verboden boeken. 22 September 1540. Gedrukt 14 blz. kl. in. 4to. Gecallationneerd en geteekend S. Nicolay. Chb. II 791. Dit stuk was opgenomen in den Inventaris Eekhoff, onder no. 225 (en later in den Cat. der Bibl. Eekhoff-Visscher, onder H5b), doch is door mij weer in den bundel teruggelegd (R.Visscher). Gepubl. 21-6, 24-12-1549 en 25 Juni 1550(?). Hoort bij nr. 100.
52. Placcaat van Keizer aan Stadhouder, waarbij verboden wordt zich te voegen bij een troep heerlooze krijgsknechten, bijeengekomen op de grenzen van Overijssel en evenmin dienst te nemen onder vreemde heeren. 14 Mei 1540. Copie van een afschrift uit dien tijd. 1 blz. Chb. II 790.
53. Placcaat als onder no. 51. doch zonder vermelding der afkondiging (ook zelfde druk) Hoort bij no. 100?
54. Ordonnantie en edict van den Keyser betreffende bankroeten, notarissen, monopolien, huwelijksche voorwaarden, woeker etc. van 4 October 1540. Gedrukt, 24 blz. kl. in 4to. Met gelijktijdige aantekeningen in margine Chb. II 798. (Dit stuk was opgenomen in den Inventaris Eekhoff, onder no. 226, en later in den Cat. der Bibl. Eekhof-Visscher, onder H5a, doch is door mij weer in den bundel teruggelegd, R.V.)
55. Brief aan de Magistraat van Leeuwarden, met bevel, dat de legitimaties van bastaarden daar zich noemende Paltzgraven van nul en geener waarde verklaard moeten worden. 20 December 1540. Eene dergelijke missive is hierbij gevoegd aan den grietman van Idaarderadeel. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel, geteekend Bauwetten. (Van de missive aan den grietman van Idaarderadeel is het zegel ongeschonden bewaard gebleven) 1 blz. Chb. II 819.
56. Missive aan de Magistraat van Leeuwarden, met mededeeling van het placcaat op de munt. Origineel met bewijs van opgedrukt zegel, geteekend Bauwetten. 1 blz. Chb. II 825. 31 December 1540. Hierbij hoort nr. 6.
57. Missive als boven, met mededeeling dat de Keizer de Staten van deze Landen heeft doen vergaderen om nieuwe statuten te maken op het stuk van de ketterij en van verschillende abuizen, met opdracht om deze te publiceren. 8 Januari 1541. St.Fr. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel, geteekend Bauwetten. 1 blz. Chb. II 826.

58. Missive als boven, met bevel vagabonden en lediggangers uit het land te verbannen. 31 December 1541. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Geteekend: Boeymer. 1 blz. Chb. II 837.
59. Missive als boven, met bepalingen op de jacht: men mag geene wilde vogels vangen, geene hazen met honden jagen etc. 3 Januari 1542. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Get. Boeymer. 1 blz.
60. Missive aan de Magistraat van Leeuwarden met mededeeling, dat er een inval in het land wordt voorbereid en bevel goede wacht te houden 15 Juni 1542. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Geteekend Boeymer. 1 blz. Chb. II 862.
61. Missive als boven, met bevel gedurende zes weken, eenmaal per week, een generale processie te doen houden in alle kerken, kloosters en "conventen" met het oog op den krijg tegen de Turken. 26 Juni 1542. Origineel; het zegel is afgesneden. Geteekend Boeymer, 1 blz. Chb. II 863.
62. Publicatie van de Magistraat van Leeuwarden, dat de ingezetenen dezer stad hunne wapenrusting in orde moeten brengen welke op St. Jan gemonsterd zal worden; zij mogen s'avonds na tien uur niet op straat zijn, en evenmin uit de stad vertrekken, zonder consent. Origineel, in twee verschillende handschriften geschreven. Het eerste gedeelte is gepubliceerd op 17 Juni 1542; het tweede gedeelte is van 4 Juli 1542 gedateerd. Ongeteekend. 2 blz.
63. Missive aan de Magistraat van Leeuwarden, met mededeeling van het placcaat tegen de brandstichters, straatroovers, bespieders en lediggangers. 7 October 1542. Origineel, met opgedrukt, wel bewaard zegel. Geteekend Boeymer. 1 blz. Chb. II 868.
64. Missive aan de Magistraat van Leeuwarden, ter bekendmaking van het placcaat, dat beneficiën of leenen niet vervreemd mogen worden en dat daartoe een lijst dier goederen moet worden ingeleverd, opdat een register daarvan wordt gemaakt door de Raden in den Hove. 3 November 1542. Origineel, met opgedrukt, welbewaard zegel. Geteekend Boeymer. 1 blz. Chb. II 869. (*Singels no. 192 a*).
65. Missive aan de Magistraat van Leeuwarden, inhoudende het placcaat, waarbij Muine Symons, herdooper, vogelvrij wordt verklaard. 7 December 1542. (*Singels no. 193a*). Origineel, met opgedrukt, welbewaard zegel. get. Boeymer. 1 blz. Chb. II 872.
66. Missive als boven, met mededeeling, dat de Gelderschen vijandelijke daden bedreven hebben en als vijanden moeten worden beschouwd 26 December 1542. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Get. Boeymer. 1 blz. Chb. II 875.
67. Missive als boven, met bevel, dat een ieder zijne wapenrusting gereed en in goede orde houde, met het oog op onvoorziene aanvallen. 20 Januari 1543. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Geteekend Boeymer. 1 blz. Chb. III 5.
68. Missive als boven, met bevel afgevaardigden te zenden naar den landsdag op 30 mei 1543 ter bespreking van maatregelen, welke tegen zeeroovers genomen moeten worden. 25 Mei 1543. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Get. Boeymer. 1 blz. Chb. III 21.
69. Missive als boven met bevel volmachten te zenden naar de cancelarij, om daar met de andere volmachten drie of vier afgevaardigden aan te wijzen, die naar Deventer zullen gaan om daar een "Stilsaete" (wapenschorsing) met de Gelderschen te sluiten. 28 Mei 1543. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Get. Boeymer. 1 blz. Chb. III 21.
70. Missive als boven, met bevel tot publicatie, dat "Koeeye-kaesen" uitgevoerd mogen worden, hoewel andere waren geïnterdiceerd zijn. 7 Juni 1543. Origineel met bewijs van opgedrukt zegel. Get. Boeymer. 1 blz. Chb. III 23
71. Missive aan de Magistraat van Leeuwarden, met bericht, dat de Keyser op 25 Mey met al zijne schepen behouden te Genua is aangekomen en zich nu herwaarts spoedt, en met bevel daarvoor eene generale processie te doen houden. 15 Juni 1543. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Geteekend Boeymer. 1 blz. Chb. III 23.
72. Missive als boven, met bevel eene wapenschouwing te doen houden, waartoe ieder zijne wapenrusting in huis gereed moet houden, daar de vijanden zich op de grenzen verzamelen. 20 Juni 1543. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Geteekend: Boeymer. 1 blz. Chb. III 24.

73. Missive als boven, ter bekendmaking van het placcaat, dat er een dubbelen stuiver op de gulden rente (floorenrente) opgebracht moet worden. 13 Juli 1543. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Geteekend Boeymer. 1 blz. Chb. III 24.
74. Placcaat, gericht aan de Magistraat van Leeuwarden waarbij het verbod van uitvoer van levensmiddelen met vier maanden wordt verlengd, behalve naar het leger van den Keizer en naar zijne schepen. Dit vervoer mag dan alleen plaats hebben uit de havens van Collum, Dockum, Harlingen, Mackum, Workum, Stavoren en de Lemmer. 22 Augustus 1543. Origineel, ongezegeld. Geteekend Boeymer. 1 blz. Chb. III 26.
75. Missive aan de Magistraat van Leeuwarden, met bevel eene algemeene processie te houden ten behoeve van 's Keizers wapenen, daar hij met zijn leger staat in 't land van Gulik. 3 Sept. 1543. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Get. Boeymer. 1 blz. Chb. III 27.
76. Publicatie van de Magistraat van Leeuwarden met het verbod van het gebruik van ongemerkte biertonnen. 7 Sept. 1543. Origineel ongeteekend. 1 blz. Chb. III 27.
77. Missive aan de Magistraat van Leeuwarden, met bevel tot afkondiging van den vrede, tusschen den Keizer en den hertog van Kleef gesloten. 5 October 1543. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Get. Boeymer. 1 blz. Chb. III 28. Hierbij hoort nr. 1
78. Missive aan de Magistraat van Leeuwarden, met aanschrijving eene generale processie te doen houden tot afsmeeking van zegen op 's Keizers wapenen tegen Frankrijk. 31 Oct. 1543. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Get. Boeymer. 1 blz. Chb. III 29.
79. Missive als boven, met bevel tot publicatie van een placcaat waarbij toegestaan wordt "koeye-keesen" uit te voeren, hoewel overigens het verbod van uitvoer van levensmiddelen gehandhaafd blijft. 13 Mei 1544. Twee stukken. De missive is origineel, met bewijs van opgedrukt zegel, geteekend Boeymer 1 blz. Het placcaat is een gelijktijdige copie, gecollationneerd door Boeymer. 1 blz. Chb. III 34.
80. Missive als boven, met bevel tot publicatie van het tractaat tusschen den Keizer en den Koning van Denemarken gesloten, en tot het houden van eene generale processie ten behoeve van den voorspoed van 's Keizers wapenen tegen Frankrijk. 2 Juli 1544. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Get. Boeymer 1 blz. Hierbij is een gelijktijdig, doch ongeteekend afschrift van de publicatie gevoegd, welke op den 6^{en} Juli 1544 te Leeuwarden is afgekondigd. 1 blz. Chb. III 42.
81. Missive als boven, met bevel tot publicatie van het placcaat op den accijns op bier, wijn en lakenen. 7 Sept. 1544. Gepubliceert 4 October 1544. Origineel, met welbewaard zegel. Geteekend Boeymer. 1 blz. Chb. III 52.
82. Missive als boven, met aanschrijving om in de Kerken gebeden te doen opzenden voor het heil van 's Keizers leger voor Parijs. 18 Sept. 1544. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Get. Boeymer. 1 blz.
83. Missive aan de Magistraat van Leeuwarden, ter begeleiding van het placcaat, inhoudende de mededeeling, dat er vrede is gesloten tusschen den Keizer en den Koning van Frankrijk. Het placcaat is gegeven op 26 Sept. 1544 en te Leeuwarden gepubliceert op 9 Oct. 1544. De missive is gedateerd 7 Oct. 1544. (of 6 Oct., dit is niet duidelijk). Twee stukken. De missive is origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Get. Boeymer. 1 blz. Opgenomen in het Chb. III 55. Het placcaat is eene gelijktijdige copie, gecoll. door Boeymer. 1 blz.
84. Placcaat, gericht aan de Magistraat van Leeuwarden tegen lediggangers, bedelaars en vagabonden. 9 Nov. 1544. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Get. Boeymer. 1 blz. Chb. III 56.
85. (Brief Stadhouder en Hof aan Magistraat?) Placcaat, inhoudende dat de vonnissen der Nedergerechten betreffende de ontruiming van landen en huizen etc. executabel zijn, en tevens dat de consentgelden van verwisselde goederen betaald zullen worden naar de jaarlijkse huurwaarde. 4 Febr. 1546. Copie, uit dien tijd. Ongeteekend. 3 blz. Chb. III 101.

86. Placcaat, gericht tot Mr. Jan Buygers, grietman van Leeuwarderadeel, met verbod van uitvoer van granen. 27 Februari 1546. Minuut, ongeteekend. 1 blz. Er boven "By den Keyser" "t(er) Minute gehouden".
87. Missive aan de Magistraat van Leeuwarden, ter begeleiding van een bevel tot publicatie van de mededeeling, dat eenige van 's Keizers krijgslieden enkele schepen voor Bremen bemachtigd hebben en deze te koop aanbieden, of varensgezellen oproepen om ze te brengen in de havens van deze gewesten. 15 Maart 1546. De missive is gedateerd 24 Maart 1547. (n.b.!). Twee stukken. De missive is origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Get. Boeymer 1 blz. Het placcaat is eene gelijktijdige copie, ongeteekend. 1 blz.
88. Placcaat, gericht tot de Magistraat van Leeuwarden, met bevel, het verbod te publiceren om onder vreemde heeren krijgsveld te nemen. 10 Juli 1546. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Get. Boeymer. 1 blz. Chb. III 105.
89. Missive aan de Magistraat van Leeuwarden, met bevel om wekelijks, gedurende een maand, eene generale processie te doen houden voor het welslagen van het concilie van Trente. 11 Juli 1546. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Geteekend Boeymer, 1 blz. Chb. III 106.
90. Missive van den Lt. Stadhouders als boven, met bevel om tegen den 15en September e.k. den derden man, wel toegerust, gereed te houden voor de monsting. 27 augustus 1546. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Geteekend: N. Sluyts. 1 blz. Chb. III 111.
91. Missive als boven, met bevel tot het houden van een boevenjacht in den nacht van 30 October op 1 November e.k. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Get. Boeymer. 1 blz. Chb. III 111.
92. Missive als boven, ter begeleiding van een aan de Magistraat van Leeuwarden gericht placcaat, waarbij bevolen wordt, dat niemand zonder consent in vreemde krijgsveld mag trekken. 9 Dec. 1546. De missive is gedateerd 11 Dec. 1546. Twee stukken. Beide origineel, met bewijs van opgedrukt zegel, geteekend Boeymer, beide 1 blz. Het placcaat is afgedrukt in Chb. III 113.
93. Placcaat, dat niemand zich mag voegen bij de troep krijgsveld, die voor Bremen heeft gelegen, en voornemens zou zijn in de Nederlanden te vallen. 1 Juni 1547. Copie van een afschrift. Gecoll. en geteekend Boeymer, Chb. III 124.
94. Missive aan de Magistraat van Leeuwarden, met verbod van uitvoer van gras, hooi en stroo. 21 Juni 1547. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Van dit stuk mist eene strook af; de onderteekening kan daardoor verloren gegaan zijn. 1 blz. Chb. III 125.
95. Missive aan de Magistraat van Leeuwarden, inhoudende het bevel tot publicatie van het placcaat en reglement voor de troep van 3000 ruiters, welke opgericht zal worden. Met dit placcaat. Het placcaat is gedateerd 12 Oct. 1547 en te Leeuwarden gepubliceerd 28 November 1547; de missive is gedateerd 10 November 1547. Twee stukken. De missive is origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Geteekend Boeymer 1 blz. Chb. III 130. Het placcaat is gedrukt, 11 blz. kl. in 4to. Het werd gecollationneerd door Boeymer, gepubliceerd door Rommarts.
96. Placcaat, gericht aan de Magistraat van Leeuwarden, waarbij verboden wordt om heimelijk en bedekt, wapenen te dragen. 30 April 1548. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Geteekend: Boeymer. 1 blz. Chb. III 132.
97. Missive als boven, inhoudende het bevel tot publicatie van het placcaat op de munt van 11 Juli 1548. Met dit placcaat. De missive is gedateerd: 21 Augustus 1548. Twee stukken. De missive is origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Getekend Boeymer. 1 blz. Het placcaat is gedrukt, 18 blz. kl. in 4to. Gecoll. en get. Boeymer.
98. Missive als boven, met bevel om Maximiliaan van Egmond, stadhouder van Friesland, gedurende drie dagen drie uur per dag te doen beluiden, voor zijne ziel te doen bidden en eene lijkmis voor hem te doen houden. 15 Januari 1549. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Geteekend A. Vastaerts. 1 blz. Chb. III 147.
99. Missive als boven, tot uitschrijving van een landdag op 2 Mei e.k. tot ratificatie van het tractaat, door den Keizer met de stenden van het H. Roomsche Rijk gemaakt. 23

- April 1549. (*Singels no. 200a*). Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Geteekend G. Duvenee. 1 blz. Chb. III 164.
100. Missive, gericht aan de Magistraat van Leeuwarden om het placcaat tegen de ketterijen elk half jaar te doen publiceren. 9 Juni 1549. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Geteekend S. Nicolaij. 1 blz. Chb. III 171. Hierbij hoort nr. 51 en 53?
  101. Missive, als boven, met waarschuwing, dat de Keizer een verbod heeft uitgevaardigd om handel te drijven met de stad van Maagdenburg, die in de rijksban is gedaan. 22 Juni 1549. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel, geteekend S. Nicolay. 1 blz. Chb. III 172.
  102. Twee brieven, gericht aan de Magistraat van Leeuwarden betreffende de inhuldiging van den "Prince van Spangien", 12 October en 16 November 1549. De eerste brief is origineel, met opgedrukt zegel, geteekend Jean van Ligne, 1 blz. De tweede brief is origineel, get. G. Duvenee, zonder zegel 1 blz. (*Singels onder no. 203b*). (Volgens den oorspronkelijke index moesten er drie missiven van de huldinghe der Prince van Spangien zijn, van September, October en November. Nu berust er in het archief (Inventaris Singels no. 203a) nog wel eene gelijktijdige copie van het ontwerp van den eed, dien Friesland bereid is aan Heer Philips, prince van Spangien bij zijne inhuldiging te zweren, doch deze dateert niet van September, doch van den 11en October 1549).
  103. Gedrukt placcaat tegen de overdaad in kleeding 27 Mei 1550. kl. in 4to. 9 blz. Op de eerste bladzij staat in gelijktijdig handschrift: 1550 27 Mey "Draegen van sijden lakenen". Chb. III 208.
  104. Missive aan de Magistraat van Leeuwarden, ter begeleiding van het placcaat op de "moortbranderije". 19 Augustus 1550. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Get. G. Duvenee. 1 blz.
  105. Missive aan de Magistraat van Leeuwarden ter begeleiding van een afschrift van de afkondiging der eeuwige vrede tusschen den Keizer en de Koningin van Schotland, van 19 December 1550. De missive, gedateerd 7 Januari 1551 is origineel, met bewijs van opgeplakt zegel, get. S. Nicolaij 1 blz. De afkondiging van 19 Dec. 1550, is een gelijktijdig afschrift van eene copie. 1 blz., voor gelijkkluidend geteekend door S. Nicolaij. Chb. III 228.
  106. Publicatie omtrent het gereed maken en laden en lossen van schepen. Met andere artikelen aangaande de zeerechten van 1549. 19 Juli 1551. Gedrukt te Leuven, Servaes van Sassen, z.j. (1551). kl. 4to. 40 blz. Dit exemplaar is gecollationneert en geteekend G. Duvenee. Chb. III 261. Gepubl. 3-10-1551.
  107. Placcaat tegen den uitvoer van granen naar het buitenland en tegen den verkoop daarvan binnenlands, enkel op zekere voorwaarden 12 Sept. 1551. Gelijktijdig afschrift van eene copie, gecollat. door G. Duvenee. Het origineel was get. Verreycken, de copie was gecoll. door F. Gualterrotty. Onder staat: Gepubliceert den 3^{en} October anno 1551 van den raedhuise der stede Leeuwarden. 3 blz. Chb. III 277. (*Singels no. 207*).
  108. Placcaat betreffende de munt. 1 Februari 1553. Gelijktijdig afschrift van eene copie, gecollationneerd door G. Duvenee. Onder staat: Gepubliceert den 10en Mei 1554. 5 blz. (Chb. III 310).
  109. Verbod om vreemde vorsten in den oorlog te dienen. 13 Maart 1553. Gelijktijdig afschrift van eene copie, gecoll. door G. Duvenee. Onder staat: Gepubliceert den 2^{en} April 1554. 2 blz.
  110. Verbod van uitvoer van gemunt en ongemunt goud en zilver 22 Oct. 1553. Gedrukte copie, in hs geteekend door G. Duvenee voor gelijkkluidend afschrift. Gepubl. den 20 Dec. 1553. 1 fol. plano. Chb. III 318.
  111. Publicatie, dat de daalders die billioen zijn, nog drie weken koers zullen houden. 20 Nov. 1553. Gericht aan de Magistraat van Leeuwarden. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Get. G. Duvenee. Gepubliceert 9 Dec. 1553. 1 blz. Chb. III 321.
  112. Missive aan de Magistraat van Leeuwarden ter begeleiding van het placcaat op het uitvoeren van granen en levensmiddelen. 3 Januari 1554. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Geteekend G. Duvenee. 1 blz. Het placcaat zelf is niet aanwezig.

113. Placcaat betreffende de munt. 25 Januari 1554. Gedrukt, gecoll. door S. Nicolaij (zijn naam in hs.), kl. 4to 8 blz. Chb. III 325.
114. Placcaat tegen het nemen van krijgsvolk bij vreemde vorsten, terwijl zij, die in vreemden krijgsvolk zijn binnen 14 dagen na de publicatie van het placcaat terug moeten keeren. 14 Febr. 1554. Afschrift van eene copie, gecoll. door G. Duvenee. Gepubl. 2 Maart 1554. 3 blz.
115. Placcaat om tot November geen leeftocht uit te voeren behalve haring en gezouten visch. 27 Mei 1554. Afschrift van eene copie, get. G. Duvenee. Gepubliceerd 13 Juni 1554. 2 blz. (Chb. III 362)
116. Missive, gericht aan de Magistraat van Leeuwarden, ter begeleiding van het placcaat genoemd onder 115 en uitschrijving van een landdag 11 Juni 1554. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel, get. G. Duvenee, 1 blz. Chb. III 365.
117. Missive, aan idem, betreffende het innen van de geconsenteerde stuiver op de floeren, tot hoeding van de kosten welke eenige edellieden hebben gemaakt ten behoeve van het welzijn des lands, 4 Juli 1554. Origineel met bewijs van opgedrukt zegel get. S. Nicolay. 1 blz. Chb. III 366.
118. Missive aan idem, met aanschrijving om processie te houden ten behoeve van den Keizer en zijn Krijgsvolk tegen de vijanden der Nederlanden. 14 Juli 1554. Origineel, met bewijs van opgeplakt zegel. Get. S. Nicolaij, 1 blz.
119. Placcaat met verbod van uitvoer van levensmiddelen, met uitzondering van haring en van gedroogde en gezouten visch. 25 Mei 1555. Afschrift van een copie, gecoll. en get. G. Duvenee. 2 blz. (waarschijnlijk Chb. III 375).
120. Aanschrijving aan de Magistraat van Leeuwarden om op Pinksteren een generale processie te doen houden ten behoeve van de vredesonderhandelingen met Frankrijk. 25 Mei 1555. Origineel, met bewijs van opgeplakt zegel. Get. S. Nicolaij, 1 blz. Chb. III 375.
121. Missive aan idem, ter begeleiding van het placcaat aangaande de moderatie en continuatie van penningen ofte gelden. 25 Juli 1555. Met dit placcaat, van 22 Juni 1555, in afschrift – 2 stukken. De missive is origineel, get. S. Nicolaij 1 blz. Het placcaat is eene copia copiae, gecoll. en get. S. Nicolaij 1 blz. (waarschijnlijk Chb. III 576).
122. Missive aan idem met bevel tot publicatie van het placcaat tegen den uitvoer van granen en levensmiddelen. 1 Juli 1555. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Get. G. Duvenee. 1 blz.
123. Confirmatie des Konings van de ordonnantiën en edicten van Keizer Karel V tot uitroeiing der secte en conservatie van de Catholieke religie. 20 Aug. 1556. (Uit Inv. Eekhoff 251A, daarna Cat. Bibl. Eekhoff-Visscher in H5C). Gedrukt te Leuven, Servaes van Sassen, 1556. kl.in.4to. 30 blz. Gecoll. en get. G. Duvenee (in hs.) Met vermelding van verschillende data, in 1556, 1557, 1558, 1561, 1562, 1570 en 1574, waarop dit placcaat te Leeuwarden is gepubliceerd (in hs.)
124. Missive aan de Magistraat van Leeuwarden om aan eene besmettelijke ziekte gestorven vee, ongevild diep in de aarde te begraven. 7 Sept. 1556. Origineel gezegeld, get. S. Nicolay, 1 blz. Chb. III 402.
125. Placcaat tot inventarisatie en opschrijving der hoeveelheid granen. 22 Januari 1557. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Get. G. Duvenee. 1 blz. Chb. III 410.
126. Placcaat betreffende de vaststelling van de prijzen van granen 24 Januari 1557. Origineel, met welbewaard opgedrukt zegel. Get. S. Nicolaij. Er onder staat: Gepubliceert vanden raidhuise der stede Leeuwarden, den 24 Januarij 1557. 1 blz. Chb. III 411.
127. Missive aan de Magistraat van Leeuwarden, dat deze graanzetting alleen geldt voor de opgeschreven granen, niet voor die welke te Bremen, te Hamburg e.a. worden verhandeld. 27 Febr. 1557. Origineel, get. G. Duvenee, met bewijs van opgedrukt zegel, 1 blz.

128. Placcaat, inhoudende de vrijheden, welke gegund worden aan kooplieden, zoetelaars etc. die des Konings legers van proviand voorzien. 9 Juni 1557. Gedrukt afschrift van eene copie. In hs. get. door S. Nicolaij. 1 blz. Chb. III 414.
129. Missive, gericht aan de Magistraat van Leeuwarden, met bevel Gode te danken voor de overwinning op de Franschen behaald bij St. Quintin 23 Aug. 1557. Origineel, met welbewaard opgedrukt zegel. Geteekend S. Nicolaij 1 blz. Chb. III 416.
130. Placcaat betreffende de munt. 11 Dec. 1557. Gedrukte copie. Gecoll. en get. P. Eemskerck. 1 fol. plano. Chb. III 417. (Zie no. 132)
131. Placcaat tegen het verkopen en lezen van verboden boeken, met een catalogus dezer boeken. 16 Dec. 1557. (Uit: Inv. Eekhoff 251B, daarna Cat. Bibl. Eekhoff-Visscher in H5C.) Gedrukt bij Merten Verhasselt te Leuven 1558. kl. in 4to 37 blz. Met vermelding, dat dit placcaet te Leeuw. is gepubliceerd in 1558. 1560 en 1563 in hs.
132. Missive, gericht aan de Magistraat van Leeuwarden, ter begeleiding van het placcaat op de munt van 11 Dec. 1557. (zie no. 130). 9 Febr. 1558. Origineel, ongezegeld. Geteekend P. Eemskerck. 1 blz.
133. Placcaat, inhoudende de vrijstellingen, welke gegund worden aan de kooplieden, die de legers des Konings approviandeeren. 18 Juni 1558. Gedrukt afschrift van eene copie. In hs. Geteekend door P. Eemskerck. 1 blz. Chb. III 448. Niet aangetroffen 27/5/1999.
134. Placcaat, betreffende de munt. 26 Nov. 1558. Afschrift van eene copie. Gecoll. en geteekend door S. Nicolaij, 4 blz. Chb. III 448.
135. Octrooi, verleend aan de stad Slooten tot het houden van eene week- en eene jaarmarkt: de jaarmarkt, in plaats van die "op den wilden velde", de wilden-merkt" genoemd, welke wordt opgeheven. 4 Augustus 1559. Hierbij is het begeleidend schrijven gevoegd gericht aan de Magistraat van Leeuwarden, van 9 April 1560. Het octrooi is een afschrift, gecoll. en geteekend door P. Eemskerck. 3 blz. Chb. III 473. De missive is orgineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Geteekend P. Eemskerck. 1 blz.
136. Placcaat van "pardon" voor degenen, die hunne ketterij willen afzweren en zich met de kerk willen verzoenen. 10 October 1559. Met de begeleidende missive, gericht tot de Magistraat van Leeuwarden, van 13 October 1559. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Geteekend P. Eemskerck. 3 blz. Chb. III 476. De missive is eveneens origineel, ongezegeld, get. S. Nicolaij, 1 blz.
137. Placcaat, waarbij eenige Groninger en Embder munten voor biljoen worden verklaard. 8 Februari 1560. Origineel, met opgedrukt zegel. Get. P. Eemskerck. 3 blz. Chb. III 483.
138. Missive gericht aan de Magistraat van Leeuwarden waarin wordt meegedeeld, dat de Koning het door hem aangeboden "Pardon" voor de kettters met twee maanden verlengt. 25 April 1560. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Geteekend P. Eemskerck. 1 blz. Chb. III 487.
139. Placcaat, dat de "Egypters" of heidenen zich niet meer mogen ophouden in de landen van "herwaartsover" op verbeurte van lijf en goed. 2 september 1560. Afschrift van eene copie. Gecoll. en get. door S. Nicolaij. 2 blz. Chb. III 528.
140. Placcaat tegen het jagen op velthoenders, cranen, reyggers, haesen, hinden, reeën en dergelijk edel gevogelte en gedierte, 3 april 1561. Origineel, met opgedrukte zegel. Geteekend: P. Eemskerck. 2 blz. Chb. III 535.
141. Ordonnantie op het accijns: geen uitgebrouwen bieren, wijnen en lakens mogen worden ingevoerd, voordat zij aangegeven zijn bij den exchysmeester. 1 mei 1561. Met de missive, ter begeleiding van deze ordonnantie, gericht aan de Magistraat van Leeuwarden. De ordonnantie is gedrukt, voorzien van een welbewaard zegel en geteekend S. Nicolaij (in hs); met vermelding van de publicatie. 1 blz. De missive is orgineel, met bewijs van opgedrukt zegel en geteekend P. Eemskerck.
142. Placcaat tegen het maken en dragen van kleine voetbogen, tegen het drukken van verboden boeken en deze niet in handen te geven van scholieren, 26 oktober 1561. Met de begeleidende missive, gericht aan de Magistraat van Leeuwarden, van 24

- December 1561. Het placcaat is gedrukt, ongezegeld en get. P. Eemskerck, met de vermelding van de publicatie, 1 blz. Chb. III 564. De missive is origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Get. S. Nicolaij 1 blz.
143. Placcaat tegen strandroverij en het beschadigen van de zeedijken. 2 juni 1562. Gedrukt, in hs. geteekend door S. Nicolaij; met de vermelding van de publicatie. Aan den rand een weinig beschadigd, zoodat enkele woorden van den tekst onleesbaar zijn. 1 blz. Chb. III 570. Gepubl. 07-6-1562.
144. Placcaat tegen den uitvoer van granen, behalve van die, welke over zee komen. 3 Oct. 1562. Gedrukt, in hs. get. S. Nicolaij, met de vermelding der publicatie in hs. 1 blz. Chb. III 581.
145. Missive, gericht tot de Magistraat van Leeuwarden, waarbij bevolen wordt, dat de gestorven beesten moeten worden begraven. 22 Januari 1563. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Geteekend S. Nicolaij. 1 blz.
146. Placcaat, dat niemand in vreemden krijgsdienst mag gaan. 23 Maart 1563. Afschrift van eene copie. Onderteekend P. Eemskerck, met vermelding der publicatie. (Dit is een ander afschrift, dan hetgeen voorkomt in Chb. III 586 (zie no. 148) en ook Chb. III 614. Dit laatste geeft als datum 3 Maart 1564.)
147. Missive aan de Magistraat van Leeuwarden om den Zwarteweg van de stad naar Tyetzerck te herstellen. 6 april 1563. (*Singels no. 224*). Origineel, geteekend P. Eemskerck.
148. Placcaat om te verbieden, dat iemand vreemde vorsten diene, en waarschuwing aan hen, die dit deden, om ten spoedigsten terug te keeren. 24 Mei 1563. Ongetekende copie. 3 blz.
149. Verbod van uitvoer van ammunitie, 16 Juli 1563. Met begeleidende missive van 24 Juli 1563. 't Placcaat is gedrukt en get. S. Nicolaij, met vermelding der publicatie. 1 blz. Chb. III 587. De missive gericht aan de Magistraat van Leeuwarden, is origineel, met bewijs van opgedrukt zegel, get. S. Nicolaij. 1 blz.
150. Missive met bevel om alle lediggangers, vagabonden e.a. gevankelijk op het blokhuis te brengen, ook degenen, die zonder dispensatie te hebben, bij de "professide" nonnen zijn zittende". 4 April 1564. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Geteekend S. Nicolaij. 1 blz.
151. Placcaat tegen het treden in vreemden krijgsdienst, te water noch te land. 17 Mei 1564. Afschrift van eene copie, get. P. Eemskerck, met vermelding der publicatie. 3 blz. Chb. III 617.
152. Placcaat tot verbod van handeldrijven op Engeland en den invoer van Engelsche lakens. 22 Mei 1564. Met de geleidende missive van 31 mei 1564. Placcaat is een copie, ongeteekend doch met vermelding van de publicatie door Dr. Seerp Hanije en D. Wijngie. 3 blz. Chb. III 617. De missive is origineel, met flauw bewijs van opgedrukt zegel, geteekend P. Eemskerck. 1 blz.
153. Missive, gericht aan de Magistraat van Leeuwarden, om de klokken te doen luiden etc. voor den dood van Keizer Ferdinand en tevens, om opnieuw het placcaat op de jacht van 3 april 1561 te doen publiceren. 25 Aug. 1564. Origineel, met flauw bewijs van opgedrukt zegel. Get. P. Eemskerck. 1 blz.
154. Placcaat met verbod om duiven te schieten en eiken en "plantagien" te beschadigen. 25 Augustus 1564. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Get. P. Eemskerck en vermelding van de publicatie. 2 blz. Chb. III 638.
155. Publicatie, dat men vrij op Engeland mag handelen, 29 december 1564. Authentique copie, gecoll. door G.Francken. 3 blz. Chb. III 641.
156. Missive aan de Magistraat van Leeuwarden om ongedoopte kinderen te doen doopen en de ouders, die zich tegen den doop verzetten, gevankelijk op het Blokhuis te brengen. 8 Mei 1565. Origineel, ongezegeld, get. P. Eemskerck. 1 blz. Chb. III 646.
157. Missive aan de Magistraat van Leeuwarden om eene generale processie te houden ter verkrijging van den zegen over de christelijke wapenen tegen de Turken. 27 Juli 1565. Origineel, get. S. Nicolaij. Met vermelding van de publicatie. 1 blz.

158. Missive aan idem, om de vaarten, zijlroeden en diepten te reinigen en ten dienste van de scheepvaart goed te onderhouden. 28 Juli 1565. Origineel, get. S. Nicolaij. Met vermelding van de publicatie. 1 blz. Chb. III 649.
159. Placcaat met verbod van uitvoer van granen en het opkopen van koren, met een desbetreffend reglement voor bakkers en brouwers. 10 September 1565. Authentique copie, get. S. Nicolaij. Met vermelding van de publicatie. 7 blz. Chb. III 653.
160. Hetzelfde placcaat, thans gedrukt. De laatste pagina ontbreekt hiervan en is in hs. er bijgevoegd, met verandering van den datum, daar hier staat 15 September 1565. Gedrukt kl. in 4to, 8 blz. en 2 blz. in ms, gecoll. en get. door P. Eemskerck, met vermelding van de publicatie op 13 October. Chb. III 653.
161. Missive aan de Magistraat van Leeuwarden, met bevel een plechtige processie te houden, opdat de Turk uit het eiland Malta wegtrekke. 17 Oktober 1565. Origineel, get. S. Nicolaij. 1 blz.
162. Missive aan de Magistraat van Leeuwarden, met verbod van uitvoer van granen. 8 November 1565. Origineel, get. P. Eemskerck. 1 blz. met bewijs van opgedrukt zegel en vermelding der publicatie. Gepubl. 8 November 1565.
163. Placcaat tot verwijdering van landlopers en vreemde bedelaars uit Friesland, 12 November 1565. Met de begeleidende missive aan de Magistraat van Leeuwarden, van 8 November 1565. Origineel, get. P. Eemskerck, met vermelding van de publicatie. Ongezegeld 1 blz. De missive is eveneens origineel, get. P. Eemskerck, ongezegeld.
164. Missive om onderzoek te doen naar de hoeveelheid gerst, welke er binnen Leeuwarden is. 24 Januari 1566. Origineel, get. S. Nicolaij. Ongezegeld, 1 blz. Gepubliceerd.
165. Publicatie, dat het verbod van erwten en boonen uit te voeren wordt opgeheven, met het oog op het bederf van deze waren. 9 Februari 1566. Origineel, get. P. Eemskerck, met vermelding der publicatie, ongezegeld, 1 blz. Chb. III 660.
166. Placcaat tegen zwaarddansers, tegen het balslaan of kolven op kerkhoven en in straten etc. 12 Februari 1566. Origineel, get. P. Eemskerck. Met vermelding der publicatie. Ongezegeld, 2 blz. Chb. III 660.
167. Missive aan de Magistraat van Leeuwarden, betreffende het misbruiken der tonnen van Haarlemsche brouwers, 12 Juni 1566. Origineel, get. S. Nicolaij. Met wel bewaard opgedrukt zegel. 3 blz. Chb. III 668.
168. Missive van den Koning van Spanje, waarin Philips zijne ingenomenheid betuigt, dat eenige edellieden niet ingegaan zijn op het voorstel van eenige kwaadwilligen om zich bij hen te voegen. 31 Juli 1566. (Zie no. 171). Authentique copie, get. S. Nicolaij. 1 blz. Chb. III 672. (*Singels no 231a*).
169. Ordonnantie van de Magistraat van Leeuwarden, dat er, wegens de te Sneek heerschende pest, geene Sneekers in Leeuwarden mogen komen, terwijl eveneens de invoer van koopwaar vandaar verboden wordt. 14 Augustus 1566. Origineel, get. M. Rommarts, met vermelding van de publicatie. 1 blz.
170. Placcaat des Konings tegen het schenden en berooven van Kerken en Kloosters. 25 Aug. 1566. Origineel, get. P. Eemskerck. Ongezegeld, 4 blz. Chb. III 674. (*Singels no 232*).
171. Missive, gericht aan de Magistraat van Leeuwarden, ter begeleiding van de Kon. missive, genoemd onder no. 168, waarin de Koning zijne genegenheid betuigt voor die edellieden, die zijne zijde hebben gehouden. 25 Aug. 1566. Origineel, get. S. Nicolaij. Ongezegeld, 1 blz. (*Singels no 231b*).
172. Placcaat tegen het aanwerven van vreemd krijgsvolk, zonder consent. 3 Sept. 1566. Authentique copie, get. P. Eemskerck. 3 blz. Chb. III 679
173. Missive, gericht aan de Magistraat van Leeuwarden, waarin den priesters geboden wordt, hunne kerkdiensten als van ouds aan te houden. 7 Oktober 1566. Origineel, get. P. Eemskerck. Ongezegeld. 1 blz. Chb. III 684. (*Singels no 232b*).
174. Missive, als boven, met bevel om de renten en pachten der afvallige priesters "te beslaan in handen der meiers". 6 November 1566. Origineel, get. S. Nicolaij. 1 blz. (*Singels no.232c*).

175. Placcaat, betreffende verschillende punten van krijgshandeling, 14 December 1566. Met de begeleidende missive van 1 Maart 1567. Ongeteekend afschrift. Met vermelding der publicatie, get. door D. Wijngie. 6 blz. Chb. III 690. De missive is origineel, get. P. Eemskerck. Met bewijs van opgedrukt zegel. 1 blz.
176. Placcaat met verbod om vreemde heeren in den krijg te dienen, 14 September 1567. Ongeteekende copie, met vermelding van de publicatie. 4 October 1567, get. M. Rommarts. 2 blz. Chb. III 716. Hierbij is gevoegd: een vernieuwd placcaat om in vreemden krijgsdienst te gaan, van 7 Oct. 1567. Dit is eene authentique copie get. P. Eemskerck, met vermelding der publicatie get. M. Rommarts. 2 blz. Dit hernieuwde placcaat is vergezeld van een begeleidende brief aan de Magistraat van Leeuwarden get. P. Eemskerck, van 16 Oct. 1567. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
177. Placcaat, dat niemand, hetzij alleen, of met zijn huisgezin, uit het land mag trekken, noch vruchten, goederen en koopwaar mag vervoeren, 18 Sept. 1567. Ongeteekend afschrift, met vermelding der publicatie 4 Oct. 1567, get. M. Rommarts. 4 blz. Chb. III 718.
178. Placcaat, betreffende de munt: nieuwe daalders worden te niet gedaan en het wordt streng verboden geldstukken te versmelten. 16 Augustus 1567. Ongetekend afschrift, met vermelding der publicatie 4-10-1567, get. Rommarts, 3 blz. Chb. III 715.
Geleidebrief van 176-178, 3-10-1567, get. P. Eemskerck, 1 blz.
179. Placcaat met verbod van uitvoer van haver, 8 Nov. 1567, met de begeleidende missive aan de Magistraat van Leeuwarden van 9 Dec. 1567. Authentique afschrift, get. Jaupe, met vermelding der publicatie 3 blz. Chb. III 722. De missive is origineel, get. P. Eemskerck. Met bewijs van opgedrukt zegel, 1 blz.
180. Placcaat, waarbij notarissen, secretarissen etc. verboden wordt gerechtelijke acten te passeeren in zaken "van de troebelen en ongeregeldheden", en waarbij het vrouwen verboden wordt hunne uitgeweken echtgenooten te volgen. 11 Januari 1568 (sic). Met een begeleidende brief van het Hof van Friesland van 26 February 1569. Deze stukken zijn vergezeld van een brief van den Stadhouder aan de Magistraat van Leeuwarden, waarbij de Magistraat bevolen wordt de brieven aan Alva van 24 Aug. 1568 opnieuw te publiceren, opdat zij, die den Hertog hunne opwachting destijds niet te Brussel gemaakt hebben, dit nog kunnen doen. 19 Febr. 1569. - Het placcaat is een copie authentique, get. P. Eemskerck, 3 blz., met vermelding van de publicatie get. Rommarts. De brief van het Hof is origineel, get. F. Ruys, 1 blz. - De missive van den Stadhouder is origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. Get. P. Eemskerck, 1 blz.
181. Placcaat betreffende de koopvaardijsschepen, die wel toegereed moeten wezen, terwijl het eenieder toegestaan wordt oorlogsschepen uit te rusten tegen de zeerovers, 31 Maart. Authentique copie, get. C. Jaupe, Chb. III 727, 6 blz.
182. Placcaat tegen diegenen, die zich in dienst van vreemde heeren hebben begeven. 20 April 1568. Met den begeleidende brief, 29 April 1568. 't Placcaat is eene copie authentique, get. P. Eemskerck, met vermelding van de publicatie, 2 blz. Chb. III 732. De missive is origineel, get. P. Eemskerck, met opgedrukt zegel, 1 blz.
183. Placcaat, waarbij Andries Wijbrantsz en 27 andere met name genoemde personen uit Leeuwarden als rebellen uit het land worden gebannen. 18 Mei 1568. Origineel, get. M. Heymans en J. den Brouck, 1 blz. Chb. III 734. (*Singels nr. 242a*).
184. Placcaat, waarbij verboden wordt, eenige gemeenschap te onderhouden met de rebellen. 26 Juni 1568. Met de begeleidende missive, waarin tevens bevolen wordt, een dankdag te houden voor de overwinning op de Geuzen bij Jemmingen. 4 Aug. 1568. 't Placcaat is eene copie authentique, get. M. Heymans. Met vermelding van de publicatie, get. Romarts, 3 blz. Chb. III 738. De missive is origineel, get. M. Heymans, met vermelding, dat de brief op 15 Aug. is ontvangen. 1 blz. Chb. III 743. (*Singels no 242 d en e*)
185. Placcaat aangaande de geconfisqueerde goederen van bannelingen. 26 Juni 1568. Copie authentique van een afschrift, get. C. Jaupe. Met vermelding van de publicatiën, get. Rommarts, en Ruijs, 6 blz. Chb. III 735. (*Singels no 242 b*).

186. Placcaat, waarbij de gemeenschap met de rebellen verboden wordt. 26 Juni 1568 (Zie no. 184). Copie authentique van een afschrift, get. M. Heymans. 3 blz. Chb. III 743.
187. Placcaat, inhoudende de voorrechten, gegeven aan hen die proviand willen voeren naar het leger bij Maastricht, 24 Aug. 1568.
188. Placcaat, inhoudende een pardon voor diegenen onder de geconfedereerden die hunne misdaad binnen een maand aangeven, 31 Augustus 1568. Met de vermelding der publicatie van deze placcaten, op een afzonderlijk blad, get. M. Rommarts, van 25 Sep. 1568 en de missive, waarbij deze placcaten aan de Magistraat van Leeuwarden werden toegezonden, welke missive tevens het bericht inhoudt van den dood van Don Carlos en bevel zielsmissen voor hem te doen lezen, en de klokken te doen luiden. 23 Sept. 1568. Beide placcaten zijn authentique copiën van afschriften, get. P. Eemskerck, 2 en 4 blz. Met vermelding der publicatiën daaronder. Chb. III 747 en 748. De missive is origineel, get. M. Heymans. 1 blz.
189. Placcaat met verbod om nieuwe tijdingen te verspreiden, en seditieuse geschriften uit te geven. 11 Nov. 1568. Met de begeleidende missive, waarin ook het overlijden van de Koningin van Spanje wordt bericht. 20 Dec. 1568. Het placcaat is eene authentique copie, get. C. Joupe, met vermelding van de publicatie, get. Rommarts 6 blz. De (beschadigde) missive is origineel, get. P. Eemskerck. 1 blz. Chb. III 764.
190. Placcaat met verbod om verbannenen te herbergen, of hulp en bijstand te geven. 26 Januari 1564. Met de begeleidende missive, 27 Januari 1569. 't Placcaat is origineel, met opgedrukt zegel en geteekend P. Eemskerck. Met vermelding der publicatie op 29 Januari 1569. 1 blz. De missive is origineel, ongezegeld, geteekend P. Eemskerck 1 blz.
191. Placcaat, waarbij jongelieden verboden wordt buiten zijner maj. landen te gaan om vreemde universiteiten te bezoeken of elders een ambacht te leeren. 4 Maart 1569. Copie authentique, get. M. Heymans. Met vermelding van verschillende publicatiën, 3 blz. Chb. III 764.
192. Missive aan de Magistraat van Leeuwarden, met kennisgeving dat diegenen, die door de Rebellen gevangen genomen en op rantsoen zijn gesteld, niet losgekocht mogen worden. 28 Sept. 1569. Origineel, get. M. Heymans. Met vermelding der publicatie, get. A. Ruys. 1 blz. Chb. III 771.
193. Missive, gericht aan de Magistraat van Leeuwarden, met opdracht om de onderzaten te waarschuwen tegen het gevaar van zeeroovers en moordbranders. 26 Sept. 1569. Origineel, get. M. Heymans. 1 blz.
194. Namen dergenen, die bij sententie gecondemneert zijn, of wier goederen ter ordonnantie van zijne Excellentie gecondemneert zijn (16 Dec. 1569). Origineel get. A. Ruys. Met vermelding der publicatie op ?? December 1569. 1 blz. Chb. III 774. (*Singels onder 242 h*). Met lijst van 8 sep. 1569.
195. Placcaat betreffende de boekdrukkerijen en de boekdrukkers, benevens de schoolmeesters en de scholieren. 19 Mei 1570. Gedrukt exemplaar, Steenwijk 1570 kl. in 4to. 12 blz. Chb. III 786. Op de laatste pag. vindt men in hs., dat dit gecollationeerd en geteekend is M. Heymans. Met vermelding van de publicatie op 8 Juli, get. A. Ruys (Inv. Eekhoff 287A).
196. Placcaat tot onderhouding van het placcaat, waarbij de handel op Engeland streng wordt verboden. 3 Juni 1570. Gedrukt exemplaar kl. in 4to, 3 blz. Chb. III 792. Gecoll. en get. M. Heymans. Met vermelding van de publicatie op 8 July 1570; get. A. Ruys.
197. Aanschrijving om aan den principalen officier van Antwerpen, Gendt, Brugge, Rijssel, Amsterdam of Middelburg opgave te doen van schepen en goederen, welke in Engeland opgehouden zijn, evenals van schulden, welke daar niet zijn afbetaald. 7 juni 1570. Copie authentique, get. M. Heymans. Met vermelding van de publicatie op 8 juli 1570 get. A. Ruys. 3 blz. Chb. III 792.
198. Verklaring van Burgemeester Schepenen en Raden van Leeuwarden dat het Generaal Pardon van 16 november 1569 hier gepubliceerd is op 6 Augustus 1570. Origineel. Concept, 1 blz. Chb. III 831. (*Singels no 247a*).

199. "De darde vermaning vant pardon". 7 October 1570. Origineel, get. M. Rommarts. Met opgedrukt zegel. 3 blz. Met vermelding der publicatie op 9 October 1570. get. A. Ruys. Chb. III 835. (*Singels onder no 247b*).
200. Placcaat betreffende het bergen van drijfgoederen. 6 november 1570. Origineel, met overblijfsel van opgedrukt zegel. Met vermelding van ontvangst en publicatie op 7 November, get.door M. Heymans. 1 blz. Chb. III 836.
201. Ordonnantie betreffende het beleggen, lossen en betalen van renten, zoowel in geld, als in graan en andere gewassen. 5 Maart 1571. Exemplaar, gedrukt te Steenwijk, Herman 't Zangers, 1572. Gecoll. en in hs. getekend door M. Heymans, kl. in 4to. 8 blz. Chb. III 838. Inv. Eekhoff 287B.
202. Missive, gericht aan de Magistraat van Leeuwarden ter begeleiding van het placcaat des Konings, waarbij de omloop van alle zilveren munten, welke niet van 's Koningswege geslagen zijn, verboden wordt. 12 April 1571. Origineel, get. M. Heymans. Met vermelding der publicatie. 1 blz. Chb. III 847. (*Singels no 249 a*).
203. Placcaat, waarbij voorlopig tot Kerstmis 1571 de omloop van Duytsche daalders, geslagen tusschen 1567 en 1570 wordt toegestaan, alsmede de kleine zilveren munt, totdat Z.M. daarover anders zal beschikken. 27 juni en 10 juli 1571. Authentique copie, get. M. Heymans. 1 blz. Chb. III 857.
204. Missive, gericht aan de Magistraat van Leeuwarden, om aan het Hof van Vriesland opgave te doen van bedragen, welke aan het krijgsvolk, dat binnen deze stad gelegen heeft, geleend zijn. 22 Juli 1571. Met eene verklaring van de Magistraat, dat zij deze missive hebben gepubliceert op 23 juli en op 7 augustus 1571. De missive is origineel, get. C. Joupe. Met bewijs van opgedrukt zegel. 1 blz. Chb. III 859. De verklaring is een ongeteekend concept.
205. Placcaat over de wijze, waarop men moet handelen met die boeken die "gerepureert mede gecorrigeert" moeten worden, volgens den Index expurgatorius. 31 Juli 1571. Met de begeleidende missive van 11 Sept. 1571. "t Placcaat is eene copie authentique, get. M. Heymans. Met vermelding der publicatie. 4 blz. Chb. III 863. De missive is origineel, get. M. Heymans. Met bewijs van opgedrukt zegel. 1 blz.
206. Missive van den Stadhouder en het Hof aan de Magistraat van Leeuwarden met bevel, dat allen die aan de soldaten geleend hebben, terstond daarvan kennis moeten geven aan het Hof. 5 Aug. 1571. Origineele missive, get. Heymans. Met bewijs van opgedrukt zegel. 1 blz. Chb. III 863.
207. Missive aan de Magistraat van Leeuwarden ter begeleiding van twee placcaten, waarvan het eerste het verbod van uitvoer van hier aanwezige buitenlandsche granen inhoudt en het andere verbiedt aan "gaerdeniers", bedelaars of vagebonden een "ruyter-teringh" te geven, 20 Nov. 1571 (deze beide placcaten zijn niet aanwezig). Originele missive, get. P. Eemskerck. 1 blz.
208. Missive als boven, met bevel het placcaat van 13 Sept. 1565, waarbij de uitvoer van tarwe en rogge verboden wordt, opnieuw te doen publiceren. 26 October 1571. Origineele missive, get. M. Heymans. Met bewijs van opgedrukt zegel. 1 blz.
209. Placcaat, waarbij opnieuw wordt verboden buitenlandsche granen te mogen uitvoeren, tot aan 31 mei 1572. 3 Nov. 1571. Onder ditzelfde no. 209 is opgenomen eene kennisgeving van de overwinning op de Turken, door Don Juan van Oostenrijk, met bevel daarvoor eene plechtige algemene processie te houden. 27 November 1571. 't Placcaat is eene copie authentique, get. P. Eemskerck. 4 blz. Chb. III 868. De kennisgeving, eveneens, ook get. P. Eemskerck. 1 blz. Chb. III 872.
210. Naamlijst van 34 personen, die vogelvrij worden verklaard. Degenen, die een dezer personen dood of levend in handen der justitie uitlevert. ontvangt 50 car.gld. bloedgeld, ongedateerd. Origineel, ongeteekend, 2 blz. dec. 1569. (*Singels nr. 242i*).
211. Herhaalde verlenging van het Pardon Generaal, met drie maanden na de publicatie, 22 Febr, 1572. Met den begeleidende brief van den Stadhouder en het Hof aan de Magistraat van Leeuwarden, van 13 mei 1572, waarin deze tevens wordt opgeroepen om volmachten te zenden naar den landsdag op 20 mei a.s. Het "Pardon" is gedrukt te Brussel, bij Michiel van Hamont, met het Kon. wapen op den titel. 6 blz. In handschrift

- staat daar, onder de vermelding der publicatie, get. A. Ruys. De missive is origineel, get. M. Heymans. Met bewijs van opgedrukt zegel. 1 blz.
212. Placcaat, waarbij aan krijgslieden verboden wordt zich uit het leger of uit hunne garnizoenen te verwijderen, zonder verlof. 29 Januari 1572. Gedrukt te Leeuwarden, bij Isebrant ter Steghe, anno 1573. In hs. geteekend M. Heymans. Kl. in 4to 8 blz. Chb. III 879. Inv. Eekhoff 287C.
213. Placcaat, dat niemand eenig krijgsvolk mag inschrijven, zonder last van Zijne Majesteit, en dat geen zijner onderzaten zich zal mogen laten inschrijven, indien hem de genoemde lastgeving niet is getoond. 9 Juni 1572. Met de begeleidende missive van 9 July 1572. Het placcaat is gedrukt, zonder plaats of naam van drukker. In hs. geteekend door P. Eemskerck, met vermelding der publicatie, get. A. Ruys. Chb. III 887. 8 blz.. De missive is origineel, get. P. Eemskerck, 1 blz. met bewijs van opgedrukt zegel.
214. Placcaat, dat niemand mag voldoen aan het bevel van de Rebellen die Dordrecht bezet hebben, om aan hen een kohier over te leveren, inhoudende specificatie van de renten, tienden accijnsen en visscherijen in den Dordtschen waard, noch de namen en woonplaatsen van degenen te noemen, aan die deze goederen toekomen, etc. 1 Augustus 1572. Authentique copie, geteekend Heymans. Met vermelding der publicatie. 5 blz. Chb. III 896.
215. Placcaat, waarbij een ieder vrijgelaten wordt om buskruit te maken (met opheffing van het verbod van 25 Maart 1570). 12 Aug. 1572. Copie uit dien tijd, ongeteekend, 3 blz. Chb. III 898.
216. Placcaat om alle roerende en onroerende goederen, actiën en schulden der Rebellen, zoowel van Steden als van afvallige personen te beschrijven en tot nadere dispositie te bewaren, 6 Oct. 1572. Copie authentique, get. M. Heymans, 3 blz. Chb. III 907.
217. Bevel tot hernieuwing der publicatie van 1 Augustus 1572 (zie no. 214) waarbij wordt verboden o.m., den Rebellen eenigen steun te verleenen of eenigen omgang met hen te onderhouden. 17 October 1572. Origineel, get. M. Heymans, 1 blz.
218. Placcaat, waarbij verboden wordt Rebellen in huis te ontvangen, hun nachtverblijf te geven, te verbergen of te helpen verbergen. 5 December 1572. Origineel, get. M. Heymans. Met opgedrukt zegel en vermelding van de publicatie. 1 blz. Chb. III 915.
219. Placcaat met hernieuwd verbod met de Rebellen in de dorpen te converseeren, ze te bezoeken etc. 24 December 1572. Origineel, get. M. Heymans. Met bewijs van opgedrukt zegel en vermelding van de publicatie, 1 blz. Chb. III 920.
220. Missive van den Stadhouder en het Hof aan de Magistraat van Leeuwarden, waarin bevolen wordt, dat men de vrouwen van de manspersonen, die voortvluchtig zijn, naar hare echtgenooten zal zenden. Voorts worden allen, die aanspraak meenen te hebben op geconfisqueerde goederen van voortvluchtigen, gesommeerd om met hunne bewijzen vóór Paschen te Leeuwarden te komen, om hunne rechten te doen gelden. 12 Februari 1573. Origineel, get. M. Heymans. Met bewijs van opgedrukt zegel en vermelding van de publicatie der laatste clause, 1 blz. Chb. III 927.
221. Missive van idem aan de Magistraat van Leeuwarden, met bevel tot bekendmaking dat ieder, die met goederen op de Zuiderzee, of op de daarin uitlopende stroomen vaart, voorzien moet zijn van goede scheepsverklaringen, opdat zij geen overlast mogen krijgen van de vrijbuiters, die van Zijne Majesteit vergunning hebben gekregen om de Rebellen en Zeeroovers te bestrijden. 15 Maart 1573. Origineel, get. M. Heymans. Met bewijs van opgedrukt zegel en vermelding der publicatie, 1 blz. Chb. III 930.
222. Missive van den Stadhouder en het Hof aan de Magistraat van Leeuwarden, ter begeleiding van een placcaat van 29 Januari 1573, waarbij het krijgslieden verboden wordt zich uit het leger of de garnizoensplaats te verwijderen, zonder verlof en waarbij zij, benevens lediggangers en vagebonden, die het platte land afloopen, gestraft zullen worden. 24 Maart 1573. Origineel get. M. Heymans. Met bewijs van opgedrukt zegel, en vermelding van de ontvangst van den brief. (Niet van de publicatie). 1 blz. Chb. III 930. (Het hierin genoemde placcaat is niet aanwezig, doch wordt ook niet vermeld in den oorspronkelijken index op dit eerste Lw. Placcaatboek).

223. Placcaat, dat niemand uit het land mag trekken om in vreemden krijgdsdienst te gaan, op straffe van de galg en confiscatie zijner goederen. 29 Maart 1573. Authentique copie, get. P. Eemskerck, 3 blz. Chb. III 931.
224. Placcaat generhande granen gewassen in de lande van herwertsover uitten lande te vervoeren. 11 Octobris 1573. Gedrukt bij Isebrant ter Steghe. Get. M. Heymans, titel en 6 blz. Kl. in 4to. Voorts eene missive van den waarnemenden Stadhouder, Caspar de Robles, en het Hof aan de Magistraat van Leeuwarden, met bevel geen hooi aan vreemden te verkoopen, ongedoopte kinderen terstond te laten doopen, een stuiver op het floeren op te brengen tot uitrusting van galeien. 7 Sept. 1573. Origineel, get. M. Heymans. Met bew. van opgedr. zegel en vermelding der publicatie. 1 blz. Chb. III 950.
225. Missive van den Stadhouder en het Hof aan de Magistraat van Leeuwarden, met bevel de namen en toenamen der herbergiers in de stad in een kohier te doen opnemen, om te weten, of er onder hen ook eenige zijn, die bloedverwanten of vrienden onder de Rebellen hebben en deze herbergen. 23 Febr. 1574. Origineel, get. M. Heymans. 1 blz. Met bewijs van opgedr. zegel. Chb. III 960.
226. Placcaat, waarbij verboden wordt eenige waren of koopmanschappen van de Rebellen in 's Konings landen te brengen. 12 maart 1573. Met den begeleidende brief van 17 April 1574. 't Placcaat is eene copie authentique, get. M. Heymans, 2 blz. Chb. III 929. De missive is origineel, eveneens get. M. Heymans, met bewijs van opgedrukt zegel en vermelding der publicatie. 1 blz.
227. Missive van den Stadhouder en het Hof aan de Magistraat van Leeuwarden met bevel eenige plechtige generale processie te doen houden, omdat graaf Lodewijk van Nassau en vele Rebellen in den slag op de Mookerheide zijn gebleven. 6 Mei 1574. Orig. get. M. Heymans. Met verm. der publicatie. Met bew. van opgedr. zegel, 1 blz.
228. Placcaten, waarbij verboden wordt met de Rebellen te verkeerem, met hen handel te drijven, of hun proviand te doen toekomen. 21 Nov. 1572 en 19 april 1574. Met de begeleidende missive van 18 mei 1575. Het eerste dezer placcaten is eene copie authentique, get. M. Heymans. (*Singels no.57*). Chb. III 913. Het tweede is gedrukt te Leeuwarden, bij Isebrant ter Steghe. Met handtekening van M. Heymans en vermelding der publicatie. 4 blz. kl. in 4to Inv. Eekhoff 287 D. De missive, gericht aan de Magistraat van Leeuwarden bevat een bevel tot herhaalde publicatie van het placcaat. Zij is origineel get. P. Eemskerck. Met vermelding der publicatie. 1 blz., met bewijs van opgedrukt zegel.
229. Placcaat met verbod om oorlogsmunitie den vijand toe te voeren. 16 Juni 1574. Met de begeleidende missive van 9 juli 1574. Copie authentique, get. M. Heymans, 3 blz. De missive is origineel, met bewijs van opgedrukt zegel, eveneens get. M. Heymans, 1 blz.
230. Missive van den Stadhouder en het Hof aan de Magistraat van Leeuwarden, dat de ordonnantie van Keizer Karel V op 't stuk der Religie, welke in 1556 door Koning Philips is bevestigd, steeds van kracht is en tweemaal sjaars gepubliceerd moet worden, terwijl ook strikt de hand moet worden gehouden aan de ordonnantie op het stuk van de wacht. 12 Augustus 1574. Origineel, get. M. Heymans. Met bewijs van opgedrukt zegel, 1 blz.
231. Missive, gericht tot de Magistraat van Leeuwarden, tot uitschrijving van een Landdag, teneinde middelen te beramen om de soldaten nog een tijdlang te onderhouden en te betalen. 23 Augustus 1574. Origineel, get. M. Heymans. Met bewijs van opgedrukt zegel. 1 blz. Chb. III 987.
232. Missive aan de Magistraat van Leeuwarden, ter begeleiding van een placcaat, waarbij opnieuw ten strengste verboden wordt handel met de Rebellen te drijven en van een (hier ontbrekend) octrooi op 't stuk van den import in Vrieslandt. Deze missive houdt tevens het bevel in om de namen en toenamen dergenen, die van het "Generaal Pardon" genoten hebben op te geven. 17 September 1574. Origineel get. M. Heymans. Met vermelding van de publicatie. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. (Het placcaat is weer gevonden in de Sted. Bibliotheek (Cat. Eekhoff) onder nr. B.1^A en in het Placcaatboek teruggelegd. Gedr. bij Isebrant ter Stege te Leeuw. Get. M. Heymans, 4 blz.

233. Missive aan de Magistraat van Leeuwarden, ter begeleiding van eene provisionele instructie voor de particuliere ontvangers der impositiën van 27 Sept. 1574. Origineel, get. M. Heymans. Met bewijs van opgedrukt zegel. 1 blz. De instructie zelf gedrukt, get. M. Heymans. 1 blz. Chb. III 996.
- Ongendr: Missive, gericht tot de Magistraat van Leeuwarden, met bevel tot publicatie van de ordonnantie op de wacht, van 1570 en van 19 November 1571; en tot onderhoud van de armen. 27 October 1574. Origineel, get. M. Heymans. Met vermelding der publicatie. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
234. Missive aan de Magistraat van Leeuwarden met bevel geen geld toe te zenden onder voorwendsel van afkoop van brandschatting. 13 November 1574. Origineel, get. M. Heymans. Met vermelding der publicatie. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. III 998.
235. Missive aan idem, met bevel de 4 stuivers op de floeren omgeslagen te collecteeren en te storten bij den ontvanger dr. Christoffel Aerendtsma. 10 December 1574. Origineel, get. M. Heymans. Met opgedrukt zegel. 1 blz. Chb. III 999.
236. Missive ter begeleiding van eene ordonnantie en instructie op 't stuk van den import in Vriesland van 20 December 1574. 11 Februari 1575. Origineel, get. M. Heymans. Met vermelding der publicatie. 1 blz. Met flauw bewijs van opgedrukt zegel. De ordonnantie zelf (Chb. III 1000) gedrukt bij Isebrandt ter Stege te Leeuwarden. 8 blz.
237. Missive tot het heffen van eene belasting tot onderhoud van de soldaten, van de huisgezinnen der welgestelden, zoowel van geestelijke, als van wereldlijke personen. 18 Dec. 1574. Origineel, get. P. Eemskerck. Met bewijs van opgedrukt zegel. 1 blz. Chb. III 999.
238. Missive met bericht van verlenging van den termijn, bij placcaat van 22 Juni toegestaan, van den omloop van gouden en zilveren munten, tot aan St. Jan e.k. 27 December 1574. Origineel met bewijs van opgedrukt zegel. Get. M. Heymans. 1 blz. Met vermelding van de publicatie. Hierbij is gevoegd eene dergelijke missive, met verlenging tot Kerstmisse e.k. 15 Juli 1575. Eveneens origineel, get. M. Heymans. Met vermelding der publicatie. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. (Ingevoegd; het gedrukte placcaet van 22 juni 1574, Leeuw. Isebrandt ter Steghe. 4 blz). (Inv. Eekhoff 287 E).
239. Missive aan de Magistraat van Leeuwarden met bevel, dat ieder, die niet in staat is zich zelf te onderhouden aan het werk gesteld moet worden bij de zeedijken in de Vijf Deelen. 27 Maart 1574. Origineel, get. M. Heymans. Met vermelding der publicatie. 1 blz. Chb. III 966. (*Singels nr 252a*)
240. Placcaet, dat in alle de Majesteits Erfnederlanden cesseeren zal alle diversiteit van den datum des jaers. En dat die vernieuwinge van den datum des jaers altijd gedaen sal worden telcken jare opten eersten dach van Januari. 16 Juni 1575. Gedrukt placcaet 'tot Leeuwarden bij mij Isebrant ter Steghe'. In hs. get. M. Heymans, met vermelding van de publicatie. 4 blz. kl. in 4to. Chb. III 1012 (Inv. Eekhoff 287F).
241. Missive aan de Magistraat van Leeuwarden om twee volmachten naar een landdag te zenden, ten einde, zonder ruggespraak, te kunnen beramen en uitvoeren middelen, om, zonder de onderzaten te veel te belasten, in het onderhoud van soldaten te voorzien. 21 Juni 1575. Origineel, get. M. Heymans. Met bewijs van opgedrukt zegel. 1 blz. Chb. III 1013. (*Singels nr 252b*)
242. Placcaat met bevel op geenerlei wijze voeling te houden met de Rebellen, doch deze aan te brengen. 4 Juli 1575. Gedrukt tot Leeuwarden (zonder drukkersnaam). Gecoll. en get. P. Eemskerck. 4 blz. Kl. in 4to. (Inv. Eekhoff 287G). (In den Index is dit no. 242 aangegeven als: "Placcat ende missive beroerende Munte. In date 4 July 1575. Eene missive ontbreekt hier!).
243. Missive van den Stadhouder en het Hof aan de Magistraat van Leeuwarden, met aanschrijving om schippers aan te werven ten behoeve van Z.M.'s schepen buiten deze landen. 7 Juli 1575. Origineel, get. M. Heymans. 1 blz. met bewijs van opgedrukt zegel. (*Singels nr 252c*)

244. Ordonnantie provisionael bij zijne Majesteit gemaect opte reductie vande renten geconstitueert opter Stadt van Antwerpen. 7 Sept. 1575. Dit placcaat is gedrukt te Leeuwarden, bij Isebrant ter Steghe. Gecoll. en get. P. Eemskerck, met vermelding der publicatie. 8 blz. kl. in.4to. Chb. III 1026. (Inv. Eekhoff 287H)
245. Missive aan de Magistraat van Leeuwarden, met verbod van het opkopen, of doen opkopen van zout. 16 Sept. 1575. Origineel, get. M. Heymans. Met vermelding der publicatie. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
246. Missive aan idem om niet te varen in, ofte passeeren, het Kanaal liggende tusschen Stavoren en Enckhuizen, daar dit in de handen der Rebellen is en gevangenen als roeiers op de galeyen gebruiken. 7 Dec. 1575. Origineel, get. M. Heymans. Met vermelding der publicatie. 1 blz. Met opgedrukt zegel. Chb. III 1044.
247. Missive aan idem ter begeleiding van een placcaat van 3 Januari 1576, dat niet aanwezig is en niet omschreven wordt. Zij bevat voorts bevel geen vreemden in de stad te laten wonen, en aan het Hof kennis te geven van alle knevelarijen straatschenderij, doodslag etc. 21 Januari 1576. Origineel, get. M. Heymans. Met vermelding der publicatie. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. (De onderste rand is van het papier afgeknipt).
248. Missive aan idem, ter begeleiding van een dubbeld exemplaar der ordonnantie op de reductie der renten van Antwerpen, en van het placcaat op de loterijen, benevens bevel om de achterstallige penningen tot onderhoud der soldaten te storten bij dr. Georgien Westendorp. 7 Maart 1576. Origineel, get. P. Eemskerck. Met vermelding der publicatie. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
249. Ordonnantie tegen het bedrog, dat gepleegd is tegen de placcaten waarbij de omgang en de Koophandel met de Rebellen verboden is. 6 April 1576. Placcaat, gedrukt te Leeuwarden bij Isebrant ter Stege. Get. M. Heymans. 4 blz. kl. in 4to. Chb. III 1050 (Cat. Bibl. Eekhoff B 1^D)
250. Placcaat met hernieuwd verbod om met de Rebellen om te gaan, of met hen handel te drijven. 11 Sept. 1576. Gedrukt, zonder opgave van plaats en drukkersnaam. Get. P. Eemskerck. In hs. is de aanhef aan de Burgemeesteren, Schepenen en Raden van Leeuwarden ingevoegd. 1 blz. Chb. III 1071 (Cat. Bibl. Eekhoff B 1^E)

Leeuwarder Placcaetboek

II (1571-1579; *inv.nr.M95*)

**Ingekomen stukken en
minuten van uitgegane**

Op de eerste bladzijde:

“luxuriant animi rebus plerumque secundis”

“Weelde maect een plumpen sijn

“ Mar lijden brengt wijsheit yn:

“Doch de van beide hefft geproofft,

“Die weet van elx wat hij behoofft.”

Daarop 8 folio's wit.

Dan volgt:

Kortt begriip der Nederlantsche oorloeghen van Anno 1560-1580. 4 folio's

- 1 Rolle van de namen en toenamen van degenen, die eenige los- of lijfrenten heffen op de stad Leeuwarden, met opgave van deze bedragen; opgemaakt op bevel van den Hertog van Alva. 11 Juni 1571. Concept van deze rolle, met verschillende handen geschreven. 8 blz. Chb. III 855.
- 2 Commissie, bestaande uit Caspar de Robles, Gerard v. Oostendorp, Joris Rattaller e.a., door den Koning ingesteld om informatiën in te winnen omtrent het geschil, dat ontstaan is tusschen de Friesche “binnen- en buitendijksters” over het octrooi, door de buitendijksters verworven op 18 Augustus 1570. 15 Maart 1571. Authentique copie, geteekend P. Eemskerck. 5 blz.
- 3 Opdracht, verleend aan den Graaf van Megen, den Kanselier van Roon en Mr. Gerard van Oistendorp, om den inhoud van eene supplicatie van Oostergoo nopens de brieven van octrooi aan de Buitendijksters van Westergo verleend, te onderzoeken en daarover eene beslissing te nemen. 8 Nov. 1571. Authentique copie, geteekend J. de la Torre. 10 blz. Chb. III 869.
- 4 Request van eene Commissie uit de Landen en Steden van Friesland aan den Hertog van Alva om vrijstelling of ten minste opschorting, van de betaling van 128.000 gld. welke als propijn aan den Koning waren toegezegd, uit hoofde van de zware doorbraak der dijken en de overstroming der landen. 13 mei 1571. Origineel, geteekend, Ryoerd Roorda, Watze van Camminga, Doco van Martna, Gerryt Wybes, Claes Hansz, Haring Glins, Hero van Ockinga, B. Idzaerda, M. Rommarts. 3 blz. Chb. III 846.
- 5 Verklaring van de volmachten der Steden, ten Landdage bijeengekomen, over het voorstel van de volmachten der Landen omtrent eene verdubbeling van den exchijs tot vinding van het propijn van de 128.000 gld. 12 mei 1571. Concept, ongeteekend. 4 blz. Chb. III 844.
- 6 Contra-verklaring van de volmachten der Landen op de verklaring der Steden nopens de verdubbeling van den exchijs tot vinding van het propijn. 13 mei 1571. Origineel, geteekend: D. Petrus, Abbas in Ffoswerth, Goffo van Aebinga, Douwo van Douwama, Hero van Ockinga. 2 blz. Chb. III 845.
- 7 Missive van de volmachten der Steden aan den Stadhouder, om de door haar toegezegde contributie te vermeerderen met fl. 2500. 14 mei 1571. Origineel, ongeteekend. 2 blz. Chb. III 848.
- 8 Request van de volmachten der Steden aan den Gouverneur van Friesland, den graaf van Megen, om toestemming tot het uitschrijven van een omslag, tot vinding van de aan de Steden opgelegde som van 10.000 car. gld. Met het appointement van den Hove in margine. Het request is ongedateerd; het appointement is van 25 Mei 1571. Origineel, het request is geteekend M. Rommarts. 2 blz. Het appointement is geteekend P. Eemskerck. Chb. III 854.
- 9 Remonstrantie van de Volmachten der Steden omtrent de wijze van betaling van hare quota in het propijn van de 128.000 gld. 14 Mei 1571. Origineel. Geteekend; Gerryt Wybes, Claes Hansz en M. Rommarts. 6 blz. Chb. III 849.

- 10 Voorstel van de steden Leeuwarden, Sneek, Bolsward, der IJlst, Workum en Harlingen om gedurende een maand "knechten" te onderhouden, mits zij van alle verdere contributie zullen worden ontslagen. Ongedateerd. Ongeteekend, 1 blz.
- 11 Nader voorstel van de Steden aan den Stadhouder om 5000 car. gld. tot het aan den Koning toegestaane propijn van fl. 128.000 uit hare goederen, te betalen, mits zij daartoe een omslag mogen heffen van hare Burgers en ingezetenen. Z.d. (volgens het Charterboek 15 Mei 1571). Origineel, ongedateerd en ongeteekend. 3 blz. Chb. III 851.
- 12 Uitspraak, gedaan door den Stadhouder, den Graaf van Megen, dat zoowel de Steden als de Landen ditmaal tezamen fl. 10.000 zullen betalen van de op 3 Juli 1570 toegezegde propijn van fl. 128.000. 19 mei 1571. (Get. P. Eemskerck). Zie no. 71. Copie authentique, get. C. Joupe. 23 Mei 1577. 2 blz. Chb. III 852.
- 13 Opgave van het geschut der stad Bolsward, dat verloren is gegaan ten tijde van den Stadhouder Caspar de Robles. 4 Oct. 1571. Origineel, geteekend Dirck Jansz. en Bernardo Romkoz. 1 blz.
- 14 Missive van den ontvanger van Harlingen aan den Hove van Vriesland met verzoek om hem mee te delen, waar hij de quota van die stad in het propijn moet storten. Met appointement in margine, dat hij de som moet betalen aan de Magistraat van Leeuwarden. De missive is van 8 November, het appointement van 18 November 1571. 1 blz. Origineel, geteekend Wybrandus Syurdts, het appointement is geteekend P. Eemskerck.
- 15 Request van de Magistraat van Leeuwarden aan den Hove van Vriesland om iemand te benoemen, die de gelden der quota zal ontvangen, totdat de volmachten der andere steden daarover gehoord kunnen worden. Met het appointement van den Hove in margine, waarbij de advocaat en secretaris van Leeuwarden Matthijs Rommarts tijdelijk met de ontvangst der quota belast wordt. 29 November 1571. 1 blz. Origineel: het request is geteekend M. Rommarts; het appointement Heymans.
- 16 Commissie van Matthijs Rommarts op een deurwaarder om de resten van de quota's der Steden Bolsward, Franeker, Sneek, Harlingen, Dokkum, Workum, Stavoren, Sloten, IJlst en Hindelopen te innen. 18 Februari 1572. Origineel, get. M. Rommarts, 1 blz.
- 17 Eigenhandigen brief van Boudewijn van Loo, rentmeester generaal van Friesland, met verklaring omtrent de termijnen, waarin de propijn van de 128.000 gld. opgebracht moet worden, en machtiging aan mr. Matthijs Rommarts om den eersten termijn van 500 ponden te lichten. 10 Februari 1572. 1 blz. Origineel, get. B. van Loo.
- 18 Verbod aan de ingezetenen der steden Franeker, Bolsward en Sneek, welke door de rebellen overmeesterd zijn, om zich buiten deze steden te begeven en zich te Leeuwarden, of ten plattenlande te vertoonen. 14 November 1572. Copie uit dien tijd. Ongeteekend, 2 blz. Chb. III 912. 'Minuyten ende copien'.
- 19 Brief van den Hertog van Alva aan den Magistraat van Amsterdam, waarbij hij deze opdraagt de afgefallen steden te verzekeren van het "pardon" des Konings, indien zij weer tot gehoorzaamheid terugkeeren. 10 Februari 1573. Copie uit dien tijd. Ongeteekend, 2 blz.
- 20 Aanschrijving van Barlaymondts, stadhouder van Friesland, aan de Magistraat van Leeuwarden, om, zoolang het algemeen pardon nog niet is gepubliceerd, die personen weer uit de stad te doen vertrekken, die onder het pardon vallende, zich reeds binnen Leeuwarden hadden begeven. 15 April 1573. Origineel, geteekend Gillis van Barlaymont. Met opgedrukt zegel. 1 blz. Chb. III 934.
- 21 Missive van Caspar de Robles en het Hof aan de Magistraat van Leeuwarden met verbod van uitvoer van granen, boter en kaas, uitgezonderd naar het leger van Zijne Majesteit. 12 Sept. 1573. Origineel, geteekend M. Heymans. 1 blz. Chb. III 951. Met aant. van publicatie.
- 22 Commissie van den Hove van Vrieslandt op zijn bode Tyleman Staes om alle meyers van voortvluchtige landheeren te gelasten hunne huren en pachten binnen tien dagen te betalen aan den eersten deurwaarder van het Hof, op straffe van executie, 2 Maart

1574. Met het antwoord van het Gerecht van Leeuwarden hierop, meldende hieraan niet te kunnen voldoen, omdat het hier geen zulke meiers kent. 21 April 1574. Het eerste is eene copie authentique, geteekend Tyleman Staes. 2 blz. Het antwoord is in concept op de tweede bladzij geschreven en geteekend T. Heeres. (Het antwoord van het Gerecht van Leeuwarden is hierbij niet opgenomen).
- 23 Antwoord van de volmachten van Oostergoo en Zevenwouden op het voorstel, door den stadhouder en het Hof van Vriesland gedaan, om middelen te vinden waaruit de leening en de gelden voor het krijgsvolk bestreden kunnen worden. 2 Juli 1575. Copie authentique, geteekend M. Heymans.
- 24 Missive van Caspar de Robles en het Hof aan de Magistraat van Leeuwarden, om een afgevaardigde naar "de herberghe" te zenden, ten einde met de Gedeputeerden der andere steden en der Landen de middelen te beramen om aan de steden de gelden te remburseeren welke zij hebben voorgeschoten, en daarover zonder ruggespraak te besluiten. 3 November 1575. Origineel, geteekend M. Heymans. Met bewijs van opgedrukt zegel. 1 blz.
- 25 Verklaring en ampliatio van een volmacht aan vertegenwoordigers van de steden, om met de afgevaardigden van de Landen de hangende geschillen in der minne op te lossen. 1577, na 20 Mei. Origineel, ongedateerd, 2 blz. "1577 Stedenprocuratie van taccorderen met dlanden. Bernardus Romkes, Tyerc Peters Tetlum, Mathis Rommerts".
- 26 Van den payx en de Unie ghemaect tusschen de Staten van Brabant etc. ende den Prince van Orangien, met de Staten van Hollandt etc. besloten tot Gendt op 8 Nov. 1576. Delft, Aelbert Hendricxsz. 1576. 10 blz. kl. 4to (Inv. Eekhoff 295A)
- 27 Missive van de Gedeputeerden van Gelre en Zutphen aan de Magistraat van Leeuwarden, met kennisgeving dat zij gecommiteerden naar Brussel hebben gezonden, ter bevordering van de Pacificatie van Gent. 21 Nov. 1576. 2 blz. Origineel. Met opgedrukt zegel. 2 blz. (*Singels no. 254a*).
- 28 Korte instructie voor den Gecommitteerde van Leeuwarden tot de Pacificatie van Gent. Ongedateerd. Origineel. Minute, ongeteekend, 1 blz. (*Singels, no 254c*).
- 29 Procuratie voor de afgevaardigden van Leeuwarden, Aesge Harmens en Johan Huberts naar Brussel, om te verzoeken, mede begrepen te worden in de Pacificatie van Gent. 6 Dec. 1576. Minute. 2 blz. Chb. III 1077. (*Singels no. 254b*).
- 30 Brief van de Magistraat en de gezworen Gemeensmannen van Leeuwarden, met aanbeveling voor deze afgevaardigden aan Viglius van Aytta. 6 december 1576. Minute. 1 blz. (volgend als pag. 3 op het stuk genoemd onder no. 29). Chb. III 1080. (*Singels no 254b*).
- 31 Missive van don Juan van Oostenrijk aan de Magistraat van Leeuwarden om deze te prijzen over de goede bewaring van de stad, met verzoek om daarmee voort te gaan. 13 december 1576. Origineel, met opgedrukt zegel, geteekend: "Jehan" en daaronder "Le Vasseur". 1 blz. Chb. III 1083. (*Singels no. 255*).
- 32 Instructie voor de Gecommitteerden van Leeuwarden, Aesge Harmens en Johan Huberts, bij hunne afvaardiging naar Brussel, 6 december 1576. Minute. 2 blz. Chb. III 1080. (*Singels no. 254d*).
- 33 Missive van den Hove aan de Magistraat van Leeuwarden over het zenden van volmachten naar eene vergadering ter bespreking van eenige zaken, de Provincie betreffende. 2 januari 1577. Origineel, met opgedrukt zegel. Geteekend M. Heymans. 1 blz.
- 34 Benoeming van drie volmachten: Aesge Harmens, Jan Hubrechts en Matthijs Rommarts, door de Magistraat van Leeuwarden om de stad op de bovengenoemde vergadering (zie no. 33) te vertegenwoordigen, 6 januari 1577. Origineel, met opgedrukt zegel, geteekend A. Ruys en T. Heeres. 2 blz. - Op dezelfde pagina volgt::
- 35 Overdracht van de procuratie van Aesge Harmens (zie no. 34) op Gerryt Wybes, tengevolge van de ongesteldheid van eerstgenoemden afgevaardigde, 31 januari 1577. Origineel. Get. Pieter Theeuwes e.a. 2 blz. .

- 36 Voorstel van George de Lalaing tot heffing van eene som gelds voor de afbetaling van soldaten en tot het zenden van volmachten naar Brussel om te beslissen over den vredehandel met den Prins van Oranje en de Staten van Holland en Zeeland, 12 Januari 1577. Gelijkijdige copie, ongeteekend. 3 blz. Chb. III 1085. (*Singels no. 257a*).
- 37 Verzoek van de gezanten van Georg de Lalaing aan het Hof van Vriesland om te vernemen of zij dezen tot stadhouder willen aannemen. met het toestemmend antwoord van het Hof in apostille. 16 Januari 1577. Copie authentique. 1 blz. Chb. III 1087. (*Singels no. 257b*).
- 38 Verklaring van de Steden, dat zij fl.10.000,- willen bijdragen voor de betaling der soldaten, naar proportie van den vroeger gemaakten omslag. 19 Januari 1577. Origineel, geteekend door de afgevaardigden der elf Steden. 1 blz. Chb. III 1090. (*Singels no. 257d*).
- 39 Antwoord van de Gedeputeerde Staten van Friesland op het voorstel van den Stadhouder, om fl 100.000,- voor de betaling der soldaten bij te dragen, met verklaring, dat zij de Pacificatie van Gent goedkeuren, en belofte om daartoe gecommiteerden naar Brussel te zullen zenden. 18 Januari 1577. Origineel, get. door de afgevaardigden der elf steden. 3 blz. Chb. III 1088. (*Singels no. 257c*).
- 40 Request van Jan Hubertsz en Corn. Conincx, in naam der Steden van Friesland aangeboden aan Georg de Lalaing omtrent het aandeel der steden in de provinciale heffing, met verzoek om de sententie van den graaf van Megen in het verschil tusschen de Landen en de Steden van 19 Mei 1571 te handhaven. In margine het antwoord van den Stadhouder van 24 Januari 1577. Origineel, get. Jan Hubertsz. Katzhius en Corn. Conincx, het antwoord get. Georg van Lalaing. 3 blz. Chb. III 1090. (*Singels no. 258a*).
- 41 Procuratie van de Steden op mr. M. Rommarts om de afdoening van het geschil tusschen Landen en Steden te bevorderen. 5 februari 1577. Origineel, get. door de volmachten der elf steden. 1 blz. Chb. III 1093. (*Singels no. 258e*).
- 42 Remonstrantie van de Steden aan de volmachten van de Landen, op den Landdag, begonnen op 16 Januari 1577; 1 Februari 1577. Origineel, get. door de afgevaardigden van den Steden. 6 blz. Chbk. III 1094. (*Singels no. 258b*).
- 43 De Landen protesteeren van hunne onschuld, indien, door den onwil der Steden, het gemeenebest schade lijdt. 3 Febr. 1577. Origineel, get. L. Jarges. 1 blz. Chbk. III 1096. (*Singels no. 258c*).
- 44 Request van de Steden aan den Hove van Friesland tot afdoening van de geschillen met de Landen. Z.d. In margine is het antwoord geschreven van het Hof, dat de Steden vermaant tot geduld. 4 Februari 1577. Origineel, get. M. Romarts. 1 blz. Het antwoord van den Hove, get. M. Heymans. Chb. III 1097. (*Singels no. 258d*).
- 45 Nader request van de Steden aan het Hof over dezelfde zaak. Z.d. In margine het besluit van het Hof, dat verklaart hierin geene beslissing te kunnen nemen, zonder dat de Landen een dergelijk verzoek hebben gedaan en aanraadt de zaak in der minne te schikken. 5 Februari 1577. Origineel, get. M. Rommarts. Het antwoord get. P. Eemskerck. 1 blz. Chb. III 1098. (*Singels no. 258f*).
- 46 De Steden verzoeken de Landen om "goede correspondentie" te blijven onderhouden. Z.d. In margine daarop het antwoord van de Landen, die weigeren op nieuwe onderhandelingen in te gaan, doch van de Steden eischen ten minste fl 15000 op te brengen 6 Februari 1577. Origineel, get. M. Rommarts. 1 blz. Het antwoord van de Landen is geteekend L. Jarges. Chb. III 1099. (*Singels no. 258g*).
- 47 Request der Steden aan den Stadhouder met aanbod om het tiende gedeelte der heffing voor het krijgsvolk te dragen. 13 Februari 1577. In margine daarop het antwoord van den Stadhouder, dat hij zijne dispositie daarop niet kan veranderen. 15 Februari 1577. Origineel, get. door de Volmachten der Steden. 2 blz. Het antwoord is get. Georg de Lalaing. Chb. III 1101. (*Singels no. 258h*).
- 48 Eeuwig Edict van Koning Filips II ter bevestiging van de overeenkomst tusschen don Juan van Oostenrijk en de Generale Staten der Nederlanden. 17 Februari 1577. Copie "ghetranslateert vuyt den franchois". 18 blz. Chb. III 1102. (*Singels no. 259*).

- 49 Remonstrantie der Steden, om, nu de Landen een gedeputeerde naar Brussel gezonden hebben, dit ook te doen, met verzoek aan den Hove om de instructie van den gedeputeerde der Landen te harer kennis te willen brengen, ten einde de instructie van den afgevaardigde der Steden zooveel mogelijk daarmee in overeenstemming te brengen. 9 Maart 1577. Origineel. Ongeteekend (geschreven door M. Rommarts). 2 blz.
- 50 Missive van M. Rommarts aan de Magistraat van Sneek om terstond volmachten naar Leeuwarden te zenden, met het oog op de betaling harer quota; de volmachten der verschillende steden zullen tevens diegenen in elke stad moeten aanwijzen, die in staat zijn promptelijk tweehonderd caroli gulden op te brengen tegen behoorlijke interest, ten einde de soldaten te kunnen betalen. Met verzoek den brief door te zenden aan de Magistraat van IJlst. 19 Februari 1577. Hieronder een staatje der recipissen van verschillende steden. Origineel, minuut, get. M. Romarts. 1 blz.
- 51 Missive van de regeering van Franeker aan Mr. M. Rommarts, om meerdere inlichtingen over deze zaak (zie no. 50) en meerder zekerheid. 20 Februari 1577. Origineel, gezegeld, geteekend W. Buys. 1 blz. Met bijlage: opgave van gevolmachtigden.
- 52 Die Unie ende vereeninghe vande generale Staten van deze Nederlanden binnen Bruessele vergadert. 9 Januari 1577. Gedrukt breed in 4to. 1 blz.
- 53 Verklaring van burgemr. Frans Canter en schepen Tyerck Pieters, uit naam der Stad Leeuwarden en der overige steden voor den Hove afgelegd, dat zij er in toestemmen in de procuratie aan degenen, die penningen zullen leenen, de clausele der verzekering op te nemen, mits die verzekering zoowel door de Landen als door de Steden worde gegarandeerd. 12 Maart 1577. Origineel, get. M. Heymans. 1 blz. Chb III 1109.
- 54 "Die Unie van de generaele Staten vergadert tot Brussel". 9 Januari 1577. Daarachter: 'Articulen van die vergadering van de generale Staten'. 27 Maart 1577. Gelijkijdige afschriften. Ongeteekend. 7 blz., Chb. III 1085. (*Singels no. 256 a en b*).
- 55 Commissie van de volmachten der Landen op zes leden uit hun midden om de voor de betaling der soldaten vereischte som om te slaan op de grietenijen, en het ontbrekende van particulieren te leenen op interest, met verzekering van terugbetaling. 6 Maart 1577. Copie authentique van een afschrift, geteekend Heymans. 5 blz. Chb. III 1104.
- 56 Procuratie, aan zes gedeputeerden door de volmachten der Landen gegeven, tot negotiatie van eene som gelds, onder verzekering van teruggave, onder verband van goederen. 2 Maart 1577. Copie authentique van een afschrift, get. M. Heymans. 3 blz. Chb. III 1103.
- 57 Instructie, door de Steden opgesteld voor hare gezanten en volmachten (naar Brussel). Z.d. Minute. 2 blz. Niet opgenomen in het Chb.
- 58 Instructie en procuratie door de Steden van Friesland aan Christoffel Aerntsma verleend, als haren afgevaardigde naar Brussel. 28 Maart 1577. Minute. 3 blz. Chb. III 1114. (*Singels no. 256c*).
- 59 Request van de Steden aan de Generale Staten, te Brussel vergaderd, tot restitutie van het geschut, de wapens en de ammunitie, welke haar door Caspar de Robles en anderen zijn ontnomen. Z.d. (In het Fransch). Origineel, get. Chr. Aerntsma. 1 blz. Chb. III 1118. (*Singels no. 256e*).
- 60 Procuratie en commissie voor dr. Chr. Aerntsma, verleend door de Steden van Friesland, tot verklaring, dat zij zich vereenigen met de "Unie van Brussel". 1-5 April 1577. Authentique copie (het oorspronkelijke stuk is geteekend door vertegenwoordigers der elf steden). 5 blz. Chb. III 1119. (*Singels no. 256d*).
- 61 Korte memorie van antwoord door de Steden samengesteld op den brief van Dr. Chr. Aernsma van 22 April 1577. Z.d. Concept. 2 blz. (*Singels no. 256g*).
- 62 Supplicatie van de Generale Staten te Brussel aan don Juan van Oostenrijk, in zeven punten, met de antwoorden. 29 April 1577. Gelijkijdig, ongeteekend afschrift. 5 blz. (*Singels no. 256f*).

- 63 Request van de Steden aan den Hove van Friesland om kwijtschelding te erlangen van een maand "familiepenningen", welke de Landen van haar eischen. Z.d. Met het antwoord van den Hove in margine. Origineel, get. M. Rommarts. Met aant. in margine get. P. Eemskerck en het antwoord van den Hove get. M. Heymans. 2 blz.
- 64 Antwoord op de corte memorie en punten, door de Landen van Friesland aan de Steden overgegeven. 8 Mei 1577. Minute. 1 blz.
- 65 Antwoord van Mathias Rommarts op den brief van Dr. Chr. Aernsma te Brussel, op diens brief van 6 Mei 1577. 10 Mei 1577. Origineel, get. Mathias Romarts (minute). 1 blz. (*Singels no. 256h*).
- 66 Mandaat van de Steden aan Dr. C. Aerntsma te Brussel gezonden, in antwoord op zijne missive van 6 Mei 1577, naar aanleiding van de vergadering op 22 Mei te Leeuwarden gehouden. 25 Mei 1577. Minute. 4 blz. (*Singels no. 256i*).
- 67 Resolutie tot uitschrijving van den landdag op 20 Mei 1577, ten einde order te stellen op de betaling der soldaten en de restitutie der genegotieerde penningen. 21 Mei 1577. Authentique copie van een afschrift, geteekend M. Heymans. 2 blz. Chb. III 1124.
- 68 Antwoord van de volmachten der Landen op het request van de Steden aan den Hove over de betaling van twee maanden "familiepenningen" en andere resten (zie no. 63). 17 Mei 1577. Origineel get. door Gerardus Jacobi, abt Thoe Claerkamp, Hero van Ockinga, B. Idzardi, Erasmus van Douwma, Doco van Martna. 1 blz. Chb. III 1126.
- 69 Missive van M. Romarts aan de Steden, om tegen 20 Mei afgevaardigden naar Leeuwarden te zenden, ten einde te beraadslagen over de verdediging der Steden in haar geschil met de Landen. (zie no. 68). 15 Mei 1577. Origineel, get. M. Rommarts. Met aantekeningen van den bode Willem Jansz. Braeckman aan wien en op welken datum hij zijne boodschap in de verschillende steden heeft gedaan. 3 blz. Chb. III 1127.
- 70 Aanschrijving tot het zenden van afgevaardigden naar den landdag, op 20 Mei 1577 te houden, met bevel, nog eene maand familie-penningen te collecteeren. 15 Mei 1577. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel, Get. M. Heymans. 1 blz. 4to obl. Chb. III 1127.
- 71 Uitspraak van den Graaf van Megen over de betaling van een propijn van 10.000 gld. door de Landen en de Steden. (Zie no. 12 van dit Tweede Placcaetboek). 19 Mei 1571. Gelijkijdige copie. Ongeteekend, 4 blz. Op blz. 3 staat eene opgave van het bedrag, dat iedere stad tot betaling der 10.000 gld heeft gestort, en op blz. 4 eene taxatie van 4 Aug. 1571 door Piter Wopckes en Albert Hendricx van de sommen, welke door elk der Steden betaald moet worden, met aantekeningen.
- 72 Repliek der Steden in het geschil met de Landen over de opbrengst der "familiepenningen". 22 Mei 1577. Origineel, geteekend M. Rommarts. 3 blz. In margine staat het besluit van het Hof, dat deze repliek weer in handen gesteld zal worden van de Gedeputeerden. 24 Mei 1577. get. P. Eemskerck. Chb. III 1133.
- 73 Dupliek der Landen in dit geschil. 5 Juni 1577. Origineel, geteekend Gerardus Jacobi, Abt Thoe Claercamp; Liue van Beijem, Doco van Martna. 1 blz. Chb. III 1135.
- 74 Request van de Volmachten van Oostergoo en Westergoo aan den Stadhouder en den Hove om Zevenwouden en de Steden te dwingen eene belasting van 25 stuivers op iedere haardstede op te brengen, tot welken omslag Oostergoo en Westergoo bij meerderheid van stemmen besloten hebben. 7 Juni 1577. Met het advies van den Hove van 8 Juni en het besluit van den Stadhouder, eveneens van 8 Juni 1577, in margine. Copie authentique, geteekend L.Jarges. 2 blz. Chb. III 1136.
- 75 Publicatie van don Juan van Oostenrijk, waarbij het placcaat van 25 October 1576 betreffende den koers der gouden en zilveren munten nog met drie maanden wordt verlengd. 22 Juni 1577. Copie authentique, get. M. Heymans. 2 blz. Chb. III 1138.
- 76 Benoeming van Frans Canter, burgem. van Leeuwarden en Suyerd Pieterssen, burgem. van Franeker tot volmachten van de Steden om met de Gedeputeerden van de Landen te beraadslagen over de geldmiddelen, ingevolge de resolutie van 8 Juni 1577. (Zie no. 74). 15 Juni 1577. Origineel, geteekend door de volmachten van Sneek, Dockum, Workum, IJlst, Bolsward, Sloten, Stavoren en Hindelopen. 2 blz.

- 77 Instructie voor Frans Canter en Suyerd Pieterssen, als volmachten der Steden bij de onder no. 76 genoemde onderhandelingen met de Gedeputeerden van den Landen. 15 Juni 1577. Origineel, geteekend: Staveren, Albart Henricks, Hindelopen, Weythyen Annazn, ...Pieter Feikes, Workum, Jan Foekes, Zneek Gerryt Gisberts (Bolswart) Bernardus Romckes. 3 blz. Chb. III 1137. Hierbij is gevoegd de minute van een request van Frans Canter en Suyerd Pyters aan de Stadhouder en het Hof van 27 Juni 1577, waarin zij klagen over de behandeling, door Gedeputeerden van den Landen hen aangedaan, en verzoeken, dat niemand in zijn goed recht en redelijkheid worde benadeeld. 3 blz.
- 78 Placcaat, dat alle afgedankte vendelen uiteen moeten gaan en vertrekken, tot voorkoming van overlast. 26 Juni 1577. Copie authentique, get. M. Heymans. 2 blz. Chb. III 1138.
- 79 Missive des Konings aan den Hove van Friesland, waarbij een brief van de Magistraat van Leeuwarden en het privilege, vroeger door Keizer Karel V aan deze stad geschonken, worden overgezonden, met verzoek om advies op het request van Leeuwarden (dat niet nader is aangeduid). 27 Juni 1577. Origineel, get. Boonen. Gezegeld. 1 blz. "Pour ceulx de Leeuwarden".
- 80 Request van de Gedeputeerden der Landen aan Stadhouder en Hof van Vriesland, met verzoek, dat deze de Steden willen dwingen om toe te stemmen in de belasting op de haardsteden. 27 Juni 1577. Met 's Hoff's ordonnantie daartoe. Copie authentique, geteekend L. Jarges. 2 blz.
- 81 Request van de Steden aan den Stadhouder en het Hof van Vriesland om vernietiging of ten minste opschorting van de onder no. 80 genoemde Hoff's ordonnantie, en benoeming van commissarissen, die met de acht gedelegeerden uit de goeën en de Steden, het geschil kunnen bespreken. Met de toestemming van den Hove daartoe. 28 Juni 1577. Copie authentique, get. Pet. U(?). 3 blz.
- 82 Request van de Landen aan den Stadhouder en het Hof van Vriesland, met aanbieding van een concept van invordering der door hen gemaakte belasting op de haardsteden, waartoe zij door het appointement van den Hove het recht hadden verkregen. Zij verzoeken het Hof de Steden (en het Bilt!) te dwingen hunne toestemming tot deze heffing te geven, onder bedreiging van anders te vertrekken. Met twee beslissingen van den Hove: de eene gedateerd 6 Juli 1577, om de Steden over te halen tot toestemming, de tweede van 8 Juli, met bevel, dat de eerste termijn van deze heffing, bij provisie, moet worden geïnd. Copie authentique, get. M. Heymans. 3 blz. (Zie no. 84).
- 83 Request van de beide gedelegeerden van de Steden, betreffende de heffing der belasting op de haardsteden. Met het appointement van den Hove, in margine, bevelende, dat de eerste termijn van de invordering moet geschieden, bij provisie, en zonder dat dit in toekomstige tijden tot nadeel van de Steden zal strekken. 8 Juli 1577. (Het request is gedateerd 6 Juli 1577). Origineel, geteekend Frans Canter en Suyerd Pieters Ens. Het appointement van den Hove is geteekend: P. Eemskerck. 2 blz.
- 84 Het concept-voorstel van de Gecommitteerden van den Landen tot invordering van de heffing op de haardsteden. 4 Juli 1577. (Zie no. 82). Copie authentique, get. M. Heymans. 3 blz. Chb. III 1139.
- 85 Request van de beide gedelegeerden der Steden aan den Hove, met protest tegen het besluit, door het Hof op 8 Juli genomen. 10 Juli. (Zie no. 83). Met de beslissing hierop van het Hof in margine: "sullen daeromme de Supplianten hen voor deze reyse daer mede laten genoegen en hen daernaer reguleren". 11 Juli 1577. Origineel, geteekend Frans Canter en Suyerd Pieters Ens. Het appointement, geteekend P. Eemskerck. 5 blz.
- 86 Missive van de Generale Staten te Brussel, waarin zij berichten dat don Juan van Oostenrijk naar Namen is vertrokken, dat zij aan dit vertrek onschuldig zijn en opwekken tot handhaving van de Unie van Brussel. 26 Juli 1577. Copie authentique, geteekend L. Jarges. Chb. III 1143. (*Singels no. 260c*).

- 87 Request van Matthias Rommarts aan den Hove van Vriesland waarbij hij verzoekt ten spoedigsten de volmachten der Steden te mogen samenroepen om te beraadslagen over eenige punten ten behoeve van de afgevaardigden der Steden binnen Brussel. Z.d. Met het consent van den Hove in margine. 27 Juli 1577. Origineel, get. M. Rommarts. 1 blz. Het *appointement* get. M. Heymans.
- 88 Punten en artikelen, welke uiterlijk op Donderdag 1 Augustus op het raadhuis te Leeuwarden, door de Steden moeten worden behandeld. Z.d. Origineel, get. M. Rommarts. 3 blz.
- 89 Missive van don Jehan van Oostenrijk aan de Magistraat van Leeuwarden, met bericht, dat hij zich, voor zijne veiligheid op het kasteel te Namen heeft teruggetrokken. 24 Juli 1577. Origineel, get. "Jehan". Gezegeld met opgedrukt zegel. 1 blz. Chb. III 1142. (*Singels no. 260a*).
- 90 Geloofsbrief voor de gezanten van de Staten van Utrecht, mr. Johan Boogaardt en Frederick Ruytenengh aan de Ridderschap en Steden van Gelre, met eenige besognes, het welvaren van deze landen betreffende 2 Aug. 1577. Met het daarop genomen besluit van de Staten van Gelderland van 7 Aug. 1577. Gelijktijdige copieën. Ongeteekend. 6 blz. Op hetzelfde stuk, bij nr. 100:
- 91 Missive van de Generale Staten aan de Staten van Gelderland, met mededeeling, dat don Juan op het kasteel van Namen is gaan "logieren" en hen te verzoeken, acht te geven, dat er niets wordt ondernomen tegen de Unie van Brussel. 4 Aug. 1577. Gelijktijdige copie; Ongeteekend. 2 blz. (Zie no. 86. Chb. III 1143) Met 90 op 1 stuk; bij nr. 100.
- 92 Schikkingen omtrent de convocatiën, comparitiën en vergaderingen der Steden, vastgesteld op 4 Augustus 1577 te Leeuwarden (Zie. no. 88). Origineel, geteekend door twaalf volmachten. 2 blz. Chb. III 1144.
- 93 Besluit van de volmachten der elf steden, vergaderd te Leeuwarden om aan hunnen afgevaardigde te Brussel, dr. Christoffel Aerntsma op te dragen zich tot het Hof te Brussel te wenden met het verzoek om de Landen te bevelen, niet afzonderlijk, maar gemeenschappelijk met de Steden te handelen. 5 Aug. 1577. Origineel, geteekend door elf volmachten. 2 blz. Chb. III 1148.
- 94 Benoeming van Aesge Harmens en Frans Canter, burgemeesteren van Leeuwarden, om met Matthijs Rommarts, secretaris der stad, als volmachten der steden op te treden gedurende de afwezigheid van dr. Christoffel Aernsma. 5 Augustus 1577. Origineel, geteekend door de volmachten van tien steden. 1 blz.
- 95 Extract uit eenige artikelen, door de volmachten der steden vastgesteld tot vinding van de kosten, die door hare afgevaardigden gemaakt zijn en gemaakt moeten worden, ten bedrage van duizend car. gld. 3-5 Augustus 1577. Gelijktijdige copie. Ongeteekend. 2 blz. Chb. III 1147.
- 96 Besluit van de Steden over de onderteekening van de Unie van Brussel, over het verzet tegen de belasting op de haardsteden, en voor het opbrengen van fl. 1000 voor de onkosten te maken door hare afgevaardigden. (Zie no. 95). 5 Aug. 1577. Origineel, geteekend door de volmachten der elf steden. 4 blz. Chb. III 1146.
- 97 Daar Frans Canter en Aesge Harmens Felten, die aangewezen waren om de bovengenoemde som van fl. 1000 te innen en uit te geven, voor deze commissie hebben bedankt, wordt zij opgedragen aan M. Rommarts en Jan Hubertsz. 23 Oct. 1577. Origineel, geteekend door acht volmachten. 1 blz.
- 98 Hetzelfde extract als vermeld is onder no. 95. Copie.
- 99 Tweede missive van don Juan van Oostenrijk, waarin hij nader de redenen aangeeft, waarom hij zich in het kasteel te Namen heeft teruggetrokken. 1 Aug. 1577. Origineel, geteekend Jehan. Met opgedrukt zegel. 1 blz. Chb. III 1142. (*Singels no. 260b*).
- 100 Missive van de Staten van Gelderland, vergaderd te Nijmegen aan de Ridderschap en Steden van West-Vriesland, ter begeleiding van eenige stukken tusschen Utrecht en Gelderland gewisseld over de Pac. van Gent. 7 Aug. 1577. Gelijktijdige copie, ongeteekend, 1 blz. Hierbij 90/1.

- 101 Derde missive van don Juan van Oostenrijk aan Burgemeesteren, Schepenen en Raden van Leeuwarden, waarin hij betoogt, dat de gruwelen van een oorlog niet komen ten laste van den Koning, of van diens stede-houder, doch te wijten zijn aan de oproerlingen. 14 Aug. 1577. Copie uit dien tijd. 10 blz. Singels nr. 260d
- 102 Commissie van het Hof, op verzoek der Gedeputeerden, aan den Hofsbode Evert Jans om zich te begeven naar de grietslieden van Tietjerksteradeel, Menaldumadeel en Leeuwarderadeel en den burgemeester van Leeuwarden, met het bevel zich binnen twee dagen op het blokhuis begeven en daar te blijven op hun eigen kosten, totdat de verschuldigde familiepenningen voldaan zullen zijn. 17 Aug. 1577. Copie, get. Evert Jans. 2 blz. .
- 103 Acte van de burgerij van Leeuwarden, houdende goedkeuring van de Pacificatie van Gent, waarbij tevens toegestemd wordt in de voldoening der twee maanden familiepenningen. 20 Augustus 1577. Chb, III 1149 (Singels no.254e).
- 104 Aanstelling van George de Lalaing tot stadhouder van Friesland, Groningen en de Ommelanden en Drenthe, door de Generale Staten, te Brussel. 31 Augustus 1577. Afschrift van eene copie, geteekend Alff Adama. 3 blz. Chb. III 1150. Wonderlijk genoeg staat er onder dit stuk in het Charterboek: "Na het Origineel in het 2de "Leeuwarder Placcaatboek no. 104", terwijl het in den band gebonden stuk eene copie is.
- 105 Opdracht, door de Steden verleend aan Dr. Christoffel Aersma om aan de Staten van Brussel te verklaren, dat zij de vastgestelde Unie goedkeuren en zich daarmede vereenigen. 1 April 1577. Minuut. 3 blz. Chb. III 1119. (Zie no. 60).
- 106 Brief van de Generale Staten uit Brussel over het request dat verschillende Steden tot hen hadden gericht over stukken geschut en de ammunitie, door haar ten tijde van den hertog van Alva, naar Antwerpen gezonden. 11 Sept. 1577. Origineel, geteekend: Cornelis Weellemans, met bew. van opgedr. zegel. Geschreven in het Fransch. 1 blz.
- 107 Eenzelfden brief. 11 Sept. 1577, gericht aan den drossart van Harlingen. Als boven. Origineel; get. Als boven. Het opgedrukte zegel is bewaard.
- 108 Eenzelfde brief, 11 Sept. 1577, gericht aan den drossart van Stavoren. Als boven. Origineel, get. Als boven. Met bewijs van opgedrukt zegel.
- 109 Missive van M. Rommarts aan de Magistraat van Leeuwarden over zijn bezoek aan den Stadhouder die te Sneek vertoeft en plan heeft naar Leeuwarden te komen. 12 Sept. 1577. Origineel, get. M. Rommarts. 1 blz.
- 110 Apostillen, door de Algemene Staten te Brussel gegeven op de requesten van die van Friesland, zonder datum. Twee stukken: een in het Fransch, het ander, de vertaling daarvan, in het Nederlandsch. Origineelen, ongeteekend. 2 en 3 blz. Zie voor deze stukken no. 123.
- 111 Antwoord van de volmachten der Steden aan Georg de Lalaing, waarbij zij verklaren hem aan te nemen tot hun Gouverneur, de Pacificatie van Gent getrouw na te zullen komen en genegen te zijn twee vendelen Duitsche soldaten te betalen. "Presentata 3 Octobris 1577". Origineel, get. M. Rommarts en vijf anderen. Bovenaan staat, in margine: "Presentata 3 Octobris 1577. Georg van Lalaing". 3 blz. Chb. III 1153.
- 112 Copie van dit antwoord (zie no. 111). 3 October 1577. (Hierboven staat het verzoek van de Volmachten der Landen aan die der Steden, om zich, naar ouder gewoonte te voegen onder het goo waarin elke stad gelegen is om dus op het gedane voorstel te mogen besluiten. 2 Oct. 1577, was get. L. Jarges). Hierbij is nog eene copie gevoegd, zonder dit bovenschrift.
- 113 Opdracht aan Douwe Mijezn. Nijenhuis, notaris, om zich met twee getuigen naar de volmachten der Landen te begeven en daar uit naam van de Steden te protesteeren tegen de houding der Landen tegenover de Steden. 5 Oct. 1577. Origineel, get. M. Romarts en Aysso Adama. 2 blz. Aan den achterkant staat het verslag van dezen notaris van zijne beide bezoeken aan de Staten der Landen, vergaderd in het Jacobijnerklooster, aan wie hij copiën van zijne opdracht geeft doch waarop hij geen antwoord ontvangt. 7 Oct. 1577. Origineel, get. Isbrant Andries, Fetze Symons en D. Nyenhuis.

- 114 Punten, waarover de volmachten der Steden op 22 October zullen besluiten, opgemaakt door de afgevaardigden van Leeuwarden, Sneek, Bolsward. Hindelopen, Dockum en Franeker, vergaderd in het Jacobijnerklooster, op 16 Oct. 1577. Origineel, get. Jan Hubertsz Kathhuis en vijf anderen. 2 blz. Chb. III 1158.
- 115 Request van de Rekenmeesteren van de Landen en Steden, en de gijzelaars binnen Leeuwarden aan den Hove van Vriesland, met verzoek eene ordonnantie uit te vaardigen tegen de onwilligheid van grietslieden en 'wethouders' van Steden om de registers van de 8^e penning in te leveren en die penningen te betalen. Zonder datum. Concept, 1 blz., ongeteekend.
- 116 Request van volmachten der Landen en Steden aan het Hof, waarin zij wijzen op het groote nadeel dat zij ondervinden van het achterwege blijven der heffing op de haardsteden. Z.d. Concept, ongeteekend, 1 blz.
- 117 Commissie door de volmachten der Steden gegeven aan M. Rommarts, dr. Simon Polman en Jon Huberts om alle zaken, welke de Steden betreffen, naar goedvinden te behandelen en te verhinderen, dat geene brieven door den Raad van State, de Algemeene Staten etc. aan de Provincie Friesland, door de Landen alleen worden geopend, of dat er besluiten door de Landen genomen worden voor de geheele Provincie, zonder dat de Steden daarin gekend zijn. 23 October 1577. Copie authentique, get. P. Emskerck. 3 blz. Chb. III 1159.
- 118 Ruwe berekening van het aantal haardsteden, met opgaaf van het aantal dorpen liggende in de drie gooen. Ongedateerd. Origineel, ongeteekend. 2 blz.
- 119 Voorstel tot uitvoering van den 10^e en 20ste penning, met eene opgave van de sommen welke verschillende personen, al naar rang en stand, zouden moeten bijdragen, zooals door de Staten van Brabant is bevolen. (Hieronder is ook de geestelijkheid opgenomen). Ongedateerd. Gelijkijdige copie, ongeteekend, 9 blz.
- 120 Instructie voor de afgevaardigden der Steden, door de volmachten der Steden opgesteld (zie no. 117), nopens het inzamelen der penningen die nog voldaan moeten worden voor de betaling der Waalsche en Duitse soldaten. 23 Oct. 1577. Origineel, get. A. Adema. 3 blz. Chb. III 1160.
- 121 In plaats van Frans Canter en Aesge Feltenen, burgemeesters van Leeuwarden, worden Mr. Matthijs Rommarts en Jan Huberts benoemd voor het passeeren van assignatiën aan diegenen die iets schuldig zijn aan de Steden, op den Ontvanger Generael. 24 Oct. 1577 1 blz. Ongeteekende copie van 7 Dec. 1577. 1 blz.
- 122 Missive van George de Lalaing aan de Magistraat van Leeuwarden, waarbij hij deze opdraagt met zijn afgevaardigde Johan van Mathenes de Wybesma, middelen te beramen tot versterking van de stad, tegen de praktijken van Caspar de Robles. 14 Nov. 1577. Origineel, get. Georg van Lalaing. Met opgedrukt zegel. 1 blz. Chb. 1167.
- 123 Artikelen, door de afgevaardigden der Landen van Vriesland aan de Generale Staten, vergadert te Brussel, ter hand gesteld. 13 November 1577. Afschrift, ongeteekend. 3 blz. Chb, III 1166.
- 124 Missive van den Stadhouder en het Hof aan de Magistraat van Leeuwarden met aanschrijving tot publicatie van een placcaat des Konings om binnen een maand de granen ten platten lande te laten dorschen en deze binnen de steden te brengen, en tot bekendmaking van een placcaat op 't stuk van de munt. 2 Dec. 1577. Met aantekening, dat deze placcaten hier gepubliceerd zijn op 10 Dec. 1577. Origineel, get. M. Heymans. Met bewijs van opgedrukt zegel. 1 blz.
- 125 Brief van Henry Doyenbrugge, waarin deze op last van den Stadhouder George de Lalaing, de Generale Staten verzoekt, hem een regiment voetknechten te geven, om daarmede sommige steden te versterken en de vijanden te verdrijven, en hem te autoriseeren zich tot de Staten van Friesland te wenden, om van dezen toestemming te verkrijgen voor de lichte van imposten en "pondtgelden". 8 Dec. 1577. In margine staat, dat dit schrijven is meegedeeld aan de Staten van Friesland, om daarover advies uit te brengen. 13 Dec. 1577. (In het Fransch). Copie, ongeteekend. 1 blz. Met de vertaling in het Nederlandsch. 1 blz.

- 126 Antwoord, door de Volmachten der Steden aan den Hove gegeven op het request van de volmachten der Landen omtrent eene nieuwe uitschrijving tot invordering van het haardstedegeld. 19 Dec. 1577. Origineel, get. Meynert Wigersz en negen anderen. 9 blz. Chb. III 1170.
- 127 Request van de volmachten der Landen aan den Hove van Vriesland tot uitschrijving van de belasting op het haardstedengeld, of van een andere belasting, ten einde de geleende sommen tot betaling van de "Walsche Knechten" te kunnen voldoen. 16 Dec. 1577. Met de daarop gevolgde besluiten van den Hove van 17 en 20 Dec. 1577. Copiën authentique, get. P. Eemskerck. 7 blz.
- 128 Request van de volmachten der Landen aan het Hof tot uitschrijving van een landdag, tot vinding van middelen in plaats van de haardstedenbelasting, of dat anders de Steden een behoorlijke som mogen opbrengen als haar aandeel in de aangegane schuld. 21 Dec. 1577. Met het appointement van den Hove daarop. 23 Dec. 1577. Copie authentique, geteekend P. Eemskerck. 3 blz.
- 129 Concept-instructie voor een Raad van State van 14 personen, welke op zal treden in plaats van don Juan van Oostenrijk, die zich van de Generale Staten heeft afgescheiden. Aan dezen Raad van State worden toegevoegd twee griffiers en twee deurwaarders. Z. datum. Copie uit het Fransch, ongeteekend, 14 blz.
- 130 Daar don Juan de Generale Staten hunne privilegiën heeft trachten te ontnemen, bieden zij het Stadhouderschap aan aartshertog Matthias van Oostenrijk aan, doch stellen tevens de articulen en conditiën vast, welke deze moet bezweren, voordat hem deze waardigheid wordt opgedragen. Zonder datum [8 Dec. 1577]. Copie, uit het Fransch, ongeteekend. 18 blz. Chb. III 1169.
- 131 Concept-antwoord van de volmachten der Steden in 119 punten, aan den Hove van Vriesland op de remonstrantie door de afgevaardigden van de Landen bij dit Hof aangebracht, over den omslag der lasten en het aandeel der Steden daarin. Zonder datum. (zie 1571). Origineel, ongeteekend, 19 blz. (De laatste bladzijden licht beschadigd).
- 132 Concept van contributie, welke door de ingezetenen van landen en steden moet worden opgebracht van de land- en huishuren, levende have en onroerende goederen etc. in de algemene lasten, per maand. Zonder datum. Origineel, ongeteekend. 3 blz. Chb. III 1173. (Hier wordft als datum opgegeven: "In December 1577").
- 133 Ordonnatie op de betaling en de invordering van den achtsten penning over geheel Friesland. 23 Januari 1578 . Copie authentique 26-1-1578, get. G.d.Friss. 9 blz. Chb. III 1179.
- 134 Acte van gijzeling, waarbij acht personen, n.l. twee uit elke goo en twee uit het kwartier der Steden, zich verbinden de stad Leeuwarden niet te verlaten, zoolang de burgerij dezer stad de door haar voorgeschoten penningen tot afbetaling der Walsche soldaten, niet terugontvangen heeft. 24 Januari 1578. Copie authentique 27-1-1578, get. G.d. Friss. 2 blz. Chb. III 1182.
- 135 Bevel van den Stadhouder en het Hof aan de Overheidspersonen die in gebreke gebleven zijn den cohieren van den 8sten penning op te maken, deze zoo spoedig mogelijk in te zenden. 26 Februari 1578. (Dit bevel werd aan alle grietenijen en steden in Friesland toegezonden, uitgenomen aan Leeuwarden, Harlingen en Dockum). Origineel, get. M. Heymans. 1 blz. 4to. ongezegeld. Chb. III 1185.
- 136 Procuratie en commissie van de Landen en Steden op dr. Baucke Idsarda, Sidtz Scheltema en dr. Orrick Dayem om de Unie van Utrecht van den 23sten Januari "deeses jaers" te ratificeeren en te bevestigen. Zonder datum (1579). Gelijktijdige copie, ongeteekend, 2 blz. Chb. III 1186. (Hier is het stuk gesteld op den datum "in maart 1578"). (*Singels no. 265c*).
- 137 Procuratie der Friesche Steden op Julius van Bottnya, olderman van Franeker en Douwo Sixma, burgemeester aldaar, om zich naar Utrecht te begeven voor de besprekingen over eene nadere Unie. 23 Oct. 1578. Gelijktijdige copie. Ongeteekend, 1 blz. (*Singels no. 265b*).

- 138 Missive van den Stadhouder George de Lalaing aan de Magistraat van Leeuwarden met het bevel om, met voorlichting van de personen die de eerste beschrijving van de belasting van den 8ste penning hebben gedaan, de registers van deze penning te verbeteren, met bedreiging om die personen welke eene verkeerde aangifte doen te straffen met een vierdubbele boete; - voorts om geene granen of ammunitie te zenden naar plaatsen welke door den vijand bezet gehouden worden, en om eene taxatie in te zenden van de landerijen der kloosters. 28 April 1578. Origineel, get. Georg van Lalaing. Met bewijs van opgedrukt zegel. 2 blz. Chb. III 1195.
- 139 Missive van den Stadhouder aan de Magistraat van Leeuwarden met bevel om de "Ieste Unie" te doen teekenen door alle geestelijke en wereldlijke, edele en gemeenspersonen, en tevens alle onwilligen bij name te noemen. 29 April 1578. Origineel, get. Georg van Lalaing. Met opgedrukt zegel. 1 blz. Chb. III 1196. (*Singels no. 256k*).
- 140 Missive van aartshertog Matthias van Oostenrijk aan de Staten van Friesland om zich te verklaren voor of tegen eenige punten en artikelen van religie en justitie, door hem voorgesteld. 14 Juli 1578. Copie authentique, get. L. de Veen. 3 blz. Chb. III 1201. (*Singels no. 263b*).
- 141 Religionsvrede, ontworpen door den Raad van State en de Generale Staten te Antwerpen, inhoudende, dat ieder vrij mag blijven in zijn godsdienst met nadere bepalingen omtrent die godsdienstvrijheid 12/22 Juli 1578. Gelijktijdige, ongeteekende copie van de eerste 17 artikelen van den hierbij gevoegden eersten druk van de Religionsvrede, verschenen te Leeuwarden bij Isbrant ter Stege (op dit gedrukte stuk staat in margine geschreven: 'Es bij de Raedt en gesworen gemeente geaccepteerd den 3 Augustus 1578'). (*Singels no 263a*).
- 142 Punten en artikelen van Religie en Justitie, door den Aartshertog Matthias en den Prins van Oranje uitgevaardigd. 5 September 1578. Gelijktijdige copie. 5 blz. (*Singels no. 263c*).
- 143 Commissie van de volmachten der Steden op Adje Lammerts, Douwe Sixsma, Jan Aysma en Syurt Peters om de penningen, welke gestort zijn bij de particuliere ontvangers der Steden te innen en deze terstond aan de Generale Staten over te zenden. 5 Sept. 1578. Origineel, concept, ongeteekend. 3 blz.
- 144 Missive van Matthias van Oostenrijk, waarin deze in antwoord op een request van de Staten van Vriesland beveelt, dat de drie Kasteelen in Friesland, n.l. te Leeuwarden, te Harlingen en te Stavoren, in handen gesteld zullen worden van de Staten en van de burgers der genoemde steden, om ze te bewaren, totdat zij zullen worden afgebroken. Origineel, get. Matthias en daaronder J. van Asseliers. In het Fransch. 1 blz., ongezegeld. (*Singels no. 264b*).
- 145 Bevel van het Hof van Friesland aan het Stadsbestuur van Leeuwarden tot hernieuwde uitvaardiging van het placcaat aangaande de confiscatie van 7 Dec. 1577 en van de ordonnantie tegen de krijgsluiden en lediggangers van 7 October l.l. 27 October 1578. Origineel, get. C. Joupe. 1 blz.
- 146 Missive van Matthias van Oostenrijk aan de Regeering van Leeuwarden, waarbij hij, om alle achterdocht weg te nemen, het blokhuis alhier in hare handen stelt om het te bewaren totdat het wordt afgebroken. 8 October 1578. Authent. copie, geteekend L. de Veen, 2 blz. Chb. III 1215. (*Singels no. 264c*).
- 147 Ontwerp van een "Naerder Unie" tusschen de noordelijke Provinciën, door Gedeputeerden van Holland, Zeeland, Utrecht en Friesland, die te Utrecht vergaderd zijn, in 24 artikelen opgesteld. Utrecht, 6 December 1578. Copie authentique, get. L. de Veen. 16 blz. (*Singels no. 265a*).
- 148 Brief van de Staten van Artois en van de Gedeputeerden van Henegouwen en Douay aan de Generale Staten der Nederlanden, vergadert te Antwerpen, met het antwoord daarop, 'door welke de Generale Staten verontschuldicht worden van de schulden en de misdaden, diemen hen oplegt aengaende d' overtredinghe van de Pacificatie van Ghendt'. 3 Maart 1579. Gedrukt te Antwerpen, door Christoffel Plantijn, 1579. 20 blz. Kl. in 4to.

- 149 Missive van het Hof aan de Magistraat van Leeuwarden betreffende de renovatie der Staten van Friesland op 5 Maart 1579. Leeuwarden, 23 Februari 1579. Origineel, geteekend C. Joupe. 1 blz.
- 150 Bevel van den Stadhouders en het Hof tot het houden van een omslag van drie stuivers en een oortje over de floreenrente en de dus verkregen som binnen acht dagen te storten bij den ontvanger-generaal. 21 Maart 1579. Origineel, get. F. de Baudimont. 1 blz. Met opgedrukt zegel. Chb. IV 9.
- 151 Missive van de gezwoeren Gemeente van Bolsward, met bericht, dat de Raad dier stad niets wil hooren van het rapport van de particuliere Unie van Utrecht, terwijl de gezwoeren Gemeente daartoe wel genegen is. Bolsward, 5 April 1579. Origineel, get. J. Pieters en 10 anderen. 1 blz.
- 152 Missive van het Hof van Vriesland aan de Magistraat van Leeuwarden met bericht, dat de landdag, uitgeschreven op 20 Mei, wordt uitgesteld tot 26 Mei. Leeuwarden, 19 Mei 1579. Origineel, get. F. de Baudimont. 1 blz. Met opgedrukt zegel. Chb. IV 23.
- 153 Missive van George de Lalaing aan de Staten van Friesland om hen te vermanen de goede zaak niet te verlaten en de eendracht en zekerheid des Lands te bevorderen. Winsum, 30 Mei 1579. Copie authentique, get. L. Jarges. Niet opgenomen in het Chb.
- 154 Verklaring van de Gedeputeerden van de nader geunieerde provinciën over het gebruik der geldmiddelen, welke alleen voor de landsverdediging zullen dienen. Zij beloven, dat de privilegiën gehandhaafd zullen blijven, en deelen mede, de autoriteit van den aartshertog Matthias van Oostenrijk ongeschonden te zullen bewaren. Leeuwarden 1 Juni 1579. Origineel, ongeteekend (ondertekening afgeknipt?). 1 blz.
- 155 Acte, waarbij de Steden Franeker, Leeuwarden, Sneek, Bolsward, Slooten, IJlst, Workum en Stavoren de Unie van Utrecht onderteekenen te Leeuwarden, op 2 Juni 1579. Copie authentique, geteekend L. de Veen. 1 blz. Chb. IV 29. (*Singels no. 256d*).
- 156 Ampliatie van de instructie, door de Generale Staten aan de Gecommitteerden gegeven voor den vredehandel te Keulen, Antwerpen, 17 April 1579. Gelijktijdige copie, ongeteekend. 1 blz. Chb IV 20. Hierbij is een Fransche vertaling van dit stuk gevoegd. (*Singels no.267a*).
- 157 a. Afwijzend antwoord van den hertog van Aerschot en andere afgezanten der Staten te Keulen op de voorstellen der Keizerlijke afgezanten aldaar. 4 Juli 1579.
 b. Gelijktijdig afschrift. Ongeteekend 2 blz. In het Latijn. Benevens een uitvoeriger antwoord van dezelfde aan de Keizerlijke afgezanten van dezelfde strekking. 12 Juli 1579; en
 c. Eene Latijnsche vertaling van dit stuk. Eveneens gelijktijdige, ongeteekende afschriften. 5 en 4 blz. Het uitvoerige antwoord (b) Chb. IV 52. (*Singels nos. 267 b en c*).
- 158 Brief van Aggaeus van Albada, gecommitteerde te Keulen, aan de Gedeputeerde Staten van Vriesland over den vredehandel aldaar. Col. 13 en 14 Juli 1579. Origineel in het Latijn, get. Aggaeus Albada. 4 blz. Met een gelijktijdig afschrift van de vertaling van deze brief in het Nederlandsch. Ongeteekend. 5 blz. Deze vertaling Chb. IV 55. (*Singels no. 267d*).
- 159 Extract van eene resolutie der Gedeputeerden van de nader Geunieerde Provinciën tot vinding der gelden, benodigd voor de betaling der krijgslieden, met opgave van de quota van elke provincie. 24 Juli 1579. Gelijktijdige copie. 1 blz.
- 160 Artikelen, bevattende de voorwaarden, waarop de keizerlijke commissarissen den vrede aanbieden. Keulen 5 Aug. 1579. Gelijktijdige copie van eene vertaling van dit stuk in het Nederlandsch. Ongeteekend. 8 blz. Met het gedrukte stuk in het Latijn. 7 blz. (*Singels no. 267c*).
- 161 Missive tot belegging van een buitengewonen landdag, samengeroepen door G. de Lalaing op 6 Aug. 1579 om te handelen over belastingen. 30 Juli 1579. Origineel, get. F. de Baudimont. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.

- 162 Procuratie van de Magistraat van Harlingen op Gerbrand Gosses en Wybe Jansz om namens Harlingen de "Naerder Unie" te teekenen. 14 Aug. 1579. Copie authentique, get. L. de Veen. 1 blz. Chb. IV 64. (*Singels no. 265^e*).
- 163 "Remonstrantie voor Zijne Genade en de Heeren van den Hove, die totten verdrach van de Steeden en de Landen geroepen zullen worden om een quota van contributie te verpanden". Augustus 1579. Origineel. - Concept in klad, met eene copie in het net van de tien eerste artikelen. Ongeteekend 5 en 1 blz. Chb. IV 65.
- 164 Ordonnantie van den Stadhouder en den Hove, dat de Steden van Vriesland het 1/9 ged. der op te brengen gelden zullen betalen, mits dat de Steden, gedurende de troebelen, de vierde Staat en stem in 's Lands zaken zullen uitbrengen. 15 Aug. 1579. Gelijktijdige, ongeteekende copie (Er boven staat: "Extract vuyttet Placaetboeck der Stadt Leeuwarden"). 2 blz. Chb. IV 68.
- 165 Verdeeling en omslag over de Steden van de bedragen, welke zij, ieder afzonderlijk, in deze belasting moeten opbrengen. 17 Aug. 1579. Copie authentique, get. E. Isbrandi, 2 blz. Chb. IV 69.
- 166 Nadere verdeeling van dit 1/9 part, dat de Steden in de belasting moeten opbrengen. 19 Augustus 1579. Copie authentique, get. E. Isbrandi. 2 blz. Chb. IV 70.
- 167 Missive van de Magistraat van Groningen aan die van Leeuwarden, met mededeeling dat zij "eenige articulen van vrede" van de Generale Staten heeft ontvangen en met verzoek om bericht, of dergelijke artikelen ook te Leeuwarden zijn ontvangen en hoe daarop hier besloten is. 24 Aug. 1579. Origineel, get. "Burgemeesteren en Raeden der Stadt Groeninghen". 2 blz. met opgedrukt zegel. Chb. IV 76.
- 168 Besluit der Staten van Vriesland, om, daar zij een vijandelijken overval vreezen, Leeuwarden met 150 man te versterken en er bij de Gedeputeerden der Geünieerde Provinciën op aan te dringen, de betaling van deze manschappen uit den algemeenen buidel te doen geschieden. 30 Nov. 1579. Origineel, get. Or. Dayem en zeven anderen. 2 blz.
- 169 Missive van Prins Willem van Oranje aan den Griffier F. de Baudimont, waarin de Prins hem dankt voor zijne inlichtingen en hem aanspoort voort te gaan met te werken ten bate van het welzijn des Lands. 29 Dec. 1579. Gelijktijdig afschrift vertaald uit het Fransch. Chb. IV 114.
- 170 Staet van het Crijchsvolck, bij zijne Exc^{tie} geraempt noodigh te wesen voor de ordinaris defensie oft garnisoenen vande naervolgende Provintiën oft Landen. In 1579. Gelijktijdige copie. Ongeteekend. 11 blz. Chb. IV 114.

Leeuwarder Placcaetboek

III (1577-91; *inv.nr.M94*)

**Publicaties, behoudens
± 50 - 134, waar ook
andere stukken**

- Blz. 1 recto: "Register der nast. placcaten". Dit Register beslaat slechts ééne bladzijde, bevattende de korte aanduidingen der 23 eerste, in dit deel verzamelde placcaten. Op elk dezer stukken staan twee (oude) nummers; a: het oorspronkelijke, 't welk met de nummering van het "Register" overeenkomt, en b: een nummer, dat overeenstemt met de cijfers, door het Charterboek aangegeven. Daar de laatste nummering door den geheelen bundel stukken van dit derde placcaatboek doorloopt, heb ik deze bijgehouden en geef het nummer van het oorspronkelijke register, tot en met no. 23, tussen haakjes aan.
- 1 (1) Eeuwig edict tusschen dan Juan van Oostenrijk en de Generale Staten. 17 Februari 1577. Ontbreekt hier; -opgenomen in den Inventaris Singels onder no. 259; - Eekhoff no. 299. Gedrukt te Brussel, Michiel van Hamont 1577. k. 4 to. Titel en 12 blz. drukt. In hs. voor eensluitend geteekend. P. Eemskerck. Uit het Fransch. Chbk. III f. 1102.
In denzelfden omslag berust de geschreven copie van dit edict, vermeld onder no. 48 van het Tweede Placcaetboek.
  - 2 Placcaet tegen den uitvoer van granen, 20 dec. 1576. Gedrukt te Leeuwarden bij I. ter Steghe; titel en 2 blz. In hs. geteekend P. Eemskerck. Gepubl. 26 jan. 1577. (Cat. Bibl. Eekhoff B 1 F).
  - 3 (2) Tractaet van den peys gemaect tusschen de Staten van deze Nederlanden, vergadert binnen der Stadt van Bruessele, ende den Heere Prince van Orangien, Staten van Hollandt ende Zeelandt met (andere) geassocieerde. 1576. Gedrukt te Brussel bij Michiel van Hamont. Kl. 4to. 23 blz. Voor eensluitend geteekend door P. Eemskerck. Inv. Eekhoff 295 B.
  - 4 (3) Missive van den Stadhouder en het Hof aan de Magistraat van Leeuwarden voor "de tolerantie van den loop der munte". 11 Maart 1577. Origineel, get. M. Heymans. Met bewijs van opgedrukt zegel. 1 blz. Chb. III 1108.
  - 5 (4) Bevel van de Regeering te Brussel aan de Staten van Vriesland om de obligatiën der vreemde krijgslieden naar Brussel te zenden. 13 Febr. 1577. Copie auth. geteekend P. Eemskerck. 2 blz.
  - 6 (5) "Missiff van permissie van munte". 10 Februari 1577. Copie auth. geteekend P. Eemskerck. 2 blz. Chb. III 1099.
  - 7 (6) "Kleen missiff" of post-scriptum van het Hof aan de Steden, om volmachten te zenden, ten einde te beraadslagen over de vermeerdering van de procuratie der volmachten. 10 Maart 1577. Origineel, get. M. Heymans. 1 blz.
  - 8 (7) Bevel van het Hof om alle quittantiën, welke door Caspar de Robles zijn geteekend voor ontvangst van gelden ten behoeve van het onderhoud der troepen, naar het Hof te zenden, voor het opmaken van de rekening. 9 Mrt. 1577. Orig., get. M. Heymans. 1 blz. Met bew. van opgedr. zegel. Chb. III 1107.
  - 9 (8) "Missiff van tolerantie der munte". 11 April 1577. Origineel, get. M. Heymans 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
  - 10 (9) Missive van Stadhouder en Hof aan de Magistraat van Leeuwarden over een brief van don Juan, waarin deze mededeelt, dat hij door de Generale Staten te Brussel is gehuldigd, waarschuwt tegen de vervalsching van geld, en beveelt al de quittantiën van de door steden en dorpen opgebrachte sommen voor het onderhoud van het krijgsvolk, naar Brussel op te zenden. Origineel, get. Schoten ("in affweesen van den Griffier") 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
  - 11 (10) "Placcaet van exactiën der krijgslieden en ander betalingen over te brengen bij privatie". – "Placcat des Konings, waarbij aan alle officiers en vassallen geordonneert wordt hunne bewijsschriften van penningen, tot behoef van het krijgsvolk gefourneert, naar Brussel te zenden, binnen twaalf dagen na de publicatie. 30 April 1577. Gedrukt. Lw., I. ter Steghe 1577. Titel en 3 blz., get. P. Eemskerck in hs. (Cat. Bibl. Eekhoff B 1 G)

- 12 (11) Missive van het Hof van Friesland, dat de Hollandsche Leeuwendaalder niet
 13 hooger mag gelden dan 27 stvs, tot 'twee grooten vlaemscher munten elcken
 14 stuiver'. 30 Juli 1577. Origineel, geteekend M. Heymans. 1 blz. Met bewijs van
 opgedrukt zegel.
- 13 (12) Placcaet op den loop der munten. 17 Juli 1577. Copie authentique,
 geteekend M. Heymans, 3 blz. Chb. III 1141.
- 14 (13) Missive van het Hof aan de Magistraat van Leeuwarden inhoudende eene
 publicatie tegen het opruien en ophitsen en elkaar beleedigen ter oorzaak van de
 15 troebelen, met opwekking om zich aan de Pacificatie te houden. 16 Aug. 1577.
 Orig., get. P. Eemskerck. 1 blz. met bew. van opgedr. zegel. (Zie Chb. III 1148).
- 15 (14) Missive van het Hof aan de Magistraat van Leeuwarden met bevel om de
 daarbij gezonden acte van confederatie en unie in duplo te doen teekenen door
 pastoren, vicarissen, edelluiden, gezworen Gemeensmannen, hoplieden etc. Een
 der acten moet worden opgezonden, de andere moet worden bewaard. Tevens
 moet er een lijst worden opgemaakt van de personen die weigeren de acte te
 teekenen, welke lijst aan het Hof moet worden toegezonden, 7 juni 1577.
 Origineel, get. P. Eemskerck. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
- 16 (14) De Unie van Brussel, 9 Jan. 1577. (Dit is de bovengenoemde acte van
 confederatie). Gedrukt, 1 fol. plano. Gecolt. En get. P. Eemskerck. Chb. III 1085.
 (*Beide stukken no's. 15 en 16: Singels no. 256*).
- 17 (15) Placcaet om alle granen te dorschen en in de naeste steden te brengen, 30
 oct. 1577. Titel en 2 blz. kl. in 4to. Get. P. Eemskerck. Gepubliceert 4 dec. 1577.
 Vgl. Chb. III 1162. Cat. Bibl. Eekhoff B 1 H.
- 18 (16) "Valuatie der munten bij tolerantie". 11 November 1577. Ghedrukt tot
 Leeuwarden bij Isebrant ter Steghe. Titel en 4 pag. Kl. in 4to. Get. P. Eemskerck.
 Aan de keerzij van den titel staat: Gepubliceert... den 4^{en} Dec. 1577. Dit was dus
 de eerste publicatie, de tweede volgde onder no. 26, op 2 Augustus 1578. Vgl.
 Chb. III 1163.
- 19 (17) Missive van het Hof aan de Magistraat van Leeuwarden, ter begeleiding van
 twee placcaten, welke gepubliceerd moeten worden 22 Januari 1578. Origineel,
 get. M. Heymans. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. De beide hierin
 genoemde placcaten zijn van 7 Dec. 1577. Onder (17) het eerste: placcaet, tot
 inventarisatie en bewaring der goederen van de aanhangers Don Juan, met
 verbod zijne aanhangers bij te staan. (*Singels no. 260*). Copia Copie authentique,
 get. M. Heymans, 4 blz. Chb. III 1167. – Onder (18): dat der Declaratie van de
 Generale Staten, waarbij zij Don Juan tot vijand van het Vaderland verklaren.
 Copia Copie authentique, get. P. Eemskerck. 2 blz. (*Singels no. 260*).
- 20 (19) Missive van den Stadhouders Georgh van Lalaing, aan de Magistraat van
 Leeuwarden, waarbij deze de heffing van den achtsten penning der huren van
 landen en huizen, waartoe de Staten hebben besloten, goedkeurt. Dit geld moet
 dienen tot vereffening van den schuld, aangegaan tot betaling van het vreemde
 krijgsvolk. Tevens beveelt hij het placcaet tegen vagebonden opnieuw te
 publiceeren. 27 Jan. 1578. Origineel, get. M. Heymans. 1 blz. met bewijs van
 opgedrukt zegel.
- 21 (20) Ordonnantie van de Magistraat van Leeuwarden, waarbij ieder die een
 persoon, van buiten de stad, te zijner laat overnachten, gelast wordt daarvan
 aangifte te doen voor het avond-klokluiden. 1 Febr. 1578. Origineel, get. T.
 Heeres. 1 blz. met opgedrukt zegel.
- 22 (21) Twee ordonnantiën tegen de vagebonden. In originali. - De eerste is eene
 missive van het Hof aan de Magistraat van Leeuwarden van 9 November 1544.
 get. Joupe. 3 blz. Het tweede is een missive aan den Stadhouders Karel van
 Brimeu, graaf van Meghen aan de Magistraat van Leeuwarden van 2 Dec. 1568.
 Get. P. Eemskerck, 1 blz. Op het eerste staan aanteekeningen van gedane
 publicaties: op 9 Dec. 1568, 24 Dec. 1569, 8 Juli 1570, 6 Nov. 1570, 18 Oct.
 1577 en op missive van 27 Jan. 1578.

- 23 (22) Punten en artikelen, welke de grietluiden moeten betrachten bij het oproepen in hunne grietenijen van de volmachten tot den landdag, welke op 25 Februari te Harlingen zal worden gehouden. Z. datum. Gelijktijdige copie, ongeteekend. 1 blz. Chb. III 1183.
- 24 (23) Missive van den Stadhouder van het Hof aan de Magistraat van Leeuwarden waarbij bevolen wordt om de verschenen termijn van den achtsten penning der huren voor 24 Maart op te brengen. 15 Maart 1578. Origineel, get. M. Heymans. 1 blz. met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. III 1187.
- 25 Missive van Gedeputeerden aan de Magistraat van Leeuwarden, waarbij zij deze een formulier der Generale unie ter teekening toezenden, met bevel tot het opgeven der namen van degenen, die weigeren te tekenen, en tot de uitschrijving van een braspenning om te slaan over de floeren, 4 Mei 1578. Origineel, geteekend L. Jarges. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. III 1197. (*Singels no. 256 l*).
- 26 Missive van de Gedeputeerden van de Landen aan de Magistraat van Leeuwarden ter begeleiding van 4 placcaten, hem door den Stadhouder toegezonden, met bevel tot publicatie. 11 Juli 1578. De vier placcaten zijn alle te Leeuwarden, bij Isebrant ter Steghe, gedrukt en volgens eene aantekening in hs. gepubliceerd op 2 Aug. 1578. Kl. in 4to. Het zijn:
- a. Placcaet opt stuck van der Munte. 11 Nov. 1577. Titel en 4 blz. Hieronder staat geschreven: 'Andermaal gepubliceert' 2-8-1578; inv.Eekhoff 287J.
  - b. Placcaet daarbij geïnterdiceert wort allen Pastoren of Predicanten te profereren enige scandaleuse woorden, tenderende tot oproer. 12 April 1578. Titel en 2 blz. Dit is in hs. voor conform geteekend door L. Jarges. Gepubl. 2-8-1578; Cat.Bibl.Eekhoff B1L.
  - c. Declaratie angaende de onruerende goeden, gheconfisqueert zijnde geweest. 22 April 1578. Titel en 2 blz. Als boven geteekend door L. Jarges. Gepubliceerd 2-8-1578; Inv. Eekhoff 295F.
  - d. Ordinantie onses Heeren des Coninx op de onderhoudenisse van de Pacificatie van Ghendt. 22 April 1578. Titel en 5 blz. Als boven get. door L. Jarges. Gepubliceerd 2-8-1578; Inv.Eekhoff 295G
- Deze vier placcaten zijn in dit Derde Leeuwarder Placcaetboek waaruit zij door den heer Eekhoff gelicht waren teruggebracht. De begeleidende brief bevat tevens het bevel om alle geestelijke goederen te "arresteer" en om allen die kloostergoederen huren te gelasten, de huur aan de Stedelijke Overheid te betalen. 11 Juli 1578. Origineel, get. L. Jarges. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. (*De brief Singels no. 262*).
- 27 Ordonnantie van Matthias van Oostenrijk tot het doen publiceren van het placcaet van der Munte. (Genoemd in no. 26). 28 Juni 1578. Afschrift van een copie, get. L. Jarges. 2 blz. Er onder staat: Gepubliceert den tweeden Augustus 1578.
- 28 a. Missive van de Gedeputeerden der Landen aan de Magistraat van Leeuwarden ter begeleiding van de lijsten der generale middelen ter bestrijding van de oorlogskosten en van eenige artikelen, geconcipeerd op de "Religionsvrede". 3 Augustus 1578. Origineel, get. L. Jarges. Met bewijs van opgedrukt zegel. .
- b. Hierbij: Het gedrukte placcaet van de generale middelen. Z.pl.of j. 13 blz. Kl. in 4to. (Inv. Eekhoff 287K). In hs. staat er onder: L. Jarges. Op de eerste pag. (in blanco) staat geschreven: Impost. Gepubliceert van den Raedhuysse der Stad Leeuwarden den 12de Augusti 1578. (Cat. Bibl. Eekhoff B1M). Ter presentie van de praesiderende Burgem. Aedie Lambertz, Tsampt Jarich Wopckes ende Meynert Wychersz, oeck Burgem^{ren}.

c. Benevens: Religioens Vrede, beworpen ende geadviseert t'Antwerpen. 12 Juli 1578. (Inv. Eekhoff 287G..). Ghedruct thoe Leeuwarden bij die Vischmerck durch Isbrant ter Stege. 11 blz. 4to. In margine op de eerste bladzijde staat geschreven: "Es bij de Raedt en gesworen gemeente geaccepteert". 3 Aug. 1578. (*Singels no. 263a*). Met geschrevene copie der 17 eerste artikelen dezer Religionsvrede.

Hierbij terug gevonden en in de collectie teruggebracht drie gedrukte placcaten, n.l. nieuwe impositie ingesteld van de generale staten den 11^{en} januarij 1578; Liste van de generale middelen 1 mei 1578; en ordonnantie op generale middelen 26 Aug. 1578. Alle drie gedrukt bij Isebr.ter Steghe kl.in 4to. Ongetekend van het laatste placcaat is enkel de datum der publicatie in hs.aangegeven.

- 29 Missive van de Staten Generaal aan de Staten van Vriesland, waarbij zij aandringen op het invoeren der Generale Middelen. Antwerpen, 24 Aug. 1578. Copie authentique, get. L. Jarges. 2 blz. Onderaan in margine staat: "Gepubliceert van den Raethuyse den 7 September 1578. Chb. III 1207.
- 30 a. Missive van de Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden, met bevel om de arresten op de kloostergoederen gelegd op te heffen. 13 Aug. 1578.
b. Benevens eene publicatie van de Magistraat van deze strekking waarbij tevens verboden wordt; vreemdelingen te herbergen, zonder daarvan aan de Magistraat kennis te geven. 14 Aug. 1578. Origineelen. Het eerste is geteekend: L. Jarges. Met opgedrukt zegel. 1 blz. Chb. III 1203. Het tweede, ongeteekend, is ook 1 blz. (*Singels no.262 b en c*).
- 31 Missive van George de Lalaing, inhoudende, dat er, ten behoeve van het krijgsvolk een vrije markt in het leger voor Campen en Deventer zal worden gehouden, met vrijgeleide voor de zoetelaars. 14 Juli 1578. Copie auth. get. L. Jarges. Onderaan in margine: Gepubliceert van den Raethuyse. 12 Aug. 1578. 2 blz. Chb. III 1200.
- 32 Missive van de Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden met bevel om den tax, met Jacobi verschenen en met de eerstvolgende Martini te verschijnen, binnen drie dagen op te brengen en tevens om de "kerken of patroonsgoederen" met den "achterstal van dien" te beschrijven. 25 Aug. 1578. (Zie no. 29) origineel, geteekend L.Jarges. 1 blz., met bewijs van opgedrukt zegel. Gepubl. 26-8-1578.
- 33 Missive van de Generale Staten aan de Staten van Vriesland, met dringende opdracht ten spoedigste geld over te zenden en met belofte van demolitie der drie blokhuizen en de instelling van een nieuwen Prov.Raad. 15 Aug. 1578. Copie auth. get. L. Jarges. 2 blz. Chb. III 1204. (*Singels 264a*).
- 34 Missive van de Gedeputeerde Staten van Friesland aan de Magistraat van Leeuwarden met dringend verzoek om de belasting, te heffen tot afbetaling van het krijgsvolk, onmiddellijk op te brengen. 31 Aug. 1578. Origineel, geteekend L. Jarges. 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. .
- 35 Placcaet tegen vagabonden en lediggangers. 26 Augustus 1578. Gedrukt, get. C. Joupe, geadresseerd aan de Magistraat van Leeuwarden, 1 blz., met vermelding der publicaties op 7 Sept.1578 en 18 April 1579. Chb. III 1208.
- 36 Verbod van de Magistraat van Leeuwarden om na het klokluiden zonder licht op straat te gaan. 3 Sept. 1578. Origineel, ongeteekend, 1 blz. Chb. III 1209.
- 37 Missive van den Stadhouder en het Hof aan de Magistraat van Leeuwarden met bevel tot inning der generale middelen, het overbrengen der registers en gelden van de personeele belasting en van den 8sten penning, de aanstelling van collecteurs. Met bijvoeging van een verbod tot het dragen van "moortpriemen". 20 Sept. 1578. Origineel, get. Joupe. 1 blz. fol, met bewijs van opgedrukt zegel. De bijvoeging is ongeteekend, 1 blz., ongezegeld. Chb. III 1211.

- 38 Bevel tot hernieuwde publicatie van het placcaet betreffende de confiscatie der goederen van de rebellen van 7 Dec. 1577. 30 Sept. 1578. Copia copie auth. get. C. Joupe 3 blz. (Hier wordt met "rebellen" bedoeld: aanhangers van don Juan).
- 39 Het placcaet van 7 Dec. 1577, in no. 38 genoemd. Gedrukt te Leeuwarden, Isebrant ter Steghe. 1578. Kl in 4to. Titel en 6 pagina's. Ongeteekend. Geene vermelding van publicatie. (Cat. Bibl. Eekhoff B1K).
- 40 Missive van den Stadhouder en het Hof aan de Magistraat van Leeuwarden om binnen tien dagen de anderhalve stuiver op de floeren, toegestaan voor het beleg van Deventer, op te brengen, met bevel tevens om de registers van den achtsten penning en de personeele impositie binnen 8 dagen in te leveren. 27 Oct. 1578. Gelijktijdige copie. Ongeteekend. 2 blz. Chbk. III 1220. (waar echter abusievelijk: "na het origineel" staat). "T principael is onder de burgemr. Jelle Sybes" .
- 41 Ordonnantie van den Stadhouder aan de Magistraat van Leeuwarden om de bovengenoemde belastingen (zie no. 40), onmiddellijk te storten, op straffe van militaire executie. 7 Dec. 1578. Origineel, geteekend C. Joupe. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. III 1226.
- 42 Missive van de Gedeputeerde Staten aan de Magistraat van Leeuwarden met verbod om vee uit de provincie te voeren, zonder betaling van den impost op het slachtvee. 6 Oct. 1578. Origineel, geteekend Jarges. 2 blz. Met opgedrukt zegel.
- 43 Missive van den Stadhouder en het Hof aan de Magistraat van Leeuwarden met hernieuwd bevel tot beschrijving van en beslaglegging op de goederen van de aanhangers van don Juan, die tot vijanden van de Generale Staten zijn verklaard, met bevel tevens om moorden streng te straffen. 5 Sept. 1578. Origineel get. C. Joupe. 1 blz. fol. Met opgedrukt zegel. Chbk. III 1209.
- 44 Missive als boven, met verbod tot het vervoeren van levensmiddelen, ammunitie etc. naar den vijand. 13 Maart 1579. Origineel, get. De Baudimonte. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
- 45 Missive als boven, ter begeleiding van een bevel van den Stadhouder om geene levensmiddelen te leveren aan den vijand, die daaraan gebreke heeft. Daartoe zal er eene strenge controle op de schepen worden uitgeoefend. De ordonnantie is van 16 Mrt, de missive van 23 Mrt. 1579. De missive is origineel, get. De Baudimont. 1 blz. Met opgedrukt zegel. De ordonnantie is eene copie auth. get. de Baudimont. Met bewijs van opgedrukt zegel.
- 46 Missive als boven, met bevel tot nieuwe publicatie van het placcaet tegen de vagebonden. 14 April 1579. Origineel, get. T. Heeres. 1 blz. Met opgedrukt zegel.
- 47 Missive met ordonnantie van George de Lalaing, waarin verboden wordt als soldaat dienst te nemen onder andere bevelhebbers dan die daartoe aangesteld zijn door den Aartshertog, den Prins van Oranje en de Generale Staten, met bevel aan allen die zich in vreemden dienst hebben begeven, dezen binnen tien dagen te verlaten. 6 April 1579. De missive is origineel, get. T. Heeres. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel; de ordonnantie, een copie authentique, get. T. Heeres. 2 blz. Ongezegeld. Chb. IV 18.
- 48 Ordonnantie van G. de Lalaing om binnen acht dagen op te brengen een som van 10.000 caroli gld., tot leening aan de Walsche en betaling van de Deutsche Soldaten, mits daarvan kortende hetgeen reeds van den Achtsten Penning is betaald. Leeuwarden en jurisdictie wordt daarbij aangeslagen voor 1777 caroli gld. Leeuwarden, 29 Nov. 1578. Origineel, get. C. Joupe. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. III 1222.
- 49 Ordonnantie van G. de Lalaing om binnen acht dagen op te brengen twee stuivers van ieder floeren, ten einde de 12000 gld. te verkrijgen, welke toegestaan zijn voor het ontzet van Maastricht. 29 Mei 1579. Origineel, get. de Baudimont. 1 blz. Ongezegeld. Chb. IV. 24 Gepubliceerd 30 Mei 1579.
- 50 Ordonnantie, waarbij een iegelijk bevolen wordt zich van levensmiddelen en krijgsbehoeften te voorzien en de vestingen te versterken, daar men een

- vijandelijke inval vreest. 3 Juli 1579. Origineel, get. de Baudimont. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb.IV 47.
- 51 Missive van George de Lalaing aan de Regering van Leeuwarden over de heffing van één stuiver op het floeren tot betaling van de Duitsche ruiters. 11 Juli 1579, tot een bedrag van f 5000, voorgeschoten door H. v. Burmania. Origineel, geteekend F. de Baudimonte. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
- 52 Missive van George de Lalaing, met bevel op te treden tegen vagabonden en “quaethertige luyden”, waarbij een lijst van 12 personen is overgelegd, op wie in het bijzonder toezicht moet worden gehouden. 8 Juli 1579. Oorspronkelijk, get. F. de Baudimonte. Elk stuk afzonderlijk 1 blz. Ongezegeld. Chb. IV 48).
- 53 Ordonnantie van George de Lalaing, waarbij hij beveelt, dat de Staatsche daalders, halve daalders, stuyvers en andere Staatsche en Hollandsche munten gangbaar zullen blijven en niet geweigerd mogen worden. 9 Juli 1579. Oorspronkelijk, geteekend F. de Baudimonte. 1 blz. Ongezegeld. Niet opgenomen in het Chb.. Gepubl. 14 Juli 1579. Eveneens onder no. 53 is nog in dezen bundel geïnsereerd eene missive van George de Lalaing, ter begeleiding van een staat van den cours der muntspeciën, aldus genoemd: “Permissie van de goude en selvere Munte gepubliceerd in Vrieslandt den 24 Juli 1579”. Met dezen staat. Beide origineel, geteekend F. de Baudimonte, de missive met bewijs van opgedrukt zegel. 1 en 2 blz. (Zie hierover Chb. IV 59) 22, gepubl. 24 Juli 1579.
- 54 Ordonnantie van George de Lalaing, dat niemand zekere uitgestrooide, valsche artikelen over de vrede mag schrijven, drukken, ontvangen of verspreiden. 9 Aug. 1579. Origineel, get. F. de Baudimonte 1 blz. ongezegeld. Chb. IV 60. Gepubl. 9 Aug. 1579.
- 55 Missive van George de Lalaing ter begeleiding van de ordonnantie op de jacht. 14 Aug. 1579 (Cat.Bibl.Eekhoff B1A blz.194). Oorspronkelijk, get. F. de Baudimonte. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 62. Gepubl. 22 Aug. 1579. Gedr. te Lw. bij Peter Hendriks; titel en 3 blz. Kl.4to.
- 56 Ordonnantie tot het opbrengen van acht stuivers van de floeren-rente der landen “buiten de poorten deeser steden gelegen onder deze jurisdictie”, en twee stuivers van de floeren der huishuren, na het jaar van 1564. Zonder datum; daaronder staat echter “gepubliceert.... 22 Augustus 1579”. Origineel, ongeteekend. Met bewijs van opgedrukt zegel. 1 blz. Zie no. 59 hieronder.
- 57 Punten, rakende de afscheiding van sommige Provinciën van de Generaliteit, aan de vergaderde volmachten van Vriesland binnen Leeuwarden voorgesteld, ten einde deze met hunne gemeenten te bespreken en daarna met volledige procuratie weer ten landsdag terug te keeren. 19 Augustus 1579. Origineel, get. F. de Baudimont. 3 blz., ongezegeld. (Chb. IV 74).
- 58 Beslissing in het geschil, gerezen tusschen de steden en landen van Vriesland en het Bildt, waarbij wordt bepaald dat van de bijeen te brengen som van 24000 gld. de steden het 1/9 ged., het Bildt het 1/25 ged. en de landen het overige zullen opbrengen, mits dat de steden gedurende de troubelen zullen uitmaken de vierde Staat en stem in de Gemeene Lands Zaken. 15 Aug. 1579. Copie authentique, get. F. de Baudimont. 2 blz. ongezegeld. (Chb. IV 68).
- 59 Ordonnantie om binnen acht dagen op te brengen de omgeslagen 8 stuivers van ieder floeren, ter bestrijding van de oorlogskosten. 20 Aug. 1579. Origineel, get. T. Heeres. 1 blz. Met opgedrukt zegel en bewijs van een tweede opgedrukt zegel. (Chb. IV 75).
- 60 Missive van George de Lalaing aan de Regeering te Leeuwarden, tot aanvulling van den staat van den cours der muntspeciën van 7 Sept. 1579, met de onder no. 53 genoemde lijst der gangbare munten van 24 Juli 1579. Met last tot publicatie 12 Sept. 1579. Beide origineel, geteekend F. de Baudimont. Ongezegeld. Chb. IV 82.

- 61 Missive van George de Lalaing aan de Regeering te Leeuwarden ter begeleiding der copiën van het “concept op de middelen van nootelicke contributiën tot bewaernisse deser Landen”. 12 Sept. 1579. Met twee concepten. De drie stukken (1, 2 en 3 blz.) zijn geteekend F. de Baudimont. De missive, met bewijs van opgedrukt zegel, is origineel; de beide andere stukken zijn auth. copiën.
- 62 Bevel van George de Lalaing om het te betalen aandeel in de belasting van de fl. 18000, binnen tien dagen te storten bij den rentmeester Boudewijn van Loo. 13 November 1579. Op straffe van particuliere executie. Origineel, get. F. de Baudimont. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 90). Onder hetzelfde nummer is hier eene vorige missive van George de Lalaing gevoegd betreffende hetzelfde onderwerp. 22 Oct. 1579. Eveneens origineel, get. F. de Baudimont. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
- 63 Ordonnantie van George de Lalaing aan de Regeering van Leeuwarden om deze stad van krijgs- en levensbehoefden wel te voorzien en goed te letten op degenen, die de stad uitgaan of binnenkomen, uit vrees voor een aanslag op de stad. 4 Dec. 1579. Origineel, get. F. de Baudimont. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 94.
- 64 Missive van George de Lalaing aan de de Regeering te Leeuwarden met bevel om de contributie voor de maand October, gerekend op 3½ stuiver op de floeren, binnen acht dagen op te brengen en het achterstallige aan Bernard van Loo te voldoen, terwijl in een post-scriptum nog wordt toegevoegd het bevel om de granen te doen dorschen en het koren over te brengen binnen de muren. 4 Dec. 1579. Orig., get. F. de Baudimont. 1 blz. Met bew. van opgedr. zeg. Chb. IV 95.
- 65 Bevel van George de Lalaing aan de Regeering te Leeuwarden om, met het oog op een aanslag van den vijand op deze stad, goed de wacht te houden en niemand dan bekende personen binnen te laten, en tevens nauwkeurig op vreemdelingen toe te zien. 6 Dec. 1579. Origineel, get. F. de Baudimont. 1 blz. Met opgedr. zegel. Chb. IV 96.
- 66 Evaluatie van eenige kleine muntsoorten. 22 Dec. 1579. Origineel get. F. de Baudimont. 1 blz. Ongezegeld. Chb. IV 108. Gepubl. 24 dec. 1579
- 67 a. Request van de voorstanders der armen aan den Raad van Leeuwarden om de armen van het Vliet niet door de burgerij der stad, doch door de huislieden die onder den klokslag van Leeuwarden wonen en door de rijksten van het Vliet te doen onderhouden, met in marge het besluit der Magistraat in dezen zin gen. en get. L. de Veen. 12 Dec. 1579. Orig. 1 blz. onget. en ongez. Chb. IV 97.
 b. Request van de Magistraat van Leeuwarden aan het Hof om de ordonnantie op de armenverzorging goed te keuren. 16 Dec. 1579. Met deze goedkeuring in margine. Origineel 1 blz.
 c. Publicatie van de Magistraat over het onderhoud der armen en het verbod van verhuring van woningen aan personen, van buiten komende, zonder consent van de Magistraat. 21 Dec. 1579. Origineel, get. L. de Veen. 2 blz. Chb. IV 106.
(Inv. Singels nr. 268 a, b en c).
- 68 Ordonnantie van den Stadhouder en het Hof om den Religions-vrede te bewaren en niemand in de vrije uitoefening van zijn godsdienst te hinderen, en tevens om van allen die zich in het laatste halfjaar te dezer stede gevestigd hebben, een bewijs van hunne laatste woonplaats te vorderen en de informatiën, omtrent hen genomen, naar den Hove op te zenden. 6 Januari 1580. Origineel, geteekend F. de Baudimont. 1 blz. Met opgedr. zegel. Chb. IV 119. Gepubl. 9 Jan. 1580.
- 69 Bevel van Stadhouder en Hof aan de Magistraat van Leeuwarden, om het aandeel, dat deze stad voor de maand September moet opbrengen in de quota van de fl. 24000,- binnen een week te storten. 4 Oct. 1579. (Deze som zal worden geheven door een omslag op de floeren, en niet volgens het concept (zie bo. 61), waartoe op den laatsten landdag was besloten). Origineel, get. F. de Baudimont. 1 blz. Ongezegeld. Chb. IV 83.

- 70 a. Aanschrijving van Stadhouder en Hof aan de Magistraat van Leeuwarden tot het doen publiceren van het hem onlangs toegezonden plakkaat op de "Munte". 10 Februari 1580. Origineel, get. F. de Baudimont. 1 blz. Met opgedrukt zegel. Chb. IV 122. Gepubl. 13 Febr. 1580.
- b. Met dit plakkaat. Gedrukt te Leeuw. bij Peter Hendricksz. Z. jaar. kl. in 4to; titel en 9 blz. Met vermelding ter publicatie op 13 Febr. 1580. Inv. Eekhoff 2870.
- 71 Missive van aartshertog Matthias van Oostenrijk aan het Hof van Vriesland, met bevel de quota van fl. 18000 op te brengen, die door Boudewijn van Loo is voorgeschoten. 29 Oct. 1579. Copie authentique, get. F. de Baudimont. 1 blz. Chb. IV 86.
- 72 Placcaat, dat niemand goederen mag vervoeren, noch van de eene jurisdictie naar de andere zal vertrekken, zonder toestemming van den wethouder der plaats. 13 Februari 1580. Gedrukt. 1 blz. fol., zonder drukkersnaam of -plaats. Hieronder in hs: "Bij den Coninck. Ter Relatie van Sijne Majts. Stadhouder en Raiden In Vrieslandt verordent", get. F. de Baudimont. Met groot opgedrukt zegel in roode was. Chb. IV 127.
- 73 Missive van Stadhouder en Hof aan de Magistraat van Leeuwarden ter begeleiding van het plakkaat, genoemd onder no. 72. 18 Febr. 1580. Origineel, get. de Baudimont. 1 blz. Met bewijs van opgedr. zegel. Gepubl. 23 Febr. 1580.
- 74 Bevel van het Hof aan de Magistraat van Leeuwarden om de stad voor den tijd van één jaar te voorzien van mond- en kriegsbehoefden. 7 Maart 1580. Origineel, get. T. Heeres. 1 blz. Met opgedrukt zegel. Chb. IV 136.
- 75 Commissie van de Gedeputeerde Staten op de Magistraat van Leeuwarden, tot opschrijving en ontvangst der accijnsen, totdat de accijnsen verpacht zullen zijn. 30 Maart 1580. Orig., get. E. Isbrandi. 1 blz. M. bew. v. opgedr. zeg. Chb. IV 144.
- 76 Resolutie opt stuccke vander beneficie, resignatiën, nieuwe electiën, distributie vanden lenen goederen in Vriesland. 31 Maart 1580. Gedrukt thoe Leeuwarden. Peter Henderickz. van Campen (z j). 4 blz. In gelijktijdig schrift staat daaronder: "Gepubliceerd den 16de Aprilis 1580". Chb. IV 144. (*Singels onder no. 270*). Hierbij is gevoegd het originele manuscript van deze resolutie, geteekend E. Isbrandi. 8 blz. (dat echter niet het no. 76 draagt en dus niet uit dit placcaetboek afkomstig is), en een gedrukt exemplaar der geleidende missive van Gedep. van 14 April 1580, in hs. get. door F. de Baudimont. Met opgedr. zegel. Met aant. in margine, dat brief en resolutie den 16 April 1580 zijn gepubliceert ter presentie van Aedie Lambertz. Missive van Gedeputeerden: Chb. IV 148.
- 77 Bevel van den Hove van Vriesland om ditmaal geene meiboomen te planten, ter bewaring van de algemeene rust, van 28 April 1580. Origineel, get. F. de Baudimont. 1 blz. Ongezegeld. Vgl. Chb. IV 150. Gepubl. 30 April 1580.
- 78 Missive van de Gedeputeerde Staten aan de Regeering van Leeuwarden met bevel om aan geene priesters, die in concubinaat leven, eenige pensie uit te betalen, tenzij deze hunne concubinen huwen. 2 Mei 1580. Origineel get. E. Isbrandi. 1 blz. Met opgedrukt zegel. Chb. IV 150.
- 79 Ordonnantie van het Hof van Vriesland om goed te letten op de binnenkomende vreemdelingen; deze niet dan te voet binnen de stad te laten, en hen, zoo zij gewapend zijn, deze wapens af te nemen. 11 Mei 1580. Origineel, get. T. Heeres. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 153.
- 80 Verbod van den Hove van Vriesland tot uitvoer van granen anders dan bij kleine hoeveelheden, naar andere plaatsen binnenslands. 13 Juni 1580. Origineel get. T. Heeres. 1 blz. Ongezegeld. Chb. IV 166.
- 81 Ordonnantie van den Hove van Vriesland, dat niemand die eenige goederen bezit of bewaart, toebehorende aan personen die voor of nà de Pacificatie van Gent uitgeweken zijn, gezegde goederen mag uitleveren. 7 Juni 1580. Met een lijst der "Namen van de vuytgewekene persoenen die int plakkaat van arrest in date den 7 Juny anno 1580 begrepen zijn". Origineelen; de ordonnantie is

- geteekend T. Heeres. 2 blz. fol. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 159. Gepubl. 18 Juni 1580 (door deurw. s' Hofs!).
- 82 Missive van het Hof van Vriesland aan de Magistraat van Leeuwarden met bevel het vee, dat uit de Ommelanden naar Holland en andere bevriende landen wordt vervoerd, ongehinderd te laten passeren, 20 Juni 1580. Origineel, geteekend T. Heeres. 1 blz. met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 71. -- Onder hetzelfde no. 82 komt een ander stuk voor, dat met de vorige ordonnantie niets te maken heeft nl: Bevel van Bernardt de Merode, dat gedurende de jaarmarkt te Lwd. alle vreemde manspersonen zich iederen avond na gedane tromslag buiten de stad moeten begeven en hier niet mogen overnachten. 12 Juli 1580. Orig., get. Bernardt de Merode. 1 blz. met opgedrukt zegel. Chb. IV 180.
- 83 Publicatie van de Regeering van Leeuwarden over het innen van de belasting (van de generale middelen). 16 Mei 1580. Origineel; ongeteekend, 1 blz. Ongez. Met de ordonnantie die tot deze publicatie aanleiding gaf: Ordonnantie van de Gedepu. Staten aan de Regering te Leeuwarden, om ten spoedigste collecteurs en controleurs der generale middelen aan te stellen. May 1580. Origineel, get. E. Isbrandi. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 154.
- 84 Citatie in cas van purge". Niet authentique copie, zonder datum 3 blz. én hs. uit dien tijd (1580) en: "Naemen van dien geenens, die ten eerster instantie op verzoek van den Procureur generaal citeert sullen worden" 6 Aug. 1580. Eveneens eene niet authentique copie. 3 blz. (Deze ordonnantiën van den Hove, geteekend T. Heeres, komen voor in Chb. IV 190 e.v.).
- 85 Placcaat tegen de heydenen, vagabonden en leediggangers etc. 26 Augustus 1578. Gedrukt placcaat, dat in 1580 blijkbaar opnieuw werd gepubliceerd. Dit exemplaar is ongezegeld, 1 blz. geteekend C. Joupe (in hs).
- 86 a. Missive van Gedeputeerde Staten aan de Regeering te Leeuwarden ter begeleiding van eene instructie op de generale middelen, met bevel deze te publiceren op 26 Aug. 1578. Leeuwarden, 22 Augustus, 1578. Origineel get. L. Jarges. 1 blz. Met deze instructie:
 b. "waernae die grietsluyden ende wethouders van steden in Vriesland huer sullen reguleeren aengaende die personele impositie onlancx vuytgeschreven. 3 blz. (Zie no. 28-3 van dezen bundel) Ongeteekende gelijktijdige copie van eene lijst van belastingschuldigen.
 c. Eene bladzijde met de namen van hen die in de verschillende espels gekozen zijn (waarschijnlijk tot het innen der generale middelen), en de namen van de ontvanger en adjunct-ontvangers. 26 Augustus 1578. Origineel 1 blz. ongeteekend, ongezegeld.
- 87 'Raeminghe opte contributie belangende den Crijschandel ofte het Oirloch, offmen sal believeen bij de voergaende quotisatie, off die opgerecht sullen worden op de generale middelen als in zaeken van wijnen, bieren... volgende die listen bij de naerder Unie van Utrecht geconcipiert.' (Stemming over deze vraag door de stedelijke gedeputeerden, vergaderd in het Jacobijnenklooster). 16 Maart 1580. Origineel 1 blz. get. Joan Kann. Ongezegeld.
- 88 Generaal pardon voor de inwoners van de stad Mechelen, bij gelegenheid van hare reductie uitgeschreven door Matthias van Oostenrijk. 23 Mei 1580. Gedrukt, get. I. van Asseliers en daaronder in hs. F. de Baudimonte 1 blz. Chb. IV 1571.
- 89 Notificatie tot het aanstellen van collecteurs en controleurs tot invordering van de Generale middelen, nu in Vriesland als in de andere provinciën ingesteld. 11 mei 1580. Origineel, get. E. Isbrandi. 2 blz. met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 1520. Gepubl. 4 Mei 1580.
- 90 Plaeccaat van Matthias van Oostenrijk aan de uitgewekenen uit Mechelen, om binnen zes weken in die stad terug te keeren ten einde tot eene overeenkomst te geraken voor hunne quota der tauxatie van kosten der reductie van Mechelen. 8 Juni 1580. Gedrukt, get. I. van Asseliers en daaronder in hs. F. de Baudimonte. 1 blz. Chb. IV 162.

- 91 Publicatie van de Regeering van Leeuwarden over het opkomen der burgers bij alarm; de plaats, waar ieder espel samen moet komen, en het verbod aan vrouwen, kinderen en vreemdelingen om dan op straat te verschijnen. 7 Juli 1580. Origineel, get. L. de Veen. 3 blz. Met opgedrukt zegel. Chb. IV 175. Gepubl. 8 Juli 1580.
- 92 Indaging voor het Hof, op aandrang van den Procureur Generaal, gericht aan de malcontenten om den 27 Juli in de Canselarij te verschijnen, op straffe van verbanning en verbeurdverklaring hunner goederen. 7 Juli 1580. Met eene lijst dezer personen, uit geheel Friesland. Gelijktijdige copie, niet geteekend en niet geheel voltooid. 3 en 3 blz. Chb. IV 177.
- 93 Ordonnantie van Bernard van Merode om den vijand geen leeftocht, krijgsbehoeften of anderzins toe te zenden en de stad van ammunitie en levensmiddelen te voorzien. 10 Juli 1580. Origineel, get. T. Heeres. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Gepubl. 12 Juli 1580.
- 94 Ordonnantie van Bernard van Merode om geen brood aan de landlieden en geen rogge of weit aan steden uit te geven dan tegen geteekende cedulen; en tevens om mondvoorraad aan het krijgsvolk te zenden. 13 Juli 1580. Origineel get. T. Heeres. 1 blz., ongezegeld. Chb. IV 180.
- 95 Missive der Gedeputeerden van de Naerder Geünieerde Provinciën aan de Regeering te Leeuwarden met waarschuwing tegen de kwaadwillige uitgewekenen en hunne vrienden binnen de stad, met bevel de burgerwacht voltallig te maken en het getal dezer burgerwacht niet te vermeerderen of te verminderen, dan met toestemming der Gedeputeerden. 30 Januari 1580. Origineel, get. G. van Zuijlen. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
- 96 Missive van idem aan de Regeering te Leeuwarden, met bericht, dat zij een ingenieur zullen zenden tot het maken der fortificatiën en het afbreken van het blokhuis, en met bevel vooral op de uitgewekenen te letten, etc. 24 Dec. 1579. Origineel, get. G. van Zuylen. 2 blz. Met bewijs van opgedr. zegel. Chb. IV 109.
- 97 Bevel van Bernard van Merode om, op verzoek van den grave van Hohenlohe, ten spoedigste de Engelsche en Walsche soldaten naar Oostmahorn te zenden, met proviand. 22 Juli 1580. Origineel, get. F. de Baudimonte. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
- 98 Missive van Bernard de Merode ter begeleiding van eene ordonnantie ten opzichte van de krijgslieden en eenige artikelen, waarnaar de ruiters en voetknechten, te garnizoen liggende, zich moeten regelen. 15 Aug. 1580. De ordonnantie achter 99. Origineel, get. F. de Baudimonte. 1 blz., ongezegeld. Met de hierin genoemde ordonnantie en artikelen, gedrukt. Gepubliceerd 15-8-1580. Beide uitgegeven t'Antwerpen, Christoffel Plantijn, 1580. kl. in 4to. 10 en 5 blz. Chb. IV 200
- 99 Ordonnantie op den loop van de munt. 22 Juli 1580. Authentique copie, get. T. Heeres. 2 blz. Ongezegeld.
- 100 Missive van Bernard van Merode en het Hof aan de Regeering van Leeuwarden met aanschrijving om de achterstallige belastingen direct op te brengen, om een collecteur en een controleur der generale Middelen aan te stellen en de molenaars en slachters te verbieden graan te malen en vee te slachten voordat de cedula van aangiften vertoond is. 25 Aug. 1580. Origineel get. T. Heeres. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 203.
- 101 Ordonnantie om de verschenen jaartax binnen zes dagen te betalen aan den rentmeester Boudewijn van Loo. 29 Aug. 1580. Origineel, get. T. Heeres. 1 blz. Met opgedrukt zegel. Chb. IV 204.
- 102 Bevel van Bernard de Merode aan de Regeering van Leeuwarden om de stad ten spoedigste van krijgsbehoeften en mondvoorraad te voorzien. 2 Sept. 1580. Origineel, get. Bernard de Merode. 2 blz. ongezegeld. Chb. IV 205.

- 103 Ordonnantie om opnieuw het placcaat tegen den uitvoer van granen af te kondigen. 19 Sept. 1580. Origineel, getekend F. de Baudimont. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 206.
- 104 Uittschrijving tot een bededag tegen den 10de October, benevens bevel, dat alle "popen, vicarissen en costers" die nog in de stad zijn binnen 8 dagen voor den Hove moeten verschijnen tot opheldering van hun gedrag etc. 25 Sept. 1580. Origineel, geteekend T. Heeres. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 208.
- 105 Ordonnantie van Gedeputeerde Staten van Friesland om geen mout of weit uit de steden te verzenden, zonder betaling van den impost op het gemaal.. 17 Aug. 1580. Origineel, geteekend Harderwijck. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 203.
- 106 Ordonnantie van Bernard van Merode en het Hof, om te publiceren: het placcaat op de munt van 22 Juli 1580, de lijst der Generale Middelen, het bevel om de roerende en onroerende goederen, toebehoorende aan Spaanschgezinden, bij den Procureur Generaal aan de geven, en tevens de molenaars te beëdigden en binnen 14 dagen collecteurs der Generale Middelen aan te stellen. 12 Augustus 1580. Origineel, get. T. Heeres. 1 blz. fol. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 193. Gepubliceerd 13 Aug. 1580.
- 107 Missive van Bernard van Merode met bevel om dadelijk spijs en drank naar de schepen te Oostmahorn te zenden. 23 Juli 1580. Origineel, get. F. de Baudimont. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
- 108 Missive van Bernard de Merode, ter begeleiding van het placcaat der Gedeputeerden van de Nader Geunieerde Provinciën, omtrent het overloopen van ruiters en soldaten van de eene compagnie naar de andere. 29 Sept. 1580. Gepubliceerd 5 Oct. 1580. Origineel, get. T. Heeres. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Hierbij: gedrukte ordonnantie van 22 Sept. 1580, geteekend G. van Suylen, en in handschrift gewaarmerkt T. Heeres. 1 blz. Chb. IV 206.
- 109 Ordonnantie van Bernard de Merode en het Hof van Vrieland aan de Regeering van Leeuwarden tot het aanstellen van collecteurs der Generale Middelen; het beëdigden van molenaars, en het houden van goede dag- en nachtwacht. 30 Sept. 1580. Origineel, get. T. Heeres. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 210.
- 110 Missive van Bernard de Merode, waarbij de Regeering van Leeuwarden wordt gemachtigd om de resten van den omslag op het floreen met executie in te voderen. 10 November 1580. Origineel, geteekend T. Heeres. Met opgedrukt zegel. 1 blz. Chb. IV. 219.
- 111 Missive van Bernard van Merode, met verbod om een een herberg te houden in de Stads-Doelen, daar zich aldaar "quaetwillige dronkaers" verzamelen, die de stad afbreuk zouden kunnen doen. 14 Nov. 1580. Origineel, get. Bernard van Merode. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
- 112 Ordonnantie om af te kondigen dat alle onbewoonde kloosters, die niet meer in gebruik zijn, prijs worden gegeven aan degenen, die deze wenschen af te breken, mits de afbraak zoo spoedig mogelijk geschiedt, teneinde den vijand geene gelegenheid te geven zich daarin te legeren. Tevens wordt de Magistraat bevolen eene specificatie aan de ammunitie en granen binnen de stad te geven. 4 November 1580. Origineel, geteekend T. Heeres. 1 blz., ongezegeld. Chb. IV 218. Gepubl. 5 Nov. 1580.
- 113 Aanschrijving om op de drie navolgende zondagen generale vast- en bededagen te houden. 30 Nov. 1580. Origineel, get. F. de Baudimont, 1 blz met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 222.
- 114 Missive van Bernard van Merode, dat de Hollandsche daalder 33 stuivers waard zal zijn en de andere speciën cours zullen hebben volgens de laatste publicatie. 10 Dec. 1580. Origineel, geteekend F. de Baudimont. 1 blz. Ongezegeld. Chb. IV 225. Gepubl. 10 Dec. 1580.

- 115 Ordonnantie van den Stadhouder en het Hof van Vriesland houdende verbod tot uitvoer van granen en bevel aan de landlieden om hunne granen binnen de vaste steden te brengen. 9 Dec. 1580. Origineel, get. F. de Baudimont. 4 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 223. Gepubl. 10 Dec. 1580.
- 116 Ordonnantie van den Stadhouder en het Hof van Friesland, geadresseerd aan de Magistraat van Leeuwarden, waarin aan alle steden en gerechten bevolen wordt de in hun ressort liggende kloosters af te breken en de afbraak te gebruiken voor sluizen en dammen, met verbod aan particulieren om de afbraak voor zich zelven te gebruiken. 12 December 1580. Origineel get. T. Heeres. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 225. Gepubl. 17 Dec. 1580.
- 117 Publicatie van de Magistraat van Leeuwarden tot het onderhouden van de Zondagsrust. Afgekondigd op 17 Dec. 1580. Origineel, ongeteekend. 1 blz. Chb. IV 227.
- 118 Ordonnantie van den Stadhouder en het Hof tot het houden van drie vast- en bededagen. 27 December 1580. Origineel, get. F. de Baudimont. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 226. Gepubl. 29 Dec. 1580.
- 119 Publicatie van den Stadhouder en het Hof, gericht aan de Magistraat van Leeuwarden, van het intrekken der commissiën aan vrijbuiters met bevel, dat deze hunne commissiën aan den Hove terug moeten brengen en daar hun gedrag verantwoorden. 6 Jan. 1581. Origineel get. T. Heeres. 1 blz. met bewijs van zegel. Chb. IV 227. Gepubl. 7 Jan. 1581.
- 120 Missive den Stadhouder aan idem, met verzoek de lasteraars op te sporen, die uitstrooien, dat de vrijbuiters op last van De Merode zouden voortgaan met het plegen van gewelddaden. Hierbij eene lijst van die vrijbuiters, aan wie commissiën zijn verstrekt, benevens de gronden, waarop die commissiën zijn gegeven en de normen van hen, die hen hebben voorgedragen. 2 Februari 1581. Origineelen. De missive is get. Bernard de Merode. 1 blz., met bewijs van opgedrukt zegel. De lijst is eveneens 1 blz. Chb. IV 231.
- 121 Aanschrijving van Stadhouder en Hof, geadresseerd aan de Magistraat van Leeuwarden, om tegen 15 Februari volmachten te zenden naar het Jacobijnerklooster teneinde Gedeputeerden te kiezen, de rekening der ontvangers aan te hooren en te besluiten omtrent de middelen tot het voorzetten van den oorlog. 7 Februari 1581. Gedrukt, in hs onderteekend door F. de Baudimont. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 233.
- 122 Missive van idem aan ibidem met bevel om schepen, met het oog op oorlogsgevaren tijdelijk te verhinderen zee te kiezen, de burgers die de stad verlaten borg te doen stellen voor het contingent aan granen waarop zij zullen worden getauxeerd; voorts wordt een bededag uitgeschreven voor het ontzet van Steenwijk. 27 Februari 1581. Orig., get. F. de Baudimont. 1 blz. Chb. IV 237.
- 123 Missive van Stadhouder en Hof aan de Magistraat van Leeuwarden, ter begeleiding van eene Ordonnantie op de visscherije en de zoutziederije binnen deze Nederlanden, van 31 Januari 1581. De missive is origineel, geteekend T. Heeres. Met bewijs van opgedrukt zegel. 23 Maart 1581. Gepubl. 1 april 1581. De ordonnantie is gedrukt; in hs staat daaronder dat zij gecollationeerd is door A. Colper, en voor accoord geteekend door T. Heeres. 23 Maart 1581. 1 blz. Chb. IV 229. Gepubl. a.v.
- 124 Aanschrijving van de Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden tot publicatie van de verpachting van allerlei waren binnen Vriesland, waartoe op den landdag van 15 Februari is besloten. 31 Maart 1581. Origineel, geteekend A. Harderwijk. 1 blz. Met opgedrukt zegel. Chb. IV 241.
- 125 Aanschrijving van den Stadhouder Bernard van Merode aan de Magistraat van Leeuwarden, tot publicatie van de ordonnantie op de verpachting der levensmiddelen, 12 Mei 1580. In margine de vermelding der publicatie op 13 Mei 1581. Orig., get. Bernard van Merode. 1 blz. M. bew. v. opgedr. zeg. Chb. IV 256.

- 126 Ordonnantie om geen gemeenschap met den vijand te houden, of hen te helpen, 25 April 1581. Origineel, geteekend T. Heeres. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 254. Gepubl. 20-5-1581. -- Onder ditzelfde nummer is opgenomen een bevel tot opgave van de namen dergenen, die sindsdien één of twee jaar met den vijand hebben gecorrespondeerd, bij hem zijn, of soms heen en weer gereisd hebben. Eveneens van 25 April 1581. Een bladzijde. Origineel, geteekend T. Heeres, en een verbod tot het beklimmen der borstweringen, van 5 Oct. 1580, wederom afgekondigd op 20 Mei 1581. Origineel, ongeteekend, 1 blz.
- 127 Missive van den Prins van Oranje aan de Regeering van Leeuwarden, met opwekking tot prompte opbrengst der Generale Middelen. 15 Mei 1581. Origineel geteekend, Guille de Nassau. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 256.
- 128 Brief aan de Magistraat van Brussel, daarbij toezendende een gedrukt verhaal van ongeregelheden in die stad, veroorzaakt door een zekeren monnik Anthonius Ruyskenvelt. 1 Juni 1581. Origineel, geteekend Desmet. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 257. (Het gedrukt verhaal is niet in den bundel opgenomen).
- 129 Bevel van Bernard de Merode en Gedeputeerde Staten van Friesland aan de Regeering van Leeuwarden om een zeker getal pioniers te leveren en die den volgenden avond naar Dockum te zenden. 5 Juli 1581. Origineel, get. Bernard van Merode. 1 blz. Met opgedrukt zegel. Chb. IV 258.
- 130 Bevel van Bernard van Merode aan de Regeering te Leeuwarden tot het leveren van de noodige transportschepen voor het vervoer van eene compagnie soldaten naar Dokkum.. 7 Juni 1581. Origineel, geteekend Bernard van Merode. 1 blz. Met opgedrukt zegel. Chb. IV 258.
- 131 Aanschrijving van Bernard van Merode aan de Regeering van Leeuwarden om een uit het leger komende compagnie in garnizoen te nemen, en de thans daar liggende naar het leger te laten vertrekken. 31 Mei 1581. Origineel, geteekend Bernard van Merode. 1 blz. Met opgedrukt zegel. Chb. IV 257.
- 132 Bevel van Bernard van Merode om twee compagniën soldaten in de stad op te nemen, en vooral acht te slaan op de inwoners die briefwisseling houden met de vijand. 9 Juni 1581. Origineel, geteekend Bernard van Merode. 1 blz. Met opgedrukt zegel. Chb. IV 259.
- 133 Waarschuwing van Bernard van Merode, dat er velen binnen Leeuwarden in verstandhouding staan met den vijand, met aanschrijving daar zooveel mogelijk op te letten. 9 Juni 1581. Origineel, geteekend Bernard van Merode. 1 blz. Met opgedrukt zegel. Chb. IV 259.
- 134 Bericht van Bernard van Merode, dat hij zijne "Overste" compagnie niet kan missen, doch in plaats daarvan de compagnie van den hopman Steyn Malthesen zendt, met bevel die in de stad op te nemen. 14 Juni 1581. Origineel, geteekend Bernard van Merode. 1 blz. Met opgedrukt zegel. Chb. IV 261.
- 135 Bevel van de Regeering van Leeuwarden aan de inwoners dezer stad om alle avonden aan de wachmeesters de namen der vreemdelingen die bij hen verblijven op te geven; voorts om geen woningen of kamers aan vreemden te verhuren, en het zijdgeweer op straat te dragen. 10 Juni 1581. Gepubl. op dato. Origineel, ongeteekend, 1 blz. voorzien van een bewijs van het opgedrukte stadszegel. Chb. IV 261.
- 136 Placcaat van Bernard van Merode en Gedeputeerde Staten van Friesland met verbod van uitvoer van levend of geslacht vee, tilbare have, huisraad etc. Voorts verbod om soldaten zonder paspoort door de havens te laten passeren. 2 Juli 1581. Met begeleidende missive, 3 Juli 1581. Origineelen. De missive is get. A. Harderwijck. 1 blz. met bewijs van opgedrukt zegel. Het placcaat is gedrukt; de bepaling omtrent het paspoort der soldaten is geschreven en geteekend Bernard van Merode. 1 blz. Met opgedrukt zegel. Chb. IV 261. Gepubl. 4 Juli 1584.

- 137 Uitschrijving van een dankdag voor een bevochten zege. 14 Juli 1581. Origineel, get. Bernard van Merode. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 263. Gepubl. 15 Juli 1581.
- 138 Uitschrijving van een algemeenen vast- en bededag op 9 Augustus, volgens besluit van de Synode Generaal, vergaderd te Middelburg. 26 Juli 1581. Origineel, get. A. Harderwijck. 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 264.
- 139 Bevel tot onmiddellijke overbrenging van de ontvangen belastingen, zoowel van floreen als van jaartax, 20 Augustus 1581. Origineel, get. Bernard van Merode en A. Harderwijck. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 270.
- 140 Publicatie van Bernard van Merode, waarbij deze verklaart dat de Muntmeester van Friesland onschuldig bevonden is aan de hem ten laste gelegde vervalsing der munt, en dezen zijne vrijheid is hergeven; met bevel tevens om de munt haar koers te laten nemen. 24 Aug. 1581. Origineel, geteekend Bernard van Merode en A. Harderwijck, 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 270. Gepubl. 26 Aug. 1581.
- 141 Publicatie van de Magistraat van Leeuwarden, dat men geen varkens, schapen, kalveren, ganzen of andere beesten mag laten weiden op kerkhoven, straten en het stadsbolwerk. Voorts geen overlast aan te doen aan Duitsche of Engelsche soldaten. Gepubliceerd 26 Augustus 1581. Origineel, ongeteekend, ongezegeld. 1 blz. Chb. IV 284. (daar gesteld op December 1581).
- 142 Ordonnantie van de Magistraat van Leeuwarden, waarbij aan alle arbeysluyden ende schamel Ruyters toegestaan wordt turf te dragen en andere straatarbeid te doen, met uitzondering van de bierdragers. Gepubl. 16 Sept. 1581. Origineel, ongezegeld, ongeteekend. 1 blz.
- 143 Advies van den Stadhouder prins Willem van Oranje over de wijze, waarop in het vervolg de verkiezing der Gedeputeerde Staten zou kunnen geschieden. 7 April 1581. Gedrukt; het oorspronkelijk schrijven was geteekend Guillaume de Nassau en N. Bruyninck. 2 blz. ongezegeld (Inv. Eekhoff 287L).
- 144 Raeminge van den 8en penning der huren van landen en huizen tot afdoening der schuld, aangegaan voor de betaling der Waalsche soldaten. 23 Januari 1578. Gedr. te Lw. bij I. ter Steghe. kl en 4to, titel en 6 blz.
- 145 Ordonnantie waerna een yder borger, ingeseten en soldaet hem in tijden van allarm sall reguleeren. 12 November 1580. Origineel, ongeteekend en ongezegeld. 2 blz. Gepubl. op dato; nogmaals 15 Juli 1581?
- 146 Uitschrijving van een dankdag ter eere van eene overwinning. 'S avonds zal er van stadswege een vuurwerk worden afgestoken en worden voorzorgsmaatregelen genomen voor het ontstaan van brand. 15 Juli 1581. Origineel 1 blz. ongez. en onget. Gepubl. op dato.
- 147 Hernieuwde ordonnantie van den Raad van Leeuwarden betreffende de pest, de verplegers, de pestdragers "met den aencleeff van dien". 16 Sept. 1581. Origineel, ongeteekend. 4 blz. Met opgedrukt zegel. Chb. IV 271.
- 148 Publicatie tot het dragen van het zijdgeweel op straat. 18 Juni 1580. Origineel, ongeteekend, 1 blz., ongezegeld.
- 149 Ordonnantie tot onderhouding van de burgerwacht, uitgevaardigd door Bernard van Merode, gouverneur van Friesland, in overeenstemming met de Regeering en de bevelhebbers van Leeuwarden. 13 Juli 1581. Origineel, get. Bernard van Merode. 3 blz. Met opgedrukt zegel. Chb. IV 262.
- 150 Ordonnantie van den Raad van Leeuwarden betreffende de bestrijding van de pest, maatregelen voor de pestdrager etc. 31 Augustus 1576. Origineel, geteekend T. Heeres. 6 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. III 1066.
- 151 Missive van de Gedeputeerde Staten van Friesland aan de Magistraat van Leeuwarden, ter begeleiding van de onder no. 152 volgende ordonnantie. 26 Sept. 1581. Origineel, geteekend E. Isbrandi. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.

- 152 Ordonnantie om goederen niet anders dan langs de gewone vaarwateren, door de sluizen, uit te voeren, op straffe van verbeurdverklaring der goederen. 26 Sept. 1581. Orig., get. E. Isbrandi. 2 blz. M. bew. v. opgedr. zegel. Chb. IV 272.
- 153 Verbod om deuren en vensters van huizen, waarin pestlijders gestorven zijn, open te houden en de stroowisschen, daaraan bevestigd, daarvan af te trekken. 26 Sept. 1581. Origineel, ongeteekend. Met vermelding der publicatie. 1 blz.
- 154 Publicatie waarbij straatschenderij, bevuiling van grachten en uitvoer van oorlogsbehoeften verboden wordt, met bevel tot onderhoud van straten en observatie der Zondagsrust. 28 Oct. 1581. Origineel, ongeteekend, ongezegeld. 1 blz. Chb. IV 283.
- 155 Missive, begeleidende een hernieuwd placcaat tegen het uitgeven van "quade munten". 24 en 25 Oct. 1581. De missive is origineel, get. E. Isbrandi 1 blz. Met opgedrukt zegel. Het placcaat is eveneens origineel, get. Bernard van Merode, 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
- 156 Missive, begeleidende een placcaat, waarbij priesters die hunne huisvrouwen niet kerkelijk getrouwd hebben en heimelijke verstandhouding met den vijand onderhouden, bevolen wordt binnen een maand Friesland te verlaten. 16 en 9 November 1581. De missive is origineel, get. E. Isbrandi. 1 blz. Met opgedrukt zegel. Het placcaat is eveneens origineel, get. Bernard van Merode en E. Isbrandi 2 blz. Met opgedrukt zegel. Chb. IV 280.
- 157 Ordonnantie van den Magistraat van Leeuwarden tegen de abuizen, bedreven door de tappers en herbergiers der stad. 8 Augustus 1582. Origineel, get. L. de Veen. 3 blz. Met opgedrukt zegel.
- 158 Placcaat van de Staten van Vrieslandt tot verbeteringen der misbruycen in den Houwelijcken Staet. 1586. Get. A. Harderwijk. 18 Maart 1582. Gedrukt te Leeuwarden bij Peter Henricksz. Titel en 7 blz. Kl. in 4to. In hs. voor conform get. E. Isbrandi. Met vermelding der publicatie op 23 Januari 1591, get. Sualue. Chb. IV 578. (Inv. Eekhoff 287 P)
- 159 Ordonnantie van de Magistraat van Leeuwarden betreffende de pest, benevens de bewaarders en dragers met den "aankleef van dien", 8 Aug. 1582. Origineel, geteekend L. de Veen. 4 blz. Met opgedrukt zegel.
- 160 (Extract uit het Memorieboek der Stadt Leeuwarden). Besluit van den Raad en de gezwoeren Gemeente van Leeuwarden, dat de goederen van personen, die aalmoezen willen genieten, of daarvan leven, niet anders dan op hunne kinderen kunnen vererven; wanneer zij kinderloos sterven komt hunne nalatenschap aan de Armenstaat. 8 Aug. 1582. Origineel, geteekend L. de Veen, 1 blz. Met opgedrukt zegel. Chb. IV 307.
- 161 Verbod aan priesters en monniken en hunne zoogenaamde huisvrouwen, die buiten Leeuwarden wonen, om binnen de stad te komen, uit vreeze van verraad; terwijl tevens het bevel tot aangifte van vreemde, hier overnachtende personen, wordt hernieuwd. 16 Juni 1582. Origineel, geteekend L. de Veen, 1 blz. Met opgedrukt zegel. Chb. IV 296.
- 162 Aankondiging van de instelling van paardemarkten in het Holsteinsche, benevens van twee vorige jaarmarkten te Husum in Holstein. Zonder datum. (Deene segget dander voort). Origineel, ongeteekend, ongezegeld.
- 163 Missive van Bernard van Merode met verbod van toevoer van levensmiddelen en kriegsbehoeften aan den vijand en bevel daarop vooral acht te slaan. 15 Dec. 1582. Origineel, geteekend Bernard van Merode. 1 blz. Met opgedrukt zegel. Chb. IV 329.
- 164 Missive van Bernard van Merode en de Gedeputeerde Staten van Vriesland ter begeleiding van een placcaat op de evaluatie van de nieuwe gouden en zilveren munt. 23 Nov. 1582. Met dit placcaat, eveneens van 23 Nov. 1582. Origineelen; de missive is geteekend E. Isbrandi. 1 blz. Met opgedrukt zegel. In margine, de vermelding der publicatie, op 24 Nov. 1582. Het placcaat is geteekend Bernard van Merode en daaronder E. Isbrandi. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.

- 165 Ordonnantie gericht aan de Regeering van Leeuwarden om beter toe te zien op de placcaten tegen moordenaars, knevelaars en geweldenaars, en voorts om de nominatie van nieuwe magistratspersonen tijdig aan den stadhouder over te zenden. 21 November 1582. Origineel, geteekend T. Heeres 1 blz., ongezegeld. Chb. IV 317.
- 166 Ordonnantie gemaakt door den Magistraat en de Bevelhebbers van Leeuwarden, "waarna een yder Burger, ingezeten ende soldaten hem in tijde van alarm zal reguleren". 1 Februari 1583. Origineel, geteekend L. de Veen. 3 blz. Met opgedrukt zegel.
- 167 Ordonnantie van de Magistraat van Leeuwarden op 't stuk van het herbergen, inkomen etc. van vreemdelingen, het onderhoud van wallen, het niet spelen op kerkhoven etc. 18 April 1583. Orig., get. L. de Veen. 1 blz. Met opgedrukt zegel.
- 168 Ordonnantie van de Regeering van Leeuwarden, op het collecteren van de maandelijksche huisschatting ten behoeve van den oorlog. 2 Januari 1583. Origineel, geteekend L. de Veen. 1 blz. Met opgedrukt zegel.
- 169 Ordonnantie van de Regeering van Leeuwarden op het gewicht der botertonnen, om fraude bij den verkoop van boter tegen te gaan. 2 Januari 1583. Origineel, geteekend L. de Veen. 1 blz. Met opgedrukt zegel.
- 170 Bevel van de Generale Staten der Geünieerde Provinciën om gevangen vijanden niet los te laten op rantsoen, opdat zij niet zullen leven op de plattelandsbevolking. 25 Nov. 1583. Gedrukt Placcaat. In handschrift daaronder: gecollationeert jegens d originael, T. Heeres. 1584. 1 blz.
- 171 Missive van Prins Willem van Oranje en het Hof ter begeleiding van een placcaat tegen het onderhouden van gemeenschap met den vijand. 11 Januari 1584. Origineel, geteekend T. Heeres. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel, breed 4to.
- 172 Het gedrukt placcaat, onder no. 171 beschreven. Antw. 14 Februari 1583. Orig., in handschrift geteekend door T. Heeres. 1 blz. uitslaande fol., ongezegeld.
- 173 Missive van Bernard van Merode ter begeleiding van een placcaat der Staten generaal, eveneens betreffende het onderhouden van gemeenschap met den vijand door brieven en boodschappen. 22 Februari 1583. Origineel, geteekend T. Heeres. 1 blz. Met opgedrukt zegel.
- 174 Het placcaat, onder no. 173 beschreven, 1 Juli 1583. Origineel in handschrift, geteekend F. de Baudimonte. 1 blz. fol. Met bewijs van opgedrukt zegel.
- 175 Publicatie van de Magistraat van Leeuwarden om geen gemeenschap te houden met de vijanden en de ontevredenen, noch hun iets, wat het ook zij, te leveren. 4 November 1583. Origineel, geteekend L. de Veen. 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. V 400.
- 176 Verbod om bij het ingaan van het nieuwe jaar voor de deuren te zingen en bevel geen nieuwjaarsgiften te eischen. 28 December 1583. Origineel, geteekend T. Heeres. 1 blz. Met opgedrukt zegel. Chb. IV 420.
- 177 Inv.Singels 286: Ordonnantie van de Magistraat betreffende veiligheid en openbare orde, 29 april 1584.
- 178 Ordonnantie van Willem Lodewijk, dat niemand onder de godsdiensttoefening mag verschijnen op de wallen, in de poorten of in de straten, of in de herbergen; benevens eenige voorschriften voor de veiligheid der stad. 14 September 1584. Origineel, geteekend T. Heeres. 1 blz. Met bew. van opgedr. zegel. Chb. IV 508.
- 179 Inv.Singels 292: Ordonnantie van de Magistraat over het trouwen, 30 januari 1585.
- 180 Missive van Willem Lodewijk met toezending van een placcaat aan Z. Exc. den graaf van Leycester, waarbij de toevoer van allerhande leeftocht en ammunitie aan den vijand verboden wordt. 18 April 1586. Met dit placcaat van 4 April '86. De Missive is origineel, geteekend H. Baerdt Wzn, 1 blz., met opgedrukt zegel. Het Placcaat is gedrukt te Leeuwarden, bij Peter Hendricksz van Campen, 1586. Er onder staat. Gecollationeerd door H. Baerdt in hs. 7 blz. kl 4to Chb. IV 582. [inv.Eekhoff 287Q].

- 181 Missive van Willem Lodewijk, ter begeleiding van twee placcaten van Leycester: tegen de ongeregeldheden van het krijgsvolk, zoowel te veld als in garnizoen zijnde, 23 April 1586. Met dit placcaat van 4 April 1586 [inv Eekhoff 287 R], 2^e placcaat tegen den uitvoer van paarden van 10 april 1586 [cat.bibl Eekhoff B1 D blz 194]. De Missive is origineel, geteekend H. Baerd Wzn, 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Het placcaat is gedrukt te Leeuwarden, bij Peter Hendricksz van Campen, 1586. Er onder staat in handschrift 'Accord t H. Baerd Wzn'. 6 blz. en titel kl. 4to. Op de laatste bladzij de datum der publicatie te Leeuwarden (den laesten April 1586). Chb. IV 586.
- 182 Missive van Willem Lodewijk, ter begeleiding van een placcaat van Leycester 'op 't stuck van den opheeve van de generale en de ghemeene middelen' van 7 Mei 1586. Met dit placcaat van 10 Maart 1586. De missive is origineel, get. H. Baerd Wzn. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Het placcaat is gedrukt tot Leyden, Jan Paedts Jbn. 1586. 'Accordeert, bij mij H. Baerd Wzn', staat in hs eronder. 6 blz. en titel. kl. 4to. Chb. IV 574. Voorts is onder hetzelfde nummer opgenomen een ordonnantie van Leycester, waarbij deze beveelt, dat geen bevelhebber personen in zijne compagnieën mag opnemen die van den vijand overgelopen zijn, zonder medeweten en toestemming van Z. Exc. 26 April 1586. Gedrukt 1 blz. in blanco, zonder drukkersnaam of drukplaats. In hs. staat daaronder: 'Accordeert. H. Baerd Wzn'.
- 183 Missive van Willem Lodewijk, ter begeleiding van twee placcaaten van Leycester, het ene "op den hewe van den import op wit gherafineerd soudt". 31 Mei 1586. Met dit placcaat van 10 mei '86 (inv.Eekhoff 287S). Het andere 'Op 't stuk van de convoyen en licenten' (cat.bibl.Eekhoff B1C blz 194). Met nog plakkaat betreffende de nachtwacht (Cat.bibl.Eekhoff B1E blz.194). De missive is origineel, get. H. Baerd Wzn. 1 blz. Met opgedrukt zegel. Beide placcaten zijn gedrukt tot Leeuwarden, Peter Hendricksz van Campen (1586). 5 blz. en titel, kl. 4to. In hs. staat daaronder "Accordeert, bij mij H. Baerd Wzn".
- 184 Publicatie van eene hernieuwde ordonnantie van de Regeering van Leeuwarden op het herbergen van vreemde personen, op de vestiging van vreemdelingen in de stad; op de zorg voor de wallen en bortsvering, kerkhoven, straten, waterlossingen etc. 16 April 1586. Origineel, ongeteekend. 2 blz. Met opgedrukt zegel.
- 185 Missive van Willem Lodewijk, ter begeleiding van een placcaat van Leycester "op het afdoen van sauvegarden, ende op het vertreck vanden woonderen ten platten lande, onder den vijandt gheseten" van 11 Juli 1586. Met dit placcaat van 5 Juli 1586. De missive is origineel, geteekend H. Baerd Wzn. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Het placcaat is gedrukt tot Utrecht, weduwe Conraet Henricx, 1586. 3 blz. kl. 4to. In hs. staat er onder: 'Accordeert, bij mij H. Baerd Wzn'. Chb. IV 630.
- 186 Missive van Willem Lodewijk ter begeleiding van een placcaat van Leycester, waarbij verboden wordt goederen uit de Nederlanden te voeren, hetzij dan langs den Rijn, of naar Embden of Calais, 6 Augustus 1586. Met dit placcaat van 4 Augustus 1586. De missive is origineel, geteekend E. Isbrandi 1 blz. Met opgedrukt zegel. Het placcaat is gedrukt tot Delf bij Aelbrecht Hendricksz 1586. 6 blz. en titel. kl. 4to. In hs. staat er onder: 'vergeleeken metten principale, E. Isbrandi'. Chb. IV 632.
- 187 Placcaat ende ordonnantie generale soo op den cours vanden gelde, als op de policie en de discipline van den Munte ende Muntslach. 4 Aug. 1586. Gedrukt tot Amsterdam, bij Cornelis Claesz. (1586). Titel en 17 blz. kl. 4to. Gepubl. 22 sept 1586.
- 188 Missive van Willem Lodewijk, ter begeleiding van een brief van Leycester, waarin deze de valsche geruchten, welke door zijn vertrek naar Engeland zijn

- rondgestrooid, tegenspreekt en belooft spoedig terug te zullen komen, van 23 Dec. 1586. Met de authentique copie van den brief van Leycester, van 28 November 1586. De missive is origineel, geteekend Willem Ludwig, "graff zu Nassau", daaronder E. Isbrandi. 2 blz. Met opgedrukt zegel. De brief van Leycester is eene authentique copie, geteekend E. Isbrandi. 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 666.
- 189 Ordonnantie van Willem Lodewijk en de Gedeputeerde Staten van Friesland betreffende het opslaan van eetwaren in de vaste steden, met verbod om deze, zonder toestemming van de Gedeputeerde Staten, naar het platteland en niet ommuurde steden te zenden, ten einde de toevoer van levensmiddelen naar den vijand te belemmeren, 29 Dec. 1586. Origineel, geteekend Wilhelm Ludwig, graff zu Nassau en E. Isbrandi. 5 blz. Met opgedrukt zegel. Chb. IV 673.
- 190 Placcaat ende ordonnantie soo opten cours vanden gelde, als op de politie, betreffende dexercitie van den munte en den muntslach, 19 december 1589. Gedrukt tot Delff, Aelbrecht Hendircksz 1589. Titel en 21 blz. kl. in 4to. Geteekend in hs. J. Matenese, en daaronder Gilpen?. Chb. IV 738.
- 191 Placcaat van de Staten Generaal, waarbij het verhaal wordt gedaan van de verradelijke overgave van Geertruidenberg aan Parma en de straf van de bezetting wordt gedecreteerd. 17 April 1589. Gedrukt tot Delff, Aelbrecht Hendricksz. 1589. Eronder staat "Gepubliceerd vant raethuis der stede Leeuwarden...19 April 1589". Titel en 27 blz. kl. in 4to.
- 192 Publicatie van de Magistraat van Leeuwarden met verbod om bij het heen- en teruggaan van bruijom en bruid uit de kerk, deze lastig te vallen om geld of iets anders, tevens met verbod om te kaatsen, balslaan en stenen te werpen op de kerkhoven. 6 Febr. 1587. Origineel, geteekend Swalue. Met bewijs van opgedrukt zegel. 1 blz.
- 193 Missive van Willem Lodewijk, waarbij hij aan Leeuwarden eene ordonnantie toezendt op den uitvoer van Levensmiddelen ten platten lande. 29 December 1588. Origineel geteekend Wilhelm Ludwig en E. Idbrandi. 1 blz met opgedrukt zegel.
- 194 Missive van Willem Lodewijk aan de Regeering van Leeuwarden over de hulp welke den vijand heimelijk dezerzijds verstrekt wordt met bedreiging van straf tegen degenen die deze verlenen. 18 Januari 1587. Origineel, get. Wilhelm Ludwig en daaronder E. Isbrandi. 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
- 195 Missive van Willem Lodewijk, ter begeleiding van een plakkaat, uitgegeven door den Raad van State, gecommiteerd door Z.Exc. 15 Febr. 1587. Met dit plakkaat van 9 febr. 1587. De missive is origineel, get. Wilhelm Ludwig graff zu Nassouw en E. Idsardi 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Het plakkaat is gedrukt tot Delf, Albrecht Hendricksz. (1587) . Titel en 5 blz. kl. in 4to. In hs. staat er onder: Gepubliceert Swalue. Chb. IV 677.
- 196 Placcaat teghen den lorrendrayers oft fraudateurs, waarbij verboden wordt egheene goederen oft coopmanschappen in oft uut deze vereenichde provincien te voeren duer eenighe zeestranden, uuthoeken oft andere sluypgaten, daer egheene officiers totten ontfanck ende toezicht der convoyen ende licenten ghestelt en zijn. 1587 14 April. Gedrukt bij Albrecht Hendricksz, Delff 1587. Titel met 5 blz. In hs. staat er onder: accorderende bevonden, E. Isbrandi.
- 197 Placcaat, met verbod van het verspreiden van geschriften tot nadeel van de Koningin van Engeland, van de Engelsche natie en van de Regenten hier ten lande. "s Grav. 9 April 1587. Gedrukt tot Delff, bij Albrecht Hendricksz. Titel en 5 blz. In hs. staat er onder: acc. E Isbrandi.
- 198 Missive van Willem Lodewijk, ter begeleiding van de twee placcaten, genoemd onder no's 196 en 197. 18 April 1587. Origineel, geteekend Wilhelm Ludwig, Graff zu Nassouw en daaronder E. Isbrandi. 1 blz. Met opgedrukt zegel.
- 199 Missive van Willem Lodewijk, ter begeleiding van een plakkaat van Leycester, waarbij verboden wordt, kwaad te spreken van H.M. Koningin van Engeland, als

- van de Regeering. 14 Aug. 1587. Met dit placcaat van 14 Aug. 1587. De missive is origineel, get. Wilhelm Ludwig en E. Isbrandi 1 blz. met opgedrukt zegel. Het placcaat is gedrukt: Middelburgh, Richard Schilders, 1587. Titel en 5 blz. kl. in 4to. Er onder staat in hs. Bevonden te accorderen. E. Isbrandi.
- 200 Ordonnantie van de Magistraat van Leeuwarden met verbod om woningen binnen deze stad aan vreemdelingen te verhuren, noch deze te huisvesten zonder aangifte bij den presideerenden Burgemeester. 23 Dec. 1587. Origineel, ongeteekend 1 blz., ongezegeld.
- 201 'Interpretatie van de ordonnantie van den 11^e Januari 1583, belangende de tauxatie der huizen op gehuurde landen, inhoudende eenige regelen bij de jaarlijksche aangevinge te betragten'. 11 April 1587. Chb. IV 680.
- 202 Publicatie, met bericht van het ontslag van den graaf van Leycester als gouverneur van de Nederlanden, van de instelling eener generale regeering, aangaande de bescherming van de unie, van de samenstelling van den Raad van State, en met verbod van oproer te stoken in den lande. 12 April 1588. Authentique copie, get. E. Isbrandi 9 blz. Ongezegeld. Chb. IV 693.
- 203 Missive van Willem Lodewijk ter begeleiding van een edikt over de hypothecaire verbindingen etc., op den laatste landdag vastgesteld, met dit edikt. 29 Aug. 1588. (Het edikt is van 23 Juli 1588). De missive is origineel, getekend Wilhelm Ludwig en E. Isbrandi. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Het edikt is eene authentique copie, geteekend E. Isbrandi. 1 blz. ongezegeld.
- 204 Missive van de Gedeputeerde Staten van Friesland ter begeleiding van eene resolutie van Graaf Willem Lodewijk en de Staten, betreffende de huur welke door de kloostermeiers en door de huurders van de Bildtlanden bij anticipatie moeten worden opgebracht. De missive is van 4 Sept., de resolutie van 31 Augustus 1588. De missive is origineel, get. E. Isbrandi. Met opgedrukt zegel 1 blz. De extract-resolutie is eveneens origineel, get. E. Isbrandi. 1 blz., ongezegeld. Chb. IV 713.
- 205 Placcaat van de Staten van Vriesland, over de heffing der generale middelen; de impositiën op wijnen en andere koopgoederen, binnenslands gesleten etc. 22 Oct. 1588 Authentique copie, get. E. Isbrandi. 14 blz. ongezegeld. Chb. IV 714.
- 206 Ordonnantie van den Magistraat van Leeuwarden, tegen de circulatie der Groninger Scheysckens (munt), welke van kwaad allooi zijn. 4 Nov. 1588. Origineel, get. Swalue. 1 blz., ongezegeld.
- 207 Missive van Willem Lodewijk ter begeleiding van een placcaat van hemzelve en de Staten van Vriesland tot handhaving van de rust ten plattenlande, dat zeer onder de knevelarijen van het krijgsvolk lijdt, met bevel om knevelaar en straatschenders niet de herbergen, noch vrij te laten gaan, doch dezen gevangen te nemen; etc. 20 Nov. 1588; het placcaat 14 Nov. 1588. De missive is origineel, geteekend Wilhelm Ludwig en E. Isbrandi, 1 blz. Met opgedrukt zegel. Het placcaat is eene authentique copie, get. E. Isbrandi. 13 blz. Ongez. Chb. IV 719.
- 208 Ordonnantie van Stadhouders Wilhelm Ludwig en de Gedeputeerde Staten op het convoyeeren ten plattenlande van de eene vaste stad tot de andere tot bevrijnghe ende dienste van den ingesetenen der steden en de reysende man.. 12 Dec. 1588. Copie authentique, get. E. Isbrandi; 7 blz. ongezegeld. Chb. IV 723. Met de missive ter begeleiding van dit octrooi geschreven door Wilhelm Ludwig van 12 Dec. 1588. Origineel, get. Wilhelm Ludwig en E. Isbrandi; 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
- 209 Missive van den stadhouder, ter begeleiding van eene ordonnantie van hemzelve en de Gedeputeerde Staten van Vriesland, met verbod aan de meiers van de kloosterlanden en de Bildt-boeren om direct of indirect eenige huur van deze goederen aan den vijand of uitgeweken geestelijken te betalen. 14 Dec. 1588. Met deze ordonnantie van 14 December 1588. De missive is origineel, get. Wilhelm Ludwig en E. Isbrandi; 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. De ordonnantie is eene auth. copie, get. E. Isbrandi. 3 blz., ongez. Chb. IV 724.

- 210 Placcaat van Willem Lodewijk en Gedeputeerde Staten van Vriesland om geene sauvegarden van den vijand aan te nemen en de reeds verstrekte uit te leveren aan de Magistraten, tevens inhoudende het bevel aan alle kooplieden om in vaste steden te gaan wonen etc. etc. 18 Dec. 1588. Authentique copie, geteekend E. Isbrandi, 6 blz., ongezegeld. Chb. IV 726.
- 211 Missive van Willem Lodewijk aan de Regeering van Leeuwarden met verbod van circulatie van te lichte munt, als Spaansche realen etc., 19 Februari 1589. Origineel, get. Wilhelm Ludwig en E. Isbrandi. 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 728.
- 212 Missive van Willem Lodewijk, ter begeleiding van een placcaat van de Staten Generaal tegen het ontvangen van brieven van sauvegarde van den Koning van Spanje of den hertog van Parma. 28 Februari 1589. Met dit placcaat van 18 Februari 1589. De missive is origineel, get. Wilhelm Ludwig en E. Isbrandi. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Het placcaat is eene authentique copie, get. E. Isbrandi. 3 blz. Ongezegeld.
- 213 Placcaat van de Staten Generaal, dienende tot bevordering vn toevoer van levensmiddelen en anderszins naar het veldleger. 22 Mei 1591. Authentique copie, geteekend E. Isbrandi 2 blz. ongezegeld. Chb. IV 774. Gepubl. 20 Mei 1591.

Leeuwarder Placcaetboek

IV¹ (1580-84; *inv.nr.M96*)

**Ingekomen stukken en
minuten van uitgegane**

---

¹ In het *Charterboek* wordt naar deze band stelselmatig verwezen als naar deel 5

1. Uitschrijving van een landdag tegen 14 Maart 1580, ten einde middelen te beramen tot verkrijging van een vaste Vrede, en zoo dit onmogelijk is, tot voortzetting van den oorlog tegen de malcontenten. 3 Maart 1580. Gedrukt. 1 blz. fol. In hs. geteekend door T. Heeres. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 134.
2. Extract vuyt zeeckere verthoen bij Franchois van Baudimont aen zijne princelicke Ex^{tie} ende den Gedeputeerden vanden naerder Unie binnen Campen den VII^{en} Martij verleeden gedaen (1580). Origineel, 3 blz. ongeteekend, ongezegeld.
3. Extract uit eene resolutie, door Sijne Genade en de Gedeputeerden der Nadere Unie genomen, op de punten en artikelen door Franciscus Baudimont als gedeputeerde der landen en steden van Vriesland voorgesteld. Campen 9 maart 1580. Authentique copie, 2 blz. ongezegeld.
4. Artikelen door de volmachten van Vriesland en hunne gedeputeerden vastgesteld, tot wegneming van wantrouwen en bevordering van eendracht en hulp onder elkaar. 22 Maart 1580. Copie auth., geteekend E. Isbrandi. Ongezegeld 3 blz. Chb. IV 141.
5. Rectificatie van bovengenoemde artikelen, op aandrang van Leeuwarden, welke de uitdrukking "in tijden van nood" nader toegelicht wenschte te zien. 30 Dec. 1585. Copie authentique, geteekend E. Isbrandi. 1 blz. ongezegeld.
6. Resolutie opt stuck van de beneficiën, resignatiën, nieuwe electiën, distributiën van leengoeden. 31 Maart 1580. (*Singels nr. 270*). Origineel, geteekend E. Isbrandi 6 blz. ongezegeld. Chb. IV 144.
7. Aanstelling van prins Willem van Oranje tot Stadhouder Generaal over Friesland, met volmacht om bij zijne afwezigheid een plaatsvervanger te benoemen, verleend door Matthias van Oostenrijk. 11 Juni 1580. (*Singels no. 272a*). Authentique copie, get. T. Heres. 3 blz. Ongezegeld. Chb. IV 165.
8. Missive van den Prins van Oranje aan de Regeering van Leeuwarden, waarbij hij Bernard van Merode, heer tot Rummen, tot zijn luitenant of stedehouder in Vriesland aanstelt. 26 Juni 1580. (*Singels no. 272b*). Origineel, geteekend Guille de Naszau. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
9. Repartitie van het krijchsvolck ende die oorlochskosten bijden Heeren Generale Staten, binnen Delff vergadert, geraempt tot oprichtinge van een veltleger aan de westzijde der Maese. Ongedateerd. Origineel, ongeteekend, ongezegeld. 2 blz.
10. Eigenhandige missive van den Rent^{mr} Bernard van Loo aan de Bildtpachters der drie parochiën, om de stad Leeuwarden "sonder vertreck" te voorzien van de granen, eerdbeten en boonen, als ieder in voorraad heeft, tegen behoorlijke recipisse. 22 Juni 1580. Origineel, geteekend B. van Loo. 1 blz. Met opgedrukt zegel.
11. Missive van de Gedeputeerde Staten aan de Regeering van Leeuwarden, met opdracht om ten spoedigste een "volmacht" tot hen te zenden, om hen te "helpen adviseren en sluyten". 16 Sept. 1580. Origineel, eigenhandig geschreven en onderteekend door E. Isbrandi. 1 blz. Met opgedrukt zegel.
12. Request, door den volmacht van den graaf van Rennenberg, G. Bailly, gepresenteerd aan Alexander van Parma, verzoekende bijstand om de Nederlanden weer terug te brengen onder de heerschappij des Konings en herstel van hemzelve (graaf van Rennenberg) in zijne vorige bedieningen; met, in margine, de antwoorden door Parma daarop gegeven. 6 Oct. 1580. Copie uit dien tijd. Niet geteekend. 7 blz., ongezegeld. Chb. IV 211.
13. Missive van den Prins van Oranje aan de Regeering van Leeuwarden met kennisgeving, dat krijksvolk tot hun hulp aanrukt, ter gelegenheid van de inneming van Stavoren. 16 November 1580. (*Singels no. 272*) Origineel, geteekend Guille de Nassau. 2 blz. Chb. IV 220.
14. François, soene van Frankrijck, eenich broeder van den Coningh, hertoch van Anjou, Alençon, Touraine, Berry, Evreux etc.: gelet op de verdrukking van de Nederlanden door de Spanjaarden, sluit een verbond met de Generale Staten, dat in 27 artt. wordt opgemaakt en waarbij hij door de Staten wordt aangesteld tot "Prins en Heer der Nederlanden". 29 Sept. 1580. (*Singels no. 274*). Gelijktijdige copie. 17 blz. ongeteekend, ongezegeld. Cau, Groot-Placcaatboek IV 68.

15. Ontbreekt (niet in Singels of Eekhoff; evenmin opgenomen in het Chb.).
16. Missive van Bernard de Merode om spoedig soetelaers met proviand te zenden naar het leger voor Steenwijk. 4 Febr. 1581. Origineel, get. F. de Baudimont. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 232.
17. Protest door eenige edellieden gedaan, met het antwoord van de tegenpartij door den Stadhouder en het Friesche Hof behandeld, betreffende de verkiezing van Gedeputeerden. 23 Februari 1581. Authentique copie, get. F. de Baudimont. 1 blz. ongezegeld. Chb. IV 236.
18. Resolutie van Gedeputeerden, waarbij de penningen, vroeger besteed voor het onderhoud der drie blokhuizen in Vriesland, voortaan gebruikt zullen worden tot het onderhoud der vaste steden, mits deze de acte van 22 Maart 1580 onderteekenen, en voorts, wat ieder van die penningen zal genieten. 6 Maart en 15 Sept. 1581. (*Singels no. 278a*). Copie authentique, geteekend A. Harderwijck. 2 blz. Chb. IV 240.
19. Provisioneel reglement van Prins Willem van Oranje op de regeering in Vriesland gemaakt, met de advysen der Edelen, daarop gegeven. 5 April 1581. Gelijktijdige copie, ongeteekend, ongezegeld. 16 blz. Chb. IV 241.
20. Acte, waarbij de Stadhouder en Gedeputeerde Staten beloven, dat, zoo de consumptiën in de andere steden en op het platteland niet verpacht worden, de door Leeuwarden gedane verpachting evenmin in het werk gesteld zal worden. 3 Mei 1581. Copie authentique, geteekend L. de Veen. 1 blz. ongezegeld. Chb. IV 255.
21. Remonstrantie der ingezetenen van de landen en steden van Vriesland aan S. Exc. en de Generale Staten der Geunieerde Provinciën over de heffing der licenten en? convoyen door oorlogschepen, liggende in het Vlie en de Schalbalck. 1 Aug. 1581. Origineel, get. L. de Veen. Ongezegeld, 1 blz.
22. Request, aan Bernard van Merode door de Volmachten der steden gericht, om een derde gedeelte van de particuliere middelen te mogen genieten tot fortificatie der steden. 5 Juli 1581. Met het goedgunstig antwoord daarop van 5 Aug. 1581. (*Singels 278a*). Authentique copie, get. A. Harderwijck, 3 blz., ongezegeld. Chb. IV 268.
23. Ordonnantie van Bernard van Merode en de Gedeputeerden tot een nauwlettende handhaving van de Generale Middelen, 7 Augustus 1581. Origineel, get. A. Harderwijck. Met opgedrukt zegel. Chb. IV 269.
24. Bevel tot publicatie van de voorwaarden, waarop een iegelijk gelden aan het Land zal kunnen voorschieten onder hypotheek van de kloosterlanden en –renten in Vriesland. Met deze voorwaarden. 17 Januari 1582. Origineel, geteekend E. Isbrandi. Met opgedrukt zegel. 2 blz. Chb. IV 284.
25. Missive van Caerl Roorda aan de Staten van Vriesland, met het bericht van den aanslag op het leven van Prins Willem van Oranje, gepleegd te Utrecht op 18 Maart 1582, 22 Maart 1582. Copie authentique, get. A. Harderwijck. 1 blz., ongezegeld. Chb. IV 285.
26. Afscheyt der vergaederinge vanden Generale Staten, aengeheven den 29 Januari 1582 ende daernaë successivelick gehouden binnen Antwerpen ende geëindicht den 4^e May daeraenvolgende. Vervattende de principale poincten aldaer verhandelt end besloten etc. 4 May 1582. Copie, ongeteekend (het origineel was geteekend J. Houffin), 24 blz.
27. Handelingen van den Landdag, gehouden in het Jacobijnerklooster te Leeuwarden van 26 Juni-6 Juli 1582. Copie, ongeteekend, doch gelijktijdig. 7 blz. Chb. IV 297.
28. Betoog van de volmachten der steden dat zij onschuldig zijn aan het niet ten uitvoer brengen van zekere resolutiën, wyl de volmachten der landen niet ter vergadering zijn verschenen. 6 Juli 1582. Origineel, get. Aedie Lambertsz. Hemmo Dircks, Schuyerd van Vriesma, Tjomme Siercksz, Johanis Bottes en Ph. Birdema. 1 blz., ongezegeld, Chb. IV 300.
29. Concept offte Raeminge, waer mede en doer die Landen ende steden van Vriesland op en tegens den anfal van de vijanden gefrijet en geconserueert sullen moeghen worden. Zonder datum (1582). Origineel concept, ongedateerd, ongeteekend. 3 blz. Chb. IV

30. Bijzondere resolutie van de Steden, die met de Landen vergaderd zijn in het Jacobijnerklooster te Leeuwarden, waarbij de Steden den hertog van Anjou aannemen tot Heer der Nederlanden, doch de Landen zich daartegen verzetten. 16 Juli 1582. (*Singels no. 274e*). Origineel, ondertekend door de volmachten der elf steden ongezegeld. 5 blz. Chb. IV 301.
31. Commissie op acht Gedeputeerden om met den Stadhouder te handelen over zaken, betreffende het welzijn van den lande, uitgezonderd de criminele en civile Justitie. 28 Juli 1582. Authentique copie, geteekend L. de Veen. 7 blz. ongezegeld. Chb. IV 302.
32. Commissie der Staten van Vriesland op eenige heeren tot het opnemen en sluiten der rekeningen van de ontvangers en rentmeesters der kloostergoederen. 28 Juli 1582. Authentique copie, get. E. Isbrandi 1 blz. ongezegeld. Chb. IV 306.
33. Protest van de Edellieden van Oostergo en Westergo tegen de verkiezing der twee volmachten ten landschap van Zevenwolden, daar deze beide gedeputeerden geen edellieden zijn; met het antwoord van Zevenwolden daarop gegeven. 28 Juli 1582. Authentique copieën. ondertekend D. Nijenhuis, notaris, 2 blz. Chb. IV 306.
34. Eed van afzwering van den Koning van Spanje als Heer der Nederlanden door de Steden van Vriesland. Ongedateerd. (*Singels no. 276c*). Originele minute; ongeteekend, ongezegeld.
35. Formulier van den eed van afzwering van den Koning van Spanje als heer der Nederlanden; met belofte van gehoorzaamheid aan de Geünieerde Nederlanden, inzonderheid van trouw aan de Staten van Friesland, 1582. Daaronder staat de verklaring aan Burgemeester, Schepen en Raden van Leeuwarden, dat zij den eed hebben afgelegd, onder restrictie van enkele Termen. 16 Mei 1582. (*Singels no. 276a*). Origineel, het formulier geteekend A. Harderwijk, de verklaring Frans van Eysingha, Douwe Sixma en Aedie Lambertsz. 1 blz., ongezegeld. (De eed, door de Magistraat van Bolsward gedaan, welke eensluitend is met die door de Regeering van Leeuwarden afgelegd, is opgenomen in het Chb. IV blz. 288).
36. Voorloopige besluiten, door den hertog van Alençon genomen, betr. het stemmen in zaken van Staat; de betaling van de landen afgegraven tot het maken van grachten en bolwerken en de aflossing der achterstallige soldij van de soldaten van Billy, 27 November 1582. Gelijktijdige copie, niet gewaarmerkt. Het stuk zelf was ondertekend François, daaronder Markercke ende And. Hessels. 2 blz., ongezegeld. Chb. IV 318.
37. Ordonnantie van Bernard van Merode, waarbij hij de magistraat van Leeuwarden beveelt, dag en nacht goede wacht en toezicht te houden op de stad, om niet onverwachts overvallen te worden, 19 Nov. 1582. Origineel, geteekend Bernard van Merode. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 316.
38. Request van de Steden, gepresenteerd aan den hertog van Alençon om het besluit van 6 Maart 1581 betreffende de penningen welke eertijds gebruikt zijn voor het onderhoud der drie blokhuizen, te willen bekrachtigen, met andere punten de belastingen betreffende. Met het antwoord van den hertog, in margine. 27 Nov. 1582. (*Singels 278c*). Gelijktijdige copie, ongewaarmerkt. 3 blz. Chb. IV 319.
39. Ordonnantie, dat alle de geene, die Landen, Huizen, Renthen, Veenen, Actiën en Gerechtigheden, den gewezen conventen toebehoord hebbende, bezitten, gebruiken of onder zig hebben, zulks binnen zes weken specifieke zullen moeten aangeven. 15 Oct. 1582. (cat. bibl. Eekhoff B1B, blz 194). Chb. IV 314.
40. Missive van de Steden aan Hobbe Baerdt, hare gezant bij Frans van Anjou, met instructie om de uitkeering der fortificatiegelden, groot fl. 19.000,-, niet voor twee jaar, doch voor altoos te verkrijgen. 11 Dec. 1582. Gelijktijdige copie, ongeteekend 3 blz. Chb. IV 324. -- Missive van de Steden aan de heeren Oyem en den Cancelier van Gelderland, als legaten van den Hertog van Anjou op Vriesland, betreffende deze fortificatiegelden. 11 Dec. 1582. Gelijktijdige copie, ongeteekend, 3 blz. Chb. IV 326. -- Missive van de Friese Steden aan Anjou, over deze zaak. 11 Dec. 1582. Gelijktijdige copie, niet gewaarmerkt. 1 blz. Chb. IV 327. -- Resolutie der Steden, vervat in eene missive van Anjou, dat zij zich houden aan de acte van 16 Juli 1582 en dienovereenkomstig erop staan, dat de uitkeering der fortificatiegelden niet tot twee

- jaar beperkt zal worden. 11 Dec. 1581. Gelijktijdige copie, niet gewaarmerkt. 2 blz. Chb. IV 328. -- Nadere missive van de Steden aan heer Hobbe Baerdts over zijn onderhandelingen met den hertog. 14 Januari 1583. Gelijktijdige, niet gewaarmerkte copie. 2 blz. Chb. IV 328. (*Singels no. 278d-h*).
41. "Ordonnantie van den Stadhouder en de Gedeputeerden aangaande de opgave en verbetering van landen en huizen. In den Jaare 1582". 11 jan 1583. Chb. IV 330.
  42. Octrooi van den hertog van Anjou, waarbij uit de inkomsten der domeinen in Friesland, die f 20.232,- bedragen en waaruit vroeger de kasteelen werden onderhouden, aan de Steden voor hare fortificatiën wordt toegestaan: aan Leeuwarden, Dockum en Harlingen elk f 3.000,- aan Franeker, Bolsward, Sneek, Stavoren en Slooten elk f 2.000,- 's jaars, gedurende twee achtereenvolgende jaren, als ook het recht om in die jaren het accijns op bier, wijn en laken te genieten. 27 Nov. 1582. Copie authentique, geteekend L. de Veen. 6 blz. Chb. IV 321. (Het origineel op perkament, met uithangend zegel berust op het Gemeente Archief van Leeuwarden, Singels 278).
  43. Extract uit het resolutieboek der Gedeputeerde Staten waarbij is besloten, overmits die groot behoefte aan penningen, den Rentmr. Boudewijn van Loo te interdiceren alle oude ordonnantiën sonder naerder dispositie te betalen. 21 Januari 1583. Copie authentique, get. L. de Veen 1 blz.
  44. Ordonnantie der Volmachten der Steden aan den Rentmeester, B. van Loo, om geene penningen op ordonnantie der Gedeput. te voldoen, voor en aleeer aan de vaste Steden de fl 19.000 zal zijn uitbetaald, niettegenstaande de interdictie, welke hem is opgelegd. 22 Januari 1583. Onderaan de bladzijde staat, dat deze acte ongeteekend is gebleven, na een onderhoud met Zijn Genade. Origineel, ongeteekend. 1 blz. Chb. IV 337.
  45. Extract uit de rekening Boudewijn van Loo, Rentmeester Generaal van Vriesland, van 1 Oct. 1581 tot 30 Sept. 1582. Copie authentique, get. Lodo: Foxius, Not. Publ. 1 blz. ongezeegeld.
  46. Missive van Prins Willem aan Bernard van Merode, hem daarbij gelastende de onmiddellijke invrijheidsstelling van Bernard van Loo, die door Gedeputeerde Staten, "met soldaten verseeckert" was; voorts om, zo hij iets misdreven mocht hebben, op regelmatige wijze te procederen en hem in sauvegarde te nemen. 11 Februari 1583. Copie authentique, geteekend, als voorgelezen in den Raad van Leeuwarden, door L. de Veen. 1 blz., ongezegeld, Chb. IV 350.
  47. Missive van Prins Willem aan Gedeputeerde Staten van Vriesland, om den Rentmeester Generaal Bernard van Loo, dien zij in verzeeking hebben genomen, terstond in vrijheid te stellen. 11 Februari 1583. Gelijktijdige, niet gewaarmerkte copie, 2 blz., ongezeegeld. Chb. IV 349.
  48. Advies van Prins Willem aan de Staten Generaal na de furie van Antwerpen, aanwijzende de drie wegen, welke men kan volgen nl. 1^e vrede te sluiten met Spanje; 2^e den hertog van Anjou opnieuw als landvoogd aan te nemen; 3^e vertrouwend op eigen krachten, zelf den oorlog aan te binden en zich zelf te beschermen. De Prins raadt toe dit laatste. 7 Februari 1583. Gelijktijdige copie, ongeteekend. 20 blz. Chb. IV 339.
  49. Uitschrijving van een landdag door de Gedeputeerde Staten tegen 26 Maart, om te handelen over het vinden van gelden, benoodigd tot het voortzetten van den oorlog, en zaken, de algemene regeering des Vaderlands betreffende. 17 Maart 1583. Origineel, get. E. Isbrandi, 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 351.
  50. Resolutie van Gedeputeerde Staten, waarbij deze hunne houding tegenover Boudewijn van Loo verdedigen, met een protest in forma, 23 Maart 1583. Copie authentique, get. L. de Veen. 1 blz. ongezegeld. Chb. IV 352.
  51. Procuratie voor de volmachten van Leeuwarden tot den uitgeschreven landdag 25 Maart. (In margine:) de Gedeputeerden weigeren deze aan te nemen, daar zij alleen door den Magistraat benoemd zijn, zonder samenroeping der Gezworen Gemeente. (Daaronder:) de Gezworen Gemeente persisteert bij den personen hierboven genomineert. 27 Maart 1583. Origineel, get. L. de Veen, E. Isbrandi en de Gezworenen. 1 blz. met opgedrukt zegel. Chb. IV 353.

52. Punten, door de Gedeputeerden aan de Staten van Vriesland op den landsdag van 26 Maart 1583 voorgelegd, waarop de resolutie van de Staten wordt verzocht. 26 Maart 1583. Origineel, geteekend E. Isbrandi, 4 blz., ongezegeld. Chb. IV 354.
53. Overeenkomst tuschen de Steden om zich met elkaar te verbinden tegen den aanleg van de volmachten van de Landen, om scheuring tusschen de Steden te verwekken; dat zij gemeenschappelijk volgens meerderheid van stemmen zullen beslissen. 27 Maart 1583. Orig., get. d. de volmachten der Steden. 1 blz., ongezegeld. Chb. IV 355.
54. Goedkeuring van de Regeering van Leeuwarden op het rapport dat hunne volmachten uitbrengen over hunne houding en verrichtingen op den Landdag, met verdere instructiën voor het toekomende. 15 April en 22 Mei 1583. Origineel, tweemaal get. door L. de Veen. Met twee opgedrukte zegels. 2 blz. Chb. IV 361.
55. Resolutie van het kwartier der Steden om den Rentmeester Generaal Boudewijn van Loo te waarborgen de som van 19.000 guldens uit zijn ontvangst uit de domeinen aan haar uit te keren, tot herstel van de steden. 26 April 1583. Authentique copie, get., L. de Veen, 1 blz. Chb. IV 367.
56. Request van de volmachten der Steden aan den Hove van Vriesland, verzoekende, dat de uitschrijving der maandelijksche contributiën voortaan door het Hof moge geschieden, in plaats van door Gedeputeerde Staten. 29 April 1583. Origineel, get. T. Tyara. 1 blz. ongezegeld. Chb. IV 368.
57. Request van de Steden aan het Hof van Vriesland, verzoekende rechtvaardiging van de beschuldiging, welke de Landen ten onrechte tegen de Steden hadden verspreid, van de platte landen te willen benadelen in hunne privilegiën, ambachten en koopmansschappen. 29 April 1583. Orig., get. T. Tyara. 2 blz., ongezeg. Chb. IV 368.
58. Resolutie der Steden, waarbij zij om tot de fortificatiegelden van fl. 19.000,- te geraken, welke door de zware lichte, door de Gedeputeerden uit de penningen van de domeinen gedaan, niet uitgekeerd kunnen worden, besluiten van hunne zijde geen belastingen te betalen tot den tijd, waarop de uitbetaling van het hun wettig toekomende deel, geschiede. 9 Mei 1583. Origineel, geteekend door de volmachten der Steden. 1 blz., ongezegeld. Chb. IV 369.
59. Uitschrijving van de maandelijksche quotisatie, over Mei en Juni, door de Volmachten der Steden voor hunne steden en uitburen op eigene autoriteit gedaan. 9 Mei 1583. Origineel, ondert. door de volmachten der steden. 1 blz. ongezegeld. Chb. IV 369.
60. Voorslag, door den Lieutenant Gouverneur der Provinciën Bernard van Merode en twee Commissarissen van wege Zijne Exc. den Prins van Oranje, gedaan aan de Steden, betreffende de provisionele Regeering van Vriesland, 16 Mei benevens de verklaring aan de Steden daarop, dat zij dezen voorslag niet kunnen aannemen, met voorslag deze zaak een maand te laten rusten etc. 17 Mei 1583. Gelijktijdige copiën, niet geteekend. 4 blz. Chb. IV 370.
61. Verklaring van de Steden, wel te willen toestaan, dat haar in de helft der repartitie van de 19.000 gld. fl. 950,- gekort wordt, mits dat deze som in de betaling der achterstallige lasten weder verrekend worde. 18 Mei 1583. Origineel, get. door de volmachten der Steden. 1 blz., ongezegeld. Chb. IV 372.
62. Resolutie van Gedeputeerde Staten, dat zij aan de Steden de haar competeerende fortificatiegelden zullen uitkeeren, mits dat de Steden daartegenover afdoen de resten van de door hen verschuldigde contributiën. 20 Mei 1583. Origineel, get. E. Isbrandi. 1 blz., ongezegeld. Chb. IV 372.
63. Autorisatie van de Steden op de Magistraat van Leeuwarden om den Rentmeester Boudewijn van Loo te beschermen tegen allen overlast, welke voort zou kunnen vloeien uit de betaling door hem aan de Steden gedaan. 20 Mei 1583. Origineel, geteekend door de volmachten der Steden. 1 blz. ongezegeld. Chb. IV 373.
64. Request van de Steden aan het Hof van Vriesland, verzoekende, dat de Landen gedagvaard mogen worden ten einde den eisch en de conclusie aan te hooren voor het stemmen in staat. Met de dagvaardingen en het relaas van den deurwaarder van het Vriesche Hof. 25 Juni 1583. Origineel, geteekend Tyara, Herbaïum, T. Heeres en W. Mockema. 1 blz. Ongezegeld. Chb. IV 374.

65. Instructie bij M.H. Gedeputeerde Staten van Vrieslandt en eenighe volmachten duer crachte heurder Commissie daerover geroepen, beraempt en beslooten opt inhoudt vander instructie bij M.H. Generaele Staten van denselven landschappe duer hunne Gedeputeerden overgesonden op 6 May l.l. daernae de Gedeputeerde int resolveren der pointen in voorschreven instructie vervat, hen zullen hebben te reguleren. 27 Juni 1583. Copie authentique, get. E. Isbrandi. 14 blz., ongezegeld. Chb. IV 375.
66. Missive van Gedeputeerde Staten aan de Magistraat van Leeuwarden met bevel een volmacht ter vergadering van Gedeputeerden te zenden om de zwarigheden uit den weg te ruimen, welke gerezen zijn door de rapporten van de heeren van Botnia en Hiddema. 6 Juli 1583. Origineel, get. A. Harderwijck. Met bewijs van opgedrukt zegel. 1 blz. Chb. IV 379.
67. Verbod van de Volmachten der Steden aan hunne Gedeputeerden om dr. Orik Doyem te erkennen als Raad van State wegens het kwartier der Steden, daar deze door de Landen, in hare afwezigheid en tegen belofte is benoemd. 15 Juli 1583. Gelijktijdige, niet gewaarmerkte copie. 1 blz. Ongezegeld. Chb. IV 380.
68. Commissie der Gedeputeerde Staten op Julius van Botnia en Goslick Hiddema om ter vergadering der Generale Staten te Middelburg te verschijnen en daar met de andere provinciën te besluiten op de recessen van Antwerpen en Utrecht, volgens hunne instructes. 16 Juli 1583. Copie authentique, geteekend E. Isbrandi. 1 blz. Chb. IV 380.
69. Missive van Botnia en Hiddinga, behelzende een verslag van hunne reis en ontmoeting met den Prins van Oranje, inzonderheid over hun verzoek om een Kolonel over Vriesland, in plaats van een Lieutenant Gouverneur te mogen hebben. 1 Aug. 1583. Gelijktijdig, niet gewaarmerkte copie. 2 blz. Chb. IV 382.
70. Missive van den Prins van Oranje aan Gedeputeerde Staten over de aanstelling van een Kolonel in Vrieslandt, met meededeling, dat hij, om redenen in het schrijven vermeld, vooralsnog niet dit verzoek kan toestaan. 12 Aug. 1583. Gelijktijdige, niet gewaarmerkte copie. 2 blz. Chb. IV 384.
71. Authorisatie op de Magistraat van Leeuwarden door de volmachten der Steden, om uit de consumptiën van hunne Stad de nodige penningen te ligten tot betaling der advocaten, schrijvers, notariën, gezandten en commissariën, gebesoigneert hebbende en nog te besigneeren in het proces tegen de platte Landen voor zijne Excellentie c.s. hangende, met belofte, zulks in deductie te zullen aannemen in de betalingen van hunne consumptiën aan den Landschappen, of anders een ieder voor zijne quota te zullen remburseeren. 14 Augustus 1583. Chb. IV 386.
72. Resolutie der Steden, dat iedere stad het dubbel van het dossier van het proces tusschen de Landen en Steden geventileerd, geconcludeerd zijnde, onder recipis zal mogen ligten, mits binnen zes weken weder leverende op het Raadhuis der stad Leeuwarden, bij verbeurte van 50 car. gulden, 15 Augustus 1583. Chb. IV 386.
73. Instructie voor den Raad van State, welke benoemd zal worden uit een dubbeldtal, aangewezen door de Provintiën, door den Prins van Oranje en de Generale Staten, om zitting te nemen voor één jaar. 11 Sept. 1583. Gelijktijdige copie, niet gewaarmerkt. Chb. IV 387. 15 blz.
74. Missive van Gedeputeerde Staten aan de Magistraat van Leeuwarden, met bericht van de overrompeling van Zutphen en met aanmaning om de stad goed te beheren, ten einde een dergelijk lot te voorkomen. 16 Sept. 1583. Origineel, get. A. Harderwijck. 1 blz. Met opgedrukt zegel. Chb. IV 392.
75. Extract uit de registers van de rolle der nieuwe zaken door Johannes Tyara, gepresenteerd aan den Hove van Vriesland, betreffende het proces van de Steden tegen de Landen. 15 Oct. 1583. Origineel, get. T. Heeres. 2 blz. ongezegeld. En:
76. Extract uit dezelfde registers betreffende dit proces. 5 Oct. 1583. Origineel, get. T. Heeres. 1 blz. Ongezegeld.
77. Inventaris ofte corte recollectie voor de platte landen met betoog, dat de Staten des Lands steeds hebben bestaan uit de afgevaardigden der drie groepen, zonder een speciaal kwartier der Steden. 22 Oct. 1583. Ongetekende copia copiae, waarvan het origineel ondertekend was J. Montsma, A. Boelema en H. Folsgara.

78. Instructie voor J. van Botnya en W. van Cammingha en andere afgevaardigden ter Staten Generaal vergaderd te Middelburg, waaraan deze zich moeten houden bij het scheiden der Staten Generaal, etc. 8 October 1583. Gelijktijdige ongewaarmerkte copie. Chb. IV 392.
79. Remonstrantie, door de Magistraat van Leeuwarden bij den Hove ingediend om de nulliteit van ongezegelde stukken te bewijzen, welke, ten nadele der Stad, door de Landen geproduceerd zijn in het proces tusschen de Landen en de Steden, 5 Oct. 1583. Met het antwoord van den Hove, in apostille, van 11 Oct. 1583. Copie authentique, geteekend T. Heeres, 1 blz. Chb. IV 396. Zeer waarschijnlijk hebben de drie volgende stukken hierbij gediend. Het eerste is:
  80. Een verzoek van den Olderman, Schepenen en Raad van Leeuwarden aan alle geloovigen in Friesland om de Jacobijner monniken bij te staan, de Jacobijnerkerk te Leeuwarden opnieuw op te bouwen, daar de oude in verval geraakt is, 1487 'Dingesdaghes in die hoechtyd Pinxten'. 1 blz. (*Singels nr.54*). Het tweede is eene:
    81. Overeenkomst tusschen afgevaardigden van Oostergoo en de Steden Leeuwarden en Dokkum, over de marktdagen, met belofte elkaars rechten te handhaven. 1453, "des monnadeys neg seite Marie Magdalene". 3 blz. (*Orig. Singels nr.15a*). Het derde is eene:
      82. Overeenkomst tusschen de regeering van Leeuwarden en de Grietman, Rechters, Hoofdelingen en gemeene Meente van het middelste Trimdeel van Leeuwarderadeel als Wirdum, Swichum, Goutum en Huizum, om in goede buerschap met elkaar te leven, en elkaars privilegiën te handhaven, terwijl aan Leeuwarden wordt toegestaan de stad te omringen met grachten en met muren te bevestigen. 1481 op Sint Willebrordusdag. 2 blz. (*Singels nr.38*). Deze stukken zijn authentique copiën, geteekend T. Heeres.
83. Instructie voor Jacob Jacobs Burgemeester der Stede Bolswert en Gezant vande gemene Steden van Vrieslandt aen zijn Ex^{tie} en die gecommiteerde totte questie van steden en landen beroerende de tegenwoordige Regieringe. 16 Oct. 1583. Gelijktijdige, ongeteekende copie. 3 blz., ongezegeld. Chb. IV 398.
84. Benoeming van burgemeester Adie Lamberts en den secretaris Laurens de Veno tot volmachten der steden van Vriesland in de zaak tusschen de steden en de landen, waarvan de procedure nu in staat van visie is, met verzoek aan den Prins van Oranje, de Gecommiteerden en Zijne Vorstelijke Genade, om deze zoo spoedig mogelijk te beëindigen. 2 November 1583. Origineel, geteekend H. Baerdts, C. Aernsma, Sybe Orckx en Floris Lenarts. 2 blz., met opgedrukt zegel. Met de hiernavolgende: -- Instructie voor Adie Lamberts, Burgemeester, ende Laurens de Veno, Secretaris van Leeuwarden, gesanten aen zijne Ex^{tie} vanwege de gemeene steden van Vrieslandt tot bevordering vanden processe tusschen steden en landen beroerende de tegenwoordige staet van denselven Lande. Origineel, geteekend H. Baerdts, C. Aernsma, Sybe Orckx en Floris Lenarts. 6 blz., ongezegeld.
85. Aanschrijving van de Gedeputeerde Staten aen de Magistraat van Leeuwarden, ten einde een gevolmachtigde tegen 28 November naar het Statenhuis te zenden om te beraadslagen over de berichten en voorstellen over de punten der regeering en der contributiën, waarmee een der gezandten die naar de Generale Staten de Dordrecht afgevaardigd waren, terug is gekeerd. 23 November 1583. Origineel, geteekend E. Isbrandi, 1 blz. Met opgedrukt zegel. Chb. IV 401. benevens: -- "Instructie van 't geene die Gedeputeerde, die wederkeeren zullen naar hunne Provintiën, den Staten ende leden van dezelve zullen verthoonen ende voorhouden, om daarop achtervolgende 't geene in de vergadering van de Generale Staten gehouden te Dordrecht geraempt etc., nadere ende volcommene resolutie ende oick nieuw consent te verwerven. 23 Nov. 1583. Gelijktijdige copie: er achter staat "'t Reces van Dordrecht ofte dartikelen aldaer gecoopeert". 10 blz. Chb. IV 401.

86. Ordonnantie ende instructie opt stuck vande contributie vande opheve van den impost vanden vreembden bieren. Zonder datum (1583). Gelijktijdige copie, ongeteekend, ongezegeld. 15 blz. Zie Chb. IV 420.
87. Instructie voor de Gedeputeerden van de Generale Staten van 't geene zij zullen hebben te verthoenen aan Z. Exc. geraempt bij de Generale Staten op het goetduncken en beliefte vanden provintien hunne principalen. 27 Nov. 1583. Gelijktijdige copie, ongeteekend, 6 blz., ongezegeld.
88. Missive van den Prins van Oranje aan de Staten van Vriesland, met verzoek er goed op te letten, dat geene bevelhebbers, officiers of bedienaars van justitie in de steden worden aangesteld, dan die de zaken der Geunieerde Provinciën getrouw zijn en dit met der daad betoonen. 29 November 1583. Authentique copie, geteekend A. Harderwijck. 1 blz. Ongezegeld. Chb. IV 407.
89. Missive van den Prins van Oranje aan de Regeering van Leeuwarden omtrent het removeeren van kwalijk gezinde officieren en ambtenaren die reeds in functie zijn en het niet aanstellen van zulke in de toekomst.. 29 November 1583. Origineel, get. Guille de Nassau. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 407
90. Missive van Carel van Roorda aan de Staten van Vriesland uit Arnhem, betreffende de betaling der aanritsgelden van eene compagnie militie en tevens de voorgenomen overtocht van den vijand over de Rijn, met bericht van de sterkte der troepen dezerzijds, ald. bijeen. 4 Dec. 1583. Gelijkt. copie, onget., ongez., 3 blz. Chb. IV 408.
91. Instructie voor Julius van Botnia en Wytthie van Cammingha, gedeputeerden van Vriesland, om op zekere punten door de Generale Staten te Dordrecht voorgesteld nadere resolutiën en nieuwe consenten te verkrijgen op de algemene vergadering te 's-Gravenhage. 10 December 1583. Gelijktijdige copie, ongeteekend, ongezegeld, 6 blz. Chb. IV 409.
92. Resolutie der Staten van Vriesland omtrent de verkiezing van een Luitenant Gouverneur van dit gewest, waarbij zij besluiten een drietal op te maken en daaruit Z. Exc. den Prins van Oranje te laten kiezen. 10 en 11 Dec. 1583. Copie authentique, geteekend Lod. Foxius. 2 blz. Chb. IV 411.
93. Request van de Steden aan den Hove van Vriesland waarin zij zich beklagen dat niettegenstaande er door de Volmachten van Oostergoo, Westergoo en de Steden besloten is de nominatie van een Luitenant Gouverneur van Vriesland uit een drietal aan de Prins van Oranje op te dragen, een buiten weten der Steden aan dit besluit gehechte clausule de zaak opschort; met verzoek de genomen resolutie overal te laten bekend maken. Zonder datum (zie no. 95) Origineel geteekend door de volmachten der Steden. 3 blz. Ongezegeld.
94. Uitschrijving van de Gedeputeerde Staten van Vriesland om tegen 19 December eene nieuwe vergadering te beleggen over de aanstelling van een Luitenant Gouverneur, omdat de vorige vergadering niet voltallig was en eenige volmachten daartoe geene procuratie hadden. 11 Dec. 1583. Origineel, geteekend A. Harderwijck, 2 blz. Met opgedrukt zegel. Chb. IV 412.
95. Op het onder no. 93 genoemde request van de Steden, laat het Hof een relaas van het gebeurde in de Statenvergadering van 10 December opstellen door den president van het Hof, H. Aysma en den raadsheer Frans van Eysinga, die op verzoek der Staten deze vergadering hadden bijgewoond. 12 Dec. 1583. Origineel geteekend T. Heeres. Met het zegel van het Hof van Vriesland. 3 blz. Chb. IV 413.
96. Resolutie der Steden, waarbij deze onderling overeenkomen, dat geen volmacht der Steden een andere procuratie mag hebben dan die van zijn eigen stad waarvoor hij compareert, en dat degene die vóór den afloop der vergadering vertrekt moet toestemmen in hetgeen doorde meerderheid wordt besloten. 20 December 1583. Origineel, getekend door de Volmachten der Steden. 1 blz. Ongezegeld, Chb. IV 414.
97. Protest van de Volmachten der Steden tegen de gedeputeerden van het platteland, waarbij zij al hetgeen de Landen mochten besluiten tegen de resolutie van 10 Dec. (zie no. 92) voor nietig verklaren. 21 Dec. 1583. Origineel geteekend door de volmachten der Steden. 2 blz., ongezegeld. Chb. IV 415.

98. Instructie voor Jacob Jacobsz, burgemeester van Bolsward en Anthony Jansz. Tryst, secretaris van Sneek, om als afgevaardigden der Steden naar Z.Exc. c.s. te gaan, teneinde te trachten tot een accoord te geraken met de Landen, betreffende het geschil over de regeering. 22 Dec. 1583. Oorspronkelijke minute, ongeteekend. 4 blz. Chb. IV 416. (Het slot dezer minute is ingelascht na n° 100).
99. Aanschrijving van Gedeputeerde Staten, tot openhouding van het ijs, om den vijand te weren, 7 Januari 1584. Origineel, geteekend E. Isbrandi. 1 blz. Met opgedrukt zegel. Chb. IV 426.
100. Machtiging, aan Jacob Jacobszn. en Anthony Triest verleend, om indien Willem Lodewijk mocht bedanken voor het Luitenant-Gouverneursschap van Vriesland, dan de graaf van Hohenlohe, den vrijheer van Hoog-Saxen, en den vrijheer van Villiers te nomineren. 24 December 1583. Gelijkijdige, niet gewaarmerkte copie. 1 blz. Chb. IV 419
101. Instructie voor Julius van Botnya en P. Blom van hetgeen zij uit naam van de Generale Staten aan de Staten van Vriesland zullen voordragen. 22 Febr. 1584. Gelijkijdige copie (het Charterboek zegt origineel), 22 blz. Chb. IV 429.
102. Lijst van de Generale Middelen tot onderhoud van den oorlog, zoowel te water als te land, door de Generale Staten opgemaakt en voorgeslagen. 22 Februari 1584. Gelijkijdige copie (Chb. zegt: origineel) was geteekend M. de Hennin. 13 blz. Chb. IV 433.
103. Commissie voor Graaf Willem Lodewijk van Nassau tot Lieutenant Gouverneur en Colonel over Vriesland. 11 Februari 1584. Authentique copie van een authentique afschrift. Het eerste is geteekend A. Harderwijck, het tweede E. Isbrandi, 5 blz. Chb. IV 426.
104. Instructie, waarnaar de Gedeputeerden van Vriesland zich zullen moeten gedragen ter vergadering van de Staten Generaal, in antwoord op de voorstellen, welke zij vanwege de Generale Staten hebben overgebracht (zie no. 101). Zonder datum (1584). Minute; ongezegeld, ongeteekend. 7 blz. Chb. IV 473.
105. Placcaet ende Ordonnantie van de generale Staten der geünieerde Nederlandsche Provintien, opden opheve vande generale middelen. Ghegheeven den eersten Martii MDLXXXIIIIJ. Tot Delf, Aelbert Hendricksz. Titel en 5 blz. -- Ordonnantie ende Instructie opt stuck van den opheve van den zoute. 8 blz. -- Ordonnantie ende Instructie op de contributie van den impost vande twaalf stuyvers op elcke Tonne zeepe. 4 blz. Gedrukte stukken, elk afzonderlijk in hs. gewaarmerkt door E. Isbrandi, kl in 4to.
106. Resolutie van de volmachten der steden dat ieder met zijne Meesters zal spreken over de instelling van het octrooi aan de vaste steden verleend, en op 30 april weer te vergaderen ten einde te beslissen over de accijnsen op wijn, bier en lakens op den dan te houden landdag. 26 Febr. 1584. Gelijkijdige copie, 1 blz., niet gewaarmerkt.
107. Missive van de Gedeputeerde Staten aan den magistraat van Leeuwarden, om het onder no.105 genoemde placcaet te publiceren, onder dien verstande, dat de 2 stuyvers op de ton biers niet hier te lande zal worden geheven. 13 Maart 1584. Origineel 1 blz. get. Isbrandi. Met opgedrukt zegel. Chb. IV 443.
108. Missive van Willem Lodewijk en de Gedep. Staten aan de Regeering van Leeuwarden om afgevaardigden te zenden op den aanstaanden landdag te Franeker, om daar met de gezandten der Generale Staten te overleggen over punten de religie en politie betreffende 20 Maart 1584. Origineel, get. Wilhelm Ludwich en E. Isbrandi 2 blz. Met opgedrukt zegel. Chb. IV 444.
109. Verklaring van den Magistraat van Leeuwarden, dat hetgeen bij afwezigheid van een der drie door haar afgevaardigde leden op den Landdag zal worden behandeld, even wettig voor haar vast zal staan, dan alsof alle drie afgevaardigden tegenwoordig waren geweest. 28 Maart 1584. Origineel, get. R. Ulenburgh, Albertus Boner, Cornelis Symons, Ritske Jans. Met opgedrukt zegel. 1 blz. Chb. IV 445.
110. Propositie op den landdag van 31 Maart 1584 te Franeker. Origineel of Gelijkijdige copie, ongeteekend, 7 blz. Chb. IV 452.

111. Remonstrantiën door de volmachten van Oostergo, Westergo, Zevenwouden en Steden uitgebracht op den landdag te Franeker van 1 Maart 1584. Origineel, met eenige kanttekeningen, welke niet in het Chb. voorkomen. 19 blz. Ongeteekend. Chb. IV 448.
112. Request van de Regeering van Slooten om middelen te willen aanwijzen tot het onderhoud van een predikant. Met de beslissing daarop. 12 en 14 April 1584. Authentique copie, get. P. Ghemmenich. 2 blz. Chb. IV 457.
113. Resolutie van de Staten van Vriesland, vergaderd te Franeker, dat het tractement van den tegenwoordigen Luitenant Gouverneur van f 1.600,- op f 4.000,- zal worden gebracht, terwijl hem bovendien als vrije woning wordt toegewezen Tiete Camminghahuis in de Groote Kerkstraat te Leeuwarden. 15 April 1584. Copie authentique, get. P. Ghemmenich. 2 blz. Chb. IV 458.
114. Protest van de volmachten der landen tegen die van de steden op het stuk der verpachting van accijnsen. 28 April 1584. Gelijktijdige copie. 1 blz., niet gewaarmerkt. Zie hierover no. 118.
115. Articulen en verdrag, waarop de acht vaste steden in Vriesland de accijnsen zullen ontvangen, elke stad in zijn eigen ressort, te beginnen met 1 mei. 25 April 1584. Origineel, geteekend door de volmachten dezer steden. 6 blz., ongezegeld. Chb. IV 459.
116. Commissie verstrekt aan dr. Chr. Aernsma, Hobbe Baerd van Sminia en Doeke Teetlum als gedeputeerden voor het kwartier der steden, om voor den tijd van een jaar alle voorvallende zaken waar te nemen, met uitzondering van die, welke de civile en criminele justitie betreffen. 25 April 1584. Met verklaring van eedsaflegging van 30 april 1584. Authentique copie. 5 blz. Chb. IV 461.
117. Poincten ende articulen bij eenige volmachten van de Landen ten landsdage te Franeker vergaderd zijnde, tot oirbaer dienste en beste vande gemeene landsaecken geconcipieert, metten resolutiën van de volmachten van Oostergo en de Werstergo en de Sevenwolden daarop verleend. 27 April 1584. Copie authentique, geteekend A. Harderwijck. 15 blz. Chb. IV 463.
118. Bevel van de volmachten der Landen aan hunne Gedeputeerden om de ontvangers der accijnsen in hunne functie te handhaven, tegen de pretensie der steden. 28 April 1584. Authentique copie, geteekend E. vann Reidt. 1 blz. Ongezegeld. Chb. IV 468.
119. Protest van de Landen tegen het kiezen van drie gedeputeerden der Steden, 28 April 1584. (*Singels no. 283-c*). Origineel, geteekend door de volmachten der Landen, 1 blz., ongezegeld. Chb. IV 467.
120. Acte, gepasseerd tusschen Landen en Steden, nopens het verlenen van particuliere commissie op hare Gedeputeerden door de Steden. 28 April 1584. (*Singels no. 288*). Origineel, ongeteekend, ongezegeld. 1 blz. Chb. IV 468.
121. Contra-rescriptie der Steden op eene tweede rescriptie der Landen, aangaande de pretensie op de accijnsen. 28 April 1584. Origineel, geteekend door de volmachten der steden. 1 blz., ongezegeld. Chb. IV 469.
122. Commissie gepasseert door de volmachten van Landen en Steden op zes heeren tot het opnemen der rekeningen van de Landschaps-ontvangers en rentmeesters en tot de oprichting van het Landschaps-Seminarium, 29 April 1584. Authentique copie, geteekend E. Isbrandi. 1 blz. Chb. IV 470.
123. Antwoord der Landen op de contrarescriptie der Steden van 28 April, betreffende de fortificatiegelden, de accijnsen, de regeering etc., 30 April 1584. Gelijktijdige copie, ongeteekend. 3 blz. Chb. IV 472.
124. Doleantie van vier heeren aan den Stadhouder bij den landdag te Franeker ingediend, om de regeering des lands op den ouden voet te herstellen (als repliek op het antwoord der Gedeputeerde Staten op zekere remonstrantiën, welke het vorige jaar tegen hen zijn ingeleverd). (29 April) 1584. Orig., ongeteekend, 23 blz. Chb. IV 475.
125. Eenige punten, waardoor de Steden de commissie door de platte landen gemaakt niet mogen, noch kunnen ondertekenen (3 Mei) 1584. Origineel, ongeteekend. 3 blz. Chb. IV 488.

126. Ordonnantie van Willem Lodewijk en de Gedeputeerden aan de Regeering te Leeuwarden om provisioneel een ontvanger der accijnsen binnen deze stad aan te stellen, totdat daarin nader door het Landschap wordt voorzien. 1 Mei 1584. Origineel, geteekend Wilhelm Ludwig en E. Isbrandi, 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 490.
127. Verklaring van den Burgemeester van Stavoren, Allart Florisz, op welke wijze de afgevaardigde van Willem Lodewijk, Simon Potter, getracht heeft de Stad Stavoren over te halen tot onderteekening van de generale commissie op de Gedeputeerde Staten, wat hem niet is gelukt. 15 Mei 1584. Origineel, geteekend Allert Flores en L. de Veen. 1 blz., ongezegeld. Chb. IV 490.
128. Ordonnantie Gedeputeerden aan die van Leeuwarden tot publicatie van de besteding der uitgevallene werken langs de Ee, op den 1ste Juni a.s. 27 May 1584. Origineel, geteekend E. isbrandi. Met opgedrukt zegel. Chb. IV 491.
129. Rescriptie van de Gedeputeerden der Landen aan Willem Lodewijk, op het request van de Magistraat van Leeuwarden volgens autorisatie der Steden aan den Stadhouder gepresenteerd, over het committeeren van drie rekenmeesters vanwege de Steden. 3 Juni 1584. Orig., get. E. Isbrandi. 1 blz. Met bewijs van opgeplakt zegel. Chb. IV 491.
130. Contra-rescriptie van den Magistraat van Leeuwarden, als geautoriseerd door de gemeene Steden op de rescriptie der Landen van 3 Juni omtrent het committeeren van drie Rekenmeesters vanwege de Steden, 5 Juli 1584. (*Singels no. 290-a*). Origineel, geteekend L. de Veen. 2 blz. Ongezegeld, Chb. IV 492.
131. Request van de Steden aan den heer Bernard van Merode, betreffende zekere advisen. Z.d. (1584). Origineel, geteekend door de volmachten der Steden, 1 blz., ongezegeld. Chb. IV 493.
132. Resolutie aan de Staten om voortaan hunne vergaderingen niet weer te Franeker, maar, als vanouds te Leeuwarden te houden, 7 Juni 1584. (*Singels no. 289*). Origineel, ongeteekend, ongedateerd, 1 blz. Chb. IV 494.
133. Remonstrantie van den Magistraat van Leeuwarden, namens de Steden bij den Prins van Oranje ingediend, waarbij de nietigheid van het besluit der Staten van 28 April i.l. wordt aangetoond 19 Juni 1584. (*Singels no. 290-b*). Origineel, geteekend Herbaïum en Tyara. 1 blz. ongezegeld. Chb. IV 494.
134. Instructie voor dr. Rombartus Ulenburch, burgemeester van Leeuwarden als gezant aan Zijne Excellentie de Prins van Oranje wegens de gemeene Steden, om hem voor te leggen het verschil over de twee of drie rekenmeesters, het stemmen in staat in 't algemeen, benevens enkele zaken, welke het particulier belang van Leeuwarden afzonderlijk betreffen. Juni 1584. (*Singels no. 290-c*). Origineel, ongeteekend, 8 blz., ongezegeld. Chb. IV 495.
135. a. Protest van de onder no. 124 genoemde vier heeren. Herema, Emingha, Mockema en Alua tegen de citatie door den Stadhouder, bestrijdende de wettigheid der Staten van Friesland, samengekomen op den laatst gehouden landdag te Franeker. 24 Juni 1584. Gelijktijdige copie, ongeteekend 2 blz. (Onder no. 137 is hetzelfde stuk nog eens opgenomen). Chb. IV 501.
 b. Missive van Joost van Herema en de onder het vorige nummer genoemde heeren aan Willem Lodewijk, ter verklaring van de redenen, waarom zij zich niet gehouden achten om voor den Stadhouder en andere regters te verschijnen, dan uitsluitend voor den Stadhouder en het Hof van Vriesland, voor wien zij aanbieden hunne zaak te verdedigen. 25 Juni 1584. Copie, ongeteekend, 1 blz. (Onder no. 138 is hetzelfde stuk nog eens opgenomen). Chb. IV 502.
136. Citatie, door Willem Lodewijk gedaan tegen de vier heeren die de doliantie hebben ingediend, om, met de Gedeputeerden die de laatste vier jaren in functie zijn geweest, op 26 Juni voor den Stadhouder te Dokkum te verschijnen, wegens zaken in de doleantie vermeld. (zie no. 124) 20 Juni 1584.
137. Zie no. 135-a. Hetzelfde stuk, eveneens gelijktijdige copie, 2 blz. Chb. IV 501.
138. Zie no. 135-b. Hetzelfde stuk, eveneens gelijktijdige copie, 2 blz. Chb. IV 502.

139. Advies der Steden op de voorstellen der Landen om eenige kloosterlanden te verkoopen en de accijnsen te verpachten, ten einde de fl. 20.000,- te vinden, welke opgebracht moeten worden tot onderhoud van het veldleger, 14 Aug. 1584. Minute, ongeteekend, ongezegeld. 1 blz. Chb. IV 503.
140. Verklaring der Steden, dat zij voorloopig erin bewilligen, twee in plaats van drie rekenmeesters aan te stellen om over te gaan tot de afhandeling van 's Lands reekeningen; onder aantekening evenwel van haar protest in de eerste comparitie. Authentique copie, geteekend L. de Veen, 1 blz. Chb. IV 503.
141. a. Procuratie van de Magistraat van Leeuwarden op Atje Lamberts, Peter Petersz en Laurens de Veen om de op 13 October te houden landdag te Franeker hun gevoelen uit te brengen over het voorstel om den Koning van Frankrijk tot Heer en Prins van deze landen aan te nemen. 12 Oct. 1584. Origineel, onderteekend door zes leden van de Regeering van Leeuwarden. Gezegeld, 1 blz. Chb. IV 510.
- b. Aanschrijving van de Gedeputeerde Staten aan de Magistraat van Leeuwarden om twee volmachten te zenden naar den landdag te Franeker op 13 October ten einde te beslissen over de aanneming van den Koning van Frankrijk tot Heer der Nederlanden. 7 October 1584. Origineel, get. E. Isbrandi, Gezegeld, 1 blz. Opgenomen in het Chb. IV 509.
- c. Aantekening van het besluit der Steden om den Koning van Frankrijk tot Heer aan te nemen en van de commissie op Jelger van Feysma en Hessel Aysma om dit besluit met andere gezanten uit Nederland aan den Franschen koning mee te deelen. (Oct. 1584). Origineel, ongeteekend, ongezegeld. 1 blz. Chb. IV 510.
142. Bezwaren, door Wytte van Cammingha van wegen de heeren Feysma en Aysma, gezanten van Vriesland bij den koning, bij de Staten van Friesland ingebracht tegen een aantal punten, waarin deze legaten zonder nader advies niet hebben kunnen toestemmen, ofschoon deze door Holland, Zeeland, Brabant, Vlaanderen, Gelderland heimelijk zijn ingewilligd, 6 Dec. 1584. Minute, ongezegeld, ongeteekend 1 blz. Chb. IV 518.
143. Aanstelling van Graaf Willem Lodewijk tot Stadhouder en Kapitein Generaal van Vriesland door de Generale Staten der Geünieerde Provinciën in plaats van Prins Willem van Oranje. 10 Nov. 1584. Extract uit het generaal-commissie-boek 's Hoff's van Vriesland, get. T. Heeres, 4 blz. Chb. IV 514.
144. Uitschrijving van een landdag door Willem Lodewijk en de Gedeputeerde Staten, op 25 Nov. te Franeker te houden tot vinding van de noodige oorlogsgelden. 15 Nov. 1584. Origineel, get. Wilhelm Ludwig, graff zu Nassau en A. Harderwijck. 3 blz. gezegeld, Chb. IV 514.
145. Aanschrijving van den Stadhouder en de Gedeputeerden aan de Magistraat van Leeuwarden om de volmachten, die besloten hebben op de aanneming van den Koning van Frankrijk tot Souverein der Nederlanden, opnieuw naar Franeker te zenden, teneinde enkele zwarigheden uit de weg te ruimen, welke zich hebben voorgedaan bij het maken der generale instructie. 29 Nov. 1584. (Zie no. 142). Origineel, geteekend A. Harderwijck, 2 blz. Met bewijs van opgeplakt zegel. Chb. IV 517.

Leeuwarder Placcaetboek

V² (1585-86; *inv.nr.M97*)

**Ingekomen stukken en
minuten van uitgegane**

---

² In het *Charterboek* stelselmatig als het vierde Placcaetboek aangeduid

1. Missive van Adrian van der Mijle aan den heer Gualtery, advocaat voor den Hove van Vriesland en procureur fiscaal der stad Leeuwarden, of bij diens afwezigheid aan de Regeering van Leeuwarden, met mededeling dat de stukken van het proces tusschen de Steden en Landen onder hem berusten, Utrecht 8 Febr. 1585. Origineel, 1 blz., met opgedrukt zegel, geteekend Adrian van der Mijle.
2. Artikelen, door de volmachten der Steden, binnen Leeuwarden vergaderd, vastgesteld, om op de volgende Landdag te worden behandeld. 23 Februari 1585. Origineel, geteekend door de volmachten van Bolswert, Franeker, Staveren, Dockum, Sneek, Leeuwarden en Harlingen, 2 blz. Ongezegeld. Chb. IV 521.
3. Extract uit het Resolutieboek der Staten van Friesland, waarbij maatregelen worden genomen om de excessive onkosten, bij de verpachting der consumptie gedaan, tegen te gaan, 14 April 1585. Copie authentique, geteekend L. de Veen, 1 blz. Ongezegeld.
4. Missive van Leeuwarden aan de andere Steden om eene vergadering van volmachten uit te schrijven binnen Leeuwarden, op 27 Febr. e.k.; 16 Febr. 1585. Originele minute, onderteekend door Burg., Schepenen en Raden van Leeuwarden. 1 blz., ongezegeld.
5. Afschrift der artikelen, waarvan het origineel onder no. 2 is opgenomen. 23 Febr. 1583. Copie authentique, get. L. de Veen. 2 blz. Chb. IV 521.
6. Besluit van de volmachten der Steden om voor den tijd van twee maanden den impost op de consumptie af te schaffen en de floerenrente tot zes stuivers te verhoogen, totdat de landen dezelfde resolutie hebben genomen, 24 april 1585. Origineel, get. door de volmachten der Steden. 1 blz. ongezegeld. Chb. IV 526.
7. Middelen bij de Volmachten der Steden op den Landsdag beraamd tot verlichting van de maandelijksche floerenrente en quotisatie. 27 April 1583. Copie authentique, get. door P. Ghemmenich, 2 blz., ongezegeld. Chb. IV 527.
8. Artikelen door de volmachten der vier kwartieren ontworpen, om daarop ten meesten nut van den lande te besluiten. Met de resolutiën daarnevens. 27 en 28 April 1585. Copie authentique, geteekend E. Isbrandi, 3 blz. Chb. IV 528.
9. Verklaring van den president van het kwartier der steden ten behoeve van de volmachten van Leeuwarden, aangaande den afstand eener stad aan de Koningin van Engeland, 28 April 1585. Origineel, get. Potter, 1 blz., ongezegeld, Chb. IV 529.
10. Benoeming van Keimpe van Donia, Sjoerd Fockens, Jelger van Feitsma, Ork Doyem, Abelus Frankena, Elardus Reynalda, Christoffel Aernsma, Doeke Theetlum en Rombartus Ulenburgh tot Gedeputeerde Staten, voor één jaar, om alle zaken des lands te bestieren, uitgenomen alleen de criminele en civile justitie. 22 en 28 April 1585. Gelijkijdige copie, ongeteekend, 10 blz. Chb. IV 522.
11. Verklaring van de steden omtrent een nader voor te stellen instructie voor den stadhouder, bevattende tevens voorstel om aan Gedeputeerde Staten eene macht toe te kennen, welke deze nooit hebben bezeten, 29 April 1585. Copie authentique, get. P. Ghemmenich, 2 blz. Chb. IV. blz. 531.
12. Acte van verpachting van wijnen, bieren, gemaal, bestiaal en zout, voor den tijd van zes maanden, 17 May 1585. Origineel, get. P. Ghemmenich, 2 blz. ongezegeld, Chb. IV 532.
13. Voorstellen tot verbetering van de abuizen in de aangeving en betaling der middelen van consumptie te behandelen op den aanstaanden landdag. Mei 1585. Minute, ongeteekend, 4 blz. Chb. IV 533.
14. Aanschrijving, door de Gedeputeerde Staten aan de respectieve steden gedaan om de consumptiën voor de zes volgende maanden opnieuw te verpachten, doch slechts voorlopig en tot nader dispositie, 23 Mei 1585. Origineel, get. E. Isbrandi. 1 blz. Met opgedrukt zegel. Chb. IV 534.
15. Missive van den Stadhouder en de Gedeputeerde Staten om een algemeene vast- en bededag te houden, en eene inzameling van vrijwillige giften te doen tot ontzet van Antwerpen en Mechelen. 26 Mei 1585. Origineel, get. Wilhelm Ludwig en E. Isbrandi. 3 blz. Met opgedrukt zegel. Chb. IV 534.

16. Acte, om door de ingezetenen geteekend te worden, waarbij zij zich verbinden tot eene vrijwillige contributie voor den tijd van drie maanden tot ontzet der stad Antwerpen. Mei 1585. Origineel, ongeteekend. 2 blz. Chb. IV 136.
17. Instructie tot de ommeegang en opteekening van de vrijwillige contributie tot ontzet van Antwerpen. 31 May, 1585; door de Generale Staten uitgeschreven en geteekend door Aerssens. Gelijkijdige copie, niet gewaarmerkt. 6 blz. Chb. IV 536.
18. Verzoek van de Magistraat van Leeuwarden aan Stadhouder en Gedeputeerden om vrijstelling van de verplichting betreffende de vrijwillige contributie, met aanbod om in plaats daarvan een buitengewone maandelijksse omslag op de floeren te heffen. 1 Juni 1585. Origineel, get. Burgemeesteren, Schepenen ende Raden der stad Leeuwarden, 1 blz. ongezegeld. Chb. IV 538. Op de keerzij van deze bladzijde komt no. 32 voor.
19. Antwoord van Willem Lodewijk op bovenstaand verzoek van den Magistraat van Leeuwarden. (zie no. 18). 2 Juni 1585. Origineel, geteekend Wilhelm Ludwig en E. Isbrandi. 1 blz. gezegeld. Chb. IV 540.
20. Opdracht van de volmachten der Steden aan hare gedeputeerden om de nieuwe verpachting op de consumptiën niet te ondertekenen, voordat er eenige verklaring door den Stadhouder en Gedeputeerden is geschied omtrent het voorstel van de steden tot heffing van de gemeene middelen van 29 april 1585. 6 Juni 1585. Concept, 1 blz., ongeteekend.
21. Punten voor de Gedeputeerden der Steden, nopens het maken van schutdeuren in de zijlen te Harlingen en de Taco-zijl, en om geen ordonnantie te passeeren op de verpachte consumptiën voordat verklaring gedaan zij op de verpachte consumptiën en de contributies der zaten zonder land. 1 Juni 1585. Copie authentique get. P. Ghemmenich. 1 blz. Chb. IV 539.
22. Missive van den Stadhouder aan de Regeering van Leeuwarden met opwekking tot ruime bijdrage in de vrijwillige contributie tot ontzet van Mechelen en Antwerpen. 14 Juni 1585. Origineel, geteekend Wilhelm Ludwig. 1 blz. Met opgedrukt zegel. Chb. IV 540.
23. Missive van den Stadhouder aan de Magistraat van Leeuwarden om op den 23^{en} Juli e.k. een algemeene boevenjacht te houden om misdadigers als doodslagers, vagabonden en spionnen gevangen te nemen. Origineel, geteekend Wilhelm Ludwig. 2 blz. Met opgedrukt zegel.
24. Resolutie van de Staten van Holland over den omslag tot betaling van duizend ruiters en drieduizend Deutsche voetknechten en daarbij over de betaling van huurtroepen tot ontzet van Antwerpen. 22 Juli 1585. Ongeteekende copie, 4 blz.
25. Missive van den Magistraat van Sneek aan dien te Leeuwarden omtrent het opleggen van eene weekleening op hunne verpachte consumptiën door de Staten van Vriesland, welke strijdt met de resolutie door de Steden op den laatste landsdag te Franeker genomen, met verzoek om hierop het advies van de Leeuwarder Magistraat te vernemen. 4 Aug. 1585. Origineel, get. Ant. Joannes Tryst. 1 blz. Met opgedrukt zegel. Chb. IV 541.
26. Antwoord van de Magistraat van Leeuwarden op de onder no. 25 genoemde missive van Sneek. 5 Aug. 1585. Copie, ongeteekend, 1 blz. Chb. IV 542.
27. Request van den heer Boom om van de Magistraat van Leeuwarden een schriftelijk antwoord te mogen erlangen, aangaande de ordonnantie der Heeren Staten op de Consumptie van 7 Augustus 1585. Met appointement daarop. Origineel, get. B. Boom. 1 blz., ongezegeld. Chb. IV 542.
28. Uitschrijving van een landdag, die moet besluiten tot de heffing van eene buitengewone contributie tot het oprichten van een veldleger aan de Maas. 7 Aug. 1585. Origineel, get. E. Isbrandi, 2 blz. met opgedrukt zegel. Chb. IV 543.
29. Procuratie van Aede Lamberts, Sijbe Orcx en Laurens de Veen, als volmachten van Leeuwarden tot den landdag te Franeker op 14 Augustus 1585. 16 Aug. Met goedkeuring van Gedep. Staten op 18 Augustus 1585. Origineel, met opgedrukt stadszegel. 1 blz. get. Cornelis Symons, Hessel Lywezoon Aysma, Jan Aerntz en Watse Eelckes. Chb. IV. blz. 544.

30. Verklaring van de Steden over de door haar gedane inwilliging tot heffing van gelden tot het oprichten van een veldleger aan de Maas en in het bijzonder tot het verpachten van de consumptiën. 22 Aug. 1585. Origineel, ongezegeld, 2 blz. Get. voor Leeuwarden: Adje Lambertsz en Sipke Orczoon, voor Harlingen C. Folckerts etc. Chb. IV 548.
31. Resolutie van de gezamenlijke volmachten van Friesland, uitgezonderd Westergo, tot bijeenbrenging van de quota der provincie tot het oprichten van een veldleger aan de Maas, met de repartitie over iedere grietenij. Copie authentique, get. L. de Veen. 5 blz. Chb. IV 544.
32. Missive van de Regeering van Leeuwarden aan de Staten met verzoek tot aanwijzing van de middelen om geld te heffen. 3 Juni 1585. Concept, get. Burgem. Schepenen en Raden der Stadt Leeuwarden 1 blz. ongezegeld.
33. Punten, door de Steden aangevoerd, om te bewijzen dat zij de belasting op de consumptie, sedert den laatsten keer, niet schuldig zijn, voordat de verpachting der consumpties op den voet van de accijnsen geschiede . 23 Aug. 1585. Origineel, niet getekend, 6 blz. Chb. IV 549.
34. Uitspraak van Gedeputeerden in de onder no. 33 genoemde questie tusschen de Landen en de Steden over het inbrengen der consumptiën, 17 Sept. en 5 Oct. 1585. Copie authentique, geteekend E. Isbrand. 2 blz. Chb. IV 551.
35. Opdracht aan dr. H. Gualterus om voor Leeuwarden in deze zaak op te treden bij den Stadhouders en hem eene acte van reductie te overhandigen. 11 Oct. 1585. Copie authentique, get. L. de Veen. 1 blz. Chb. IV 552.
36. Request B. Boom, schrijver van het vendel van den Stadhouders, aan den Magistraat van Leeuwarden of hij de penningen op 's stads achterstallige consumptiën zal ontvangen. Met het antwoord van de Stad in margine, 16 Oct. 1585. Copie authentique, get. L. de Veen. 1 blz. Chb. IV 553.
37. Bevel van Gedeputeerden om alle burgers en kooplieden uit Embden die hier mochten vertoeven, gevangen te nemen en te houden tot nader dispositie. Franeker 11 Nov. 1585. Origineel, get. A. Franckena en daaronder E. Isbrandi. 1 blz.. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 553.
38. Missive van den Raad van State aan de Staten van Friesland, om bij wijze van represailles tegenover de behandeling door Embden aan capiteyn Onno van Eeuwsom aangedaan, alle Embder gezanten en kooplieden te arresteren en deze zoo lang gevangen te houden, totdat Eeuwsom weder in vrijheid zal zijn gesteld. 18 Nov. 1585. Copie authentique, geteekend E. Isbrandi. 2 blz. Chb. IV 554.
39. Bevel van de Gedeputeerde Staten van Friesland aan alle Magistraten om den predikanten te gelasten om in openbare godsdienstoefeningen mede te bidden voor de Koningin van Engeland en den gouverneur den graaf van Leycester en om goed acht te geven op geheime verstandhouding met den vijand. 23 Dec. 1585. Origineel, get. E. Isbrandi. Met bewijs van opgedrukt zegel. 1 blz. Chb. IV 555.
40. Missives van de Staten der Zeven Provinciën aan de Koningin van Engeland met de antwoorden van H. Majesteit over de hulp, die zij de Provinciën zal geven en het verzenden van een personagie van qualiteyt. Zonder datum. Copieën, ongeteekend, 25 blz.
41. Punten, waarbij de Staten Generaal de Koningin van Engeland voorstellen om de zeven provinciën onder hare bescherming te nemen. 4 Juni 1585. Copie. Het origineel was geteekend C. Aerssens, 11 blz.
42. Articulen voor de Gedeputeerden der Vereenigde Provinciën bij de Koningin van Engeland, aangaande 't punt van de bescherming dezer provinciën door H.M. Zonder datum. Copie, ongeteekend, 12 blz.
43. Instructie voor de Gedeputeerden van de Geünieerde Provintiën van de Nederlanden, reizende naar Engeland, op 't stuk van de assistentie. 12 Mei 1585. Copie, ongeteekend, 10 blz.

44. Ontwerp of formulier van tractaat op 't stuk van ontzet en bijstand gedurende den oorlog door de Koningin van Engeland (nadat de pogingen tot protectie hadden gefaald). 7 Aug. 1585.
45. Tractaat, waarbij de Koningin van Engeland 5000 man voetvolk en duizend man paardevolk zal leveren, doch waarvan 4000 man voetvolk en 400 man paardevolk moeten legeren in Den Briel, Vlissingen en het fort Rammekens. 4 Sept. 1585. Copie van eene vertaling uit het Engelsch. Het oorspronkelijke was mede onderteevend door Leycester en Walsingham. 5 blz.
46. Bevestiging van bovengenoemd tractaat door de Generale Staten, waarbij Den Briel, Vlissingen en Rammekens aan Engeland worden afgestaan. 2 Oct. 1585. Copie; het origineel was mede onderteevend door Johan van Oldebarneveld. 5 blz.
47. Acceptatie en bevestiging door de Gedeputeerde Staten van de Nederlanden omtrent de belofte van de vermeerdering der hulptroepen, door Engeland naar Nederland te zenden. (nu n.l. 5000 man voetknechten en 1000 ruiters). 7 Sept. 1585. Zie no. 45. In margine staat de bekrachtiging hiervan door de Staten Generaal van 13 Februari 1586. Copie. Het origineel was mede onderteevend door H. Aysma, 6 blz. Chb. IV 562.
- 47bis Volmacht van de steden op eenige heren, om de Koningin van Engeland de souvereiniteit over de Friesche Steden op te dragen en, bij weigering daarvan, de tijdelijke of voortdurende protectie van H.M. te verzoeken. 1 Januari 1587. Copie van een concept. Ongeteevend 1 blz. Chb. IV 675.
48. Acte van afstand van het algemeen gouvernement door de Staten Generaal ten behoeve van den graaf van Leycester, 7 Februari 1586. Copie, geteevend C. Aerssens. 4 blz.
49. Acte van contributie tot het voeren van den oorlog, waarbij de Generale Staten den graaf van Leycester toestaan op de generale middelen van de consumptie alle maanden de som van 200 duizend gulden. 1 Febr. 1586. Copie, geteevend C. Aerssens. 3 blz.
50. De 'Commissie' van zijn Excellentie den graaf van Leycester, gegeven door de Staten Generaal. 1 Febr. 1586. Copie, geteevend C. Aerssens. 5 blz.
51. De "Eedt" van Zijn Excellentie, den graaf van Leycester, afgelegd op 4 Februari 1586. Copie, geteevend R. Leycester. 2 blz.
52. De Eed door de Generale Staten afgelegd bij de komst van den graaf van Leycester, op 4 Febr. 1586. Copie, geteevend C. Aerssens, 2 blz.
53. Advies, gegeven door de volmachten van Friesland op de verklaring van de autoriteit van Z. Exc. van Leycester. 14 Jan. 1586. Copie, extract uit de notulen van het journaal van de Generale Staten 1 blz. Chb. IV. 556.
54. Advies op de inwilliging van de gemeene middelen, op 15 Januari 1586 gegeven door de volmachten van Friesland. Copie, extract uit de notulen van het Journaal van de Generale Staten, 2 blz. Chb. IV 556.
55. Advies, door de volmachten van Friesland uitgebracht over den Raad van State. 21 Januari 1586. Copie, extract uit bovengenoemde notulen van 21 januari 1586. 2 blz. Chb. IV 556.
56. Reserve van de Gedeputeerden van Friesland, hun door de Generale Staten toegestaan op het punt van de delatie van autoriteit, commissie, generale Middelen enz. welke zijne Excellentie geaccordeerd zijn. 4 Febr. 1586. Copie, extract uit bovengenoemde notulen van 4 Febr. 1586. 1 blz. Chb. IV 557.
57. Reversaal (op het bovenstaande) van Zijne Excellentie, 4 Febr. 1586. Copie, geteevend R. Leycester, 1 blz. Chb. IV 557.
58. Instructie voor den Raad van State en voor den gouverneur den graaf van Leycester betreffende de zaken van Staat en de principale regeering der Nederlanden. 10 Febr. 1586. Copie, geteevend Aerssens. 19 blz. Chb. IV 557.
59. Voorstel van Leycester aan de Generale Staten betreffende de generale middelen en convoyen en tevens om 25 schepen ten oorloge uit te rusten. 7 Febr. 1586. Met het antwoord daarop van de Staten van 15 Febr. 1586. Copieën, de laatste geteevend C. Aerssens, 9 blz.

60. Instructie van hetgeen de gecommiteerden van de Provinciën, ieder in zijn gewest, zal moeten meedeelen omtrent de handelingen, voorloopig met den graaf van Leycester beraamd. Copie, geteekend C. Aerssens. 10 blz. Chb. IV 564.
61. Besluit van de Generale Staten omtrent de confiscatie der geestelijke goederen en de annotatie en confiscatie der goederen van diegenen, die "hen onder het geweld van vijanden onthouden". 26 Februari 1586. Copie, extract uit het register der Generale Staten. 1 blz.
62. Verzoek van Zijne Exc. den graaf van Leycester aan de Staten Generaal tot het oprichten van een veldleger voor vier maanden. Februari 1586. Copie, ongeteekend, 4 blz. Chb. IV 572.
63. Repartitie van de quota van die van Vriesland in de 400.000 gulden, toegestaan voor de oprichting van een veldleger. Februari 1586. Copie, ongeteekend 1 blz. Chb. IV 573.
64. Als onder no. 62. Eveneens copie, ongeteekend 3 blz. Chb. IV 572.
65. Commissie van de Magistraat van Leeuwarden op Adje Lamberts en Cornelis Sijmens om haar te vertegenwoordigen op den landsdag, welke den 5de april 1586 gehouden zal worden in het Jacobijnerklooster 4 april 1586. Origineel, get. Hessel Lywes Aisma, Douwe Dyrks, Reymer Jelmers, Pieter Pieters en L. de Veen. 1 blz. Met opgedrukt zegel.
66. Poincten en articulen opten landsdag die den 5de Aprilis 1586 gehouden zal worden te proponeeren. 5 April 1586. Origineel, ongeteekend, 6 blz. Chb. IV 589.
67. Rapport vant geene gehandelt is in den laeste vergaeringe der Generale Staten, metten stucken daertoe dienende, 1 Maart. (10 Maart, nieuwe stijl) 1586. Copie, niet geteekend, 28 blz. (met 32 punten).
68. Besluit van den Stadhouder en Gecommiteerden over eenige belastingen, n.l. die van het hoorngeld en de bezaaide landen, benevens die op de binnen- en buitenlandsche bieren, 15 April 1586. Authentique copie, niet geteekend. 3 blz. Chb. IV 593.
69. Instructiën en Memoriën, door de volmachten van Oostergo, Westergo, Sevenwolden en de Steden op den landdag te Leeuwarden in het Jacobijnerklooster vergaderd gegeven aan Wytze van Cammingha en Christoffel Aernsma om met Leycester en de Algemene Staten te handelen over het stuk van regeeringe. 20 April 1586. Copie authentique, geteekend door de volmachten. 20 blz. Chb. IV 595.
70. Andere instructiën en memoriën, door de volmachten van Friesland gegeven op de voorloopige aanneming der Generale Middelen, volgens de lijsten die in Holland in gebruik zijn. April 1586. Origineel, ongeteekend 12 blz. Chb. IV, 604.
71. Procuratie op de volmachten van Leeuwarden, Adje Lamberts en Cornelis Symonsz., om de brieven en commissiën te teekenen welke naar den graaf van Leycester opgezonden zullen worden, 26 April 1586. Origineel, geteekend Jacob Symonszoon, Hendrick Baerdt e.a., ongezegeld, 1 blz. Chb. IV 604.
72. Missive van Gedeputeerde Staten van Vriesland tot beschrijving van het hoorngeld en de bezaaide landen, 9 Mei 1586. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. 1 blz. get. E. Isbrandi. Chb. IV 611.
73. Missive van de Magistraat van Leeuwarden aan de andere steden, ten einde deze uit te noodigen volmachten te zenden om daaruit een paar gecommiteerden te benoemen, die tegenwoordig zullen zijn bij de sluiting der rekening van 's Lands administratiën, 30 Mei 1586. Concept, onget., 1 blz.
74. Mededeeling van den Magistraat van Leeuwarden aan de andere steden van de terugkomst van dr. Henricus Gualterus, gezant der steden naar den Grave van Leycester, met verzoek volmachten naar Leeuwarden te zenden om diens rapport mede aan te hooren en daarop te besluiten. 11 Juni 1586. Concept-brief, ongetekend, 1 blz. Chb. IV 621.
75. Missive van den Stadhouder en de Gedeputeerde Staten om de volmachten op het Landschapshuis bijeen te roepen, teneinde te beraadslagen over het maandelijksch contingent van Friesland in de 400.000 gulden, welke Z.Exc. zijn toegestaan tot

- oprichting van een veldleger, gedurende vier maanden. 13 Juni 1586. Origineel, geteekend Wilhelm Ludwig en E. Isbrandi. 2 blz. Met opgedrukt zegel. Chb. IV 622.
76. Repartitie van de quota van Vriesland in de 400.000 gulden, geaccordeert tot het oprichten van een veldleger. Zonder datum (Maart 1586). Origineel, ongeteekend. 1 blz.
77. Commissie, door de volmachten der Steden gepasseerd op Cornelis Symonsz., tot het opnemen en sluiten der rekeningen van de rentmrs. en ontvangers van Friesland. 17 Juni 1586. Copie authentique, geteekend Swalue. 2 blz. Chb. IV 623.
78. Commissie op dr. Rombartus Ulenburgh, Adie Lambertsz en Frans Jansz als gedeputeerden wegens de steden in alle Landszaken, uitgenomen in de civile en crimineele justitie. 17 Juni 1586. Authentique copie. De Commissie was geteekend: Johannes Harmens, Agge Hottyses, P. Ghemmenich etc. 2 blz. Chb. IV 623.
79. Commissie op Hessel Aysma (in plaats van dr. Rombartus Ulenburg, die voor de benoeming bedankt had) tot gedeputeerde (zie no. 78) 21 Juni 1586. Copie authentique. De Commissie was geteekend Cornelys Symons, Here Pieters, P. Ghemmenich, etc. 1 blz. Chb. IV 629.
80. Punten door de Gedeputeerden aan de volmachten van den Lande voorgesteld, daar zij alleen de beslissing niet op zich durfden nemen, omtrent oorlogsgelden en de schansen bij Oterdum en Oostmahorn. Met het antwoord der volmachten in margine. 17 en 18 Juni 1586. Copie authentique, get. Swalue; het stuk was geteekend J. v. Feytzma, Wybrant van Aylva, Jan Cornelijns, etc. 3 blz. Chb. IV 626.
81. Resolutie van de volmachten der Staten omtrent de betaling van achterstallige resten door eenige grietenijen in Oostergoo en Sevenwouden. 21 Juni 1586. Copie authentique, get. E. Isbrandi. Het stuk zelf was geteekend door volmachten van Oostergoo, Westergoo, Sevenwouden en de Steden. 1 blz.
82. Resolutie van de volmachten der Staten, dat ieder der grietenijen welke in gebreke zijn gebleven te betalen, kan volstaan met de storting van het $\frac{1}{4}$ gedeelte der aangegeven sommen binnen zes maanden na dato, waarna de overblijven $\frac{3}{4}$ gedeelten kwijtscholden zullen worden. 27 Aug. 1586. Copie authentique, get. E. Isbrandi, het stuk zelf geteekend door de vier kwartieren. 1 blz.
83. Missive van den Stadhouder en Gedeputeerden, behelzende eene aanschrijving tot het zenden van een gecommiteerde op den te houden landsdag. 2 Juli 1586. Origineel, geteekend E. Isbrandi. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel Chb. IV 630.
84. Uitschrijving van een landdag, tot het vinden van de som toegestaan voor oorlogskosten en het bedrag van het tekort van den opbrengst der Generale Middelen. 6 Aug. 1586. Origineel, geteekend E. Isbrandi. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 636.
85. Benoeming van Albert Evertsz. Boner en Sijbe Orks tot volmachten op den landdag, - met vervanging van S. Orks door Jurrien Innes, en van A.E. Boner door Jan Aarnszoon. 10, 19 en 24 Augustus 1586. Copie authentique, geteekend Swalue. 2 blz. Chb. IV 643.
86. Poincten en articulen betreffende het bijeenbrengen van gelden, het aannemen van een stadhouder, het leggen van nieuwe lasten op convoyen etc. 12 Aug. 1586. Authentique copie. 1 blz. Chb. IV 644.
87. Repartitie van de quota van Vrieslant in de 400.000 gulden voor het oprichten van een veldleger. Zonder datum. Authentique copie. 1 blz.
88. Articulen van de propositie in de vergadering der volmachten van Vrieslant binnen Leeuwarden opt statenhuys den 12 Augustij gedaan, 12 Aug. 1586. Copie, ongeteekend, 3 blz. Chb. IV 644.
89. Missive van den Stadhouder, om volgens brieven van de Gouverneur Leycester toe te zien op de kwaadwilligen, met goede dag- en nachtwacht, op marktdagen etc. 24 Aug. 1586. Copie authentique ongeteekend, 1 blz. Chb. IV 645.
90. Afscheydt genoemen bij den Gedeputeerden van de Provincien, geweest hebbende tot vergaderinge van de generale Staten tot Uuytrecht, vervattende int corte zeecker poincten ende articulen die de voors. Gedeputeerden respectieve zullen hebben voor te dragen hunne principalen omme daeroppe ter naester vergaderinge volcomelyck

- gelast ende geauthoriseert te commen. 10 Aug. 1586. Copie, het origineel was geteekend C. Aerssen. 28 blz. Chb. IV 636.
91. Besluit van de Steden, vergaderd te Franeker, over de storting van haar aandeel in de quota tot oprichting van een veldleger. 26 Aug. 1585. Copie. Het origineel was getekend: Aedie Lambertsz. Sybe Orckx e.a. 2 blz.
  92. Resolutie van de volmachten (die van Westergoo uitgezonderd) omtrent het opbrengen van de quota der provincie in het opbrengen van een veldleger aan de Maas, met de repartitie van iedere grietenij 22 Aug. 1585. Copie authentique, get. E. Isbrandi, 5 blz. Chb. IV 544.
  93. Resolutie van de volmachten der steden, om de gewone quotisatie nogmaals op te brengen en de daaromtrent gerezen geschillen te brengen naar den Stadhouder en het Hof van Vriesland. 26 Aug. 1586. Origineel, get. Jan Aernts, Jacob Pyeters Hooglander etc. 1 blz., ongezegeld. Chb. IV 645.
  94. Ordonnantie, gegeven door de Stadhouder op advies van het Hof van Vriesland, op de wacht, het sluiten en openen der Stadspoorten, sluitboomen en hekken. 26 Aug. 1586. Origineel, get. Wilhelm Ludwig, graff zu Nassau (en daaronder W. Baerd). 6 blz.
  95. Resolutie genomen door de Staten van Oostergoo, Zevenwouden en de Steden over het omslaan van drie kwart stuiver op de floeren tot bijpassing van de maandelijksche contributie. 27 Aug. 1586. Copie authentique, geteekend E. Isbrandi. 1 blz. Chb. IV 646.
  96. Protest van Westergoo tegen de resolutie van de drie andere kwartieren aangaande den omslag tot aanvulling van den maandelijkschen omslag genomen. 27 Aug. 1586. Copie authentique, get. E. Isbrandi. 1 blz. Chb. IV 647.
  97. Resolutie der Staten van Vriesland tot heffing van een buitengewone jaartax, over twee jaren. 27 Augustus 1586. Copie authentique, get. E. Isbrandi. 1 blz. Chb. IV 648.
  98. Verklaring der volmachten van Franeker, dat deze stad niet meer zal bijdragen in de quotele contributie der steden, doch een nieuwe, billijke quotisatie verzoekt, met voorstel om de contributie te regelen naar de opbrengst der Generale Middelen. Met notarieele verklaring van de mededeling hiervan gedaan aan de andere steden. 26 en 28 Aug. 1586. Copie authentique, geteekent door den Leeuwarder Notaris W. Jacobi. 3 blz. Chb. IV 648.
  99. Resolutien door de volmachten van Friesland genomen op enkele artikelen en punten, hun voorgelegd door hunne afgevaardigden ter algemeene Statenvergadering te Utrecht die overgekomen zijn om hierover ruggespraak met hen te houden (over domeinen, uitvoer van paarden etc.) 29 aug. 1586. Copie authentique, geteekend E. Isbrandi. 20 blz. Chb. IV 656.
  100. Resolutie der Staten van Vriesland over de betaling der resten, waarbij bepaald wordt, dat elk der grietenijen kan volstaan met de betaling van $\frac{1}{4}$ gedeelte der resten binnen zes maanden; -- met de lijst van de resten van verscheidene grietenijen in Oostergoo en Zevenwouden. Copie authentique; niet geteekend. 3 blz. Chb. IV 628 en 650.
  101. Protest van Westergoo tegen de resolutie der Staten van de kwijtschelding der $\frac{3}{4}$ gedeelten van resten aan sommige grietenijen, 28 aug. 1586. Copie authentique, get. Lod. Foxius. 3 blz. Chb. IV 650
  102. Acte, opgemaakt door de drie grietenijen Leeuwarderadeel, Ferwerderadeel en Rauwerderhem, waarbij deze verklaren, samen te gaan met het protest van Westergoo tegen de onder 101 genoemde kwijtschelding, 30 aug. 1586. Copie authentique get. Lod. Foxius. 2 blz. Chb. IV 656.
  103. Uitschrijving van een landdag op 16 oktober 1586 om te beraadslagen over het minderen van de oorlogskosten en het opbrengen van den omslag van $1\frac{3}{4}$ stuiver over de floeren. 12 oct. 1586. Origineel, geteekend E. Isbrandi. 2 blz. met opgedrukt zegel. Chb. IV 657.
  104. Verklaring van de steden, dat zij het achtste art. van de ordonnantie op het bestiaal willen behouden en niet er in toestemmen dit te royeeren. 20 oct. 1586. Origineel ongeteekend, ongezegeld. 1 blz. Chb. IV 658.

105. Resolutie der Staten van Vriesland voor de verpachting der generale middelen voor vijf maanden, onder protest van Zevenwolden betreffende de bezaaide landen en contraprotest van Westergo, met in margine de goedkeuring van den Commissaris van Zijne Excellentie den Stadhouder. 23 en 24 oktober 1586. Copie authentique, get. E. Isbrandi. 5 blz. Chb. IV 658.
106. Resolutie van de steden, dat de belasting van 1 $\frac{3}{4}$ stuiver op het floeren (zie no. 103) door zal gaan, en bovendien nog $\frac{3}{4}$ stuiver op de floeren zal geheven worden voor de oorlogskosten, tot aan de volgenden landdag. 24 oct. 1586. Origineel ongeteekend en ongezegeld. 1 blz. Chb. IV 660.
107. Resolutie van de Staten van Friesland, behalve de steden, waarbij het 8^e art. van de ordonnantie op het bestiaal wordt geroyeerd. 27 oct. 1586. Copie authentique, 1 blz. geteekend E. Isbrandi. Chb. IV 661.
108. Nadere instructie voor de heeren Wytthie van Cammingha, Carel Roorda en Albert Everts Boner, gedeputeerden voor Friesland, waarnaar deze zich moeten gedragen in het aannemen van zijn Excellentie tot Gouverneur generaal van Friesland. 30 Oct. 1586. Copie authentique, get. E. Isbrandi. 5 blz. Chb. IV 661.
109. Repartitie van de grietenijen en de respectieve dorpen op 't stuck van het ijsen (ijs breken). Zonder datum (Nov. 1586?) Origineel, ongeteekend, ongezegeld. 1 blz. Chb. IV 664.
110. Aanschrijving van de Gedeputeerde Staten aan de Stad Leeuwarden om op de plaatsen, in bovenstaande repartitie aangegeven (no. 109), het ijs open te breken en daar goede wacht te houden tegen de aanslagen van de vijand. 19 nov. 1586. Origineel get. E. Isbrandi. Met bewijs van opgedrukt zegel, 1 blz. Chb. IV 663.
111. Extract uit eene missive door de Generale Staten aan de Gedeputeerde Staten van Friesland toegezonden, om in plaats van Wytze van Camminga, die met de graaf van Leycester naar Engeland gaat, een anderen afgevaardigde ter Staten Generaal te zenden, 26 nov. 1586. Copie authentique, get. E. Isbrandi. 1 blz. Chb. IV 666.
112. Verzoek van de beide andere afgevaardigden om Wytze van Camminga voor zijne reis naar Engeland: honderd pond vanwege de Provincie te geven. 30 nov. 1586. Copie authentique get. E. Isbrandi: 1 blz. Chb. IV 668.
113. Missive van de Gedeputeerde Staten van Friesland, waarbij zij de zending van W. van Cammingha naar de Koningin van Engeland goedkeuren en hem daarvoor 600 car.gld. toestaan voor reiskosten. Dec. 1586. Copie authentique, get. E. Isbrandi. 3 blz. Chb. IV 668.
114. Brief van W. Camminga aan de Gedep. Staten van Friesland over zijne zending naar de Koningin van Engeland, over de rekening van den ontvanger generaal Joris de Bijen en de toerusting van schepen naar Indië en Portugal. 18 dec. 1586. Origineel, get. v. Kamminga. Met bewijs van opgedrukt zegel. 2 blz. Chb. IV 669.
115. Aanschrijving van Gedep. Staten van Vriesland aan de Magistraat van Leeuwarden om binnen zes dagen een som van Tienduizend car.gld. te storten, als quote der Stad in eene buitengewone oorglogsheffing 21. dec. 1586. Origineel, get. E. Isbrandi. Met opgedrukt zegel. 2 blz. Chb. IV 670.
116. Brief van Leeuwarden aan de andere Steden om vanwege de steden een gezant te zenden aan de Koningin van Engeland omtrent de opdracht van de souvereiniteit of de verkrijging van meerdere hulp uit Engeland. 23 dec. 1586. Origineel geteekend Swalue. 2 blz. ongezegeld. Chb. IV 672.
117. Antwoord van Stavoren op bovengenoemde missive; ofschoon het Stavoren zeer goed dunkt, dat de Steden een afgevaardigde naar Engeland zenden, kan deze stad daartoe, door den slechten toestand harer finantiën niet medewerken. 27 dec. 1586. Origineel geteekend Fokes. Met bewijs van opgedrukt zegel. 1 blz. Chb. IV 672.
118. Minuut van eene missive van dankzegging van de Magistraat van Leeuwarden aan de Generale Staten voor het octrooi van raadsbestelling van 19 nov. 1586. Zonder datum (Nov. 1586). (*Singels no. 293*) Origineel, ongeteekend, ongezegeld. 2 blz.
119. Instructie voor de gezanten die door de steden afgevaardigd zullen worden om de zaak betreffenden het gouvernement van Zijne Excellentie den graaf Leycester ten einde te

- brenge. Dec. 1586. (*Singels nr. 294*). Minuut, ongeteekend, ongezegeld. 2 blz. Chb. IV 674.
120. Instructie voor de gezanten der Steden van Vriesland, die aan H.M. de Koningin van Engeland de souvereiniteit dezer steden zullen opdragen. 1 januari 1587. (*Singels no. 294*). Minuut, ongeteekend, ongezegeld. 3 blz. Chb. IV 676.

Leeuwarder Placcaetboek

VI (1595-97; *inv.nr.M98*)

**Ingekomen stukken en
Minuten van uitgegane**

1. Aanschrijving van Gedeputeerde Staten tot het zenden van afgevaardigden naar den landdag tegen den 2^{en} December 1595. 24 nov. 1595. Origineel, geteekend E. Isbrandi. 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 885.
2. Poincten aan de heeren Staten op den landsdag van 2 december 1595 aangeboden, met de resolutien daarop in margine, over de quota etc. 5 Maart 1596. Copie authentique, geteekend E. Isbrandi 10 blz.
3. Overeenkomst tusschen de Staten van Friesland onderling betreffende de verkiezing van de Raden in den Hove van Vriesland, op dien voet dat naar ieder kwartier drie personen daarin zitting zullen nemen, terwijl in geval van vacature het kwartier, dat de plaats moet aanvullen, twee personen zal voordragen waaruit de overige kwartieren zullen kiezen. 26 Febr. 1596. Copie, ongeteekend. 1 blz. Chb. IV 892.
4. Accoord tusschen de Steden en de Landen over de drie speciën: n.l. den imposten op wijnen, brandewijnen en bieren. 20 febr. 1596. Copie authentique, geteekend E. Isbrandi 3 blz.
5. Machtiging van de Staten van Friesland verleend aan hunne Gedeputeerden om naar aanleiding van zeeroverij licenten op de "Verssche" Eems in te stellen en weder op te heffen naar hun inzicht, tot veiligheid van scheepvaart en koophandel. 6 Maart 1596. Copie authentique, get. E. Isbrandi. 2 blz. Chb. IV 894.
6. Resolutie van de Staten van Vriesland, dat de Gerechtsschout en zijne assessoren en de Geweldige Provoost van het Friesche krijgsvolk in de provincie gevestigd moeten zijn en hun ontslag moeten nemen uit den dienst van Groningen en Ommelanden. 6 Maart 1596. Copie authentique get. E. Isbrandi. 1 blz. Chb. IV 895.
7. Resolutie van de Staten waarbij aan de vier Raden ter Admiraliteyt ieder 400 car.gld. 's jaars wordt toegelegd, terwijl aan Albert Evertsz. Boner als secretaris en ontvanger voor beide betrekkingen samen 's jaars fl. 600 zal ontvangen. 6 Maart 1596. Copie authentique, get. E. Isbrandi. 1 blz. Chb. IV 896.
8. Resolutie der Staten van Vriesland, bepalende dat alle zaken en questiën betreffende de Academie van Franeker door de Gedeputeerden beslist zullen worden. 6 Maart 1596. Copie authentique. get. E. Isbrandi. 1 blz. Chb. IV 896.
9. Artikelen, door de gecommiteerden der Staten van Vriesland overhandigd aan de Staten van Groningen en Ommelanden betreffende de versterking en de bezetting van Coevorden, Bourtange en de Bellingwolder Schans, met voorstel omtrent hetgeen daartoe door elk der provinciën Vriesland, Groningen en Drenthe zal moeten worden bijgedragen. 16 April 1596. Hierbij zijn onder no.
10. (en 11) gevoegd de antwoorden van Groningen en Drenthe op deze voorstellen, van 17 en 16 april 1596. Gelijkijdige copiën, ongeteekend, elk afschrift 2 blz. Chb. IV 897, 899, 900. (Zie voor no. 10 ook no 40 van dezen bundel).
11. Resolutie van de volmachten van het landschap Drenthe aangaande de versterking van Coevorden en wel omtrent hetgeen zij daartoe zullen contribueeren en op welke voorwaarden. 16 April 1596. Copie authentique, geteekend E. Isbrandi 6 blz. Chb. IV 897. (Zie het vorige nummer)
12. Poincten aan den heeren Staten op den landsdag van 2 december 1595 door de Gedeputeerden overhandigd, met de resolutiën daarnevens in margine (over Kloosteropkomsten, verkoop van renten en stedepachten etc. 6 maart 1596). Copie authentique, get. E. Isbrandi 19 blz.

De nummers 13-32 en no. 34 hebben betrekking op het geschil van den Stadhouder met Carel van Roorda, die, met Hessel van Bootsma door Idaarderadeel tot volmacht gekozen, door de Gedeputeerden niet als zoodanig werd aangenomen.

13. Request van Carel van Roorda aan de Staten van Vriesland, te Leeuwarden vergaderd, over het afwijzen van zijne procuratie door gedeputeerden, zonder datum. Minuut, ongeteekend, ongezegeld, 2 blz.
14. Resolutie van de Gedeputeerden aangaande het afwijzen der bovengenoemde procuratie, 18 Dec. 1595. Origineel, get. E. Isbrandi, 1 blz., ongezegeld.

15. Verbaal van den Secretaris der Gedeputeerden E. Isbrandi van de overbrenging van de onder 14 vermelde resolutie van Gedeputeerden aan Carel van Roorda, 19 Dec. 1595. Gelijktijdige copie, ongeteekend, 1 blz.
16. Remonstrantie, protest en appèl van Carel van Roorda aan Gedeputeerde Staten geïnsinueerd door twee notarissen op 19 Dec. 1595. Gelijktijdige copie, ongeteekend, 15 blz.
17. Beschuldiging en eisch tegen Carel van Roorda voor den Hove van Vriesland, met vier bijlagen. Zonder datum. Het eerste stuk is geteekend Bouricius, de andere vier zijn ongeteekende copieën. 3, 1, 1, 1 en 2 blz.
18. Aanschrijving van Gedeputeerde Staten tot het zenden van afgevaardigden naar den landdag, tegen 2 Dec. 1595. 24 Nov. 1595 (Zie no.1), gevolgd door 2 extract-notulen betreffende de versterking van vestingen. Zonder datum. Gelijktijdige copieën, ongeteekend 2 en 2 blz.
19. Advies van Duco van Martna in de zaak van Carel Roorda, gunstig voor dezen. 18 Dec. 1595. Ongeteekende copie, extract uit het resolutieboek van Gedeputeerde Staten, 1 blz.
20. Remonstrantie van den Stadhouder Willem Lodewijk aan de Staten van Friesland gedaan, in de zaak van Carel Roorda, 10 Januari 1596. Origineel, geteekend Wilhelm Ludwig, graaff Nassau, eigenhandig geschreven. 4 blz.
21. Eisch van den Stadhouder, dat de Staten van Vriesland benevens de Generale Staten rechtens zullen benoemen om goede justitie te doen in de zaak van Carel Roorda, 19 Mei 1593. Gelijktijdige copie, ongeteekend, 3 blz.
22. Vraag, voorgelegd aan Cornelis Jellis, grietman van Stellingwerff, wat zijne meening voor zijne grietenij is of Roorda ter Generaliteit behoort aangenomen te worden, of niet. Met diens antwoord 18 Juni 1593. Copie authentique, ongeteekend, 1 blz.
23. Gelijke vraag, gedaan aan dr. Aede Eysinga, dr. Sicke van Dekema en Feicke Taetmans, gecommiteerden uit de drie goën; met hunne antwoorden, 28 Mei 1593. Copie authentique, ongeteekend, 2 blz.
24. Gelijke vraag, door Willem Lodewijk persoonlijk voorgelegd aan Jucke Oenema, grietman van Schoterland, Johannes Agricola, grietman van Aengwirden en Martinus Fokkens, met hunne antwoorden daarop. 9 Juni 1593. Copie authentique, 1 blz., ongeteekend.
25. Verklaring van Goosen Pieters, proviandmeester in Slickenburg, in dezelfde zaak, 28 Juni 1593. Copie authentique, 1 blz., ongeteekend.
26. Verzoek van den Stadhouder aan het kwartier van Sevenwouden gedaan, om zich te verklaren in de zaak van Carel Roorda. 21 Juli 1593, met de antwoorden der volmachten. Copie authentique, 3 blz.
27. Extract uit het repliek van Carel van Roorda, waarin de stadhouder beschuldigd wordt zijn eed niet gehouden te hebben. Zonder datum. Copie authentique, 1 blz., ongeteekend.
28. Extract uit het dupliek van Carel Roorda, "daerin aengetogen worden zeecker punten daarbij de Heeren Gedeputeerde Staten niet ten besten gedacht worden". Zonder datum. Copie authentique, 5 blz., ongeteekend.
29. Resolutie van Gedeputeerden betreffende het afwijzen der procuratie ter Statenvergadering van Carel van Roorda, 18 Dec. 1595. Copie, ongeteekend. 1 blz. (Afschrift van no. 14).
30. Verklaring van den Stadhouder, dat hij uitdrukkelijk protesteert tegen een nieuwe procuratie op Carel Roorda om zitting te nemen in de Staten, waartoe deze verkozen was door Idaarderadeel. 3 dec. 1595. Met de insinuatie van den notaris, dat hij deze missive op het college van Gedeputeerden heeft voorgelezen. 3 Dec. 1595. Copie, ongeteekend, 2 blz.
31. Verzoek van den Stadhouder, dat de secretaris der Gedeputeerden, E. Isbrandi, die de zaak van Roorda voorstaat, wordt gelast uit de vergadering te gaan, zoo dikwijls er over de zaak Roorda wordt gehandeld. 10 Jan. 1596. Origineel, eigenhandig ondertekend door Willem Ludewigh, 1 blz.

32. Remonstrantie van Caerl van Roorda aan de Staten van Friesland, verzoekende hem ter vergadering toe te laten wat hem door Gedeputeerde Staten, hangende zijnde procedure, werd geweigerd. Zonder datum. Origineel geteekend Caerl Roorda. 3 blz.
33. Missive van Hendrik IV, Koning van Frankrijk aan de Generale Staten der Vereenigde Nederlandse Provinciën over wederzijdsch hulpbetoon in den oorlog. 26 Nov. 1595. Met eenige punten desbetreffende, medegedeeld door de Busenval. 18 Dec. 1595. Copie, ongeteekend, 2 en 13 blz.
34. "Eenige articulen ter handen gestelt der Heeren gecommiteerden vanden Landschappen tot beslissinge vant geschil tusschen den Heeren Stadholder ende Roorda waerop Sijn. Gen. zeer nodich acht geresolueert te worden om geduyrige rust in deze Provintie te planten en de apparente wortelen van nieuwe of te argere misverstanden aff te snijden." Copie, ongeteekend, 4 blz.
35. Accoord tusschen de volmachten van landen en steden, aangaande den impost op wijnen, brandewijnen en bieren, door tusschenkomst van den stadhouder op den landsdag gesloten. 20 Februari 1596. Origineel, geteekend Ade van Eysingha, Frans Fecco Unia, Tzaling van Syxma, Hotze Aysma, Sybren Hiddes, Joannis Agricola, Epe Jacobs Juckema, Pytter Gerrys. Ongezegeld. 3 blz. Chb. IV 891.
36. Uitschrijving van een landdag tegen 22 april om het rapport der Gecommitteerden Schwartzenberg en de Vries over de versterking van Coevorden te vernemen en daarop te besluiten, 19 April 1596. Origineel, get. E. Isbrandi, 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 902.
37. Goedkeuring der Steden van het plan, door de heeren van het Mindergetal opgemaakt, betrekkelijk het verleggen der garnizoenen en het bezetten van Coevorden, Bourtange en Bellingwolder Zijl, onder restrictie. 4 mei 1596. Origineel, geteekend Fetze Simens, Jeltze Thomas, Simon Pyeterszoon, Pyeter Gerrys, F. Franszoon, Ulbet Alles, e.a. 1 blz., ongezegeld. Chb. IV 902.
38. Nieuwe uitschrijving van een landdag tegen 26 mei om opnieuw een besluit te nemen over de versterking van Coevorden, Boertange, Bellingwolderzijl en anderszins, daar tegen het eerste besluit moeilijkheden waren gerezen. 23 Mei 1596. Origineel, geteekend E. Isbrandi. 1 blz. Met opgedrukt zegel.
39. Punten en articulen op den landdag van 26 mei voorgesteld "daerop versocht wordet bij de Heeren Volmachten vruchtbare resolutie genoemen te worden." 27 Mei 1596. Origineel, geteekend E. Isbrandi. 3 blz., ongezegeld.
40. Antwoord van de Staten van Groningen en Ommelanden op het voorstel der Gecommitteerden van Vriesland aangaande de versterking van Coevorden etc., behelzende de voorwaarden en de grootte van hun aandeel in de uitgaven. 17 April 1596. Copie authentique, get. E. Isbrandi. 7 blz., ongezegeld. Chb. IV 900.
41. Mededeling van den Stadhouder aan de Staten van Vriesland, waarom het garnizoen van Coevorden verandert, met betuiging dat hij zich zoowel in het verleggen der garnizoenen als in andere opzichten steeds als een getrouw stadhouder heeft gedragen en zich bereid verklaart zich openlijk tegen allen te verdedigen. (opnieuw komt hij hier tegen Carel Roorda op). Zonder datum (Mei 1596). Origineel(?), ongeteekend, ongezegeld. 7 blz. Chb. IV 903.
42. "Extract uyt sekere resolutiën bij die provincie van Stadt ende Omlanden van Groningen in die wedeme van St. Maarten genomen", - over de fortificatie van Coevorden. 6 mei 1596. Copie, ongeteekend, ongezegeld. 1 blz. Chart. IV blz. 908.
43. Memorie, door de Gecommitteerden der Gedeputeerde Staten van Vriesland, Duco van Martena en Cornelis Sijmonz., opgesteld, als antwoord aan de volmachten van Drenthe op dier voorstellen betreffende de versterking van Coevorden. 5 Mei 1596. Origineel, get. Doecko van Martena en Cornelis Sijmonz. 1 blz., ongezegeld. Chb. IV 907.
44. Antwoord van de volmachten van Drenthe, op de in het vorig nummer vermelde memorie van D. van Martena en Cornelis Sijmonz gegeven, over hun aandeel in de onkosten der versterking van Coevorden en de bezetting van het fort. 7 Mei 1596. Copie, ongeteekend. 2 blz. Chb. IV 908.

45. Protest van Groningen en Ommelanden aan de Gedeputeerden van Friesland op het stuk van de fortificatie en de bezetting van Coevorden. 14 Mei 1596. Origineel, ongeteekend, 1 blz. Chb. IV 910.
46. Antwoord van den Stadhouder op een brief van de Staten van Vriesland, die krijgsvolk naar Drenthe hadden gezonden, bij patenten door henzelve verleend, terwijl dit recht alleen aan hem als stadhouder van Drenthe toekomt. 22 Mei 1596. Afschrift, ongeteekend. 4 blz. Chb. IV 912.
47. Missive van de Staten Generaal aan Willem Lodewijk met verzoek het gelukkig veroverde Huis te Coevorden te bezetten met eenige Utrechtsche Compagniën onder bevel van de Heer van Groenevelt, om tegemoet te komen aan den wensch der Steden Deventer, Zwolle en Kampen, die van oudsher het recht hebben den Commandant te benoemen. 1 Sept. 1592. Copie authentique, get. Milander, 2 blz.
48. Extract uit het register der resolutiën van den Raad van State, behelzende het besluit, dat het garnizoen van Vriesland uit Hasselt zal worden weggenomen en de bezetting voortaan ter dispositie zal staan van Zijne Excellentie, als gouverneur van Overijssel. etc. 30 Sept. 1592. Copie authentique, ongeteekend, 2 blz.
49. Missive van de Staten Generaal aan den Stadhouder om dezen te verzoeken over te komen om met hem te beraadslagen over het recht van Overijssel op het vlek Coevorden en het huis Borg. 31 Mei 1596. Origineel. get. Aerssens 2 blz., ongezegeld. Chb. IV 914.
50. Extract uit de Commissie van Zijne Genade over het stadhouderschap van Vrieslandt. Zonder datum. Copie authentique, ongeteekend, 1 blz. (Zie V^{de} Leeuw. Placcaatboek no 143, waar dit uitgetrokken is).
51. Resolutie van de Staten van Friesland op 16 oktober 1584 genomen, waarbij zij Willem Lodewijk tot stadhouder benoemen als opvolger van prins Willem van Oranje. 16 Oct. 1584. Copie authentique, 1 blz. Chb. IV 512.
52. Mededeling van den Stadhouder aan de Staten van Vriesland, dat hij, alvorens eene reis naar den Haag voor familiezaken te ondernemen, de verschillende garnizoenen heeft verdeeld en verzocht, dat daarin geene verandering worde gebracht. 10 Oct. 1592. Copie authentique 1 blz., ongeteekend. Chb. IV 796.
53. Extract uit een brief, door Willem Lodewijk uit het leger aan de Staten van Vriesland geschreven over het legeren van garnizoenen in Groningerland. 15 Oct. 1595. Copie authentique, ongeteekend. Chb. IV 884.
54. Commissie, gegeven door de Staten Generaal aan Willem Lodewijk als stadhouder en kapitein generaal van Groningen en Ommelanden. 23 Juni 1595. Copie auth. 2 blz.
55. Missive van de Staten van Groningen aan de Staten van Friesland, nopens de onderhandeling over de versterking van Coevorden. 19 Mei 1596. Copie auth. 2 blz., ongeteekend. Chb. IV 911.
56. Acte door de Gedeputeerden van Groningen en Ommelanden aan de Staten van Vriesland gezonden, of ontwerp van het accoord, door genen aangeboden, over de geschillen omtrent Coevorden, Boertange en Bellingwolderzijl. 19 Mei 1596. Copie authentique. 2 blz., ongeteekend. Chb. IV 911.
57. Extract uit de instructie der gedeputeerde Staten van Vriesland, gegeven door de afgevaardigden uit deze provincie in 1591. Copie auth. 1 blz.
58. Extract uit de instructie der Gedeputeerde Staten van Vriesland, gegeven door de volmachten van Oostergoo, Westergoo en Sevenwolden in mei 1593. Copie auth. 1 blz.
59. Uitschrijving van een landdag om na het gehoorde rapport van de Gecommitteerden in de zaken van Coevorden nader te besluiten en eenige nieuwe raadsheeren te kiezen. 16 Aug. 1596. Origineel, get. E. Isbrandi. 2 blz. Met opgedrukt zegel. Chb. IV 925.
60. Uitschrijving van een landdag om op hetgeen door de afgevaardigden ter Staten Generaal en door de Gecommitteerden van Friesland in de Staten Generaal en den Raad van State reeds voorgesteld is of nog voorgesteld zal worden, te besluiten. 20 Sept. 1596. Origineel. get. E. Isbrandi, 2 blz. Met opgedrukt zegel Chb. IV 936.

61. Antwoord van de volmachten van Sevenwolden en de steden op het voorstel van de heeren afgevaardigden onder no. 60 genoemd, betreffende de regeering, de commissie van den Stadhouder, het verleggen der garnizoenen etc. 30 Oct. 1596. Copie authentique, get. H. Urbanus. 4 blz. Chb. IV 944.
62. Verklaring van bovengenoemde afgevaardigden als repliek op bovenstaand "Antwoord", dat Friesland dezelfde rechten zal hebben als de andere provinciën in het leggen van garnizoenen in de sterkten, doch dat deze provincie gene voorrechten heeft in legeren van garnizoenen zoowel in Coevorden, Bourtange en Bellingwolde, als elders, op grond van gedane voorschotten. 3 Nov. 1596. Copie authentique, get. H. Urbanus. 1 blz. Chb. IV 951.
63. Extract uit het postscriptum bij het antwoord van Zevenwolden en de Steden gesteld, betreffende de contributiën welke op den 5en Maart zijn toegestaan. 31 Oct. 1596. Copie authentique, get. H. Urbanus. 1 blz. Chb. IV 947.
64. Antwoord van de volmachten van Oostergoo en Westergoo, op de propositie van de gezanten der Staten Generaal, in de vergadering der Staten van Vriesland schriftelijk overgegeven. 30 Oct. 1596. Copie authentique, get. H. Urbanus. 3 blz. Chb. IV 945.
65. Gelijk aan no. 48. Dit extract uit de resolutiën van den Raad van State van 30 Sept. 1592 is voor gelijkkluidendheid geteekend Chr. Huygens. 2 blz.
66. Gelijk aan no. 47. Het afschrift van deze missive van de Staten Generaal aan Willem Lodewijk van 1 sept. 1592 is eveneens geteekend door Milander. 2 blz.
67. Verklaring van den Stadhouder, tegen een mededeeling aan de Staten van Vriesland in de volle vergadering gedaan, alsof Vriesland het recht zoude hebben bezetting in Coevorden te leggen op grond van een voorschot van 30.000 gld., welke voor Coevorden en Steenwijk te zamen zijn gegeven; hij protesteert hiertegen krachtig en wijst erop dat die bevoegdheid aan de Generale Staten toekomt. 7 Oct. 1596. Origineel, eigenhandig geteekend. Wilhelm Ludwig Graff zu Nassau" 1 blz., ongezegeld. Chb. IV 937.
68. Brief door Carel van Roorda gericht aan den Secretaris van Enkhuizen, waarin hij Willem Lodewijk beschuldigt in Vriesland te willen domineeren als in Groningen en de Ommelanden. 9 Sept. 1596. Met negen extracten uit missives van Willem Lodewijk. e.a., alle betrekking hebbende op het stadhouderschap. Authentique afschriften, geteekend door W. Jacobi, notaris. Samen 4 blz.

69-72: Deze stukken behooren bij de vorige extracten en handelen eveneens over het stadhouderschap, nl.:

69. Gelijk no. 51. "Nominatie der Landschap op die persoon van Syn Gen. als stadholder van Vriesland. 16 Oct. 1584.
70. Extract uit de Commissie van den graaf van Leycester. z.d.
71. Eed voor de garnizoenen, door de Staten Generaal opgemaakt. (dezen eed hebben de hopluiden binnen Hasselt geweigerd af te leggen). z.d.
72. Drie ordonnantiën, door Zijne Excellentie prins Maurits aan drie kapiteins gegeven om zich met hunne compagnieën ter beschikking te stellen van Willem Lodewijk, 18 November 1591. Alle authentique afschriften, geteekend W. Jacobi. Samen 4 blz.
73. Missive van den Stadhouder aan de Staten van Vriesland omtrent de bezetting van Coevorden, als antwoord op de mededeling van Wytze van Cammingha aan deze Staten gedaan, behelzende de verdediging van het bezetten van Coevorden door de Generaliteit. 15 Oct. 1596. Origineel, eigenhandig door Willem Lodewijk ondertekend. 2 blz., ongezegeld. Chb. IV 941.
74. Brief van Duco van Martena en K. van Donia aan den Stadhouder, handelende over eene briefwisseling tusschen Maurits en Graaf Willem Lodewijk, over het aannemen en plaatsen van troepen, welke maatregel geheim zou moeten blijven om misverstand te ontgaan. 7 Mei 1591. Copie authentique, get. W. Jacobi. 1 blz.
75. Brief van Caerl Roorda aan Willem Lodewijk over dezelfde briefwisseling met Prins Maurits. 31 Mei 1591. Copie authentique. get. W. Jacobi. 1 blz.

76. Brief van Kammingha aan Willem Lodewijk over dezelfde zaak. Hij vertelt hierin uitvoerig, hoe hij door Barneveld werd ontvangen en welk gesprek hij met hem voerde over de bezetting van Coevorden door Vriesland, naar aanleiding van de briefwisseling van Willem Lodewijk met prins Maurits. 4 Mei 1591. Copie authentique, get. W. Jacobi. 3 blz.
77. Twee extracten, het eene uit eene missive van de Generale Staten aan Prins Maurits van 1 Sept. 1592, het andere uit eene resolutie van de Raad van State van 30 Sept. 1592, genomen over de bezetting van Coevorden, wanneer deze vesting mag worden veroverd. Sept. 1592. Authentique afschriften, get. W. Jacobi. 1 blz.
78. Brief van prins Maurits aan graaf Willem Lodewijk in het Fransch geschreven, waarin deze verklaart, dat de heeren van Vriesland (Kammingha, Roorda, Martena en Donia) er steeds op aandringen dat Maurits een acte zal teekenen voor de bewuste zaak. Hij vraagt hem tevens dringend hem op een bepaalde plaats te ontmoeten. 16 Mei 1591. Met de vertaling van dezen brief in het Nederlandsch. Copie authentique, get. W. Jacobi. 1 blz.
79. Rapport door Kamminga uitgebracht in de vergadering van de Staten van Vriesland over hetgeen er tusschen prins Maurits en hem en zijne bovengenoemde medeafgevaardigden is besproken omtrent de bezetting van het kasteel van Coevorden. Zonder datum (Oct. 1596. Zie daarvoor no. 73). Origineel, geteekend Kamminga. 11 blz., ongezegeld.
80. Brief van Willem Lodewijk aan de Gecommitteerden van Vriesland, Kammingha, Roorda, Martena en Donia, waarin hij meedeelt een brief van Zijne Exc. Prins Maurits te hebben ontvangen met belofte de stad Coevorden met Friesch garnizoen te bewaren, welke belofte echter, uit vrees van tegenkating en jalouzie van andere provinciën, verzwegen moet worden. Willem Lodewijk geeft de Gecommitteerden in overweging aan te dringen op eene acte hiervan, omdat zij anders van de Provincie Vriesland wellicht geen verlof zouden verkrijgen om met krijgsvolk buiten de provincie te gaan. 4 Mei 1591. Gelijktijdige copie, ongeteekend, 2 blz.
81. Brief van Willem Lodewijk aan W. van Kammingha en Caerl van Roorda over hetzelfde onderwerp. 12 Mei 1591. Gelijktijdige copie, ongeteekend. 1 blz.
82. "Extract uit de instructie", door de Staten van Vriesland op 20 april 1591 opgesteld over de bezetting van te veroveren plaatsen met troepen van hun stadhouder. Gelijktijdige copie, ongeteekend. 1 blz. Chb. IV 766.
83. Protest van Willem Lodewijk tegen de aantijgingen van Caerl van Roorda. Zonder datum. Origineel, geteekend Wilhelm Ludwig, graff zu Nassau. 17 blz.
84. Resolutie van de Staten Generaal op de voorstellen en pretentiën van Vriesland, Overijssel, Drenthe en Groningen betreffende de fortificatie en bezetting van Coevorden, en wel dat de bezetting van deze stad, evenals van alle andere steden en forten aan de grenzen gelegen, zal geschieden door de Generaliteit; met de fortificatie van Coevorden zal echter niet worden begonnen zonder Willem Lodewijk daarvan in kennis te hebben gesteld, terwijl bij de aanstelling van een Drost te Coevorden de privilegiën van Overijssel en Drenthe in acht genomen zullen worden. 24 Juli 1596. Gelijktijdige copie, ongeteekend. 6 blz. Chb. IV 922.
85. Wederlegging van het protest van den Stadhouder genoemd onder no. 83, door Carel van Roorda. 28 Oct. 1596. Origineel, geteekend Caerl Roorda, 6 blz.
86. Brief van Caerl Roorda aan Jacob Josts zn. te Enkhuizen, van 19 sept. 1596. (Dit is een gedeelte van den brief vermeld onder no. 68). Copie, geteekend Carel Roorda. 1 blz.
87. Extract uit ene resolutie van Gedeputeerden over het uitstellen van den landsdag en de reparatie van de Boertanger Schans. 24 Augustus 1596. Copie 1 blz., geteekend J. Gerrijtsz.
88. Verklaring van de gezanten der Staten Generaal in antwoord op eene desbetreffende vraag van de volmachten der Steden en van Sevenwolden, omtrent het gewone verleggen der garnizoenen, zooals dit in de Vereenigde Provinciën gebruikelijk is. 21

- Oct. 1596. Origineel, get. E. van Brienen, Adr. Junius, Ferd. Aleman, A. Foeck. 1 blz. ongezegeld. Chb. IV 942.
89. Mededeeling van den Stadhouders dat gecommiteerden uit de Staten Generaal naar den landsdag zijn afgevaardigd, met verzoek aan de volmachten om niet eerder te scheiden, dan dat zij hen in hunne vergadering hebben ontvangen. Zonder datum. Origineel, get. Wilhelm Ludwig, graff zu Nassau. 1 blz., ongezegeld.
  90. Bezwaren van de volmachten der Ommelanden tegen de uitspraak der Gecommiteerden uit den Raad van State en van den Hoogen Raad van Holland, inzake hun geschil met de stad Groningen over de bieraccijns, den stapel, de opkomsten der kloostergoederen etc. en allerlei rechten, welke de stad zich over het platteland aanmatigt. Deze bezwaren werden kenbaar gemaakt op 27 Sept. 1595, de conclusie is ongedateerd. Copie authentique, ongeteekend, 11 blz.
  91. Tweede voorstel aan de Staten van Vriesland gedaan door de Gecommiteerden uit de Staten Generaal als repliek op het antwoord der Staten van Vriesland tot nader verklaring en uitbreiding van hun eerste voorstel. 7 Sept. 1596. Copie authentique, ongeteekend, 15 blz. Chb. IV 930.
  92. Voorstel door de Gecommiteerden uit de Staten Generaal aan de Staten van Friesland gedaan om met alle inspanning zoo door geld als door krijgsvolk, het hunne bij te dragen tot weering van den vijand. 3 Sept. 1596. Copie authentique, ongeteekend. 7 blz. Chb. IV 928.
  93. Extract uit de resolutie van Gedeputeerde Staten van Friesland tot spoedige versterking van de Bourtange en Bellingwolderzijl. 25 Aug. 1596. Copie authentique, geteekend door J. Gerrytz. 1 blz. Chb. IV 926.
  94. Uitschrijving tot het houden van den vroeger uitgestelden landdag, om de zaken betreffende Coevorden te hervatten en af te doen. 27 Augustus 1596. Origineel, get. E. Isbrandi: 1 blz. Chb. IV 927. Met bewijs van opgedrukt zegel.
  95. Opdracht aan Douwe van Sijtzama om met Paulus Symonsz van wege Vriesland, naast de Gecommiteerden uit Groningen en de Ommelanden, de versterking van de schansen van Bourtange en Bellingwolderzijl aan te besteden, en eene overeenkomst met Bauke Epes te treffen over de proviandeering van Bellingwolderzijl. 28 Aug. 1596. Copie authentique, ongeteekend. 2 blz. Chb. IV 927.
  96. Request van Richeus de Postella, advocaat voor den Hove van Vriesland, verzoekende eene recognitie wegens waarneming van zijn vaders ambt van Procureur Generaal van Vriesland bij ordonnantie of anderzins te mogen ontvangen. 25 Oct. 1596. Origineel, geteekend D. Richaeus de Postella. Ongezegeld. 2 blz.
  97. Protest van de Staten van Vriesland, uitgebracht op de vergadering der Staten Generaal tegen de resolutie door dezen genomen betreffende de geschillen nopens de versterking en bezetting van Coevorden. (Met verwijt dat de Staten Generaal den Stadhouders, die dienaar is der Staten van Vriesland, dezen instructie geven, tegen den wil van zijne wettelijke overheid indruischend!) Juli 1596. Copie authentique, ongeteekend. 5 blz. Chb. IV 923.
  98. Antwoord van de Staten van Vriesland op de voorstellen van de gezanten van de Staten Generaal, hun voorgelegd in de vergadering der Staten te Leeuwarden, behelzende dat Vriesland zich steeds van zijn plicht tegenover de andere Provinciën heeft gekwet, gelijk zij voort zullen gaan met te doen, en dat zij hun antwoord aan de Generale Staten zullen laten overbrengen door hun eigen Gedeputeerden. 7 Sept. 1596. Copie authentique, ongeteekend, 2 blz. Chb. IV 935.
  99. "Request aan de Staten, door Professor Alardus Aulerius gepresenteert; verzoekende voorziening wegens de beroerten op 's Lands Universiteit voorgevallen". 22 Oct. 1596. Chb. IV 943.
  100. Last en instructie voor de Gecommiteerden ter Generaliteit betreffende het recht van het verleggen der garnizoenen ter Friesche repartitie staande, de versterking van Coevorden, benevens de herstelling van Bourtange en Bellingwolderzijl. 5 Juni 1596. Copie authentique. Chb. IV 915.

101. Placcaat van de Staten van Vriesland tot het houden van goede wacht ten plattenlande en op de grenzen, met voorschriften desbetreffende. Zonder datum. Minute. Ongeteekend. 10 blz.
102. Uitschrijving van een landdag op 14 Maart. 28 Febr. 1597. Origineel, met opgedrukt zegel, get. E. Isbrandi. 3 blz.
103. Staet sommier van ontfanck en uuytgave bij Taco Dijkstra, ontvanger Generaal, gehadt en gedaen over 1596. Copie authentique, ongeteekend, 2 blz.
104. Staet sommier van d' opcompsten der 31 cloosters landen en renten, in den naegescr. grietenijen gelegen, daeraff Joh. Hendricx. Ontfanger Generaal den ontfanck heeft etc., anno 1595. 8 maart 1597. Copie authentique, ongeteekend. 6 blz.
105. Staet somier van de reeckeninge van Jelger van Feytza, zoowel van de opcomsten van de Bill-Landen, als van de domainen; van de geconfisqueerde goederen door Hendrick Hansz; van floorenrthen door Taco Dijkstra. Alle over 1595. Nagezien door de Reeckenmeesters 11 Juni 1596. Copieën authentiques, ongeteekend, samen 9 blz.
106. Punten op den landdag van 15 Maart 1597 behandeld, met de daarop genomen resolutiën (25 Maart 1597). Copieën authentiques, ongeteekend, samen 12 blz. Chb. IV 957.
107. Verzoek van de volmachten van Leeuwarden en Franeker om met de volmachten der andere Steden en der Gooën in overleg te treden over de benoeming van nieuwe raadsheeren, daar de keuze van het grootste belang is. Met de insinuatie van de notarissen. 7 April 1597. Origineel, get. Jelmer Reyners, Claes Wobbes, Epe Juckema, Reyer Wijbes. 1 blz., ongezegeld. Chb. IV 960.
108. Resolutie van de Staten om de ingekomen requesten voor dezen landdag in handen van Gedeputeerden te stellen, ter afdoening, met enkele uitzonderingen. 5 April 1597. Copie authentique, ongeteekend. 1 blz.
109. Andere punten, aan de Staten van Vriesland, tegenwoordig ter landdag vergaderd, door Nieuwe Gedeputeerden overgegeven. Met de daarop genomen resolutiën, over de benoeming van raadsheeren, het onderhoud van oude predikanten, de betaling der soldaten etc. 8 April 1597. Copie authentique, ongeteekend. 4 blz. Chb. IV 963.
110. Placcaat van de Staten van Vriesland tegen de uitoefening van den Roomsche Katholieken eeredienst. 8 April 1597. Copie authentique, ongeteekend. 3 blz.

Leeuwarder Placcaetboek

VII (1597-1610; *inv.nr.M99*)

Publicaties

1. Placcaet van de Staten van Vriesland tegen de uitoefening van de R.C. eeredienst, van 8 april 1597. Met begeleidend schrijven aan Burgemeesteren en Schepenen van 31 mei 1597. Beide origineele stukken, get. E. Isbrandi. De missive 1 blz., met bewijs van opgedrukt zegel. Het placcaet, 3 blz., ongezegeld, Chb. IV 961.
2. Placcaet van de Staten van Vriesland over den uitvoer van granen, van 8 augustus 1597, met begeleidend schrijven aan Burgemeester en schepenen zonder datum (13 Aug. 1597 in de ondertekening). Beide originele stukken, het placcaet geteekend E. Isbrandi, 2 blz. ongezegeld, Chb. IV 968. De missive is geteekend P. Joannis. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
3. Placcaet van de Staten Generaal op den uitvoer van de binnenlands gewassen granen en allerhande soort van hard en week koren. 13 sept. 1597. Met begeleidende missive van de Gedeputeerde Staten van Vriesland aan het Stedelijk Bestuur van Leeuwarden. 23 Sept. 1597. Het placcaet is gedrukt te 's Gravenhage, bij Aelbrecht Heyndricksz. 1597. 6 blz. In handschrift staat er onder dat het te Leeuwarden is gepubliceerd den 8^{en} Oct. 1597, geteekend P. Joannis. De originele missive is geteekend E. Isbrandi. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
4. Missive van de Gedeputeerde Staten van Vriesland ter waarschuwing van het in omloop brengen van valsche munten en opdracht om naar de munters onderzoek te doen. 3 October 1597. Origineel, geteekend E. Isbrandi. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 971.
5. Missive van de Gedeputeerde Staten aan Burgemeester en Schepenen van Leeuwarden, behelzende, dat ieder die landen, veenen en gronden van Taco van Dijkstra in huur heeft en dit niet heeft aangegeven, de aangifte binnen 10 dagen moet doen aan de deurwaarders, die gemachtigd zijn tot verkoop van diens goederen. 1 Dec. 1598. Origineel, geteekend E. Isbrandi. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 1018.
6. Missive van de Gedeputeerde Staten aan het stedelijk Bestuur van Leeuwarden over het misbruik dat van verkeerde botervaten wordt gemaakt. 23 maart 1599. Origineel, geteekend E. Isbrandi 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
7. Extract uit de resolutiën van de Staten van Vriesland betreffende de fraude met de botervaten en daarop orde stellende. 11 Februari 1599. Origineel geteekend E. Isbrandi. 1 blz. Ongezegeld.
8. Placcaet van de Staten Generaal, daerbij de Spaingiaerts en alle heure goederen voor goede prinse verclaert worden ende verboth gedaen wordt van die Spaingiaerden ende heure adherenten, vijanden van dese landen, toevoer te doen, mitsgaders het uytgheven ofte ontvangen van eenighe sauvegarden ofte sauveconduiten vanden vijant om die ter zee ofte opte rievieren te ghebruycken. 2 April 1599. Met begeleidende missive van de Gedeputeerde Staten van Vrieslandt van 16 April 1599 aan het stedelijk Bestuur van Leeuwarden. Het placcaet is gedrukt in 's Graven-Haghe bij Aelbrecht Heyndricksz. 9 blz. kl. 4to. In hs. staat er onder, dat het (te Leeuwarden) is gepubliceerd den 21sten April, geteekend P. Joannis. De missive is origineel en geteekend E. Isbrandi. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 1040. Hierbij is gevoegd een gedrukt Placcaet van de Staten Generaal, opt verbodt vande saulvegarden vanden vijandt end 't breken van 't quartier met des vijandts soldaten, die sich onderstaen te comen over de wateren ende moerassen in den quartieren van Vrieslandt, Omlanden, Drenthe ende Westerwoldingherlandt oft heerlijkheit Wedde. 20 Maart 1599. Gedrukt, 1 blz. fol.oblong. In hs. staat er onder: gepubliceert (te Leeuwarden) 21 April 1599, geteekend P. Joannis. Chb. IV 1038.
9. Extract uit eene resolutie van 11 Febr. 1599 ter hernieuwing der resolutie van 23 juli 1588 omtrent het verbinden en verkoopen van vaste goederen en renten en van beëdigde renunciatiën door minderjarigen gedaan, tot herstel van misbruiken daarin gepleegd. Authentique copieën beide geteekend E. Isbrandi. 1 en 2 blz. Chb. IV 1035.
10. Extract uit de resolutiën van Gedeputeerde Staten betreffende de revisie van sententiën. 11 Febr. 1599. Copie authentique, geteekend E. Isbrandi. 2 blz. Chb. IV 1030, no. VII.

11. Extract uit de resolutiën van Gedeputeerde Staten over de uitvoering van het placcaet tegen het lezen der mis en het "plegen der Pauselijke ceremoniën". 14 April 1598. Copie auth. get. E. Isbrandi. 1 blz.
12. Extract uit eene resolutie van Gedeputeerde Staten tegen de menigvuldige doodslagen. 14 April 1598. Copie authentique, geteekend E. Isbrandi. 1 blz.
13. Extract uit eene resolutie van Gedeputeerde Staten betreffende verkooping van benefice- en kerkelanden. 14 April 1598. Copie authentique, geteekend E. Isbrandi. 1 blz.
14. Missive van de Gedeputeerde Staten aan de Regeering van Leeuwarden van 19 juni 1599, ter begeleiding van de copie eener missive van den erfvorst Carel, hertog van Sudermanlandt, vorst van Sweeden, Gotten en Wenden, aan de Generale Staten, welke eene waarschuwing inhoudt op het drijven van handel en coopmanschappen op Lijfland, Reval etc., met wie hij in oorlog is. 7 Mei 1599. De eerste missive is origineel, geteekend J. Gerrijsz. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. De tweede, eene copie authentique, waarop de verklaring van publicatie, geteekend P. Joannis. 2 blz.
15. Missive van de Gedeputeerde Staten van Vriesland aan de Regeering te Leeuwarden, ter begeleiding van twee gedrukte ordonnantiën van de Gedeputeerde Staten betreffende het recht op de jacht en de visscherij, van 31 Juli 1599. Met die ordonnantiën, van 21 Juli 1599. De missive is origineel, geviseerd S. Dekema, en geteekend E. Isbrandi. 1 blz. Met opgedrukt zegel (bewijs van). De ordonnantiën zijn gedrukt, resp. 3 blz. kl.4to, Chb. IV 1054 (visrecht), en titel en 6 blz. kl.4to, Chb. IV 1049. Gedrukt te Franeker, bij Gillis vanden Rade, 1599.
16. Proclamatie van Burgemeester en Schepenen en Raden van Leeuwarden betreffende den Koers der lichte en versleten zilveren penningen. 22 Jan. 1600. Origineel, 1 blz. getekend Joannis. Ongezegeld. -- Onder hetzelfde nummer komen nog voor: -- 16a. Missive van Gedelputeerde Staten van Friesland aan den Magistraat van Leeuwarden met opdracht om de ligte, geschroeiide en versleten munt niet te ontvangen dan bij het gewicht. 18 Januari 1600. Origineel. 1 blz., geteekend E. Isbrandi. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 1061; en -- 16b. Missive van Gedeputeerde Staten van Friesland aan de Magistraat van Leeuwarden ordonneerende, dat de Groninger flabben van 4 stuivers gereduceerd zullen worden tot 3 stuivers 12 penningen. 23 Jan. 1600. Origineel, 2 blz., geteekend E. Isbrandi. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 1064.
17. Proclamatie van de Magistraat van Leeuwarden ter begeleiding van eene ordonnantie van Gedeputeerden om binnen acht dagen een lijst in te leveren van ingezetenen der stad, die in de landen van den Koning van Spanje gevangen zijn, en wier ontslag mogelijk te verkrijgen is tegen uitwisseling van de dezerzijds gevangen gehouden Amirante van Arragon. 22 Nov. 1600. De proclamatie is origineel, 1 blz. get. Joannis; de missive eveneens, 3 blz. get. J. Gerrijs. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 1088.
18. Proclamatie van de Magistraat van Leeuwarden ter begeleiding van eene missive der Gedeputeerde Staten van Vriesland, waarbij meegedeeld wordt, dat de onderhandelingen over de uitlevering van den bovengenoemden Amirante ten einde loopen en zij er dus nog eens op aandringen, opgave te ontvangen van de namen van alle Nederlanders, die in Spanje of Spaansche landen gevangen zitten. 24 Januari 1601. Proclamatie en missive beide origineel. De proclamatie is geteekend P. Johannis. 1 blz.; de missive J. Gerrijs. 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
19. Proclamatie van de Magistraat van Leeuwarden ter begeleiding van eene missive van Gedeputeerde Staten van Vriesland van 6 Februari en eene copie van de uitspraak, door acht Gecommitteerden gedaan tot bijlegging van de gerezen twist over zekere questiën van proceduren en provisionele sententie in Vriesland van 21 Jan. 1601. De proclamatie en de missive zijn beide origineel. De eerste is geteekend P. Joannis, 1 blz.; - de tweede is geteekend J. Gerritsz. 1 blz., met bewijs van opgedrukt zegel, Chb. IV 1096. - Het bijgevoegde afschrift der uitspraak is eene authentique copie, get. J. Gerritsz. 3 blz. Chb. IV 1095.

20. Authentiek afschrift van de nieuwe ordonnantie op de civile en criminele justitie in deze Provincie. Met begeleidende oorspronkelijke missive.
21. Publicatie van de Magistraat van Leeuwarden ter begeleiding van een ordonnantie van de Gedeputeerde Staten van Vriesland, betreffende de reductie van de Groninger flabben op vierdehalve stuivers. 29 Juli 1601. Beide origineele stukken; de publicatie 1 blz., geteekend P. Joannis; de ordonnantie 1 blz., geteekend A. Aysma, met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 1125.
22. Proclamatie van de Magistraat van Leeuwarden ingevolge eene missive van Gedeputeerde Staten van Friesland, waarbij nog eens aangedrongen wordt op onmiddellijke opgave van de namen van Nederlandsche gevangenen die in de landen van den Koning van Spanje gedetineerd worden, ter uitwisseling van den Admirante van Arragon. 8 Januari 1602. Beide orig. stukken: de proclamatie, 1 blz., get. P. Joannis; de missive, 1 blz., get. A. Aysma. M. bew. van opgedrukt zegel. Chb. IV 1127.
23. Ordonnantie tegen het eierzoeken binnen den verboden tijd, en het visschen met "jouwen(?) ofte seyden", 3 April 1602. Origineel, 1 blz. geteekend A. Aysma. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 1128.
24. Ordonnantie voor de collecteurs of pachters der uitgaande waren betreffende den impost op het vee, de waren en koopmannij welke uit Vriesland worden uitgevoerd. 16 April 1602. Met desbetreffend schrijven van Gedeputeerden aan de Magistraat van Leeuwarden van 13 April 1602. Beide origineele stukken. De ordonnantie, 9 blz., is geteekend A. Aysma en is opgenomen in het Chb. IV 1128. De missive, 1 blz., is eveneens geteekend A. Aysma. Met bewijs van opgedrukt zegel.
25. Missive van Gedeputeerde Staten, ter begeleiding van het placcaet bij de Staten van Vriesland ingestelt opt stuck van de opheve der consumpties, 14 april 1602. De missive is origineel, geteekend A. Aysma. Met bewijs van opgedrukt zegel, 1 blz. Het placcaet is gedrukt bij Gilles van den Rade tot Franeker, 1602. Titel en 6 blz. klein in 4to. In hs. staat daaronder de datum etc. der publicatie, geteekend P. Joannis.
26. Bevel van Ged. St. om volmachten te zenden, teneinde te spreken over de slatting van de Harlingervaart, 24 Juni 1602. Orig., met bew. v. opgedr. zeg. 1 blz., get. A. Aysma.
27. Missive van de Gedeputeerde Staten aan de Magistraat van Leeuwarden, betreffende het aandeel dezer stad in de op te brengen oorlogskosten ten behoeve van den Unie, 26 Juli 1602. Origineel, geteekend A. Aysma, 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
28. Placcaet van de Staten van Vriesland tegen de uitoefening van den R.C. eeredienst van 8 April 1597. Opnieuw gepubliceerd te Leeuwarden op 13 Augustus 1603. Copie authentique, 3 blz.; de publicatie is geteekend door Gualtery. Chb. IV 961.
29. Ordonnantie tegen het inslaan van binnenlandsch zout in Luneburger tonnen, 31 Augustus 1602. Origineel, geteekend A. Aysma, 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 1134.
30. Missive van Gedeputeerde Staten (aan de Magistraat van Leeuwarden) over het 'vrij jaer' van de jacht (waarin geen wild op de kleilanden gevangen mag worden), dat met "Jacobi 1602" is begonnen. 30 Aug. 1602. Met postscriptum, waarbij bevel wordt gegeven tot het publiceren van eene instructie voor de deurwaarders, die daarbij ging. De missive is origineel, 1 blz. get. A. Aysma, de bladzijde waarop het adres stond ontbreekt, evenals de in den brief vermelde instructie. De missive is opgenomen in het Chb. IV 1134.
31. Aanschrijving om de voorreden der nieuwe 's Lands ordonnantiën, statuten en costumen den 24ste November te publiceren en daarbij af te kondigen, dat in het laatste van deeze maand het gehele boek op de Cancellarie in het openbaar zal worden gelezen en vervolgens bij 's Lands Drukker te koop zal zijn. 18 November 1602. Chb. V 99.
32. Missive van Gedeputeerde Staten aan de Magistraat van Leeuwarden om bij de rijkste ingezetenen geld op te vragen voor drie maanden tegen een rente van 8 à 12%, met belofte van prompte voldoening op den verschijndag, teneinde een vijand "die in de uterste confusie schijnt te vervallen" te vervolgen. 4 Sept. 1602. Origineel, geteekend A. Aysma, 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 1135.

33. Missive van Gedeputeerde Staten van Vriesland aan de Magistraat van Leeuwarden tot uitschrijving van een dank- en bededag op 6 October 1602. 7 Sept. 1602. Origineel, geteekend A. Aysma, 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 1136.
34. Ordonnantie van de Gedeputeerde Staten van Friesland tot betaling van de achterstallige schoorsteengelden. 30 Sept. 1602. Origineel, geteekend A. Aysma, 1 blz. Chb. IV 1137. Met bewijs van opgedrukt zegel.
35. Aanschrijving van de Gedeputeerde Staten om alle ingezetenen van Overijssel die hier ter stede mochten vertoeven of hier nog mochten komen, aan te houden en gevangen te zetten, als maatregel van represaille tegen de Staten van Overijssel, die eenige ingezetenen uit Weststellingwerf hebben opgelicht en te Kampen en Deventer gevangen houden, ondanks alle pogingen dezerzijds om hunne invrijheidstelling te bewerken. 24 December 1602. Origineel, geteekend A. Aysma. 1 blz. Chb. IV 1239. Met bewijs van opgedrukt zegel.
36. Opdracht van Gedeputeerde Staten om nogmaals te publiceren de ordonnantiën betreffende het verbod van "nieuwjaar-zingen, ganse-trekken, sweert-dansen en andere ligtveerdige spelen". 24 Dec. 1602. Origineel, get. A. Aysma, 1 blz. Chb. IV 1240. Met bewijs van opgedrukt zegel.
37. Missive van Gedeputeerde Staten aan de Magistraat van Leeuwarden tot uitschrijving van een landdag op 10 Januari 1603 om te beraadslagen over nieuwe consenten en andere staatsbelangen en de rekening en verantwoording van 's Lands penningen aan te hooren. 24 December 1602. Origineel, get. A. Aysma, 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 1241.
38. Missive van de Gedeputeerde Staten, ter vaststelling van een dank- en bededag op 20 april. 13 April 1603. Origineel, geteekend A. Aysma, 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 1250.
39. Missive van Gedeputeerde Staten van Vriesland aan de Magistraat van Leeuwarden, ter begeleiding van de placcaet van de Generale Staten, dat eenparig door de provincie is vastgesteld op de bewapening en bemanning van Koopvaardij- en visscherijschepen en op de orde van de admiraelschappen, 18 April 1603. Origineel, geteekend A. Aysma. Met bewijs van opgedrukt zegel. 1 blz. Het placcaet ontbreekt.
40. Missive van de Gedeputeerde Staten van Vriesland aan de Magistraat van Leeuwarden, met mededeling, dat bij het verwerken van het zilver, de groote keur veranderd is op 11 penningen en drie greynen fijn zilver. 19 April 1603. Origineel, geteekend A. Aysma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 1252.
41. Missive van de Gedeputeerde Staten aan de Magistraat van Leeuwarden, ten einde aan te dringen op verhooging der consenten, in 1603 toegestaan voor den oorlog, met name tot ontzet van Ostende. 6 Mei 1603. Origineel, geteekend A. Aysma, 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
42. Aanschrijving tot het houden van een boevenjacht op 6 Juni a.s. met bevel tot het doorzoeken van alle herbergen en plaatsen, waarin vagabonden etc. zich schuil kunnen houden, degenen, die gevonden worden gevangen te nemen en op het blokhuis vast te zetten, 31 Mei 1603. Origineel, geteekend A. Aysma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 1252.
43. Missive van de Gedeputeerde Staten aan de Magistraat van Leeuwarden ter begeleiding van een placcaet van de Staten Generaal van 24 Juni 1603, inhoudende een verbod tegen den invoer en het in omloop brengen van eenige geslagen rijksdaalders, waarvan de afbeeldingen achter het placcaet zijn opgenomen, 24 Juni 1603. De missive is origineel, geteekend A. Aysma, 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Het placcaet is gedrukt te 's Gravenhage, Aelbrecht Heyndricsz, 1603, titel en 3 blz. tekst en 2 blz. afbeeldingen. Hierop staat in hs. 'gepubliceert' etc. 25 Juli 1603, Kl. in 4to. Chb. V 103.
44. Verbod tegen het ontvangen, uitgeven of in omloop brengen van flabben en andere kleine muntspeciën, met toestemming echter om zich van deze muntstukken te ontdoen ter betaling van 's Lands lasten, binnen drie weken. 25 Juni 1603. origineel, geteekend A. Aysma, 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 1253, V 104.

45. Publicatie, ter waarschuwing van de zoetelaars, dat het leger te velde trekt, zoodat zij zich, indien zij zich hierbij willen voegen, dadelijk naar Geertruidenberg moeten begeven. 21 Juli 1603. Origineel, geteekend A. Aysma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 1253.
46. Missive van Gedeputeerde Staten aan de Magistraat van Leeuwarden, met verzoek om de troonbestijging van Jacobus I in Engeland hier te vieren met klokkluiden en afschieten van het geschut. 26 Juli 1603. Origineel, geteekend A. Aysma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 1255.
47. Uitschrijving van een algemeenen dank- en bededag op 3 Augustus voor den voorspoed onzer wapenen en de bestijging van den Troon van Engeland door een Christeliken Prince. 27 Juli 1603. Origineel, geteekend A. Aysma, 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 1254.
48. Besluit van Gedeputeerde Staten, waarbij Eeuwe Wiertz, pachter van het Gemaal, wordt aangewezen om aan de steden haar gerechte derdepart uit de generale Middelen op de consumptie uit te betalen, terwijl zij het stuivergeld uit handen van den ontvanger generaal en het armengeld door Willem Jansz zullen ontvangen. 29 Augustus 1603. Origineel, geteekend A. Aysma, 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 1262.
49. Uitschrijving van een vast- en bededag op 2 November tot afwering van de pest. 21 October 1603. Origineel, geteekend A. Aysma, 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 1262.
50. Missive van de Gedeputeerde Staten aan de Magistraat van Leeuwarden ter begeleiding van een placcaet der Staten Generaal tegen de Commerciën van de cooplyuden adventuriers van de Engelsche natie. 26 November 1603. De Missive is origineel, 1 blz., geteekend A. Aysma. Met bewijs van opgedrukt zegel. Het placcaet is eene copie authentique, 8 blz., met bewijs van publicatie in hs, geteekend Gualtery op 3 Dec. 1603. Chb. IV 1248.
51. Uitschrijving van een landdag op 9 Januari 1604 om te beraadslagen over nieuwe consenten ter bestrijding van de oorlogskosten, 20 Dec. 1603. Origineel, get. A. Aysma, 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
52. Missive ter begeleiding van eene resolutie van Gedeputeerde Staten, vermeld onder nr.55, betreffende eene ampliatio van de commissie van de gecommiteerden in de geschillen, tusschen Leeuwarden en Franeker aangaande het veer gerezen. 5 April 1604. Origineel, geteekend A. Aysma, 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 1280.
53. Uitschrijving van een algemeenen dank-, vast- en bededag tot behoud van de stad Ostende. 7 April 1604. Origineel, geteekend A. Aysma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. 7 April 1604. Chb. IV 1281.
54. Ordonnantie ter aanmoediging van de zoetelaars om zich bij het leger te voegen, 16 April 1604. Origineel, geteekend A. Aysma. Met bewijs van opgedrukt zegel. 1 blz. Chb. IV 1281
55. De resolutie, onder no. 52 genoemd. Origineel, geteekend A. Aysma. 1 blz. (Met bewijs van opgedrukt zegel). Chb. IV 1280.
56. Aanschrijving van de Gedeputeerde Staten van Vriesland aan de Magistraat van Leeuwarden om tegen den 11de Mei volmachten te zenden voor de Commissarissen van het veer tusschen Franeker en Leeuwarden, ten einde de daarover gerezen geschillen weg te nemen. 8 Mei 1604. (Zie nrs. 52 en 55). Origineel, 2 blz., geteekend A. Aysma. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 1282.
57. Uitschrijving tot het houden van een algemeenen dank-, vast- en bededag op 13 Juni 1604. Origineel, 1 blz. geteekend A. Aysma. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 1282.
58. Uitschrijving tot het houden van een landdag op 10 Juni, ten einde nog fl. 300.000,- te vinden boven de fl. 600.000,-, welke reeds voor oorlogskosten toegestaan zijn. 10 Juni 1604. Origineel, geteekend A. Aysma. 2 blz., met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 1283.

59. Ordonnantie van de Gedeputeerde Staten aan de Magistraat van Leeuwarden om op den volgenden Zaterdag hun contingent van 26 man gewapend voor het statenhuis te zenden, welke troep vereischt wordt ter vervanging van het garnizoen, dat ten strijde zal trekken. 17 Juli 1604. Origineel, geteekend J. Gerritsz. 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 1284.
60. Berigt der Heeren Gedeputeerden aan de Magistraat van Leeuwarden over het bedrag der soldij en de wapening der aan te nemen waardgelders. 20 Juli 1604. Orig., get. Wyarda en daaronder A. Aysma, 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 1285.
61. Ordonnantie van de Gedeputeerde Staten aan de Regeering van Leeuwarden om ter eere van de verovering van Sluis een dankdag te houden en vreugdeteekenen te bedrijven. 13 Aug. 1604. Origineel, geteekend Botnija en A. Aysma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 1285.
62. Aanschrijving van de Gedeputeerde Staten aan den Magistraat van Leeuwarden om den Bisschop van Bremen bij diens komst aldaar, alle eer te bewijzen. 10 November 1604. Origineel, geteekend Wijarda en A. Aysma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Opgenomen in het Chb. IV 1286.
63. Uitschrijving tot het houden van den gewonen landdag tegen 7 Januari 1605. Origineel, geteekend Botnya en A. Aysma. 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. IV 1286.
64. Ordonnantie van de Gedeputeerde Staten op lichtveerdige spelen, als ganstrekken, sweertdansen etc., met verbod deze toe te laten of bij te wonen. 28 Jan. 1605. Origineel, geteekend A. Aysma. 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
65. Uitschrijving van een algemeenen bededag op 24 April 1605 door Gedeputeerde Staten. 13 April 1605. Origineel, geteekend Wyarda en Aysma, 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
66. Ordonnantie ter aanmoediging aan de zoetelaars om zich bij het leger te velde te vervoegen, dat eerst in Zeeland en daarna elders zal opereren. 7 Mei 1605. Origineel, geteekend Wyarda en Aysma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
67. Uitschrijving van een landdag tegen den 26ste Juli om te beraadslagen over het vinden van middelen om den oorlog te voeren. 26 Juni 1605. Origineel, geteekend Aysma. 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
68. Missive van Gedeputeerde Staten ter begeleiding van eene ordonnantie van de Generale Staten, waarbij verboden wordt dat bij het onderzoeken van passagiersschepen, varende tusschen Engeland en Frankrijk, door Nederlandsche oorlogsschepen eenig geweld of ongeregeldheden in woord of daad worden gepleegd. 26 Juli 1605. De missive is origineel, geteekend door Hylbrant en daaronder door A. Aysma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Het placcaet der Staten is gedrukt in 's Gravenhage bij Hillebrant Jacobsz. 1605. Titel en 4 blz. kl.4to. In hs. is op de achterste bladzijde de vermelding der publicatie aangetekend.
69. Mededeling van de Gedeputeerde Staten, dat er ook een leger zal staan aan deze zijde van den Rijn, met opdracht om hiervan publicatie te doen, teneinde de zoetelaars te laten weten, dat zij zich daarheen kunnen begeven. 4 Juli 1605. Origineel, geteekend Hylbrandt en daaronder Aysma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
70. Bevel van Gedeputeerde Staten aan de Regeering van Leeuwarden om onmiddellijk ter beschikking van den Lande te stellen vier sterke wagens, bespannen met drie paarden, met flinken voerman, tegen de vergoeding door de Generaliteit gesteld op deze wagendiensten. 8 Augustus 1605. Origineel, geteekend Harkes, en daaronder Aysma, 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
71. Ordonnantie van Gedeputeerden om de nog niet opgebrachte belastingen ten behoeve van het onderhoud van het leger te storten bij den ontvanger Generaal Hessel van Bootsma. 14 Aug. 1605. Origineel, get. Bloemendal en Aysma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
72. Ordonnantie van Gedeputeerden om in de steden de burgerij onder de wapenen te roepen en goede dag- en nachtwacht te houden, daar zij beducht zijn, dat de vijand over den Rijn is gekomen en wel naar deze streken kon trekken. 15 Augustus 1605. Origineel, geteekend Bloemendal en Aysma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.

73. Bericht van de Gedeputeerde Staten, dat zij door den Raad van State verwittigd zijn, dat de vier wagens, ten behoeve van den oorlog gerequireerd (zie no. 70), niet noodig zijn, met verzoek den dienst van de wagens te willen opzeggen om onnodige onkosten te vermijden. 16 Aug. 1605. Origineel, get. Bloemendal en Aysma. 1 blz. Het zegel is hier afgerukt.
74. Ordonnantie tot publicatie van den bepaalden cours der daarin genoemde muntspecien. 4 Febr. 1605. Origineel, get G. Jongestall en A. Aysma. 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
75. Aanschrijving van Gedeputeerde Staten tot het houden van een boevenjacht in de stad, op woensdag 21 Aug. en volgende dagen. 17 Aug. 1605. Origineel, get. Bloemendal en Aysma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
76. Bericht van Gedeputeerde Staten, dat men de vroeger genoemde vier wagens (zie no's. 70 en 73) in allerijl noodig heeft, met verzoek ze gereed te maken. 20 Aug. 1605. Origineel, geteekend Wyarda en Aysma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
77. Ordonnantie van de Gedeputeerde Staten om de zoetelaars op te wekken het leger dat bij Coevorden ligt te volgen en van levensmiddelen te voorzien. 25 Aug. 1605. Origineel, geteekend Bloemendal en Aysma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
78. Ordonnantie van Gedeputeerde Staten om nog terstond twee wagens in gereedheid te brengen en naar Coevorden naar de legerplaats te voeren. 27 Aug. 1605. Origineel, geteekend Wyarda en Aysma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
79. Aanschrijving aan Burgemeester, Schepenen en Raden van Leeuwarden alsmede opzienders van de Leppedijken, om Gecommitteerden te zenden op den 17de der lopende maand, tot aanhoringe van den voorslag te doen bij de commissariën der Gedeputeerde Staten en voorts tot bijlegging nopens de geschillen tusschen hun lieden en de veengenoten van de Noorddragster veenen over het Vallaat in de Kletten. 9 Sept. 1605. Geteekend Wyarda en Aysma. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. 3 blz. Chb. V 115.
80. Uitschrijving tot het houden van een landdag op 30 Sept. 1605. 28 Sept. 1605. Origineel, get. Grovestins en Aysma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
81. Bevel van de Gedeputeerde Staten, in opdracht van de volmachten ten landdage, om voor vier weken manschappen aan te werven uit een omslag op de floorenten, teneinde deze krijgslieden te gebruiken voor het behoud van de uiterste kwartieren van Friesland. 3 Oct. 1605. Origineel, get. Grovestins en Aysma. 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
82. Ordonnantie van de Gedeputeerde Staten, dat er geene moeilijkheden in den weg zullen gelegd worden aan de commiezen, die door de Staten Generaal zijn aangesteld om toe te zien op den uitvoer van wijnen, bieren, lakens en zeep, waarbij hier veel fraude wordt gepleegd. 9 Nov. 1605. Origineel, get. A. Aysma. 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
83. Uitschrijving van een vasten- en bededag tegen den 4^{en} December 1605, op bevel van de Generale Staten, ten einde God te danken voor het behoud van de Koninklijke familie en het parlement van Engeland, welke ontkomen zijn aan een aanslag van Sir Thomas Parcey, 25 Nov. 1605. Origineel, geteekend, D. Hylbrant en A. Aysma, 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
84. Uitschrijving van een landdag tegen 9 December om te beraadslagen en te beslissen over de te heffen consenten voor de voortzetting van den oorlog over 1606. 28 Nov. 1605. Origineel, geteekend D. Hylbrant en A. Aysma. 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
85. Missive van de Gedeputeerde Staten aan de Magistraat van Leeuwarden ter begeleiding van een placcaet van de Generale Staten over den koers der munten. 16 Febr. 1606. Met het placcaet van 18 Februari 1606. De missive is origineel, get. A. Aysma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. V 125. Het placcaet is gedrukt in 's Graven-haghe, bij Hillebrant Jacobsz. 1606. Titel en 6 blz. kl. in 4to. Met vermelding der publicatie in hs. 22 Febr. 1606.

86. Ordonnantie van de Gedeputeerde Staten tegen het misbruik van sommige hoplieden om bij de monstering bepaalde personen ten onrechte voor soldaten te laten doorgaan, zoodat de compagnieën, in garnizoen liggende, wel sterk lijken, doch zodra zij te velde komen zeer zwak blijken te zijn, met uitvaardiging van strenge straffen tegen dergelijke praktijken. 19 Februari 1606. Origineel. 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel, geteekend A. Aysma.
87. Uitschrijving van een landdag op 31 Maart 1606 teneinde te beraadslagen over de heffingen van 30 stuivers over iedere schoorsteen (boven de toegestane consenten) voor eene nieuwe lichting van ruiters en voetknechten. 26 Maart 1606. Origineel, 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel, geteekend Rollema en Aysma. (Vgl. Chb. V 125).
88. Daar het kwartier der Steden alleen geweigerd heeft de bovengenoemde schoorsteengelden op te brengen, en deze weigering tot gevolg zou hebben dat ruiters en soldaten niet konden worden aangeworven, daar de overige provinciën hunne toestemming alleen dan geven, indien de belasting over alle provinciën eenpariglijk wordt uitgeschreven, ordonneeren de Staten opnieuw eene samenkomst van afgevaardigden der steden met de Gecommitteerden der Staten Generaal Beveren en Juckema op 25 April 1606. Origineel, 2 blz. geteekend Wyarda en Aysma. Met bewijs van opgedrukt zegel.
89. Publicatie van de Staten Generaal van vrijstelling van convooi- en licentgelden voor goederen naar de stad Rynberck, waar een groot leger bijeen ligt. 20 Mei 1606. Origineel, 1 blz., geteekend Bloemendal en Aysma. Met bewijs van opgedrukt zegel.
90. Uitschrijving van een algemeenen bededag door de Staten Generaal op 14 Juni, om Gods zegen af te smeeken op de aanstaande krijgsverrichtingen. 26 Mei 1606. Origineel, get. Eysma en Aysma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
91. Ordonnantie van Gedeputeerde Staten over het innen van de thans algemeen ingewilligde schoorsteen- of hardstee-gelden. 14 Juni 1606. Origineel get. Wijarda en Aysma. 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
92. Ordonnantie van Gedeputeerden tot publicatie van "vrij leger" aan den Rijn en den IJssel, opdat de zoetelaars zich daarheen met hunnen waren kunnen vervoegen. Origineel, get. Wijarda en Aysma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
93. Ordonnantie van Gedeputeerde Staten om dadelijk met de beschrijving van de schoorsteenen te beginnen en de kohieren daarvan in te zenden. 3 Juli 1606 (*Singels no. 304*). Origineel, geteekend Wijarda en daaronder Aysma. Een bladzij. Met bewijs van opgedrukt zegel.
94. Herhaalde ordonnantie van Gedeputeerde Staten om ten spoedigste de kohieren van de schoorsteengelden bij hen in te zenden, uiterlijk voor 21 Juli. 16 Juli 1606. (*Singels no. 304*). Origineel, get. Ockingha en Aysma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
95. Missive van Gedeputeerde Staten ter begeleiding van twee gedrukte placcaten der Staten Generaal, het eene inhoudende een verbod om goede en sterke speciën van goud aan den vijand uit te betalen, van 19 Juli 1606; en het andere behelzende het verbod van verkoop van haringtonnen, duigen, welke daartoe gereed gemaakt zijn, en kruiswant aan den vijand. 19 Juli 1606. De missive is origineel, get. Wyarda en Aysma, 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Het eerste placcaat is gedrukt op 1 vel plano, het tweede eveneens. Beide dragen zij in hs de vermelding van de publicatie te Leeuwarden op 26 Juli 1606.
96. Missive van Gedeputeerde Staten ter begeleiding van een gedrukt placcaat der Staten Generaal, dat alle degenen, die met eene commissie van Zijne Excellentie als Admiraal Generaal der Unie in zee zijn, voor 31 December eerstkomende terug zullen keeren en van hunne handelingen, ter zee gedaan, rekenschap moeten afleggen voor een Raad van Admiraliteit, terwijl zij die aan dit bevel niet voldoen beschouwd zullen worden als zonder commissie ter zee varende en daarvoor aan lijf en goed gestraft zullen worden. 10 Juli 1606. De missive is origineel, geteekend Wyarda en Aysma. Met bewijs van opgedrukt zegel. 1 blz. De ordonnantie is gedrukt in 1 vel plano, met vermelding van de publicatie op 26 Juli 1606 in hs.

97. Ordonnantie van de Gedeputeerden om de kohieren der schoorsteengelden ten laatsten over te leggen op 31 Juli a.s., daar het kantoor van den ontvanger Generaal Hessel van Boetzma geheel uitgeput is en men aanmerkelijke sommen noodig heeft voor de betaling van het onlangs aangeworven krijgsvolk uit Brunswijk. 28 Juli 1606. Origineel, geteekend Rollema en Aysma. 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
98. Herhaald bevel van Gedeputeerden om de kohieren der schoorsteengelden of haardsteden in te leveren, binnen drie dagen. 5 Oct. 1606. Origineel, geteekend Wyarda en Aysma 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
99. Missive van Gedeputeerden ter begeleiding van een placcaat der Staten op den cours der munte. 15 Oct. 1606. De missive is origineel. Met bewijs van opgedrukt zegel. 1 blz. geteekend Eysma en Aysma. Chb. V 127. Het placcaat der Staten, waarvan in den brief sprake is, ontbreekt.
100. Aanschrijving om de achterstallige haardsteegelden ten spoedigste op te brengen. 30 Oct. 1606. Origineel, 1 blz., get. Aysma. Met bewijs van opgedrukt zegel.
101. Aanschrijving van Gedeputeerde Staten tot publicatie van de overeenkomst der Staten Generaal met Albertus van Oostenrijk tot uitwisseling van wederzijdsche gevangenen, met opdracht aan de ingezetenen van stad en jurisdictie om opgave te doen van hen, die in de landen onder Spaansche heerschappij gevangen zitten. 27 Nov. 1606. Origineel, 1 blz. get. Ockingha en Aysma. Met bewijs van opgedrukt zegel.
102. Uitschrijving van een landdag op 15 December 1606 om te beraadslagen over het vinden van gelden zowel voor den oorlog als voor de oprichting eener West-Indische Compagnie. 5 Dec. 1606. Origineel, geteekend Rollema en Aysma. 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
103. Publicatie, dat de penningen van aartshertog Albertus door de Generale Staten voor billioen zijn verklaard, met bevel aan de ingezetenen die zulke penningen hebben, deze vóór den eerstvolgende 1^{en} Februari uit te geven. Origineel, geteekend Bloemendal en Aysma. 1 blz.
104. Ordonnantie van de Staten tot waardering van de achterstallige schoorsteengelden. 16 Januari 1607. Origineel, geteekend Bloemendal en Aysma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
105. Herhaalde uitvaardiging van de ordonnantie van 1602 tegen vastenavondspelen als zwaarddansen, ganzetrekken enz. 10 Febr. 1607. Origineel, geteekend Eisma en Aysma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
106. Ordonnantie der Staten van Vriesland om tot betaling van de krijgsknechten en andere oorlogslasten, de op den laatsten landsdag toegestane gelden te voldoen. Leeuwarden wordt daarbij gesteld op 5350 car.gld. van de floorerente, en 6000 gld. van de corporagelden, welke voor één jaar geligt moeten worden tegen 9%. 20 Maart 1607. Origineel, geteekend B. Sappema en Aysma. 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
107. Uitschrijving van een landdag op 31 maart 1607 van zes grietenijen van Oostergoo, de grietenijen van Zevenwolden en de Steden, naar aanleiding van eene missive der Staten Generaal van 29 Maart 1607 waarin deze verzoeken, dat volmachten van Zevenwolden en de Steden zich op 19 April ter vergadering van de Staten Generaal mochten begeven, met volleedigen last, ten einde de geschillen bij te leggen, welke op den laatsten landdag over de consenten zijn gerezen. 26 Maart 1607 (oude stijl). 1 blz. Origineel, geteekend Ockinga en daaronder Aysma. 1 blz. Het adres is afgescheurd.
108. Missive van Gedeputeerden aan de Regeering van Leeuwarden, ter begeleiding van twee gedrukte placcaten van de Staten Generaal, het eene op de wapening en bemanning van schepen welke ter koopvaardij of visscherij uitvaren en op de regeling van de admiraalschappen, van den 23 Februari 1607; het andere op den uitvoer van ledige heele of halve haringtonnen, duigen en Kruiswandt. De missive is origineel, 1 blz. geteekend Rollema en Aysma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Het eerst genoemde placcaat is gedrukt te 's-Gravenhage, bij Hillebrandt Jacobsz 1607. Titel en 18 blz. kl. 4to. Op den titel staat in hs. de vermelding der publicatie op 4 April 1607. Het tweede placcaat ontbreekt. Zie hierover no. 95.

109. Missive van Gedeputeerde Staten aan de Regering van Leeuwarden, ter begeleiding van een gedrukt placcaat van de Staten Generaal, tegen fraude, gepleegd bij het verven van zijde en van de werken en manufacturen welke van zijde worden gemaakt, van 30 Maart 1607. De missive is origineel, get. Rollema en Aysma, 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Het placcaat is gedrukt te 's-Gravenhage Hillebrandt Jacobsz. 1607. Titel en 6 blz. kl. 4to. Op den titel staat de verm. der publicatie op 25 April 1607.
110. Uitschrijving van een landdag tegen den 4de Mei ouden stijl, om te beraadslagen over verschillende punten, welke ter Staten Generaal behandeld zullen worden op 6 Mei, nieuwe stijl, rakende de wapenstilstand, de benoeming van gezanten die kennis zullen geven van den wapenstilstand aan de Hoven in Europa; de onderhouding van de ongerepartieerde compagnieën van het krijgsvolk te water; de vernieuwing en versterking van de Unie van Utrecht; het opbrengen van belastingen volgens die Unie; de liquidatie en vereffening der consenten van de vorige jaren; de militaire discipline, het tegengaan van frauden bij de aanmonstering van krijgsvolk en het instellen van een goede regeling van de Lands Regeering ter handhaving van de gemeene zaak. 27 April 1607 o.s. Orig., get. H. Harkes en A. Aysma 3 blz. M. bewijs van opgedrukt zegel.
111. Ordonnantie van de Gedeputeerde Staten aan de Regeering van Leeuwarden om op den 3^{en} Mei de geboorte van den Hertog van Orleans, tweede zoon van Hendrik IV en Maria de Medicis, te willen vieren door het afschieten van het "grof geschut" en het luiden der klokken. 27 April 1607. Origineel, geteekend H. Harkes en A. Aysma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
112. Aanschrijving van Gedep. Staten om eene vergadering te beleggen van den Raad en de Gezworen Gemeente van Leeuwarden die de volmachten der Stad volledige procuratie moeten geven voor de vaststelling van den voet van contributie in de consentgelden tot aflossing van den schuld der Generaliteit en tot betaling van het krijgsvolk. 13 Mei 1607. Orig., get. D. Baerdt en A. Aysma. 2 blz. M. bew. v. opgedr. z.
113. Aanschrijving van de Gedeputeerden aan de Regeering van Leeuwarden, om hare volmachten ten landsdage volledigen last te geven om te beslissen in de zaak der verpachting van de middelen van consumptiën voor vijf jaar, met uitschrijving van een nieuwen landdag op 22 Juni 1607. 15 Juni 1607. Origineel, geteekend Jongestall en Aysma. 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
114. Copie van de resolutie door de volmachten, ter Statenvergadering op 13 Juni 1607 genomen over de verpachting der consumptiën voor vijf jaar, welke resolutie ter goedkeuring en ruggespraak wordt voorgelegd aan de lastgevers. 13 Juni 1607. Gelijktijdige copie. 5 blz.; dit is het stuk, dat den 15^{en} Juni 1607 aan de Regeering van Leeuwarden werd toegezonden.
115. Afkondiging van de vrijverklaring der Nederlanden door de Aartshertogen, met mededeling dat deze een wapenstilstand voor acht maanden hebben aangeboden, welke door de Staten is aangenomen. Met vaststelling der grenzen, welke tijdens de wapenstilstand in acht genomen zullen worden. 25 Juni 1607. Origineel, geteekend G. Jongestall en A. Aysma. 5 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. V 142.
116. Ordonnantie der Gedeputeerde Staten om, op verzoek der Staten Generaal, te Leeuwarden als elders te publiceren dat de waarde van een nieuwe Engelsche zilveren penning niet hooger gesteld mag worden dan op 25 stuivers. 12 Augustus 1607. Origineel, get. Ockinga en Aysma. 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. V 145.
117. Uitschrijving van een landdag op 16 en 17 november 1607 waar de volmachten, van eene volledige procuratie voorzien, moeten beslissen over den wapenstilstand met de Aartshertogen. 7 Nov. 1607. Origineel, geteekend Jongestall en daaronder Aysma. 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
118. Besluit van het quartier der Steden, waarbij zij hunne volmachten gelasten erop te letten, dat de volmachten die voor den eerstvolgende landdag gekozen zullen worden, een opdracht ontvangen om te beraadslagen over een geschikte wijze van heffing van het 1/9 gedeelte in de provinciale belasting, hetzij door middel van quotisatie of anderszins. 26 Juli 1607. Copie authentique, geteekend Aysma, 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. V 144.

119. Uitschrijving van een landdag op 30 November om te beraadslagen over het inwilligen van den eisch van den Raad van State over het opbrengen van de consentgelden over het jaar 1608, daar de Generale Staten van geen vrede met de aartshertogen willen hooren, voordat deze gelden zijn uitgekomen. 21 Nov. 1607. Origineel, geteekend B. Sappema en A. Aysma, 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
120. Uitschrijving door de Staten Generaal van een algemeenen vast- en biddag in den lande op 30 December 1607. Mededeling daarvan en last daartoe verstrekt door de Gedeputeerde Staten op 19 December 1607. Origineel, geteekend Ockinga en Aysma, 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
121. Uitschrijving van een landdag op den 15^{en} Februari 1608, teneinde te besluiten over de consenten voor 8 maanden, daar op 2 Dec. 1607 reeds eene resolutie is genomen om de consenten over de maanden Januari-April 1608 in te willigen. (Zie no. 119). 31 Januari 1608. Origineel, geteekend Eysma en Aysma, 5 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
122. Ordonnantie van de Gedeputeerde Staten om ter viering van de geboorte van een hertog van Anjou, waarover door Hendrik IV kennis is gegeven aan de Staten Generaal, op zondag 8 Mei het kanon af te schieten en de klokken te doen luiden. 4 Mei 1608. Origineel, geteekend C. Oosterzee en Aysma, 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
123. Uitschrijving van een "boevenjacht" tegen de vagabonden, sterke bedelaars en ander geboefte dat het platteland en de steden onveilig maakt, op 9 Mei 1608. 4 Mei 1608. Origineel, geteekend C. Oosterzee en Aysma, 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
124. Missive van Gedeputeerde St. houdende vernieuwing van het plakkaat tegen de zamenkomsten der Mennonieten en Katholyken. Juli 1608. Origineel.
125. Ordonnantie tegen het uitoefenen van den R.C. eeredienst, die nog tersluiks wordt gehouden. 8 Februari 1597. Copie authentique, voor eensluitend geteekend door A. Aysma, 5 blz., ongezegeld.
126. Placcaat van de Staten Generaal, inhoudende ordre, waernaer de Jesuyten, priesters en monniken....hen sullen gedraghen. Verboth aan de ingesetenen van hen bij eedt of anderzints te verbinden tot voorstant van de macht des Paus van Roome. Van Conventiculen ende collecten van de Roomsche Superstitie te houden of te doen, etc. Gedrukt in 's Gravenhage, Hillebrant Jacobsz 1602. Titel, met Privilegie, en 5 bladen. Kl. in 4to. Zonder bewijs van publicatie.
127. Uitschrijving van een landdag op 15 Aug. 1608 ter bevestiging van de brieven en charters van het verbond dat de Koning van Groot-Brittanje met de Staten Generaal heeft gesloten. Tevens zal op dien landdag een besluit moeten worden genomen tot oprichting van een generaal tuchthuis. 8 Augustus 1608. Origineel, 3 blz. geteekend B. Sappema en A. Aysma. Met bewijs van opgedrukt zegel.
128. Missive van Gedeputeerde Staten aan de Regeering van Leeuwarden ter begeleiding van een placcaat der Staten Generaal op de reductie van den koers van de gouden en zilveren penningen met verklaring tot welken prijs deze, bij tolerantie, tot 15 October a.s. mogen worden uitgegeven en ontvangen. 2 Juli 1608. Origineel, geteekend Eysma en Aysma. 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. V 149. Zonder het placcaat. Op den brief is in margine de vermelding der publicatie geplaatst. Chb. V 149.
129. a. Voorstel van den Raad der Stede Leeuwarden om voortaan te willen houden: geijtigd Troys gewicht, goede schalen... en twee gezworen wegers, mits dit voor alle geprivilegieerde wagen in de provincie geldt en de ongeprivilegieerde worden afgeschafft en alle botervaten gelijk en volgens de ordonnantie geteekend worden. 1 Juli 1608. 1 blz. Copie authentique geteekend A. Aysma. Ongezegeld. Chb. V 148.
 b. Accoord van de volmachten der respectieve steden en van enkele dorpen, met bijvoeging van enkele punten gesloten overeenkomstig het voorstel van Leeuwarden omtrent de waag, de wegers, gewichten en schalen. 20 Juli 1608. Copie authentique, geteekend A. Aysma. 3 blz. ongezegeld. Chb. V 150.

- c. Ordonnantie van de Staten van Vriesland om, in overeenstemming met het gemaakte accord (129b), de waag en de gewichten te reformeren; de ongeprivilegieerde of sluip-waag weg te nemen en de ordonnantiën op de botervaten opnieuw te doen publiceren. 4 Augustus 1608. Origineel, geteekend D. Thijs en A. Aysma. 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. V 151.
130. Extract uit de ordonnantie van 1602, waarbij bepaald is, dat alle kuipers ten platten lande hunne tonnen en halve en mindere gedeelten daarvan zelf moeten ijken op 't gewicht van 36 tot 40 ponden, op voorwaarde, dat zij eerst van hun grietman een brandijzer zullen ontvangen met des grietman's teeken etc. etc. Zonder naderen datum. Copie authentique, geteekend A. Aysma. 2 blz. Ongezegeld.
131. Aanschrijving van Gedeputeerden tot publicatie van een nader besluit der Staten Generaal op den koers van der munte (zie no. 128). 13 Aug. 1608. Origineel, geteekend A. Aysma. 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. V 149. In margine de vermelding der publicaties op 29 Aug. 1608.
132. Missive van Gedeputeerde Staten ter begeleiding van een placcaat van de Staten Generaal tegen de verspreiding van oproerige geschriften. 24 Aug. 1608. Met dit placcaat van 27 Aug. 1608 (nieuwe stijl). De missive is origineel. 1 blz., geteekend A. Aysma. Met bewijs van opgedrukt zegel en vermelding van de publicatie in margine. Het placcaat is gedrukt. 1 fol. plano. 's Gravenhage, Hillebrant Jacobsz 1608.
133. a. Minuut der acte, waarbij de regeering van Leeuwarden zich verbindt om het placcaat der Staten Generaal, genoemd onder no. 128, nopens den koers van de munt te onderhouden. Ongedateerd en ongeteekend. Copie authentique, 1 blz. Ongezegeld. Chb. V 150.
- b. Missive aan de Gedeputeerden ter begeleiding van eene provisionele ordre der Staten Generaal, houdende "continuatie van den cours vanden gelde opten voet vande leste settinge ....totten lesten Decembris 1608 ". 3 October 1608. De missive is origineel, 1 blz. geteekend H. Fockens en A. Aysma. Met bewijs van opgedrukt zegel. Het placcaat is gedrukt in 's Gravenhage, Hillebrant Jacobsz 1608. Titel en 2 blz. kl. in 4to. Chb. V 149.
134. Uitschrijving van een landdag binnen Leeuwarden op 23 November 1608 om te beslissen op het toestaan van gelden tot afbetaling van het krijgsvolk en van der Generaliteits "noedtlijcke lasten". 18 November 1608. Origineel, 5 blz. geteekend J. Amama en A. Aysma. Met bewijs van opgedrukt zegel.
135. Missive van de Gedeputeerde Staten, ter begeleiding van een placcaat van de Staten Generaal over de voortzetting van de tolerantie op den koers van de gouden en zilveren penningen voor de maanden Januari tot Maart 1609. 15 December 1608. De missive is origineel, 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. In margine staat de verklaring van publicatie op 24 Dec. 1608. Chb. V 149. Het placcaat is gedrukt te 's Gravenhage, Hillebrant Jacobsz. Titel en 5 blz. kl. 4to.
136. Verbod van de magistraat van Leeuwarden om te schieten of vuurwerk af te steken wanneer een bruidsstoet naar de Kerk gaat of daaruit terugkeert. 24 Dec. 1608. Orig., ongeteekend, geschreven op de onbeschreven derde bladzijde van de vorige missive.
137. Verbod van Gedeputeerde Staten om op hazen, patrijzen en korhoenders te jagen. 24 Dec. 1608. Origineel, geteekend Aysma. 1 blz. Met opgedrukt zegel. Chb. V 156. In margine het bericht der publicatie.
138. Ordonnantie van Gedeputeerde Staten om nauwkeurig aanteekening te doen houden van de komst en het vertrek van soldaten die bij burgers worden ingekwartierd, daar, bij ontstentenis van registers, groote schade door den lande wordt geleden bij de uitbetaling van logiesgelden. 27 Februari 1609. Origineel, geteekend C. Oosterzee en A. Aysma 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
139. In overeenstemming met de ordonnantie der Staten van 14 mei 1602, inhoudende het verbod om te visschen van drie weken vóór Mei af tot drie weken na Mei, bevelen de Gedeputeerde Staten opnieuw gedurende dezen termijn het visschen na te laten. 28 Maart 1609. Origineel, 1 blz., geteekend Van Buren en Aysma. Met bewijs van opgedrukt zegel.

140. Uitschrijving van een landdag op 3 April om te beraadslagen over de consenten en de verpachting der consumptiën, waaruit ook het krijgsvolk moet worden betaald, over de maanden Maart en April, in afwachting van den te sluiten wapenstilstand. 25 Maart 1609. Origineel, 3 blz., geteekend Eisma en Aysma. Met bewijs van opgedrukt zegel.
141. Missive van Gedeputeerde Staten aan de Regeering van Leeuwarden, ter begeleiding van de "Vercondinge van het Bestant" tusschen Spanje en de Aartshertogen ter eene en de Nederlanden ter andere zijde gesloten. 18 April 1609. (*Singels no.308*). De missive is origineel, geteekend Van Buren en Aysma, 1 blz. Het zegel is er afgeknipt. In margine de vermelding der publicatie te Leeuwarden op 25 April 1609. De acte van het Bestand is gedrukt (1 fol. plano) te s'Gravenhage bij Hillebrant Jacobsz. Afgekondigd in Den Haag op 21 April 1609.
142. Ordonnantie van Gedeputeerden tot beter verstand van het 16^e artikel op de verordening van de bieren; zij bevelen den pachters der bieren geen impost te heffen van de bieren welke bij bruiloften en op Kerstdagen worden gedronken, doch aantekening te houden van de hoeveelheden bier welke er bij zulke feestdagen in hun kwartier worden gedronken; en de belasting welke daarop anders zou vallen van de pachtsom af te trekken. 15 Mei 1609. Origineel, 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
143. Missive van de Gedeputeerde Staten, ter begeleiding van een placcaat, door hen uitgegeven, tegen fraude op den verkoop van zout gepleegd. 19 Mei 1609. Met dit placcaat van 8 Mei 1609. De missive is origineel, 1 blz., geteekend Jellema en Aysma. Met bewijs van opgedrukt zegel. Het placcaat is gedrukt te Leeuwarden, bij Abraham van den Rade, 1609, 1 fol.plano
144. Ordonnantie der Gedeputeerde Staten, genomen op bevel van de Generale Staten van 10 Mei, om de tolerantie op den koers der gouden en zilveren munten te verlengen tot den 31 Augustus, 19 mei 1609. Origineel, 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Zie Chb. V 149. Get. H. Fockens en A. Aysma
145. Ordonnantie van de Gedeputeerde Staten tegen het uitgeven en ontvangen van gelapt geld, dat tegen het placcaat in uit de Belgische provinciën in Nederland wordt gebracht. 1 Juni 1609. Origineel, 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel, get. Van Buren en Aysma.
146. Ordonnantie tot voortzetting van de tolerantie op 't stuk van der munte van 14 Maart 1609. Origineel, geteekend Eysma en Aysma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. V 149.
147. Ordonnantie van Gedeputeerde Staten om de "waag" in deze stad en hare jurisdictie te laten blijven op den voet, waarop die ten vorigen jaar is gesteld, 27 Mei 1609. Origineel, get. A. Aysma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
148. Missive van de Gedeputeerde Staten ter begeleiding van de ordonnantie tegen de uitoefening van den Katholieken eeredienst van den 8 April 1594, vernieuwd en met de clause der praeventie van den 25^{en} Mei 1609 vermeerderd, met deze ordonnantie. 19 Juni 1609. De missive is origineel, get. Roorda en Aysma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Het placcaat, in hs., is eene authentique copie, voor eensluitend geteekend door A. Aysma, 5 blz.
149. Ordonnantie om alle gerechtigden tot de keuze van volmachten en andere betrekkingen eene openlijke verklaring te doen afleggen, dat zij tot de oprechte gereformeerde religie behooren, en hun den eed af te nemen, dat zij dezen zullen handhaven. 25 Mei 1609. Copie authentique, geteekend A. Aysma. 1 blz. ongezegeld.
150. Ordonnantie van de Gedeputeerde Staten dat de tolerantie omtrent den koers van het geld verlengd zal worden over de maanden Sept., October en November e.k., 31 Augustus 1609. Origineel, geteekend Amama en Aysma, 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. V 149. In margine het bewijs der publicatie.
151. Hernieuwd verbod van de Gedeputeerde Staten om zondagen en vast- en bededagen te ontheiligen door spelen, dansen en drinken, waartegen reeds een placcaat was uitgevaardigd op 24 November 1602. 5 Sept. 1609. Origineel, 2 blz. get. A. Aysma. Met bewijs van opgedrukt zegel. In margine de verklaring der publicatie.

152. Uitschrijving van een landdag op den 6^{en} Nov. 1609 teneinde de Gecommitteerden ter Staten Generaal opdracht te kunnen geven over een aantal punten, waarvoor zij om ruggespraak met de Provinciale Staten te houden uit Den Haag teruggekeerd zijn; als de subsidiën aan de Oost-Indische Compagnie toe te wijzen, het zenden van gezanten naar Frankrijk en Dusseldorf; het voornemen van een nieuwen staat van oorlog etc. 30 Oct. 1609. Origineel, 3 blz. Geteekend R. Atsma en A. Aysma. Met bewijs van opgedrukt zegel.
153. Bevel van Gedeputeerde Staten om, nu het Nieuwejaar nadert, de placcaten tegen het Nieuwejaar wenschen en zingen, het zwaarddansen en het ganzetrekken te hernieuwen, 12 Dec. 1609. Origineel, 1 blz. Geteekend R. Oosterzee en Aysma, 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
154. Opnieuw verlenging van de tolerantie op den koers van het geld tot Februari 1610, 27 Nov. 1609. Origineel, 1 blz. geteekend R. Atsma en A. Aysma. Met bewijs van opgedrukt zegel. Zie Chb. V 149.
155. Bevel van Gedeputeerde Staten om de registers van de serviesgelden van de garnizoenen der Stad uiterlijk den laatsten December 1609 in te zenden, daar deze verantwoord moeten worden in de rekening welke ter Generaliteit wordt overgelegd. 28 Dec. 1609. Origineel, 1 blz. get. S. Runnia en A. Aysma. Met bewijs van opgedrukt zegel.
156. Uitschrijving van een landdag op 8 Januari 1610, teneinde te beslissen over de te verleenen consentgelden voor het onderhoud van 't krijgsvolk, dat ondanks den wapenstilstand onder de wapenen moet blijven door de dreigende onlusten in Gulich, Cleef en Berg; het aflossen van schuld en andere dingen, als de oprichting van het tuchthuis. 28 Dec. 1609. Origineel, geteekend Runnia en Aysma. 4 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
157. Missive van Gedeputeerde Staten aan de Regeering van Leeuwarden over eenige wijzigingen, welke in het tractaat van het twaalfjarig bestand van 9 April 1609 zijn aangebracht. 9 Februari 1610. Origineel, geteekend Burmania en Aysma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
158. Ordonnantie van Gedeputeerde Staten tot behoud van den koers op de gouden en zilveren munten, gedurende de maanden Maart-April-Mei 1610. Origineel, geteekend R. Atsma en A. Aysma, 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. V 149.
159. Missive van Gedeputeerde Staten aan de Regeering van Leeuwarden ter begeleiding van een placcaat van de Staten Generaal tegen misbruiken bij den verkoop van actiën der Oost-Indische Compagnie. 11 Maart 1610. Origineel, geteekend R. Atsma en A. Aysma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Het placcaat van 24 Februari 1610 is gedrukt. 1 blz. plano, met in margine het bericht der publicatie op 17 Maart 1610 in handschrift.
160. Ordonnantie van Gedeputeerde Staten, om, herhalende het verbod van 14 Mei 1602, geen visch te vangen gedurende het tijdperk van drie weken vóór tot drie weken na Mei en de vischvangst alsdan te verbieden. 10 April 1610. Origineel, 2 blz. geteekend Van Buren en A. Aysma. Met bewijs van opgedrukt zegel.
161. Missive van Gedeputeerden ter begeleiding van eene ordonnantie van deze Gedeputeerden, waarnaar de landschapskeurmeester ende panbakkers en kalkbranders zich moeten gedragen, vastgesteld den 17 April 1610. 25 April 1610. De missive is origineel, 1 blz. geteekend v. Burmania en A. Aysma. Met bewijs van opgedrukt zegel. De ordonnantie is gedrukt te Leeuwarden, bij Abraham van den Rade, 1610. Titel en 8 blz. kl. 4to. Op den titel staat de vermelding in hs. van de publicatie dezer ordonnantie op 28 April 1610. Chb. V 173.
162. Ordonnantie tot publicatie van het placcaat der Generale Staten op den koers der muntspeciën (vastgesteld op 6 Juli 1610). 29 Juli 1610. Origineel, geteekend A. Aysma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. V 177. Het in deze missive vermelde placcaat is niet in den bundel aanwezig. Het komt voor bij Cau, Groot Placcaetboek I, blz. 2762.

163. Ordonnantie tot publicatie van een vrijgeleide voor de zoetelaars die het Staatsche leger wenschen te volgen op zijn tocht naar Wesel aan den Rijn. 3 Juli 1610. Origineel, geteekend A. Aysma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
164. Ordonnantie tot publicatie van een placcaat der Staten Generaal, waarbij het inbrengen, ontvangen en uitgeven van eenige kleine muntspeciën, buiten de Vereenigde Nederlanden geslagen, verboden wordt. 23 Juli 1610. Origineel, get. A. Aysma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Chb. V 176. Het in deze missive vermelde placcaat is niet in den bundel aanwezig, doch komt voor in Cau, Groot Placcaetboek I, blz. 2930.
165. Ordonnantie van de Staten van Vriesland om de verordening op de jacht goed te onderhouden, en de vrijheid tot jagen aan niemand toe te staan dan aan edelen en eigenerfden. 20 Augustus 1610. Origineel, geteekend Jarich Knijff, 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
166. Bevel van de Gedeputeerde Staten aan de regeering van Leeuwarden om de gaten in den Hoogedijk, liggende ten zuiden en ten noorden der stad, ten spoedigste te vullen en de dijk te doen verhoogen door degenen, die daartoe gehouden zijn, opdat de landen daarachter liggende niet weer in gevaar van overstroming zullen komen. 24 Sept. 1610. Origineel, geteekend A. Aysma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
167. Missive aan Gedeputeerde Staten, ter begeleiding van hunne ordonnantie op het dekken van moerpaarden en hoornbeesten van 3 Oct. 1610. 18 Oct. 1610. Origineel, geteekend A. Aysma, 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. De bijgevoegde ordonnantie is gedrukt te Leeuwarden, bij Abraham van den Rade, 1610. kl. 4to titel en 8 blz. (De vermelding der publicatie staat hier op de missive in margine). [inv. Eekhoff 287V].
168. Missive van Gedeputeerden ter begeleiding van een extract uit eene missive van den Stadhouders aan dit College, met verzoek dat de Magistraat van Leeuwarden daarover den volgenden dag advies moge uitbrengen aan Gedeputeerden, 21 Nov. 1610. Het extract ontbreekt. Origineel, 1 blz., geteekend A. Aysma. Met bewijs van opgedrukt zegel.
169. Missive van Gedeputeerden met bevel nauwkeurig toe te zien op de nakoming van de ordonnantie van den 3^{en} Oct 1610 op het dekken der moerhengsten en hoornbeesten. 30 November 1610. Origineel, geteekend A. Aysma, 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
170. Ordonnantie van Gedeputeerde Staten ter afkondiging van het bestaande placcaat tegen het nieuwjaarszingen en het bedrijven van "ijdele" spelen, als zwaarddansen, ganzetrekken etc. op den nieuwjaarsdag. 24 Dec. 1610. Origineel, geteekend A. Aysma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.

Leeuwarder Placcaetboek

VIII (1618-28; *inv.nr.M102*)

Ingekomen stukken en minuten van uitgegane

De stukken, in dezen bundel opgenomen, zijn niet als die der zeven eerste placcaetboeken genummerd; ofschoon er blijkbaar enkele stukken uit den band losgemaakt zijn, kan ik derhalve, daar er geen index op aanwezig is, niet opgeven, wat aan dezen bundel ontbreekt. (De potloodnummering breng ik hierop aan, om de stukken te kunnen aanwijzen).

NB: Na de voltooiing van dit 'Register'-Visscher werden door haar opvolgers diverse stukken alsnog in deze band teruggebracht. Summiere beschrijvingen daarvan - meest op basis van er met pen op genoteerde inhoudsbeschrijvingen van W. Eekhoff - zijn alsnog hieronder tussengevoegd.

1. Uitschrijving van een landdag tegen den 2^{en} Februari 1618, met copie der resolutie van 22 Februari 1616 over de verkiezing der volmachten, waarvan één uit den raad en één uit de gezworen Gemeente gekozen moet worden. 18 Januari 1618. Origineel, geparafeerd Reynalda, geteekend A. Aysma, met bewijs van opgedrukt zegel, 4 blz. De copie is een authentique afschrift der Statenresolutie van 22 Febr. 1616, opgenomen in het Chb. V 219, en geteekend A. Aysma (2 blz.), waarbij al degenen die niet tot de Nederl. Herv. Kerk behooren, buiten de verkiezingen en regeeringszaken gesloten worden.
2. Uitschrijving van een landdag op 20 april om nog te beslissen over twee nagekomen missives der Staten Generaal betreffende de storting van het verschot en de soldij aan de Franse regimenten en de subsidie, door de Generale Staten aan den Koning van Zweden tegen den Koning van Polen beloofd; en de instructie op de verpachting van een deel der inkomsten van de convoeien en licenten. 7 April 1618. Origineel, geparaf. S. Runnia, geteekend H. Beyma. Met bewijs van opgedrukt zegel. 3 blz.
3. Uitschrijving van een landdag op 11 Mei 1618, daar er verschillende zaken onafgedaan zijn gebleven. 2 May 1618. Origineel, gepar. A. Roorda, geteekend A. Aysma, 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
4. Brief van den grietman Tjerk van Herema uit Belcum (grietenij Menaldumadeel) aan de Magistraat te Leeuwarden over de onwettige geboorte van een drieling, waarvan de moeder als vader een ingezetene van Menaldumadeel had aangewezen. De Magistraat van Leeuwarden had het voornemen twee dezer kinderen naar den vader te zenden, waarop de grietman uitstel verzoekt, ten einde de zaak eerst nader te onderzoeken en, indien zij waar mocht zijn, den vader te 'straffen naer behooren'. 8 Juli 1618. Origineel, geteekend T. van Heerma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
  - 4a. 24 juli 1618: Stephanus Ubeli, rector te Dokkum, zendt de magistraat van Leeuwarden een door hem uitgegeven Spookboek.
  - 4b. 29 juli 1618: Burgemeester Renicus Atsma bericht de magistraat Prins Maurits' handelingen te Utrecht: het afdanken der waardgelders, de verandering van de regeeringsleden, de bevordering van de Contra-remonstranten enz. (*Singels nr.321a*).
  - 4c. 19 augustus 1618: Burgemeester R. Atsma bericht de magistraat het gevangennemen van Oldenbarnevelt, Hoogerbeets en Grotius, als die zich grovelijk tegen de staatszaken hebben misgrepen (*Singels nr.321b*).
5. Ordonnantie der Gedeputeerde Staten aan de Magistraat van Leeuwarden om de rekening van de floreen over de periode 1 Juli 1598 tot 1 April 1601 in te zenden, opdat de gecommiteerden tot het nazien der rekeningen, welke sedert het sterven van Dixstra en het aankomen van wijlen den onvanger Generaal Bootsma ingekomen zijn, kunnen afsluiten. 3 Oct. 1618. Orig., get. A. Aysma, 1 blz. M. bew. v. opgedrukt zegel.
  - 5a. 30/20 oktober 1618: Nieuwe tijdingen van Jacobus Junius over de verandering van de stedelijke regeringen door Prins Maurits, de behandeling van de zaak van Barneveld, de Synode van Dordrecht, Boheemsche zaken enz. (*Singels nr.322a*).
  - 5b. 9 november 1618: Burgemeester Atsma bericht de magistraat het verstellen van de stedelijke regeringen, ook in Den Haag, onlusten in Rotterdam, het aanvangen van de Synode, waarop Bogerman tot president is gekozen, en de instructie van de gevangen Heren (*Singels nr.321c*).
  - 5c. 7 december 1618: Burgemeester Atsma zendt berichten over de gevangen Heren, het gedrag der Remonstranten op de Synode, gelijk dat van Bogerman, die zeer geprezen wordt. Hij biedt voor 3 pond te koop aan het koper der plattegrond van de stad van 1603, hem door de erven des graveurs aangeboden (*Singels nr.321d*).

6. Nieuwe uitvaardiging van het verbod tot het Nieuwjaarszingen en het doen van lichtvaardige spelen op Nieuwjaar, 23 Dec. 1618. Origineel, geparaf. P. Wyckell, get. A. Aysma. 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
- 6a. 28 december 1618: Prof. Nic. Mulerius zendt de magistraat een verhandeling over de komeet, uit dankbaarheid voor ontvangen weldaden.
7. Brief van den burgemeester van Harlingen, meldende dat Tiaerdt Fayckes zijn vrouw en kind heeft verlaten en zich nu te Leeuwarden ophoudt, zonder naar hen om te zien. Hij heeft thans den fiscaal Provinciaal opgedragen het kind bij zijnen vader te brengen en verzoekt de Magistraat van Leeuwarden dezen tot aanneming van zijn kind te dwingen. 2^{en} Januari 1619. Origineel, geteekend Laurentius. 1 blz., Met bewijs van opgedrukt zegel.
8. Missive van den Burgemeester van Enchuisen J. Codde van Burgh met verzoek om een getuige te citeeren in eene zaak tusschen burgers van Enkhuisen en Hamburg. 21 Januari 1619. Origineel, get. J. Codde van Burgh. 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
9. Nader schrijven van den burgemeester van Harlingen over de zaak van Tiaerdt Fayckes, die afwezig was, toen de fiscaal hem het kind bracht, met verzoek den man te citeeren en, bij weigering om het kind te verzorgen, tijdelijk op te sluiten. 15 Febr. 1619. Origineel, get. Laurentius. 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
10. Brief van de Magistraat van Franeker, dat een meisje uit Leeuwarden was weggelopen met een soldaat en zij te Franeker door de Magistraat was ondervraagd en overgegeven aan den 'opsichter der rebellicheit der jeugd' met verzoek haar terug te laten halen en bij hare moeder te brengen. 23 Jan. 1619. Origineel, get. Ghemmenich. 2 blz., Met bewijs van opgedrukt zegel.
- 10a. 22 feb. 1619: Burgemeester Atsma zendt berichten omtrent de vlucht der te Blois gevangen Koningin-moeder, de grote toerusting in Spanje en andere buitenlandse zaken (*Singels nr. 321e*).
- 10b. 26 feb. 1619: Berichten van burgemeester Atsma, benoemd tot een der 19 gedelegeerde rechters over Oldenbarnevelt, met brief van Rud. Coclenius (*Singels nr. 321f*).
11. Uitschrijving van een landdag op den 15^{en} Maart 1619 teneinde te beraadslagen over de door Zijne Excellentie prins Maurits en den Raad van State voorgestelde consenten ter bewaring van den godsdienst, de bevordering van goede krijgsorder en de oprichting der West-Indische Compagnie, 27 Februari 1619. Origineel, geparaf. S. Potter, geteekend A. Aysma, 6 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
12. Ordonnatie tot publicatie van de resolutiën door de Staten van Friesland genomen tegen den invloed der Katholieken op de verkiezing van predikanten en de afgevaardigden ter Provinciale Staten, welke laatsten den eed moeten afleggen van "de Gereformeerde Religie en de jegenwoordigen Staat van Regieringe voor oprecht en wettelijk te holden". 22 Febr, 1619. Copie authentique, geteekend A. Aysma. 2 blz.
- 12a. 9 maart 1619: Burgemeester Atsma bericht de huiszoeking naar Uitenbogaard, de onlusten in de Noord Hollandse steden, krijgsverrichtingen in Frankrijk en het overlijden der Koningin van Engeland (*Singels nr. 321g*)
13. 14 en 15. Drie brieven van den Magistraat van den Brielle over het aandeel in de nalatenschap van Adriana van Haestrecht, huisvrouw van den hopman Focq Seltsma, dat aan hare zuster Catharina van Haestrecht ten deel valt. Deze Catharina werd sinds geruime tijd in het gasthuis in den Briel verpleegd, weshalve de gasthuisvoogden dit aandeel opvragen om er hunne onkosten mee te dekken, gedateerd 18 April, 4 Juni en 3 Augustus 1619. Origineelen, geteekend Anthonie; elk 1 blz. met bewijs van opgedrukt zegel.

- 15a. 3 mei 1619: Burgemr. Atsma zendt bericht van de sententie en onthoofding van Oldenbarnevelt, met de omstandigheden die daarbij plaats hadden (*Singels nr.321h*).
- 15b. 7 mei 1619: Burgemeester Atsma bericht het vonnis van Ledenberg en de behandeling der zaak van De Groot en Hoogerbeets, die wellicht om redenen van staat niet naar het leven gestraft zullen worden (*Singels nr.321i*).
- 15c. 9 mei 1619: Burgemeester Atsma zendt de sententie van Barneveld en bericht dat De Groot en Hoogerbeets veroordeeld zijn tot eeuwige gevangenis en verbeurdverklaring van hun goederen (*Singels nr.321j*).
- 15d. 24 juni 1619: De regering van Groningen bericht die van Leeuwarden dat zij Rector Edo Neuhusius derwaarts heeft beroepen.
- 15e. 6 juli 1619: De regering van Utrecht verzoekt die van Leeuwarden om hare gecommiteerden die Ds. J. Bogerman zullen beroepen gunstig te ontvangen (*Singels nr.323a*).
- 15f. 1/11 sept.1619: Graaf Willem Lodewijk dringt het verzoek van Utrecht aan, dat Leeuwarden Ds. Bogerman voor een jaar mocht lenen tot herstel der vervallen kerkelijke zaken aldaar (*Singels 323b*).
- 15g. 12 sept.1619: Prins Maurits versterkt het verzoek van Utrecht aan Leeuwarden, om Ds. Bogerman voor een jaar te lenen (*Singels nr.323c*).
- 1.17 en 18. Drie brieven, waarvan de eerste en laatste door Nicolaas Rooclaes uit Breda, en de tweede uit naam van Willem Lodewijk is geschreven, over de storting van een geschenk van fl. 5.000,-, aan de Magistraat door Nicolaes Rooclaes en Isaac Lus bij de overneming van de Bank van Leening te Leeuwarden in 1616 beloofd, van 4 Sept. en 25 Sept. 1619., terwijl de laatste brief een concept, noch gedateerd, noch gezegeld is. No. 16 Origineel, geteekend Nicolaas Rooclaes, 2 blz. met bewijs van opgedrukt zegel. No. 17 origineel, eigenhandig geteekend door "Wilhelm Ludwig graff zu Nassau", 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. no. 18 is een concept van een brief, gericht aan Willem Lodewijk, door N. Rooclaes, met verzoek om diens steun. 1 blz.
- 18a. 7 oct.1619: Prof. Nic. Mulerius antwoordt de secretaris van Leeuwarden dat hij het hem toegezonden bericht voor de Almanak de drukker bezorgd heeft.
19. Mededeling van Gedeputeerde Staten, dat de aartshertog van Oostenrijk eenige muntstukken voor billioen heeft verklaard, met opdracht om dit den volke bekend te maken. 28 Oct. 1619. Origineel, gearafeerd P. Wyckell en geteekend A. Aysma, 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
20. Missive van de Gedeputeerde Staten ter uitschrijving van een landdag op 15 Nov. 1619 teneinde te beraadslagen over het verleenen eener subsidie, welke de Staten Generaal wenschen te zenden aan de Stenden van Bohemen. 9 Nov. 1619. Origineel, gearaf. H. Roeloffs en get. A. Aysma, 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
- 20a. 22 nov.1619: De Regering van 's Gravenhage verzoekt die van Leeuwarden om de door haar beroepen Ds. Bogerman te ontslaan, ook om de Prins van Oranje 'zonderlinge vruntschap' te doen. (*Singels 323d*).
- 20b. 24 nov.1619: Dringende brief van Prins Maurits aan Leeuwarden om de in 's Gravenhage beroepen Ds. Bogerman te willen demitteren om daarmee de Kerk een 'sunderlinghe troost' en hem 'eene aangename vriendschap' te bewijzen. (*Singels 323e*).

- 20c. 25 nov./5 dec.1619: Graaf Willem Lodewijk verzoekt mede Leeuwarden Ds. Bogerman aan 's Gravenhage af te staan. (*Singels 323f*).
- 20d. 26 nov.1619: De Hoge Raad van Holland etc. dringt bij Leeuwarden ook om Bogerman aan. (*Singels 323g*).
- 20e. 26 nov.1619: Rechters en Raden van Holland enz. verlangen mede dat Leeuwarden Bogerman aan 's Gravenhage zal afstaan. (*Singels 323h*).
21. Brief van den magistraat van Franeker, betreffende het niet toelaten van een zekeren Sybrant Epes tot een bepaalde betrekking, welke hem was toegezegd. 22 April 1621. Origineel, get. Ghemmenich, 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
22. Missive van de Gedeputeerde Staten van Vrieslandt aan de Magistraat van Leeuwarden om twee volmachten te zenden naar den landdag van 20 Maart 1620, waarin maatregelen genomen moeten worden ter versterking van 's lands kas, Leeuw. 10 Maart 1620. Origineel, met bewijs van opgedrukt zegel. 5 blz. Get. A. Aysma, Hierbij is gevoegd de copie van een resolutie der Staten van Friesland, van 22 Februari 1616 waarbij bepaald wordt dat volmachten moeten zijn personen van de gereformeerde religie en dat zij den tegenwoordigen staat van de regeering houden voor "oprecht ende wettelijk".
23. Brief van de Magistraat van Dokkum aan die van Leeuwarden over eene overtreding van de schippersrolle, waaraan een Dokkumer buurtschipper, die van Harlingen op Dokkum voer, zich schuldig had gemaakt, door in Leeuwarden passagiers voor Dokkum op te nemen. 14 Maart 1620. Origineel, get. H. Dionysius, 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
24. Missive van de Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden over den koers van het geld. 31 Maart 1620. Origineel, get. A. Aysma, 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
25. Als boven over het houden van een landdag, 9 Mei 1620. Origineel, get. A. Aysma, 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
- 25a. 8 mei 1620: De Staten van Holland dringen bij Leeuwarden sterk aan, om Bogerman nu aan 's Gravenhage af te staan. (*Singels 323i*).
- 25b. 9 mei 1620: De Hoge Raad van Holland verzoekt Leeuwarden andermaal om in de beroeping van Ds. Bogerman te consenteren. (*Singels 323j*).
- 25c. 10 mei 1620: Ernstig aanzoek van Prins Maurits bij de Regering van Leeuwarden, om Ds. Bogerman toch aan 's Gravenhage af te staan, vermits zijn persoon in de zaken der Synode daar zo dringend nodig is. (*Singels 323k*).
- 25d. 11 mei 1620: De Regering van 's Gravenhage verzoekt die van Leeuwarden om, nu Bogerman andermaal zal worden beroepen, haar verzoek te accorderen. (*Singels 323-1*).
26. Brief van de Magistraat van Bergen op Zoom aan die van Leeuwarden met mededeling, dat ds. Pascasius Baers, vroeger predikant te Bergen op Zoom, aangesproken wordt voor eene borgstelling van 53 gld. 18 stuivers, welke Gerbrant Frederiksen, burger binnen Leeuwarden, schuldig is te betalen, met verzoek ds. Baers' "cort recht te administreeren naer gelegentheyt van saeken", 1 Juni 1620. Origineel, get. D. Basijn, 2 blz., met opgedrukt zegel.
27. Missive van Ged. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden, behelzende uitschrijving van een landdag, waarop ook het aandeel van Friesland in oorlogskosten moet worden vastgesteld. 22 Juni 1620. Origineel, get. A. Aysma, 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
28. Brief van de Magistraat van Dokkum aan die van Leeuwarden over het onderhoud van een "impotent" kind. 19 Juli 1620. Origineel, get. Z. Huber, 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.

- 28a. 13/3 oct.1620: Berichten uit het leger bij Wesel van Junius omtrent de komst van Prins Hendrik bij de vorsten, de veroveringen van Spinola in de Rijnstreken, de oorlog in Bohemen enz. (*Singels 322b*)
- 28b. 30/20 oct 1620: Berichten uit het leger bij Wesel van Junius omtrent krijgsverrichtingen in Bohemen, Hongarije, Oostenrijk enz.; en 28 oct. 1620: nadere kennisgeving uit Zwolle dat het leger opgebroken, Prins Maurits naar Nijmegen en de jonge gedesigneerde koning van Bohemen met zijn oom Hertog Lodewijk over Deventer naar Leeuwarden is vertrokken, waar de jonge koning gaat resideren. (*Singels 322c en d*)
- 28c. Brief vanwege de regering van de stad Vlissingen betreffende ontslag uit borgtocht van zekere La Plante, inwoner van Mechelen. 24 november 1620. (Dit stuk is nooit uit de band verwijderd geweest, maar indertijd door Visscher overgeslagen.)
29. Bericht van de Gedep. Staten, dat Andries van Roorda tot rentmeester der domeinen in Friesland is benoemd, in plaats van wijlen Jelger van Feysma, 15 Dec. 1620. Origineel, get. A. Aysma, 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
30. Missive van Ged. Staten tot bijeenroeping van een landdag met het oog op het einde van den wapenstilstand en het verwerven van troepen door den vijand, 4 Febr. 1621. Origineel, get. A. Aysma, 7 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
31. Herhaald bevel van de Staten, dat niemand naar den landdag mag worden afgevaardigd dan diegenen die tot de gereformeerde religie behoren en den tegenwoordigen staat der regeering aanhangen. 22 Februari 1616. Authentique copie, get. A. Aysma. 3 blz. Bijlage bij vorige nr.
- 31a. 7 mei 1621: De regering van Amsterdam verzoekt die van Leeuwarden om het verzoek der gecommiteerden van de kerkeraad gehoor te verlenen en Ds. Bogerman te laten volgen. (*Singels 323m*).
32. Brief van prins Maurits aan de Magistraat van Leeuwarden om de erven van wijlen den houder van de bank van Lening alhier Nicolaas Rooclaes de behulpzame hand te bieden bij het verkrijgen van hunne rechten en inzicht van den staat dezer bank, welke hun onthouden worden door Anthony de Heyde, die nu met hen de bank van lening houdt. 14 Aug. 1621. Origineel, get. Maurice de Nassau, 2 blz. met bewijs van opgedrukt zegel.
33. Brief van Cl. van Gheyen vanwege het gerecht van de stad Utrecht aan dat van Leeuwarden met verzoek van mededeeling, of de ontvluchte vrouw van den dief Claes Jans zich te Leeuwarden in de Peperstraat ophoudt, en tevens om inlichtingen omtrent den bedoelden Claes Jansz., 5 Sept. 1621 o.s. Met inliggende verklaring, dat Claes Jansz. op den 22 Maart 1616 op het schavot is gegeeseld en gebrandmerkt. Origineel, get. Cl. van Gheyen, 1 blz. Het zegel ontbreekt.
34. Missive van Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden om afgevaardigden te zenden, teneinde tegenwoordig te zijn bij de bijeenkomst van de Gedep. en het Hof om te beraadslagen over de beschrijving der capitale goederen binnen deze stad, 15 Nov. 1621. Origineel, get. J. de Wit, 2 blz. Met bewijs van opgeplakt zegel.
- 34a. 17/27 oct.1621: De stadhouder Graaf Ernst Casimir verzoekt de magistraat om voor de herstelling van de Corps de Garde bij zijn Hof te zorgen.
35. Brief van Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden met verbod om vertooningen te laten houden, als zwaarddansen, drie-koningspelen, wedstrijden te houden in het balslaan etc. 20 Dec. 1621. Origineel, get. De Wit, 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
36. Missive van dezelfde aan idem, met last de penningen der capitale goederen en het hoofdgeld terstond te collecteeren en af te dragen aan den ontvanger-generaal. 19 Jan. 1622. Origineel, get. J. de Wit, 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.

37. Missive van dezelfde aan idem, met bevel afgevaardigden te zenden naar den landdag, om te beraadslagen over het vinden der middelen om den oorlog voort te zetten. 22 Febr. 1622 Origineel, get. A. Aysma, 9 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
38. Missive als boven, met bevel de achterstallige "capitale impositie" van den 500sten penning terstond te storten bij den ontvanger generaal. 3 Maart 1622. Origineel, get. A. Aysma, 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
39. Brief van den burgemeester van Dockum over een diefstal, ten nadeele van Tjaerdt Galema aldaar gepleegd; daar de vermoedelijke dader te Leeuwarden is gearresteerd. 21 Maart 1622. Origineel, get. H. Dionysius, 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Hierbij getuigenverklaringen van 19 Maart 1622, 2 blz.
40. Brief van Ged. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden om den collecteur der gebrande wijnen op te dragen streng toe te zien op fraude. 30 April 1622. Origineel, get. A. Aysma, 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
41. Missive van Ged. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden, met bevel tot het zenden van afgevaardigden naar den landdag. 30 April 1622. Origineel, get. A. Aysma, 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
42. Brief van den burgemeester van Dockum aan de Magistraat van Leeuwarden met verzoek hier iemand te laten wonen, die uit Leeuwarden afkomstig is, zich als koemelker te Dokkum gevestigd had, doch daar niet langer geduld kan worden!. 3 Mei 1622. (Zie ook no. 52). Origineel, get. Dionysius, 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
43. Opnieuw missive van Gedep. Staten aan de Magistraat over het storten van gelden bij den ontvanger-generaal. 28 Mei 1622. Origineel, get. A. Aysma. 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
44. Missive van dezelfde aan idem, tot het zenden der volmachten naar den landdag. 10 Juni 1622. Origineel, get. A. Aysma, 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
45. Brief van dezelfde aan idem over het aandeel dat de provincie en in het bijzonder het kwartier der steden, moet opbrengen voor de Generaliteit, voor het voeren van den oorlog. 16 Juli 1622. Origineel, get. R. Atsma, F.F. Bonnema en J. Romckes, 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
46. Wederom eene opdracht tot het zenden van volmachten ten landsdage, daar de Steden en de Landen het op den vorige vergadering niet eens zijn geworden over de quota. 16 Juli 1622.
47. Idem, om te beraadslagen over hetgeen op de vorige vergadering niet is afgedaan. 30 juli 1622.
48. Idem, daar verschillende volmachten niet waren verschenen, wordt de landdag gesteld op 20 Augustus. 10 Aug. 1622. Alle drie stukken origineel, met bewijs van opgedrukt zegel.
49. Missive van de Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden met mededeling, dat zij bij de Generale Staten hadden aangedrongen op verzachting van het placcaet op de Munt, doch te vergeefs. Zij bevelen dat ieder zich voortaan daarnaar zal richten en dat men inmiddels een wisselaar zal aanstellen die de ongevalueerde en verboden penningen, met eene winst van den 40ste penning zal ontvangen en deze buiten de Ver. Provinciën zal verhandelen. 29 Aug. 1622. Origineel, get. Aysma. 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
50. Bevel van de Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden om zoo spoedig mogelijk het aandeel der stad in de quota tot het onderhoud van troepen op te brengen. 13 Sept. 1622. Origineel, get. Joh. Romckes en F.F. Bonnema, 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
51. Uitschrijving van een landdag op 15 October 1622, om de gelden te vinden tot dekking der kosten van het zenden van ammunitie en levensmiddelen naar Coevorden etc. 10 Oct. 1622. Origineel, get. A. Aysma. Met bewijs van opgedrukt zegel.
52. Brief van de Magistraat van Dokkum aan die van Leeuwarden, over het onderhoud van de kinderen van Pieter Jansen (zie no. 42), 7 November 1622. Origineel, get. H. Dionysius. Met bewijs van opgedrukt zegel.

53. Bevel van de Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden tot het collecteeren van de "14 stuivers", waarin de Staten van Vrieslandt hebben toegestemd. 28 Dec. 1622. Origineel, get. A. Aysma, 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
54. Uitschrijving van een landdag op 8 Januari 1623 om het verschil over contributiën te laten beslechten door de Algemeene Staten in Den Haag. 4 Januari 1623. Origineel, get. A. Aysma, 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
55. Een resolutie genomen door Westergoo op 23 Nov. 1622 over zijn aandeel in de betaling der oorlogsschulden en zijn verschil met de Steden en Zevenwouden. Copie, ongeteekend, 7 blz.
56. Uitschrijving van een landdag op 22 Januari 1623, waarin gedeputeerden van H.H.M. zullen verschijnen om over verscheiden zaken te spreken. 15 Januari 1623. Origineel, get. A. Aysma, 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
57. Uitschrijving tot idem, op 14 Februari 1623, om te beraadslagen over den voet, waarop de resumptie van den 500ste penning zal worden gedaan, ter "vervanging" van het tekort over 1622. Met mededeeling, dat de afgevaardigden die niet verschijnen beboet zullen worden met twee ponden vlaamsch, ten voordeele van de armen, 8 Febr. 1623. Origineel, get. A. Aysma, 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
58. Brief van de Magistraat van Sneek aan die te Leeuwarden over een diefstal te Sneek gepleegd, vermoedelijk door iemand op het Vliet bij Leeuwarden, 20 Maart 1623. Origineel, 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
59. Bevel van Gedep. Staten aan de Magistraat te Leeuwarden om achterstallige belasting terstond te storten ten kantore van den Ontvanger-Generaal, 24 Maart 1623. Origineel, get. A. Aysma, 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
60. Bevel van de Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden om de wegen binnen de Stad en jurisdictie wél te onderhouden ten behoeve van den "reysenden man", 31 Maart 1623. Origineel, get. A. Aysma, 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
61. Herhaald bevel tot storting van belastingen, op straffe van executie, door Ged. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden. 10 April 1623. Origineel, get. A. Aysma, 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Hierbij eene copie van de resolutie der Staten van 2 April betreffende dit onderwerp. No. 64 is van gelijke strekking.
62. Uitschrijving tot het houden van een landdag op 5 Mei 1623, door Gedeputeerden, met bevel aan Leeuwarden om afgevaardigden te zenden, 28 April 1623. Origineel, get. J. van Beyma, 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
63. Brief van Sicko van Kaminga (secr.) aan de Magistraat van Leeuwarden, als antwoord op een niet nader omschreven verzoek dezerzijds, ter begeleiding van stukken, welke vermoedelijk noodig zijn voor een rechtsgeding. 30 April 1623. Origineel, get. Sicko van Kaminga, 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
64. Brief van de Gedeputeerde Staten van gelijke strekking als no. 61, 17 Mei 1623. Origineel, get. A. Aysma, 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
65. Brief van Gedeputeerden aan de Magistraat van Leeuwarden met waarschuwing om de quota op te brengen in deze benarde tijden en volmachten naar den landdag te zenden. 22 Mei 1623. Origineel, get. A. Aysma, 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
66. Missive van den Raad van State over den wanhopigen toestand van het Vaderland, met dringende eisch om de achterstallige belastingen te storten. 19 Mey 1623. Hierbij is een los blad gevoegd met aantekening van hetgeen de Staten van Friesland te weinig op de Consenten hebben betaald, van 1614 tot 1622, tot een bedrag van 1.298.539 karoligldns. Ongeteekende copie, 11 blz.
67. Missive van Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden waarin meegedeeld wordt, dat de volmachten der Landen en der Steden zich niet bevoegd achten hunne goedkeuring te hechten aan de wijze waarop de vaste goederen zouden worden getaxeerd, waarom een nieuwen landdag wordt uitgeschreven op 27 Juni 1623. Origineel, get. A. Aysma, 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
68. Gelijke missive, met uitschrijving van een nieuwen landdag op 22 Juli, daar de volmachten der Zevenwouden en der Steden niet op 27 Juni zijn verschenen, 12 Juli 1623. Origineel, get. A. Aysma, 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.

69. Een brief van Christiaan Oosterzee, waarin deze meedeelt, dat een Leeuwarder, genaamd Douwe Claes, op zee is overleden, toen hij door admiraal L'Heremit buitgemaakte Spaansche schepen naar Holland mede terugbracht. Zijne gage zal aan de nabestaanden worden uitgekeerd. Amst. 11 Aug. 1623. (Met eene berekening van de kosten door hem gemaakt). Origineel, get. Christianus Oosterzee. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
70. Missive van Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden met bericht, dat bij het opnemen van de laatste rekening in Den Haag gebleken is, dat in Friesland de scheepsvrachten aanmerkelijk hooger zijn dan in de andere provinciën, "contrarie d'ordre daerop bij den Raedt van State beraempt", met bevel daarop ten spoedigste orde te stellen, 21 Aug. 1623. Origineel, get. A. Aysma, 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
71. Uitschrijving van een landdag op 2 Sept. 1623, met bevel tevens om de belasting van den 500ste penning te storten bij den ontvanger-generaal. 28 Aug. 1623. Origineel, get. A. Aysma. 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
72. Brief van Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden, waarin zij hunne verontwaardiging uitdrukken, dat de landdag van 2 Sept. uiteen is gegaan zonder resoluties te nemen; dat er noodzakelijk geld voor het voeren van den oorlog gestort moet worden, dat Friesland de eenige provincie is die de consenten van de petitiën bij den Raad van State nog niet heeft overgeleverd, met uitschrijving van een nieuwe landdag op 17 Sept. 12 Sept. 1623. Origineel, get. A. Aysma, 6 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
73. Uitschrijving van een landdag op 25 Nov. 1623 voor het vinden van gelden, om de troepen van den graaf van Mansvelt uit Oost-Friesland te doen vertrekken, die daar gedurende 2 jaar zijn gelegerd en voortdurend de grenzen van Groningen en Friesland bedreigen. 22 Nov. 1623. Origineel, get. A. Aysma, 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
74. Brief van de Magistraat van Harlingen aan die van Leeuwarden met bericht, dat zij ten behoeve van hunne armen, eenige lasten rogge hebben gekocht van Willem Ariens en Stoffel Banier, die deze rogge in Leeuwarden hadden "gezolderd" en nu, op grond van het placcaat op den uitvoer van granen, belet werden deze hoeveelheid rogge naar Dokkum te verschepen. Daar dit placcaat niet van toepassing kan zijn op een vervoer van granen binnen de grenspalen van Friesland, verzoekt zij het stedelijk bestuur van Leeuwarden het vervoer van deze rogge toe te staan. 28 Nov. 1623. Origineel, 1 blz. get. Laurentius. Met bewijs van opgedrukt zegel.
75. Brief van Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden met bericht, dat Z.G. graaf Ernst Casimir zich voorgenomen heeft eenige compagnieën ruiters te Leeuwarden en te Groningen te legeren, met verzoek om opgave van het aantal ruiters dat hier ondergebracht kan worden. 18 Dec. 1623. Origineel, get. A. Aysma, 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
76. Bevel van Gedep. Staten om de ingezetenen te laten weten, dat zij ten spoedigste den tax hunner goederen moeten opbrengen, en tevens den pachters bekend maken, dat zij geen regeling mogen treffen over begane frauden dan ten overstaan van magistraten of grietslieden. 18 Dec. 1623. Origineel, get. A. Aysma, 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
77. Brief van Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden met opdracht, bij den ontvanger-generaal te storten: een bedrag van 1000 car.gld., voor den tijd van twee jaar, tegen 7%; en daarenboven nog 400 car.gld., te storten door den secretaris "van wegen zijn ampt", welke sommen na verloop van 2 jaar gerembourseerd zullen worden uit den verkoopsom van "soodanige clooster ofte landtschapslanden, die metten eersten zullen worden vercocht naer uuytwysen van 't register" daarvan bestaande. 30 Dec. 1623. Origineel, get. A. Aysma, 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
78. Verzoek van Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden om hunne klerken te willen vrijstellen van de wacht, zonder dat zij daarvoor een plaatsvervanger behoeven te nemen. Origineel, get. A. Aysma, 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.

79. Brief van de Magistraat van Bolsward aan die van Leeuwarden met verzoek om inlichtingen, of het hier aan kooplieden, varende naar Amsterdam, vergund is een schipper naar hun eigen believen te kiezen, dan of zij genoodzaakt zijn den beurtschipper te nemen die in de week waarin hunne reis valt afvaren zal; en of dit geregeld is in de schippersgilderolle. 9 Maart 1624. Origineel, get. R. Haeringen. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
80. Verbod van Gedep. Staten om meervissh te vangen in de zes weken, welke verlopen tusschen vijf weken vóór en ééne week na 1 mei; en evenmin wild en gevogelte te schieten tusschen 1 April en Jacobi daaraanvolgende. 17 Maart 1624. Origineel, get. A. Aysma, 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
81. Uitschrijving van een landdag op 30 Maart 1624, ten einde de middelen te beramen om den oorlog voort te zetten. 18 Maart 1624. Origineel, get. A. Aysma, 6 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
82. Verbod van de Staten dat niemand hetzij direct of indirect advies of "stemminge" zal mogen geven dan aan iemand van de gereformeerde religie, die een aanhanger is van den tegenwoordigen staat van regeering. 22 Februari 1616. Authentique copie, get. J. v. Beyma. 1624. 3 blz.
83. Uitschrijving van een vervroegden landdag op 10 Mei 1624. Origineel, geteekend A. Aysma, 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
84. Brief van de Magistraat van Groningen aan die te Leeuwarden, om te protesteeren tegen de vervolging, door Coop Tiassens bij het gerecht van Leeuwarden ingesteld tegen den schoonvader van den controleur op de convoeien van Groningen, Hero Pieters, daar Coop Tiassens door moedwillige handelingen en herhaalde terugkeer in Groningen, ofschoon hij uit die stad was gebannen, daar nu achter slot en grendel was gezet. 17 Juli 1624. Origineel, get. Winshemius, 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
85. Uitschrijving van een landdag op 16 Augustus, om te beraadslagen of het al of niet gewenscht is, dat de Staten-Generaal troepen onderhouden in Oost-Friesland, en te spreken over het opbrengen van de toegestane heffingen. 9 Augustus 1624. 3 bl. Origineel, get. J. van Beyma, 3 bl. Met bewijs van opgedrukt zegel.
86. Bevel van Gedeputeerde Staten tot het voldoen van Leeuwardens aandeel in de fl. 200.000 op de floeren, welke som de volmachten hebben toegestaan ten bate van de Generaliteit; voor Leeuwarden bedraagt deze quote 7755 gld;- voor de jurisdictie 2940 gld. 25 Aug. 1624. Origineel, get. A. Aysma, 2 bl. Met bewijs van opgedrukt zegel.
87. Brief van de Magistraat van Franeker aan die van Leeuwarden met bericht, dat een dr. Martinus ten Hoove, die nu een wijle met vrouw en twee kinderen in Franeker woont, het zeer arm heeft en met verzoek den broer van dezen dr. ten Hoove, Johannes Wilties te Leeuwarden op te dragen, deze arme familie te ondersteunen. 6 Sept. 1624. Origineel, get. R.E. Jacobi en Duinterp. 1 bl. Met bewijs van opgedrukt zegel.
88. Uitschrijving van een landdag op 19 October 1624, met eene ordonnantie op den verkoop van uitheemsche bieren 12 Oct. 1624. Origineel, get. A. Aysma, 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. De ordonnantie is eene copie authentique, get. J. van Beyma. 1 blz.
89. Daar men de zaken in den vorigen landdag niet heeft afgedaan, wordt er opnieuw een landdag uitgeschreven op 29 Nov.; 22 Nov. 1624. Origineel, get. A. Aysma, 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
90. Brief van de Magistraat van Enkhuizen aan die van Leeuwarden over het onderhoud van het nagelaten weeskind van Jou Doedes, in leven bode van Enkhuizen naar Leeuwarden, 31 Jan. 1625. Origineel, handtekening onleesbaar, 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
91. Brief van de Magistraat van Dokkum aan die van Leeuwarden waarin zij meedeelt, dat het geenzins hare bedoeling is den predikant Johannes Gerardi, die in Leeuwarden tot predikant was gekozen, uit zijnen dienst te ontslaan. 22 Juni 1625. Origineel, get. H. Dionysius. 2 bl. Met bewijs van opgedrukt zegel.

92. Uitschrijving van een landdag in Aug. 1625 om te beraadslagen over een extra-consent voor de fortificatiën. 28 Juli 1625. Origineel, get. J. van Beyma. 7 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
93. Opnieuw uitschrijving tot het houden van een landdag op 22 Aug. 1625, om alle onafgedane zaken af te handelen. 19 Aug. 1625. Origineel, get. D. Claix. 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
94. Brief van de Magistraat van Dokkum aan die van Leeuwarden over een delict tegen de schippersrolle. 2 Sept. 1625. Origineel, get. H. Dionysius, 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
95. Brief van de Magistraat van Sneek aan die van Leeuwarden over de alimentatie der weeskinderen, nagelaten door den wever Syne Gerryts. 15 Nov. 1625. Origineel, get. Lant. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Met het afschrift van eene verklaring van de Magistraat van Leeuwarden dat deze zich zal belasten met de zorg dezer weezen; van 6 Nov. 1624.
96. Uitschrijving van een landdag op 22 Nov. 1625 om te beraadslagen over de alliantie, welke gesloten zal worden tusschen Engeland en de Ver. Nederlanden, 16 Nov. 1625. Origineel, get. J. van Beyma, 5 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
97. Brief van de gecommiteerde raden van de Admiraliteit van Friesland aan de Magistraat van Leeuwarden, met mededeeling dat de Leeuwarder burger Egbert Duirinc door hen is veroordeeld tot eene boete van 75gld, wegens eene overtreding op 't stuk der convoyen, en hun gecommiteerde, den geweldige Pieter Jelis, behulpzaam te zijn bij het innen van genoemde boete. Dockum 6 dec. 1625. Origineel, get. M. Ackfoordt (?) 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Hierbij een extract uit het sententie-boek van de Raden ter Admiraliteit van Friesland, behelzende de veroordeling van den coopman Egbert Duirinc.
98. Brief van de Magistraat van Dokkum aan die van Leeuwarden over het "ter executie stellen" van de beraemde belastingen door de Staten Generaal. 7 Jan. 1626. Origineel, get. H. Dionysius. 2 bl. Met bewijs van opgedr. zegel.
99. Brief van de Gedep. Staten van Friesland aan de Magistraat van Leeuwarden, met mededeeling, dat de Staten geen landdag bijeen hebben geroepen met het oog op de onzekerheid van het weer, doch den landdag thans bepalen op 6 Februari, om te spreken over de contributiën welke gestort moeten worden in 's Lands kas. 31 Jan. 1626. Origineel, get. J. v. Beyma. 5 bl. Met bewijs van opgedrukt zegel.
100. Uitschrijving van een landdag op 22 Mei 1626. Origineel get. L. Beyma, 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
101. Brief van T..inama(?), uit Heerenveen, aan de Magistraat van Leeuwarden over de moeilijkheden, welke de Leeuwarder schipper Willem Geerts in den weg legt aan de beurtschippers van Heerenveen op Leeuwarden. 19 Juny 1626. Origineel get. T..inama(?). 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
102. Uitschrijving van een landdag op 12 Dec. 1626 om over te gaan tot de verkiezing van acht personen, die klachten van ingezetenen moeten onderzoeken, 8 Dec. 1626. Origineel get. L. Beyma. 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
103. Opnieuw missive van de Gedep. Staten aan de magistraat van Leeuwarden, tot uitschrijving van een landdag op 9 Januari 1627, om aan bovengenoemde acht gekozenen hunne "instructie tot de correctie der doleancen ende abusen" te overhandigen etc. 3 Jan. 1627. Origineel get. L. Beyma. 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
104. Idem, tot het houden van een landdag op 30 Januari 1627, om te vernemen, wat ieder der 8 commissieleden heeft gedaan op het punt der bovengenoemde abuizen. 24 Jan. 1627. Origineel, get. L. Beyma. 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
105. Missive van de Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden over het houden van een landdag op 20 Febr. 1627, waarop een besluit zal worden genomen, naar aanleiding van de rapporten der 8 gecommiteerden, over de klachten der ingezetenen. 14 Febr. 1627. Origineel, get. L. Beyma. 3 blz. Met bewijs van opgedr. zegel.

106. Uitschrijving van een landdag op 22 Mei 1627 om te beraadslagen over de consenten, door de Staten Generaal gevraagd. 16 Mei 1627. Origineel, get. L. Beyma. 2 blz. Met bewijs van opgedr. zegel.
107. Uitschrijving van een landdag in Juli 1627, om een voorstel der Staten Generaal nader te behandelen en daarop een besluit te nemen. 4 Juli 1627. Origineel, get. L. Beyma. 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
108. Uitschrijving van een landdag op 31 Juli 1627, om een besluit te nemen over het opbrengen der consenten, daar de Staten Generaal voortdurend erop aandringen, dat Friesland zijn quote in de algemeene lasten zal betalen, ter voortzetting van den oorlog tegen Spanje. 26 Juli 1627. Origineel, get. L. Beyma. 5 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
109. Opnieuw uitschrijving van een landdag op 2 Oct. 1627, om nieuwe consenten te voteeren en te beraadslagen over de verandering, welke gebracht zal worden in de verpachting van de vier speciën e.a. 22 Sept. 1627. Origineel, get. L. Beyma, 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
110. Bevel van de Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden, om de gelden, het vorige jaar verkregen door de verpachting der consumptiën, en der stuivergelden, naar de Rekenkamer over te brengen, etc. 19 Nov. 1627. Origineel, get. L. Beyma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
111. Uitschrijving van een landdag op 12 Febr. 1628 om te beraadslagen over de middelen tot voortzetting van den oorlog. Ditmaal mogen de volmachten, waarvan één uit den Raad en de ander uit de Gezworen Gemeente wordt gekozen, geen gebruikers zijn van Stads-landen, daar dit jaar nieuwe inhuringen plaats moeten hebben; met verdere bepalingen omtrent de verkiezing der volmachten. 31 Januari 1628. Origineel, get. L. Beyma. 7 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Hierbij eene copie van het besluit der Staten van 22 Februari 1616, betreffende de uitsluiting van Roomschegezinden bij verkiezingen, zoodat niemand gekozen mag worden dan die bekend staat als gereformeerd en aanhanger van de Unie en de Regeering. 3 blz. get. J. v. Beyma.

Leeuwarder Placcaetboek

IX (1622-28; *inv.nr.M100*)

Publicatiën

NB: Ook hier enkele stukken terug ingevoegd, zie bij Placcaetboek VIII.

1. Missive van de Gedeputeerde Staten van Friesland aan de Magistraat van Leeuwarden, ter begeleiding van vier placcaten der Staten-Generaal: no. 1 verbod van toevoer aan den vijand van buskruit etc.; no. 2 van assurantie van goederen, toebehoorende aan de onderzaten van den Koning van Spanje; no. 3 tegen het vervalschen en vermengen van hop; no. 4 tegen den invoer van "tijcken" in de landen van den vijand gemaakt. 16 April 1622. Origineel, get. A. Aysma. 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Met de vier genoemde, gedrukte, placcaten.
2. Uitschrijving van een algemeen vast- en bededag door de Staten-Generaal op 12 Juni o.s., aan de Magistraat van Leeuwarden bekend gemaakt door de Ged. Staten. 4 Juni 1622. Origineel, get. A. Aysma, 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
3. Missive van de Gedeputeerde Staten aan de Magistraat van Leeuwarden, waarbij haar wordt bevolen ter kennis van de ingezetenen te brengen, dat Prins Frederik Hendrik het leger in de kwartieren van Emmerik zal leggen, en de Raad van State goed gevonden heeft "een vrij leger te vercondigen". 6 Juni 1622. Origineel, get. A. Aysma. 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
4. Eene dergelijke missive, ter begeleiding van een placcaet der Staten-Generaal, betreffende de bevordering van den bloei der West-Indische Compagnie en de zoutvaart op Punto del Rey. 14 Juni 1622. Origineel, get. P. Wijckell en A. Aysma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Hierbij is het gedrukte placcaet gevoegd. 1 bl. plano.
5. Idem, ter begeleiding van een placcaet der Staten-Generaal, waarbij een schelling, geslagen en gemunt op den naam van den heer van Batenburg, voor billioen wordt verklaard. 25 Juni 1622. Origineel, get. P. Wyckell en A. Aysma, 2 bl. Met bewijs van zegel. Hierbij het gedrukte placcaet. 1 bl. plano.
6. Missive van Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden, waarbij zij bevelen, dat den marktschippers den eed zal worden afgenomen op het placcaet op de "zuivering der binnenlandsche paspoorten". 30 Juni 1623. Origineel, get. A. Aysma. 1 bl. Met bewijs van opgedrukt zegel.
7. Placcaet der Algemene Staten tegen het gebruik van een dubbelen stuiver, geslagen te Batenburg, als zijnde beneden het allooï, met missive der Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden ter begeleiding van dit placcaet. 12 Juli 1622. De missive is origineel, get. R. Atsma en A. Aysma, 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Placcaet is gedrukt, 1 f. plano.
8. Bericht omtrent de oprichting der West-Indische Compagnie met aanbevelend schrijven om daarin deel te nemen van de Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden. 24 Juli 1621. Origineel, get. M. Hillebrants. 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Hierbij een gedrukte opwekking tot deelneming in deze compagnie.
9. Publicatie van de Magistraat van Leeuwarden, dat het hoofdgeld binnen 14 dagen opgebracht moet worden. 29 Juli 1622. Origineel, get. Lamberti, 2 blz.
10. Missive van de Gedeputeerde Staten aan de Magistraat van Leeuwarden ter begeleiding van een "placcaet op den cours van den gelde". 31 Juli 1622. Origineel, get. A. Aysma, 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Hierbij het gedrukte placcaet, 's Grav. 1622, 4to 23 bl., en eene missive als boven, welke betrekking heeft op de uitvoering van het placcaet. Sept. 1622.
11. Missive als boven, waarbij Ged. Staten kennisgeven van de verovering van Bergen op Zoom en een dankdag gelasten. 28 Sept. 1622. Origineel, get. M. Gravius en A. Aysma, 2 bl. Met bewijs van opgedrukt zegel.
12. Missive als boven, waarin verboden wordt deel te nemen aan nieuwjaarszingen, zwaarddansen, Drie Koningsspelen, balslaan en dergelijke, daar hierdoor dikwijls onlusten ontstaan tot boedvergiens toe. 24 Dec, 1622. Origineel, 3 blz. get. S. Dekama en A. Aysma, 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
13. Missive van de Gedep. Staten van Friesland aan de Magistraat van Leeuwarden om het placcaet der Staten-Generaal tegen: "De verantwoording van de wettelijke Regeering van Holland en de West-Vrieslandt", door Hugo de Groot, te publiceren. 18 januari 1623. Origineel, get. A. Aysma, 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Hierbij

- het bovengenoemde, gedrukte placcaet, 's Gravenhage 1622. 6 blz. Met nog een placcaet tegen het aannemen van volk in krijgsdienst.
14. Missive als voren, ter begeleiding van een placcaet waarin wordt bevolen de bedrivers van eene samenzwering tegen het heil van den Staat aan te houden en over te leveren aan het Hof van Holland, zoo zij hier gevonden mochten worden. 6 Februari 1623. Origineel, get. A. Aysma, 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Met het placcaet, een blad plano, 's Grav. 1623 (gedrukt).
  15. Publicatie van de Magistraat van Leeuwarden, dat alle ingezetenen, in het bijzonder de herbergiers, schriftelijk de namen zullen inleveren van de vreemde personen, die den nacht bij hen doorbrengen. 7 Febr. 1623. Origineel, get. Lamberti, 1 bl.
  16. Missive van gelijke strekking als. no. 14. Origineel, get. P. Wyckell en A. Aysma. 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
  17. Verbod van de Gedep. Staten van Friesland om meervissh te vangen gedurende het tijdsverloop van vijf weken vóór mei, tot aan ééne week nà mei. 20 Maart 1623. Origineel get. R. Atsma en A. Aysma, 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
  18. Missive van de Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden, ter begeleiding van een placcaet tegen het ontvangen en uitgeven van vreemde munten. 27 Maart 1623. Origineel, get. A. Aysma, 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Hierbij het gedrukte placcaet. 's Grav. 1623. 1 bl. plano.
  19. Idem, van het "placcaet op 't stuck van de binnenlandsche passe-poorten". 13 Mei 1623. Origineel, get. A. Aysma. 1 blz. Hierbij het gedrukte placcaet. 's Grav. 1623.
  20. Missive van de Gedeputeerde Staten aan de Magistraat van Leeuwarden ter begeleiding van een verscherpt placcaet op de paspoorten, 28 Mei 1623. Origineel, get. A. Aysma. 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Hierbij is gevoegd bovengenoemd, gedrukt, placcaet, 's Grav. 1623. 1 blad plano.
  21. Idem, betreffende het collecteeren van de helft van den dubbelen 500ste penning. Met het besluit der Staten van Friesland hieromtrent, 23 en 13 Juni 1623. De missive is origineel, get. P. Wyckell en A. Aysma, 2 blz. Met bewijs van zegel. Het laatste is een copie. 3 blz.
  22. Idem, over de uitvoering van het placcaet op de munt, met bevel dit placcaet van drie maanden tot drie maanden opnieuw te publiceren. 27 Juni 1623. Origineel, get. A. Aysma, 3 bl. Met bewijs van opgedrukt zegel.
  23. Idem, ter begeleiding van een placcaet der Staten Generaal, betreffende het verkoopen en transporteeren van actiën van de Oost-Indische Compagnie. 2 Juli 1623. Origineel, get. J. Nijs en A. Aysma 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Hierbij het gedrukte placcaet, 's Grav. 1623. 1 bl. plano.
  24. Idem, ter begeleiding van een placcaet der Staten-Generaal, waarnaar handelaren op de Levant en in 't algemeen op de landen aan de Middellandsche zee zich moeten regelen. 27 Juli 1623. Origineel, get. F. Romckes en A. Aysma. 3 blz. Met bewijs van zegel. Hierbij het gedrukte placcaet. 's Grav. 1623. 7 blz. 4to.
  25. Bericht van de Staten Generaal, dat de termijn tot deelneming in de West-Indische Compagnie verlengd is tot den 31 Aug. 1623. Gedrukt. 1 blad plano. 's Grav. 1623.
  26. Missive van de Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden ter begeleiding van twee acten, de eene gepasseerd door den Koning van Spanje en de ander door den Raad van State, waarbij aan vrouwen en kinderen beneden de 12 jaar vrijheid wordt gegeven te reizen uit de steden naar het platteland zonder paspoort in het gebied der Staten Gen. eenerzijds of dat van Spanje anderzijds. 29 Juli 1623. Origineel, get. J. Nijs en A. Aysma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Hierbij de beide verklaringen, een in het Nederlandsch, de ander in het Fransch; 19 en 7 Juli 1623. Gedrukt. Beide 1 fol. plano.
  27. Publicatie van de Magistraat van Leeuwarden, dat de 500^e penning, het hoofd- en het hoorngeld moet betaald worden drie dagen na de aanzegging daarvan door de stadsboden. 1 Aug. 1623. Origineel, get. Lamberti. 1 blz.

28. Missive van Ged. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden, met bevel tot afkondiging van een vrij leger op den Rijn, bij 's Gravenweert. 2 Aug. 1623. Origineel, get. F. Nijs en A. Aysma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
29. Idem, met bevel tot publicatie van het verbod der Staten Generaal om levensmiddelen en ammunitie te leveren aan het leger van Tilly, en van het bericht dat er oorlogsschepen zullen worden gezonden naar de Eems en de Wezer om toezicht te houden. 25 Aug. 1623. Origineel, get. A. Roorda en A. Aysma. 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
30. Idem, met bevel tot publicatie van het vroeger reeds gegeven placcaet op den koers van het geld en het gebruik van uitheemsche munten. 23 Sept. 1623. Origineel, get. M. Gravius en A. Aysma, 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
31. Idem, met verbod van de Staten van Friesland tot het vervoer van granen uit de provincie, 15 Nov. 1623. Origineel, get. J. Nijs en A. Aysma, 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
32. Bevel van de Staten van Friesland tot onmiddellijke betaling van den 500sten penning der capitale goederen. 11 Dec. 1623. Origineel, get. J. van Beyma. 3 blz.
- 32a. 13/23 dec.1623: Patent of bevel van stadhouder Ernst Casimir aan ritmeester Schwartzenberg om met zijn compagnie van Deventer naar Leeuwarden te gaan.
33. Missive van de Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden om de ingezetenen te behoeden voor den last van het nieuwjaarszingen, drie Koningsspelen, zwaarddansen, balslaan etc. 17 Dec. 1623. Origineel, get. J. Nijs en A. Aysma. 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
34. Missive als boven ter begeleiding van eenige gedrukte verkoopbiljetten van den verkoop van landerijen. 20 Jan. 1624. Origineel, get. S. Dekema en A. Aysma, 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Zonder die verkoopbiljetten.
35. Missive van de Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden ter begeleiding van een placcaet der Generale Staten tot bevordering der grote visscherij, met een verbod tot het uitvoeren van haringtonnen, of de duigen daarvan. 29 Januari 1624. Origineel, get. S. Dekema en A. Aysma, 1 blz. Met bewijs van zegel. Zonder het placcaet.
36. Idem, betreffende uitlevering van gevangenen die te Duinkerken opgesloten zijn, met verzoek om mededeling of daaronder ook ingezetenen van Leeuwarden zijn. 13 April 1624. Origineel, get. J. Nijs en A. Aysma. 1 blz. Met opgedrukt zegel.
37. Idem, ter begeleiding van een placcaet der Staten Generaal met verbod van uitvoer van eggen, ploegen en andere landbouwwerktuigen. 23 April 1624. Origineel, get. J. Nijs en A. Aysma. 1 blz. Met bewijs van zegel. (Zonder het placcaet).
- 37a. 17 mei 1624: Missive van Graaf Ernst Casimir aan Leeuwarden, om de volmachten ten landsdage met zodanige last te voorzien dat de verschillen over de consenten enz. weggenomen worden.
38. Missive van Gedeputeerde Staten aan de Magistraat van Leeuwarden, met verzoek de pachters van de turf, brandhout, kalk en steen te handhaven en te assisteeren. 21 Juni 1624. Origineel, get. T. Wyckell en A. Aysma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
39. Idem, met mededeling dat de Staten-Generaal eene commissie hebben ingesteld om na te gaan, welk verschil er is tusschen het goud- en zilverdraad der Unie-landen en dat welke te Dordt gefabriceerd wordt door Servaas Helling, die daarop octrooi heeft verkregen; en met verzoek om daarvoor het oordeel te vernemen van den muntmeester en de goudsmiden alhier. 25 Juni 1624. Origineel, get. T. van Oenama en A. Aysma. 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
40. Idem, met aanmaning tot betaling der belastingen en het opbrengen van Leeuwardens aandeel in de quote van tweehonderdduizend glds. tegen 7% rente, welke som teruggevonden zal worden door den verkoop van kloostergoederen, volgens het besluit der Staten van Juli 1624. 23 July 1624. Origineel, get. J. Romkes en A. Aysma, 7 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. De copie van het besluit der Staten is get. J. van Beyma.

41. Missive van de Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden, met bericht van de Staten Generaal, dat de baai van Todos los Santos in West-Indië door de Nederlanders is veroverd, met opdracht hiervoor een dankdag te houden op 29 Augustus en 's avonds het feit te vieren met vuurwerk, klokluiden of dergelijke. 25 Augustus 1624. Orig., get. A. Roorda en A. Aysma. 2 blz. M. bew. van opgedrukt zegel.
42. Idem, ter begeleiding van twee placcaten, de West-Indische Compagnie betreffende. 5 Aug. 1624. Origineel, get. T. Wyckell en A. Aysma. 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Hierbij de twee genoemde, gedrukte, placcaten; 's Grav. 1624. 1 bl. plano en 7 bl. 4to.
43. Idem, met bericht van de hernieuwing van het placcaet op de munt van 21 Juli 1622 door de Staten-Generaal. 5 Aug. 1624. 2bl. Origineel, get. T. Wyckell en A. Aysma. 2 bl. Met bewijs van opgedrukt zegel.
44. Idem, ter begeleiding van een placcaet der Staten Generaal, waarbij een boekje over den moord te Amboina wordt verboden. 31 Aug. 1624. Origineel, get. R. Atsma en A. Aysma. 1 blz. M.bew.v.opgedr.z. Hierbij het gedr. placcaet. 's Grav. 1624. 1 bl. plano.
45. Idem, ter begeleiding van de ordonnantie der Staten Generaal op het ijken en laden der schepen van 18 Mei 1624, waarbij ook de vrachten en daggelden zijn verbeterd. 31 Aug. 1624. Origineel, get. A. Roorda en A. Aysma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Met twee gedrukte ordonnantiën, betreffende het vervoer van manschappen, levensmiddelen en ammunitie, 18 Mei 1624. 1 f. plano en eene lijst van scheepsvrachten voor ruiters en soldaten. 1 f. plano.
46. Idem, met bericht, dat de verkoop van Kloosterlanden is uitgesteld van 4 op 18 Oct. 1624. 30 Sept. 1624. Orig., get. T. van Oenema en A. Aysma. 1 bl. M.bew.v. opgedr. z.
47. Idem, met hernieuwd verbod van zwaarddansen, balslaan etc. op nieuwjaar, 26 Dec. 1624. Origineel, get. A. Roorda en A. Aysma. 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
48. Uitschrijving van een landdag op 7 Maart 1625, waarop het punt der consenten tot belasting afgedaan moet zijn. 1 Maart 1625. Hierbij eene copie van het besluit der Staten van 22 Februari 1616, betreffende de verkiesbaarheid der afgevaardigden ter Statenvergadering. Origineel, get. T.v. Oenema en A. Aysma, 5 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. De copie is get. J.van Beyma. 3 blz.
49. Missive van de Ged. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden, met verbod meervissh te vangen gedurende het tijdsverloop van vijf weken vóór Mei en eene week na Mei. 19 Maart 1625. Origineel, get. J. Romckes en A. Aysma. 5 blz. Met bew. v. opgedr. zegel.
50. Brief van den Hove van Friesland, waarbij Matthijs Heymans, wonende te Leeuwarden, het recht wordt ontzegd om zijne goederen te beheeren en hij onder curatele wordt gesteld, met bevel tot publicatie van dit vonnis, 29 Mrt. 1625. Origineel, get. S. Coenders. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
51. Brief van Ged. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden, ter begeleiding van een placcaet tegen deserteurs van schepen, op Oost- en West Indië in dienst der Compagniën varende. 15 Juni 1625. Origineel, get. H. Doman en A. Aysma, 3 blz. Met bew. v. opgedr. zegel. Hierbij dit gedrukte placcaet, in 2 gelijke exemplaren. 1 bl. plano.
52. Idem, inhoudende het besluit van de Staten Generaal, dat een vierde gedeelte van de opkomst der convooiën en licenten zal worden verpacht. 1 Juli 1625. Origineel, get. R. Atsma en A. Aysma 2 bl. Met bewijs van opgedrukt zegel.
53. Idem, ter begeleiding van een placcaet der Staten Generaal betreffende de belooning, die gesteld is op het veroveren van vijandelijke schepen ter zee. 7 Juli 1625. Origineel, get. A. Roorda en J. van Beyma, 2 blz. M.bew.v. opgedr. z. (Zonder het gen. placcaet).
54. Brief van den generaalmeester van der munte aan de Magistraat van Leeuwarden, met mededeling, dat het door Helling gemaakte goud- en zilverdraad bevonden is valsch te zijn, en verzoek om, zoo dit bij winkeliers verkrijgbaar is gesteld, het te versmelten, zoodat het niet verkocht kan worden. 7 Juli 1625. (zie no. 39). Origineel, get. Jaques van Nispen. 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Hierbij eene gedrukte copie van de sententie tegen de makers van het valsche zilver- en gouddraadwerk van 15 Aug. 1624. 1 blz.; en een geschreven copie van het besluit der Staten Generaal, behelzende het verbod tot verkoop van dit artikel. 1 blz.

55. Missive van de Ged. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden, ter begeleiding van een placcaet op veroveringen ter zee. 23 Juli 1625. Origineel, get. Is. Diercks en J. van Beyma. 1 blz. Met bewijs van zegel. Zonder het placcaet.
56. Idem, ter begeleiding van drie placcaeten der Staten Generaal: tegen desertie, op de montuur van Koopvaardijsschepen en op de premiën gesteld op het veroveren van vijandelijke sloepen op de binnenwateren. 15 Aug. 1625. Origineel, get. A. Roorda en J. van Beyma, 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Zonder deze placcaten.
57. Idem, met hernieuwd verbod van het houden van hinderlijke vermakelijkheden op nieuwjaar. 23 Dec. 1625. Origineel get. A. Roorda en J. van Beyma, 2 blz. Met bewijs van zegel.
58. Missive van de Staten Generaal aan de Steden van Friesland als antwoord op de bedenkingen dezerzijds tegen de door de Staten Generaal beraamde consenten, met mededeling dat de Staten Generaal eenige gedeputeerden zullen zenden om de inning dezer belastingen met kracht ter hand te nemen. 3 Januari 1626. Origineel, get. N. van der Boechorst en J. van Goch. 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
59. Missive van Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden, met vernieuwd verbod om meervissh te vangen tusschen vijf weken vóór en eene week na mei. 20 Maart 1626. Origineel, get. Diercks en L. Beyma, 3 blz. Met bewijs van zegel.
60. Idem, inhoudende maatregelen tot verdrijving van de heidenen of zigeuners, waarvan de mannen op het blokhuis gebracht en de vrouwen en kinderen verstrooid en uit den lande gedreven moeten worden. 7 Juni 1626. Origineel, 3 blz. Get. C. Allerts en L. Beyma. 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
61. Idem, met publicatie van "vrij leger" tegen 21 Juli te 's-Gravenwert en Emmerik. 11 Juli 1626. Origineel, get. P. Jansen en L. Beyma, 1 blz. Met bewijs van zegel.
62. Missive van de Ged. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden, met waarschuwing, dat er valsche goudgulden van Campen in omloop zijn gebracht; de Staten Generaal verbieden de circulatie, 4 Aug. 1626. Origineel, get. Oosterzee en L. Beyma, 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
63. Idem, ter hernieuwing van het placcaet op de munt van 21 Juli 1622, 31 Aug. 1626. Origineel, get. T. Boelens en L. Beyma, 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
64. Idem, ter publicatie van het tractaat van uitwisseling van gevangenen met den vijand, met verzoek om opgave van de namen van gevangenen in Vlaanderen en in Spanje, welke nog niet op de lijst staan vermeld; en tevens om mededeeling, hoeveel er is betaald voor mondkost, chirurgisch behandelen en overbrenging der gevangenen naar de plaats der uitwisseling, opdat de Staat geen schade lijde bij de liquidatie. 5 Januari 1627. Origineel, get. M. Gravius en L. Beyma, 2 blz. Met bewijs van zegel. Hierbij een geschreven copie van een brief der Generale Staten aan de Staten van Friesland, over de uitwisseling der krijgsgevangenen, 7 blz.
65. Idem, tot uitschrijving van een algemenen vast- en bededag op 17 Januari 1627. 8 Januari 1627. Origineel, get. C. Oosterzee en L. Beyma. 5 bl. Met bewijs van opgedrukt zegel.
66. Idem, tot bijeenroeping van een landdag op 2 April 1627, ten einde te beraadslagen over de op te brengen consenten en niet te vertrekken, voor en aleer dit punt is afgedaan, 15 Maart 1627. Origineel get. P. Jansen en L. Beyma 7 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Hierbij een afschrift van de verordening op de verkiesbaarheid der afgevaardigden van 22 Febr. 1616, get. J. Van Beyma, 3 blz.
67. Idem, met hernieuwd bevel, geen meervissh te vangen tusschen 5 weken vóór en eene week na mei. 22 Maart 1627. Origineel, get. P. Janssen en L. Beyma. 3 blz. Met bewijs van zegel.
68. Missive van den Hove van Vriesland aan de Magistraat van Leeuwarden met bevel tot publicatie van een vonnis waarbij Gosse Douwes is ontzet uit de administratie van de goederen zijner vrouw. 27 April 1627. Origineel, get. Petr(i?). 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Hierbij een auth. afschrift van dat vonnis, eveneens get. Petr(i?), 2 blz. 24 April.

69. Missive van de Ged. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden, betreffende de eenheid van de waag in verschillende steden van Friesland en de instelling van eene commissie om de bestaande misbruiken bij het wegen weg te nemen. 9 Juni 1627. Origineel, get. C. Oosterzee en L. Beyma, 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
70. Idem, met bericht, dat er opnieuw eene uitwisseling van krijgsgevangenen gehouden zal worden en met bevel van bekendmaking, opdat de ingezetenen de namen van krijgsgevangenen kunnen opgeven, 14 Juli 1627. Origineel, get. Schwardzenberg en L. Beyma, 2 blz. Met bewijs van opgedr. zegel.
71. Idem, ter begeleiding van 't placcaet betreffende de waag in Friesland en het ijken der botervaten, 26 Juni 1627. Origineel, get. C. Allerts en L. Beyma, 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. Het placcaet ontbreekt.
72. Idem, ter publicatie van "vrij leger" bij 's Gravenweert. Origineel, get. Schwardzenberg en L. Beyma, 2 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
73. Idem, ter begeleiding van biljetten, welke betrekking hebben op de uitwisseling van gevangenen. 10 Juli 1627. Origineel, get. J. Kingma en L. Beyma, 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
74. Idem, ter begeleiding van twee placcaten der Staten Generaal, het eerste gericht tegen den verkoop van het zilver- en gouddraad te Dordt. gemaakt door de Carpentier en Helling, 23 Juli 1627; het andere tegen het nemen van uitheemsche commissies ter zee, 27 Juli 1627. Origineel, get. Franckena en L. Beyma, 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel. De beide placcaten zijn aanwezig; beide 1 bl. plano. 's Grav. 1627. gedrukt.
75. Idem, ter begeleiding van een placcaet op de munt. 17 Sept. 1627. Origineel, get. J. van Heerma en L. Beyma. 2 blz. met bewijs van zegel. Hierbij het gedrukte placcaet tegen den zilveren Zwolschen florijn van 28 str. 2 Sept. 1627. 1 fol. plano.
76. Missive van de Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden, ter begeleiding van een placcaet der Staten Generaal tegen het boekje van D. de Viduis, "E Vidius minutum in bellum Bohemicum", waartegen de Engelsche gezant heeft geprotesteerd. 20 Sept. 1627. Origineel, get. J. van Heerma en L. Beyma. 2 blz. Met bewijs van zegel. Hierbij het gedrukte placcaet. 's Grav. 1627. 1 fol. plano.
77. Idem, met bevel aan grietslieden en magistraten om terstond gezworen ijiggers in hunne jurisdictie aan te stellen. 9 Oct. 1627. (zie no. 69). Origineel, get. Is. Diercks en L. Beyma, 2 blz. Met bewijs van zegel.
78. Idem, ter begeleiding van een placcaet der Generale Staten op de scheepvaart door de Straat van Gibraltar naar de Middellandsche zee en de Levant. 11 Oct. 1627. Origineel, get. W. Buma en L. Beyma. 1 blz. Met bewijs van zegel. Hierbij het gedrukte placcaet. 's Grav. 1627, 7 bl. 4°.
79. Idem, ter begeleiding van een placcaet van de Staten van Friesland, waarbij het wegvoeren van schelpen van stranden en aan zee gelegen landen verboden wordt. 13 Oct. 1627. Origineel, get. W. Buma en L. Beyma. 2 blz. Met bewijs van zegel. Hierbij het gedrukte placcaet. Leeuw., Cl. Fonteyne, 1627. 1 fol. plano.
80. Idem, met gelijk placcaet op de scheepvaart door de Straat van Gibraltar als genoemd is onder no. 78. 4 Januari 1628. Origineel, get. J. van Kingma en L. Beyma. 1 bl. Met bewijs van zegel. Met het placcaet.
81. Idem, met eene missive van de Staten Generaal betreffende de uitwisseling van gevangenen, die op Spaansch grondgebied worden gedetineerd, 14 Januari 1626. Origineel, get. P. Jansen en L. Beyma, 2 blz. Met bewijs van zegel. Hierbij een afschrift van de missive der Staten Generaal. 3 blz.
82. Idem, ter uitvoering van de resolutie der Staten van Friesland van 15 Juni 1627 waarbij aan grietmannen en magistraten verboden wordt 's lands penningen te innen, met bevel daarvoor een vertrouwd persoon te verkiezen; voorts met opdracht om op te geven, welke personen tegelijkertijd twee ambten bekleeden. 29 Januari 1628. Origineel, get. J. van Heerma en D. Claix, 2 blz. Met bewijs van zegel.
83. Brief van de Gedeputeerde Staten aan de Magistraat van Leeuwarden over het feit, dat steeds nog vele personen "op belofte" trouwen, wat bij overlijden veel last nasleept

- voor de kinderen uit zo'n huwelijk geboren, met bevel deze personen te doen aanschrijven, voor "den gerechte" te verschijnen, ten einde hun huwelijk te wettigen. 29 Januari 1628. Origineel, get. J. van Heerma en J. van Beyma. 2 blz. Met bewijs van zegel.
84. Idem, ter begeleiding van een placcaet der Staten Generaal tegen het in dienst gaan van andere Heeren door militairen, en het uitvoeren van schepen, wapenen en ammunitie. 28 Maart 1628. Origineel, get. M. Fockens en L. Beyma, 1 blz. Met opgedrukt zegel. Hierbij het placcaet, gedrukt te 's Grav. 1628. 5 blz. 4to.
  85. Idem, met herhaald bevel over het vangen van meervissh. (Zie no's 59 en 67). 21 maart 1628. Origineel, get. M. Fockens en L. Beyma. 3 blz. Met bewijs van zegel.
  86. Idem, ter begeleiding van een placcaet der Staten Generaal tegen het uitgeven en ontvangen van Poolsche en Dantziger penningen. 3 April 1628. Origineel, get. P. Janssen en L. Beyma. 1 blz. Met bewijs van zegel. Hierbij het gedrukte placcaet. 's Grav. 1628, 1 fol. plano.
  87. Brief van het Hof van Friesland aan de Magistraat van Leeuwarden, met bevel tot afkondiging van een vonnis van den Hove, waarbij Dirck Harmes Abbema, die vroeger ontzet was uit het beheer zijner goederen wegens verkwisting, thans, daar hij zijn leven heeft verbeterd, daarin hersteld wordt. 28 Maart 1628. Origineel, get. Petri, 1 blz. Met bewijs van zegel. Hierbij een afschrift van dit vonnis, get. Petri. 19 Maart 1628. 1 blz.
  - 87a. 3/13 april 1628: Missive van Stadhouder Ernst Casimir aan Leeuwarden ten geleide van een request van Luitenant Flaminus Betti, verzoekende teruggave van het geweer, uit des Rustmeisters logement afgehaald.
  88. Brief van de Gedeputeerde Staten aan de Magistraat van Leeuwarden ter begeleiding van een placcaet tegen het munten van den zilveren floreen en Arent-schelling te Zwolle. 21 April 1628. Origineel, get. P. Jansen en L. Beyma, 1 blz. Met bewijs van zegel. Hierbij het gedrukte placcaet 's Grav. 1628, 1 ex. f. plano en 1 ex. 6 blz. 4to.
  89. Missive van de Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden met toezending van het door de Staten van Friesland hernieuwde placcaet van de Staten Generaal in dato 26 Februari 1622, waarbij verboden wordt dat Jezuiten of andere priesters en monniken in de stad verblijf houden; zij moeten binnen zes dagen vertrekken. 23 Mei 1628. Origineel, get. P. Diercks en L. Beyma, 3 blz. Met bewijs van zegel. Hierbij het gedrukte placcaet der Staten-Generaal, herdrukt te Leeuwarden, Cl. Fonteyne, 1628. 1 fol. plano.
  90. Brief van de Magistraat van Sneek aan die van Leeuwarden over het nemen in garnizoen van compagnieën soldaten die voor den Koning van Engeland zijn geworven, waartoe de Staten van Friesland de Magistraten der Steden hebben aangeschreven, met verzoek te mogen vernemen, wat Leeuwarden in dezen denkt te doen. 9 Juli 1628. Origineel, get. G. Nauta 1 blz. Met bewijs van zegel. Hierbij de minute van het antwoord van de Magistraat van Leeuwarden, met bericht, dat zij zich hiervan "bij de Gedep. Staten geëxcuseerd heeft". Zonder datum.

Leeuwarder Placcaetboek

X (1626-31; *inv.nr.M101*)

**Publicatiën en andere
ingekomen stukken**

1. Missive van de Gedeputeerde Staten aan de Magistraat van Leeuwarden met verbod van Nieuwjaarszingen, zwaarddansen, drie Koningsspelen e.a., volgens de ordonnantie der Staten van Friesland van 1602. 22 Dec. 1626. Origineel, get. Schwartzzenbergh en L. Beyma, 3 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
2. Brief van Willem van Vierssen aan de Magistraat van Leeuwarden, tot aanbeveling van Hartman Bernardus, oudsergeant van de burgerwacht, tot portier in de Hoeksterpoort. Dokkum, 19 Oct. 1627. Origineel, get. Willem van Vierssen. 1 blz. Met bewijs van zegel.
3. Missive van de Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden, van gelijke strekking als die, genoemd onder no. 1. 22 Dec. 1627. Origineel, get. J. van Kingma en L. Beyma, 2 blz. Met bewijs van zegel.
4. Brief van de Regeering van Amsterdam aan de Magistraat van Leeuwarden met het verzoek, goed te willen keuren dat Hendricus Geldorpius, die met toestemming van de Regeering van Amsterdam door den Kerkeraad tot predikant aldaar is beroepen, het predikambt te Leeuwarden neerlegt; te meer, daar Geldorpius een alumnus is geweest van Amsterdam. 7 Juli 1628. Origineel, get. D. Mostart, 1 blz. Met bewijs van zegel.
5. Idem, van gelijke strekking. Daar de Magistraat van Leeuwarden bezwaar had gemaakt tegen het vertrek van Geldorpius, herinnert de Regeering van Amsterdam er haar aan, dat Geldorpius niet alleen een alumnus van Amsterdam is, maar dat hij den kerkeraad van Leeuwarden uitdrukkelijk heeft meegedeeld, dat, indien hij te Amsterdam beroepen werd, hij dit beroep zou moeten aannemen. 19 Juli 1628. Origineel, handtekening onleesbaar. 1 bl. Met bewijs van zegel.
6. Missive van de Gedeput. Staten van Friesland aan de Magistraat van Leeuwarden, ter begeleiding van twee placcaten, n.l. op de uitwisseling der gevangenen te water, en op het gebruik van den zilveren florijn van Embden. 6 Aug. 1628. Origineel, get. M. Fockens en L. Beyma. 1 blz. Met bewijs van zegel. Hierbij het placcaet van de Munt. 7 Aug. 1628. Een blz. plano.
7. Brief van de Magistraat der stad Hoorn aan die van Leeuwarden met verzoek den predikant Rippertus Sixti, die te Leeuwarden is beroepen, toch in Hoorn te laten blijven, waar de Gemeente zeer veel te lijden heeft van de Mennonisten en van het "schadelijk gebroetsel der Arminianen, Socinianen en Libertijnen", -al is genoemde predikant aan Friesland verbonden door genoten beneficiën. 2 Sept. 1628. Origineel, get. Wormbout Jans. 2 blz. Met bewijs van zegel.
8. Brief van den Prins van Oranje om het verzoek der stad Hoorn om boven aangevoerde redenen in te willigen. 24 Sept. 1628. Origineel, get. F.H. de Nassau, 1 blz. Met bewijs van zegel.
9. Missive van de Gedeputeerde Staten aan de Magistraat van Leeuwarden ter begeleiding van een placcaet op de vogelvangst. 25 Oct. 1628. Origineel, get. Franckena en L. Beyma. 1 bl. Met bewijs van zegel. Het placcaet is niet aanwezig.
10. Idem, ter begeleiding van twee placcaten, het eene met verbod van circulatie van rijksdaalders geslagen ten name van C. Gonzago, hertog van Nevers en Montferat, welke zeer veel gelijken op de Frankfortsche rijksdaalders, welke wel zijn toegelaten; 27 Oct. 1628; - het andere betreffende de bewapening en de bemanning van schepen, 20 Oct. 1628. 31 Oct. 1628. Origineel, get. J. van Kingma en L. Beyma. 1 blz. Met bewijs van zegel. Het eerste placcaet, gedrukt te 's Grav. 1628, is fol. plano; het tweede placcaet, aldaar gedrukt, 1628, heeft 20 blz. 4to. (zie voor het eerste ook no. 35).
11. Brief van de Magistraat van Sneek aan die van Leeuwarden met verzoek om raad, hoe te handelen met een placcaet dat, volgens de meening van de Sneekers, niet tot stand gebracht had mogen worden zonder ruggespraak en dat zij niet uitvoerbaar achten. De Magistraat van Sneek schort daarom de publicatie hiervan op, totdat zij bericht zal hebben ontvangen van hetgeen Leeuwarden in dezen denkt te doen. 14 Nov. 1628. Origineel, get. Nauta, 2 blz. Met bewijs van zegel. (Het bedoelde placcaet, dat betrekking moet hebben op de rechtspraak, is hier niet bijgevoegd).

12. Missive van de Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden met uitschrijving tot een landdag op 8 December 1628. 2 Dec. 1628. Origineel, get. M. Fockens en L. Beyma. 7 blz. Met bewijs van zegel. Hierbij een copie van het besluit der Staten van 22 Februari 1616, waarbij de voorwaarden tot verkiesbaarheid vastgesteld worden, geteekend J. van Beyma. 2 blz.
13. Idem, met verbod van nieuwjaarszingen, zwaarddansen, balslaan en dergelijke vermakelijkheden bij het komend nieuwjaar. 24 Dec. 1628. Origineel, get. F. van Donia en L. Beyma. 2 blz. Met bewijs van zegel.
14. Idem, met de beschrijving van een nieuwen landdag, op 12 Januari 1629. Origineel, get. P. Jansen en L. Beyma. 2 blz. Met bewijs van zegel.
15. Idem, met uitschrijving door de Staten Generaal van een generalen vast- en bededag, ter gedenking van de victorie, door Piet Hein behaald op de Spaansche zilvervloot in de baai van Matanzas. 10 Januari 1629. Origineel, get. P. Jansen en L. Beyma. 3 blz. Met bewijs van zegel.
16. Idem, met placcaten tegen de "schadelijcke Arminiaensche factie", die zich opnieuw in de provincie uitbreidt. 20 Maart 1629. Origineel, get. Schwartzenberg en L. Beyma. 2 blz. Met bewijs van zegel. De placcaten ontbreken.
17. Idem, ter begeleiding van een placcaet der Staten Generaal met verbod aan de ingezetenen om dienst te nemen op schepen van vreemde natiën, hetzij dat deze oorlogsschepen, koopvaardijsschepen of visschersschepen zijn. 24 Maart 1629. Origineel, get. Feye Tierx en L. Beyma. 2 blz. Met bewijs van zegel. Hierbij het genoemde, gedrukte placcaet. 's Grav. 1629. 1 f. plano.
18. Idem, met herhaald verbod van het visschen tusschen 5 weken vóór, tot eene week na Mei, benevens tot het schieten van wild tusschen 1 April en Jacobi daaropvolgende. 26 Maart 1629. Origineel, get. Franckena en L. Beyma. 2 blz. Met bewijs van zegel.
19. Missive van de Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden met een placcaet van de Staten Generaal, waarbij aan sloopstimmerlieden verboden wordt zich in vreemden dienst te begeven. 31 Maart 1629. Origineel, get. Franckena en L. Beyma. 1 blz. Met bewijs van zegel. Hierbij het gedrukte placcaet. 's Grav. 1629, 1 fol. plano.
20. Idem, met uitschrijving van een landdag op 13 April 1629, daar de volmachten van den vorigen landdag vertrokken zijn zonder orde op de geldmiddelen te stellen. 8 April 1629. Origineel, get. J. van Kingma en J. van Beyma. 3 blz. Met bewijs van zegel.
21. Idem, ter begeleiding van een placcaet der Staten Generaal tegen desertie en onbehoorlijk optreden, 13 April 1629. Origineel, get. Feye Tyerx en J. van Beyma. 1 blz. Met bewijs van zegel. Hierbij het placcaet gedrukt te 's Grav. 1629. 7 blz. 4to.
22. Brief van het Hof van Friesland aan de Magistraat van Leeuwarden met bevel, dat alle doodslagers, misdadigers, vagabonden en sterke bedelaars gevangen en aan het Hof overgeleverd moeten worden en dat er beter de hand moet worden gehouden aan het placcaet betreffende herbergiers en gelagsgenooten. 13 April 1629. Origineel, get. S. van Pruyssen. 2 blz. Met bewijs van zegel.
23. Missive van de Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden, tot publicatie van "vrij leger" te Schenkenschans. 14 April 1629. Origineel, get. Feye Tyerx en L. Beyma. 1 blz. Met bewijs van opgedrukt zegel.
24. Idem, met uitschrijving van een generalen dank- en bededag op 29 April 1629. 21 April 1629. Origineel, get. Feye Tyerx en L. Beyma. 3 blz. Met bewijs van zegel.
25. Idem, met toezending van eenige verbeterde en aangevulde lijsten (of voorwaarden) van de verpachting op de levensmiddelen. 21 April 1629. Origineel, get. F. Tyerx en J. van Beyma. 2 blz. Met opgedrukt zegel. Zonder de genoemde "lijsten".
26. Missive van de Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden met bevel tot strenge toepassing van het placcaet der Staten Generaal van 26 Februari 1622 tegen het zich hier ophouden van priesters, monniken en andere geestelijken van de Katholieke religie, en vnl. van de Jesuïeten. 30 April 1629. Origineel, get. Feye Tyerx en L. Beyma, 2 bl. Met bewijs van zegel.
27. Idem, met bevel tot publicatie van twee placcaten der Staten Generaal, n.l. dat van het Generaal Pardon voor de deserteurs ter zee die naar het land terug willen keeren, van

- 4 Mei 1629; en dat tegen de circulatie van den zilveren florijn van Embden van 5 Mei 1629. 11 Mei 1629. Origineel, get. Syoerdt Potter en L. Beyma. 1 bl. Met bewijs van zegel. Hierbij de beide bovengenoemde, gedrukte placcaeten. 's Grav. Beide 1 f. plano.
28. Idem, met uitschrijving van een buitengewonen landdag ter behandeling van eenige voorstellen van de Staten-Generaal, op 18 Mei 1629. 13 Mei 1629. Origineel, get. Feye Tyerx en L. Beyma. 2 bl. Met bewijs van zegel.
  29. Idem, met opdracht om zigeuners en vagabonden, die zich weer bij troepen in den lande verspreiden, aan te houden wanneer zij zich hier vertoonen en over te brengen naar het blokhuis, 2 Juli 1629. Origineel, get. Schwartzenberg en J. van Beyma. 2 blz. Met bewijs van zegel.
  30. Idem, met last tot bekendmaking van de overeenkomst, tusschen aartshertogin Isabella en de Generale Staten gemaakt over de uitlevering van krijgsgevangenen die, na afdoening van de kosten van het genoten levensonderhoud, vrijgeleide zullen ontvangen; - opdat de ingezetenen de namen kunnen opgeven der hen bekende krijgsgevangenen. 7 Juli 1629. Origineel, get. Syoerdt Potter en L. Beyma. 5 blz. Met bewijs van zegel.
  31. Idem, met bericht van de uitschrijving door de Staten Generaal van een algemeenen vast- en bededag op 22 Juli 1629 o.s. voor de verovering van 's Hertogenbosch, 14 Juli 1629. Origineel, geteekend Jan van Kingma en L. Beyma. 6 blz. Met bewijs van zegel.
  32. Missive van de Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden met bericht dat de vergaderde Statenleden de afwezige volmachten dringend verzoeken ten landdage te komen, daar zij waarschuwingen hebben ontvangen dat de vijand zich op de grenzen van Friesland vertoonen zal. 18 Juli 1629. Origineel, get. Feye Tyerx en L. Beyma. 2 blz. Met bewijs van zegel.
  33. Idem, ter begeleiding van het placcaet der Staten Generaal tegen het ontvangen en uitgeven van de nagemaakte, valsche ducaat van graaf Hendrik van den Berge. 23 Juli 1629. Origineel, get. Schwartzenberg en L. Beyma. 1 blz. Met bewijs van zegel. Hierbij het gedrukte placcaet. 's Gravenhage. Met afb. 1 fol. plano.
  34. Idem, met opdracht tot publicatie van "vrijleger" voor het leger van graaf Ernst Casimir, dat tusschen Arnhem en Wageningen aan den Rijn ligt, met nadere bepalingen omtrent het vervoer der eet- en drinkwaren op binnenlandsche paspoorten. 28 Juli 1629. Origineel, get. M. Fockens en L. Beyma. 2 blz. Met bewijs van zegel.
  35. Idem, met een placcaet van de Staten Generaal tegen de circulatie van den nagemaakten Frankforter rijksdaalder. 30 Juli 1629. Origineel, get. M. Fockens en J. Beyma. 1 blz. Met bewijs van zegel. Hierbij het gedrukte placcaet. 's Grav. 1629. 1 blz. plano. (Zie ook no. 10).
  36. Brief van Otto Schrassert, secretaris van Harderwijk, met bericht van de overrompeling van Wesel op zondag 9 Augustus 1629, "wellicht door correspondentie en hulpe van goede Burgeren". Harderwijk, 10 Aug. 1629. Origineel, get. Otto Schrassert. 1 blz. Met bewijs van zegel.
  37. Missive van de Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden met bevel dat, door de tijdsomstandigheden, alle burgers voorzien moeten zijn van "genoegzame wapenen en geweer". 13 Aug. 1629. Origineel, get. Franckena en L. Beyma 1 bl. Met bewijs van zegel.
  38. Brief van J. Velt driel, lid der Staten Generaal voor Friesland, aan de Magistraat van Leeuwarden, met bericht van de verovering van Wesel, en verhaal op welke wijze de inneming heeft plaats gehad. Arnhem, 20 Aug. 1629. Origineel, get. J. Velt driel. 1 bl. licht beschadigd. Met bewijs van zegel.
  39. Brief van de Magistraat van Harderwijk aan die van Leeuwarden, waarin eene copie is opgenomen van een brief van den eersten klerk der Gedeputeerden van het Veluwsche quartier, J. van Schrieck, inhoudende dat 's Hertogenbosch zich heeft overgegeven op 2 Sept. 1629. 2 Sept, 1629. Origineel, get. door den secretaris van Harderwijk, Otto Schrassert, 1 blz. Met bewijs van zegel.

40. Missive van de Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden, met opdracht om op 16 September 1629 een algemeenen dankdag te houden voor de verovering van 's Hertogenbosch. 11 Sept. 1629. Origineel, 3 blz. get. Syoerdt Potter en L. Beyma. 3 blz. Met bewijs van zegel.
41. Afschrift van een brief van J. Veltriel, waarin hij de verovering van 's Hertogenbosch en de voorwaarden der overgave meldt. 14 Sept. 1629. Onget. en ongeadresseerd. 2 blz.
42. Missive van de Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden, met uitschrijving van een landdag op 21 Sept. 1629, teneinde gelden te voteeren voor de oorlogskosten, 17 Sept. 1629. Origineel, get. Syoerdt Potter en L. Beyma. 3 blz. Met bewijs van zegel.
43. Idem, met last van de Staten Generaal om op 30 Sept. o.s. een vast- en bededag te houden voor de verovering van Wesel en 's Hertogenbosch. 23 Sept. 1629. Origineel, get. Syoerdt Potter en L. Beyma. 3 blz. Met bewijs van zegel.
44. Idem, met hernieuwde uitschrijving van den landdag, daar de volmachten in zoo kleinen getale zijn opgekomen, dat deze onverrichter zake terug moesten keeren; de landdag wordt nu gesteld op 5 October. 29 Sept. 1629. Origineel, get. M. Fockens en L. Beyma. 2 blz. Met bewijs van zegel.
45. Idem, ter begeleiding van een placcaet, uitgevaardigd naar aanleiding van klachten van de brouwers, met bevel tot publicatie. 28 Oct. 1629. Origineel, get. Feye Tyerx en L. Beyma. 1 blz. Met bewijs van zegel. Zonder dit placcaet.
46. Idem, met uitschrijving van een landdag op 1 Februari, teneinde te beraadslagen op de voorstellen van den Raad van State over het vinden van geldmiddelen om den oorlog te voeren etc. 22 Januari 1630. Origineel, get. Feye Tyerx en L. Beyma. 7 blz. Met bewijs van zegel.
47. Missive van de Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden met bevel tot publicatie van een placcaet der Staten Generaal over het overbrengen van tijken (wollen stoffen), die in het land van den vijand geweven zijn. 16 Februari 1630. Origineel, get. F. van Donia en L. Beyma. 2 blz., met bewijs van zegel. Hierbij dit gedrukte placcaet. 's Grav. 1630. 5 blz. 4to.
48. Idem, met opdracht tot publicatie van een hernieuwd placcaet voor de brouwers, 26 Febr. 1630. Origineel, get. Wibrant Buma en L. Beyma. 1 blz. Met bewijs van zegel. Het placcaet ontbreekt.
49. Idem, met verbod om meervissh te vangen gedurende het tijdsverloop van 5 weken vóór en eene week na Mei, en om wild en vogels te vangen tusschen 1 April en Jacobi. 17 Maart 1630. Origineel, get. M. Gravius en L. Beyma. 5 blz. Met bewijs van zegel.
50. Idem, met uitschrijving van een landdag op 5 April 1630. 1 April 1630. Origineel, get. Franckena en L. Beyma. 1 blz. Met bewijs van zegel.
51. Brief van den Gen. Staat J. Veldtriel aan de Magistraat van Leeuwarden met bericht, dat de uitwisseling der krijgsgevangenen te water aanstaande is en met verzoek van spoedige mededeeling, of er in deze stad nog krijgsgevangenen zouden kunnen zijn wier namen nog niet op de lijst voorkomen. 's Grav. 9 April 1630. Origineel, get. J. Veldtriel. 1 blz. Met bewijs van zegel.
52. Missive van de Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden met bevel van de Algem. Staten om een dankdag te houden op den 5^{en} mei, ter eere van de veroveringen in West-Indië van Olinda en Fernambucco. 27 April 1630. Origineel, get. Franckena en L. Beyma. 1 blz. Met bewijs van zegel.
53. Idem, met het placcaet der Gen. Staten tegen de onbehoorlijkheden van de schippers varende op het Vlie en bij Texel. 30 April 1630. Origineel, get. Feye Tyerx en D. Claix. 1 bl. Met bewijs van zegel. Het placcaet ontbreekt.
54. Missive van de Gedeputeerde Staten aan de Magistraat van Leeuwarden, tot uitschrijving van een vervroegden landdag op 10 mei, met mededeling dat de Gen. Staten zeer teleurgesteld zijn over den uitslag van het bezoek hunner gecommitteerden Essen en v.d. Dussen aan de Staten van Friesland, die niet willen treden in de voorstellen der Staten-Generaal over de repartitie der schulden en de finantiën. Deze moeten ten spoedigste geregeld worden. 6 Mei 1630. Origineel, get. Syoerdt Potter en L. Beyma. 5 bl. Met bewijs van zegel.

55. Idem, met uitschrijving van een nieuwen landdag op 24 Mei. 19 Mei 1630. Origineel, get. Feye Tierx en L. Beyma. 2 bl. Met bewijs van zegel.
56. Idem, met opdracht aan de magistraten der Steden om ook deel te nemen aan dezen landdag (daar er twijfel bestond, of de steden zouden verschijnen). 23 Mei 1630. Origineel, get. Feye Tierx en Sjoerd Potter. Met bewijs van zegel.
57. Idem, ter begeleiding van een placcaet tegen den uitvoer van ruwe wol en den invoer van wol, 18 Juni 1630. Origineel, get. W. Buma en L. Beyma. 1 blz. Met bewijs van zegel. Hierbij het gedrukte placcaet. 'S Grav. 1630. 6 blz. 4to.
58. Idem, met uitschrijving van een landdag op 28 Juni 1630, ter inwilligging van consenten. 23 Juni 1630. Origineel, get. Syoerdt Potter en D. Claix. 2 bl. Met bewijs van zegel.
59. Idem, ter begeleiding van het placcaet op de tarra van de Engelsche lakenen, dat in 1617 is uitgegeven en nu hernieuwd wordt. 29 Juli 1630. Origineel, get. M. Gravius en J. van Beyma. 1 blz. Met bewijs van zegel. Hierbij het gedrukte placcaet. 's Grav., 1630, 6 bl. 4to.
60. Idem, ter begeleiding van een placcaet der Staten Generaal, waarbij de uitheemsche goudguldens en schellingen, benevens de Embder florijn voor billioen worden verklaard. 17 Aug. 1630. Origineel, get. Schwartzenberg en L. Beyma. 1 blz. Met bewijs van zegel. Hierbij het gedrukte placcaet, 's Grav. 1630. 1 fol. plano.
61. Missive van de Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden met uitschrijving van een landdag op 30 Aug. 1630, daar er vele belangrijke zaken behandeld moeten worden. 26 Aug. 1630. Origineel, get. M. Fockens en L. Beyma. 1 blz. Met bewijs van zegel.
62. Idem, met bevel goed toe te zien dat de ontvangers zich houden aan het placcaet op de billioenverklaring (zie no. 60); tevens ter begeleiding van een placcaet der Staten Generaal met verbod van het nemen van paspoorten van den vijand om daarmee naar Spanje en Portugal te varen. 17 Sept. 1630. Origineel, get. Feye Tierx en L. Beyma. 1 bl. Met bewijs van zegel. Hierbij het placcaet over de paspoorten, gedrukt te 's Grav. 1630. 1 fol. plano
63. Brief van de Staten van Friesland aan de Magistraat van Leeuwarden omtrent het beletten van den uitvoer van graan uit de provincie, met toezending van een placcaet hierover. 14 Oct. 1630. Origineel, get. R. van Burmania en Marssum. 1 blz. Met bewijs van zegel. Het gedrukte placcaet ontbreekt.
64. Missive van de Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden, ter begeleiding van het placcaet der Staten Generaal betreffende het verbod van overdracht van actiën in de West-Indische Compagnie. 15 Oct. 1630. Origineel, get. F. van Donia en D. Claix. 1 bl. Met bewijs van zegel. Met het gedrukte placcaet. 's Grav. 1630. 6 bl. 4to.
65. Brief van het Hof van Friesland aan de Magistraat van Leeuwarden met bevel een scherp onderzoek in te stellen en het oog te houden op den frauduleusen uitvoer van granen. (zie no. 63). 30 Oct. 1630. Origineel, get. S. van Pruissen. 2 blz. Met bewijs van zegel.
66. Missive van de Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden met uitschrijving tot het houden van een landdag op 8 November, daar alle zaken op den vorigen landdag niet waren afgedaan. 3 Nov. 1630. Origineel, get. M. Fockens en L. Beyma. 2 blz. Met bewijs van zegel.
67. Missive van idem, met een hernieuwde uitschrijving van een landdag op 15 Nov. daar die, gesteld op 8 Nov., door het slechte weer niet doorgegaan was. 13 Nov. 1630. Origineel, get. M. Gravius en J. van Beyma. 1 blz. Met bewijs van zegel.
68. Missive van de Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden ter begeleiding van twee placcaten van de Staten Generaal, het eene tegen het gebruik en de circulatie van uitheemsche duiten het andere tegen het uitgeven en ontvangen van uitheemsche goudguldens. 16 Nov. 1630. Origineel, get. M. Gravius en J. van Beyma. 1 blz. Met bewijs van zegel. Hierbij de twee gedrukte placcaten. 's Grav. 1630. -- 1°. 1 fol. plano en -- 2°. 6 blz. 4to. Met afb.

69. Brief van de Staten van Friesland aan de Magistraat van Leeuwarden, met een placcaet betreffende den verkoop van rogge en wijt en de zetting van roggebrood; benevens een hernieuwd placcaet tegen den uitvoer van granen, dat op 15 Oct. 1630 was uitgegeven. 4 Dec. 1630. Origineel, get. A. Roorda en T. Marssum. 1 blz. Met bewijs van zegel. De placcaten zijn hierbij niet aanwezig.
70. Missive van de Ged. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden, met verbod van Nieuwjaarszingen, drie Koningsspelen, zwaarddansen, balslaan etc. 23 December 1630. Origineel, get. M. Fockens en L. Beyma. 3 bl. Met bewijs van zegel.
71. Brief van de Staten in het Mindergetal aan de Magistraat tot een vervroegd bijeenroepen van den landdag en wel op 28 Dec. 1630, in plaats van op 3 Jan. 1631, met het oog op het belang der te nemen resolutiën, die geen uitstel lijden. 24 Dec. 1630. Origineel, get. D. van Ailua en T. Marssum. 1 bl. Met bewijs van zegel.
72. Missive van de Ged. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden ter begeleiding van een placcaet der Staten generaal, inhoudende een generaal pardon voor de zeelieden die in vreemden dienst zijn getreden. 29 Dec. 1630. (zie no. 27). Origineel, get. Feye Tyerx en D. Claix. 1 blz. Met bewijs van zegel. Hierbij het gedrukte placcaet. 's Grav. 1630. 1 f. plano.
73. Idem, ter begeleiding van het hernieuwd placcaet der Staten Generaal op de bewapening en de bemanning der schepen, waarin de laatsten in het bijzonder klagen over de prov. Friesland. 7 Januari 1631. Origineel, get. Feye Tyerx en J. van Beyma. 2 bl. Met bewijs van zegel. Hierbij dit gedrukte placcaet. 's Grav. 1630. 21 bl. 4to (zie no. 10).
74. Missive van de Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden, met uitschrijving van een landdag op 31 Janauri 1631. Origineel, get. Feye Tyerx en L. Beyma. 3 bl. Met bewijs van zegel.
75. Idem, ter begeleiding van een placcaet van de Gen.Staten op de tarra der lakenen. 25 Febr. 1631. Origineel, get. F. van Donia en L. Beyma. 1 blz. Met bewijs van zegel. Hierbij het gedrukte placcaet, 's Grav. 1631. 1 f. plano (Zie no. 59).
76. Brief van de Staten van Friesland aan de Magistraat van Leeuwarden ter begeleiding van een verscherpt placcaet dezer Staten op den uitvoer van granen. 12 Maart 1631. (zie no. 63). Origineel get. Onuphrius thoe Schwartzenberg en T. Marssum. 1 bl. Met bewijs van zegel. Hierbij het gedrukte placcaet. Leeuw. Cl. Fonteyne, 1 f. plano.
77. Brief van de Gedep. Staten aan de Magistraat van Leeuwarden met verbod van het vangen van meervissh en het jagen op wild en vogels in den verboden tijd. 19 Maart 1631. (zie no. 49). Origineel, get. M. Gravius en L. Beyma. 2 bl. Met bewijs van zegel.
78. Idem, met uitschrijving tot het houden van een landdag op 20 April, 16 April 1631. Origineel, get. M. Fockens en J. van Beyma. 1 blz. Met bewijs van zegel.
79. Idem, ter begeleiding van een placcaet der Staten Generaal tegen de circulatie van uitheemsch geld, n.l. van goudguldens, schellingen, de zilveren Embder florijn etc. 28 April 1631. Origineel, get. Feye Tyerx en J. van Beyma. 1 blz. Met bewijs van zegel. Hierbij het gedrukte placcaet, 's Grav. 1631. 6 blz. 4to Met afb.
80. Idem, ter begeleiding van een placcaet der Staten Generaal tegen de circulatie van oorden van rijksdaalders en zeker Brandenburger en Hamburger penningen die als oorden van rijksdaalders hier uitgegeven zijn. 13 Mei 1631. Origineel, get. M. van Vierssen en L. Beyma. 1 blz. Met bewijs van zegel. Hierbij het gedrukte placcaet. 's Grav. 1631. 1 fol. plano. Met afb.
81. Missive van de Staten van Friesland aan de Magistraat van Leeuwarden, waarbij zij den uitvoer van granen weer vrijgeven. Met bevel het gedrukte placcaet hierover te doen publiceren. 14 Mei 1631. Origineel, get. Onuphrius toe Schwartzenberg en T. Marssum. 1 blz. Met bewijs van zegel. Het gedrukte placcaet ontbreekt.